KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

KARNATAKA STATE ARCHIVES

FILE No ARS 60.APP. 82

ಪಕ್ಷಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

(1930-31)

ಮತ್ತು

MEMORANDUM FOR

UNITED KARNATAK STATE

1954

FILE No ARS 60. APP. 82

ಪಕ್ಷಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

(1930-31)

ಮತ್ತು

MEMORANDUM FOR

UNITED KARNATAK STATE

1954

FILE No ARS 60. APP. 82

ಪತ್ರಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

(1930-31)

ಮತ್ತು

MEMORANDUM FOR

UNITED KARNATAK STATE

1954

FILE No ARS 60. APP. 82

ಪಕ್ಷಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

(1930-31)

ಮತ್ತು

MEMORANDUM FOR

UNITED KARNATAK STATE

1954

FILE No ARS 60.APP. 82

ಪತ್ರಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

(1930-31)

ಮತ್ತು

MEMORANDUM FOR

UNITED KARNATAK STATE

1954

FILE No ARS 60.APP. 82

ಪಕ್ಷಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

(1930-31)

ಮತ್ತು

MEMORANDUM FOR

UNITED KARNATAK STATE

1954

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

T.C.C. Library

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

T.C.C. Library

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

T.C.C. ಚರಿತ್ರೆ

Jl Posti
JAN 196

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

T.C.L. Library

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

T.C.C. 118/P

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಗಳು

(೧೯೩೦-೩೧)

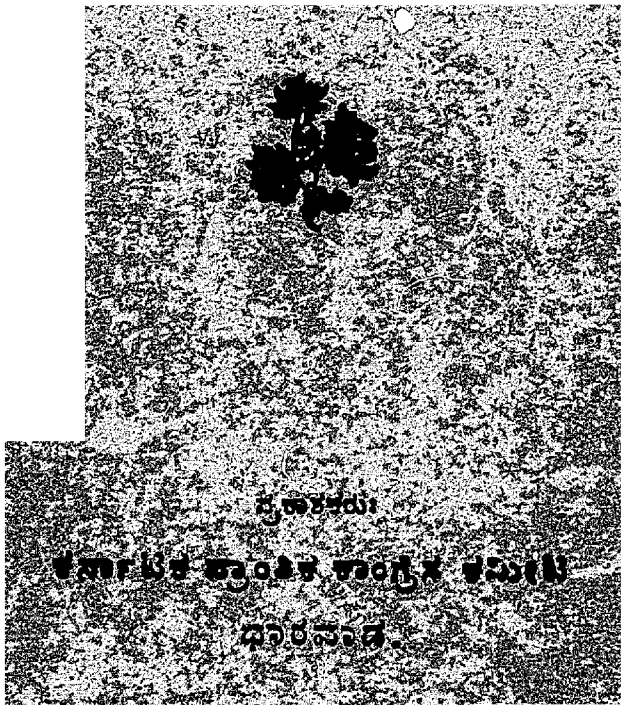

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಕರ್ನಾಟಕ ಕ್ರಾಂತಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಮಿತಿ

ಧಾರವಾಡ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

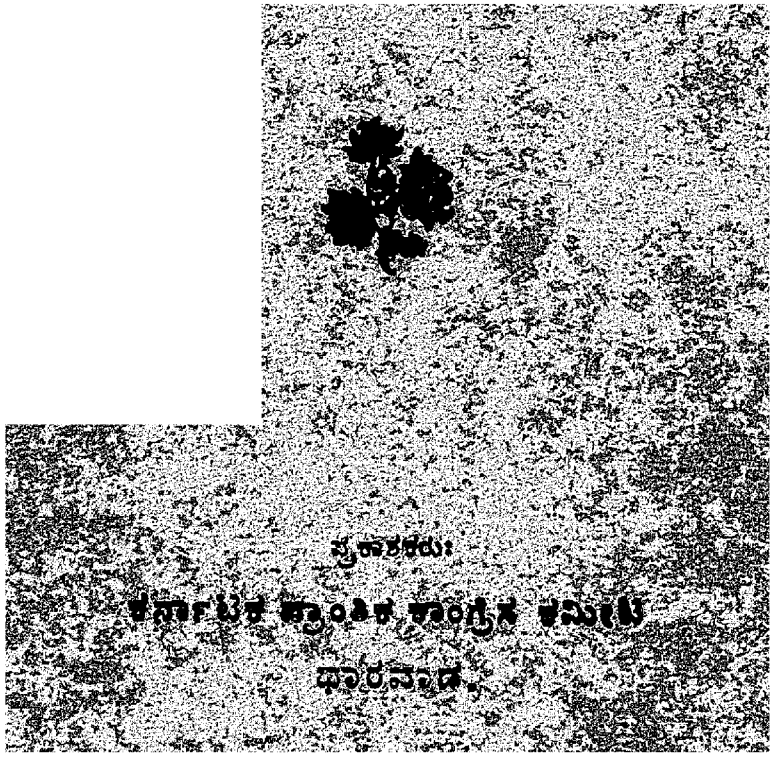

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೪೦-೪೧)

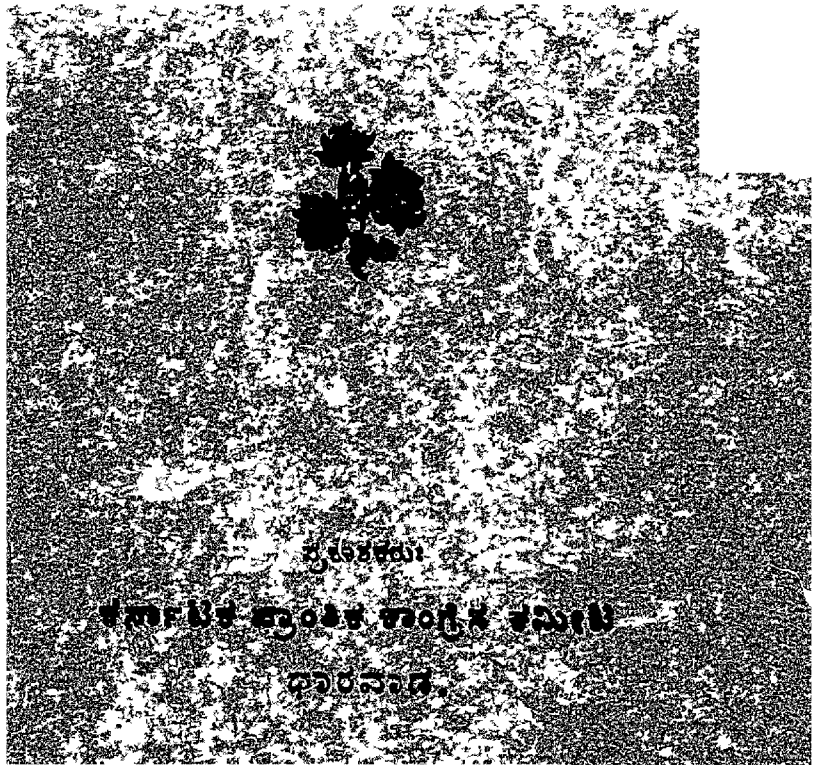

ಪ್ರಕಟಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

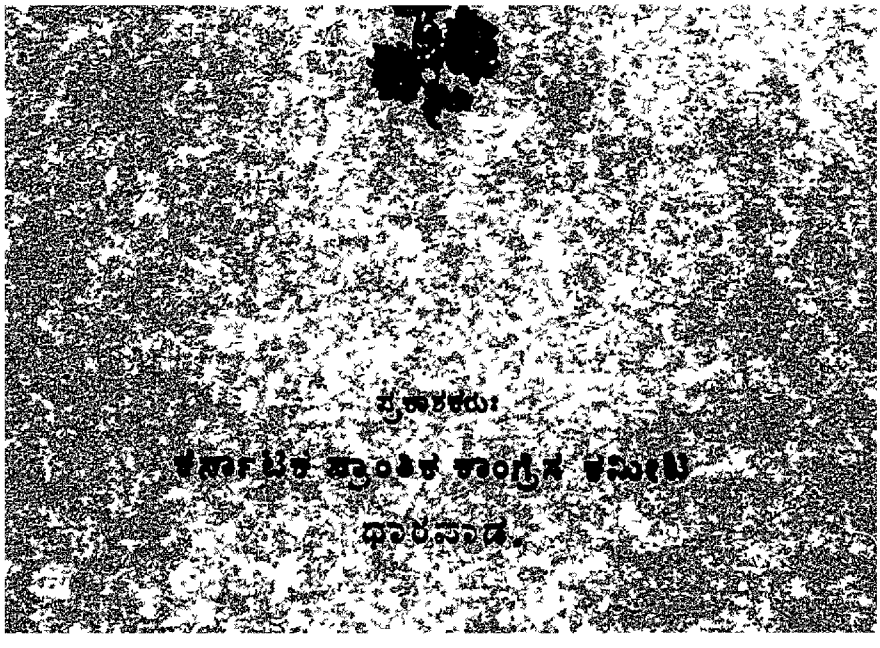

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರ್ಷಯು

(೧೯೩೦-೩೧)

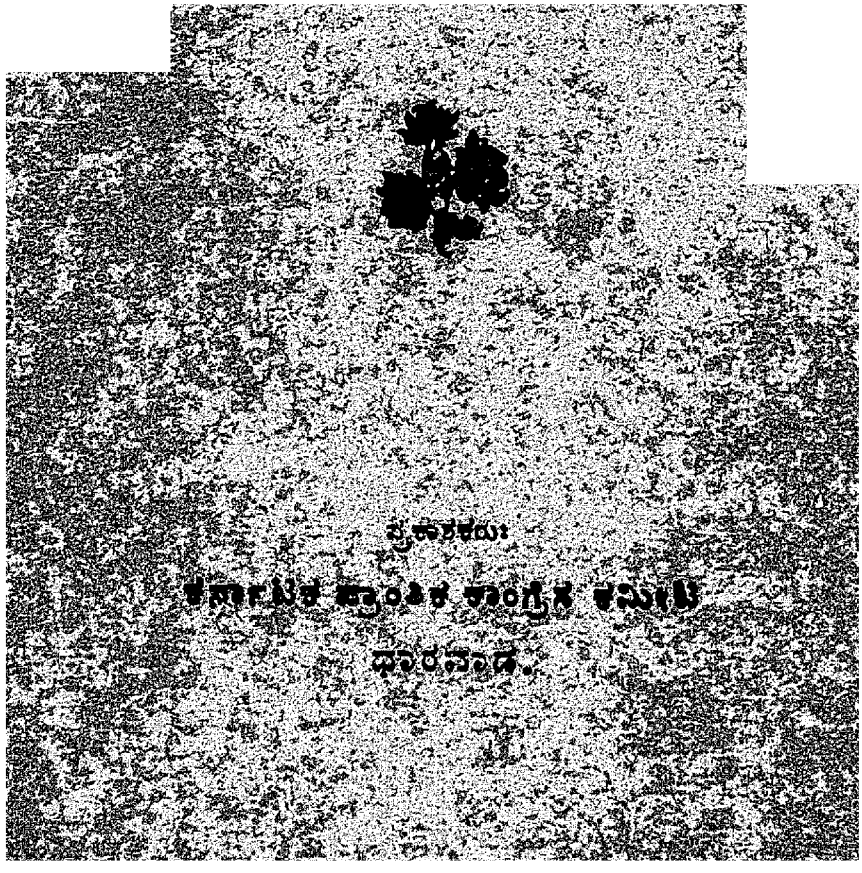

ಪ್ರಕಾಶಕರು:

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ

ಧಾರವಾಡ.

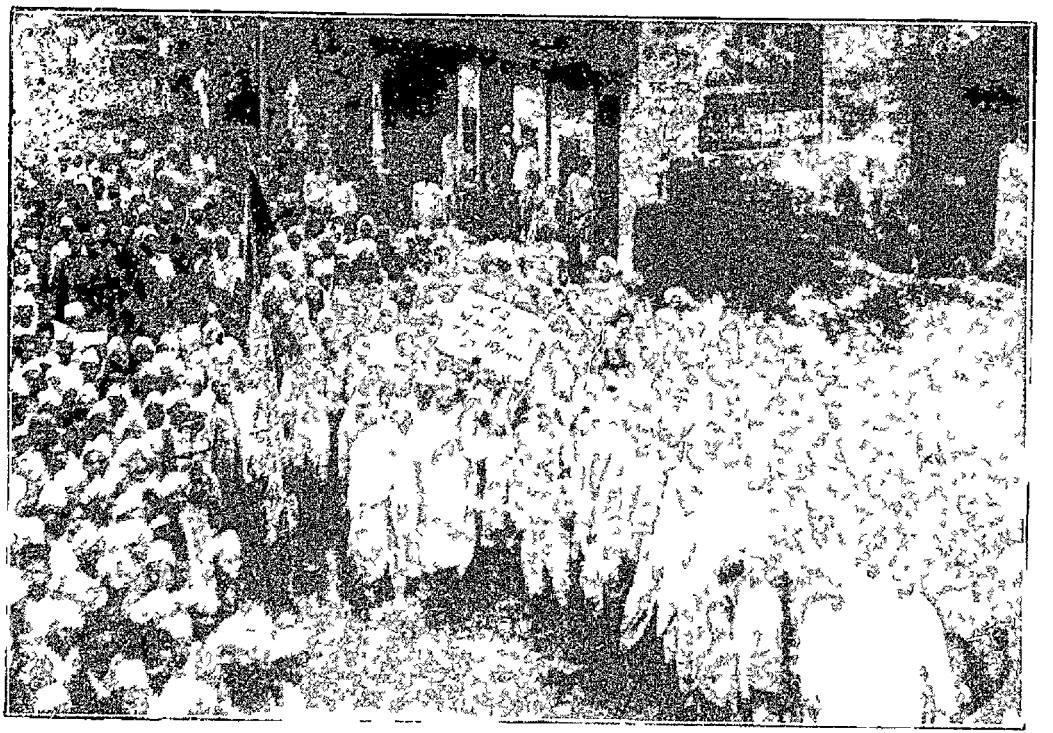

ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆ

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವರದಿಯು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ಸವವು

ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಧ್ಯೇಯವು ಪೂರ್ಣಸ್ವರಾಜ್ಯ ಅಥವಾ ಸಂಪೂರ್ಣಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತರುಣ ಪಕ್ಷದವರ ಆತುರವಿದ್ದಿತು. ರುದ್ರಪಕ್ಷವರಂತೂ ಮೊವಲಿ ನಿಂದಲೂ ಪರಕೀಯ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಜಪಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವೀರಪಕ್ಷದ ಹಿರಿ ಮುಂದಾಳುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರದ ಹೊಣೆಯಿಲ್ಲವೆ ಅನ್ಯಾಯದ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಂಡು, ತರುಣರ ಈ ಹಂಬಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವೀಯುವ ಒಲವು ಒತ್ತರಿಸಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕಳವಳವು ನಾಡಿನ ನಾಲ್ಕೂ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಿತ್ತರಿಸಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿರುವ ನಂಬಿಗೆಯು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹೋಯಿತು. ನಾಡಿನ ಭಾವನ್ನು ಜಾಣತನ ದಿಂದ ನಡೆಸಿ ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷದವರನ್ನೂ ಒಂದು ತೂಕದಲ್ಲಿ ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ಮಹಾತ್ಮರಿಗೆ ಈ ಹೊಯ್ದಾಟದ ಯಥಾರ್ಥವಾಗದಿರಲಿಲ್ಲ. "ಶಕ್ಯವಾದರೆ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಅಗತ್ಯವಾದರೆ ಅದರ ಹೊರಗೆ" ಎಂಬ ಅನಿಶ್ಚಿತ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಸರವಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮುಂಗಂಡು ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಲಾಹೋರಿನ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನಲ್ಲಿ, ತಾವು ಮೊದಲು ಕಲ್ಕತ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಡನುಡಿದಂತೆ, ಪೂರ್ಣ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಿತ್ತರು. ತರುಣರ ಅಪೇಕ್ಷೆಗೆ ಹಿರಿಯರು ಬೆಂಬಲವಿತ್ತರು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಮಹಾತ್ಮರು ತಮ್ಮ ಮುಂದಾಳುತನದ ಮುಂಬಲವನ್ನಿತ್ತರು. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮರಂತಹ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕೇವಲ ಧ್ಯೇಯ ಧೋರಣಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ಒಪ್ಪಿ, ಕೈಕಟ್ಟಿ ಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನಿರುವವರಲ್ಲ. ಧ್ಯೇಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ದುಡಿಮೆಯಿಲ್ಲದೆ ಧ್ಯೇಯದ ದರ್ಶನ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ತಳಮಳವು ಎಷ್ಟು ಆಳವಾಗಿದೆ ಮತ್ತೆಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ತಾ ೨೬-೧-೩೦ನೇ ದಿನವನ್ನು "ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನ" ವೆಂದು ಅಖಿಲ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅಂದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಭೆಸೇರಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಿರ್ಣಯ ವನ್ನು ಓದಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ವರ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದೂ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಲದವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.

ಫೆಬ್ರೀರಿನ ಅವ್ವಣೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳಾದವು. ಮಹಜ್ಜನದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಲ್ಲಿಯೂ ಸಭೆಸೇರಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನಾಚರಣೆಯು ನಿರ

ವೇರಿತು. ಅಂದಿನವಿನ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಸಂತೋಷದ ಸುಗ್ಗಿ. ಸಾರಣೆ ಕಾರಣೆಗಳಿಂದ ಅಂಗಳಗಳು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ತಳಿರು ತೋರಣಗಳಿಂದ ಗುಡಿಗುಂಡಾರಗಳೂ ಮನೆ ಮತಗಳೂ ಮಂಗಲಮಯವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತಿದ್ದವು. ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಏರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಗುಡಿಯು ಗೌರವದಿಂದ ಗುಡಿಗೋಪುರಗಳ ಮೇಲೆ ಫಡ ಫಡನೆ ಹಾರಾಡಿ ಆಕಸರ ಎದೆಯನ್ನಳುಕಿಸಿ ತಲ್ಲಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಪ್ರಚಂಡ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸೇನೆಯ ರಭಸ, ಗೌರವ, ಗಾಂಭೀರ್ಯಗಳನ್ನು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಒಂದೇ ಮಾದರಿಯದಿತ್ತು. ತರುಣರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಅಂದಿನ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಭಾಗಿಗಳಾದರು.

ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಆದಿನ ಪೋ. ರೆ. (ಪೋಲಿಸ್ ಕಾಯುದೆಯ) ೫೯, ೪೫, ೪೬ ಮತ್ತು ೧೪ಳನೆಯ ಕಲಮುಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯರಂಗಕ್ಕಿಳಿಸಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ಬೆತ್ತ ಬಡಿಗೆಗಳನ್ನೂ ರಿವಾಲ್ವರುಗಳನ್ನೂ ಹಿಡಿದು ಬೀದಿ ಬೈಲುಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ಜನಜಂಗುಳಿಯ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದು ನಾಡಗುಡಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತೊಗೆದರು. ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಕಂದಮ್ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನೂ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಗಳನ್ನೂ ಕಸಿದುಕೊಂಡರು. ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಿ. ವಿ ನರಸಿಂಹ ಅಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರವರಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜಾರೋಹಣವಾಯಿತು. ಮೈಸೂರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಮೊರಿ ಕಾರ್ಯನಡೆಸಿದರೆಂಬ ನೆವದಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಅಗರಂ ರಂಗಯ್ಯನವರು ಹಾಗೂ ರಾಜಗೋಪಾಲರ ಮೇಲೆ ಖಟ್ಲೆ ಮಾಡಿದರು. ತಗಡೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರ ಮುಂದಾಳು ತನದಲ್ಲಿ ಬೆಂಗಳೂರಿನವರು ತಾ. ೨೫-೧-೩೦ನೆಯ ದಿನವೂ ನಾಡಗುಡಿಯನ್ನೇರಿಸಿದ್ದರು. ತುಮಕೂರಿನ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ರಂಗಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂರವರು ತಮಗೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ೫೯ನೇ ಕಲಮಿನ ಅನ್ಯಾಯದ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಮುರಿದು ನಾಡಗುಡಿಯನ್ನೇರಿಸಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನೋತ್ಸವನನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಜರುಗಿಸಿದರು. ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರದಲ್ಲಿ ೧೪ಳನೇ ಕಲಮನ್ನು ತಾ. ೨೫-೧-೩೦ಕ್ಕೇ ಜಾರಿಮಾಡಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಜನರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿದ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಸಾಗಿದರು. ಪೋಲೀಸರು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ, ಗಾಂಧಿಯವರ ಭಾವಚಿತ್ರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡು ಸಭಾಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಗಗೊಡಲಿಲ್ಲ. ತರುಣರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಖಾದೀವಿಕ್ರಯಿಸಿದರು. ಶೃಂಗೇರಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮೈಸೂರಿನ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದೇ ರೀತಿ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಯಾವ ಕಾ[illegible]ವನ್ನೂ ನಡೆಯಗೊಡಲಿಲ್ಲ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಳಿದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ[illegible] ಆತಂಕವಿಲ್ಲದೆ ಸಾಗಿತು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಿದ್ಧತೆ.

೧೪–೨–೩೦ನೇ ದಿನ ಸಾಬರಮತಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಲದ ಸಭೆಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಶ್ರೀ. ದೇಶಪಾಂಡೆ ಗಂಗಾಧರರಾಯರೂ ಡಾ. ಹಡ್ಗೇಕರರೂ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಕೊನೆಯ ಕಾಳಗವೆಂದು ಶಾಸನಭಂಗಸಮರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲೇಬೇಕೆಂದೂ ಈ ಸಮರವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲು ಅಹಿಂಸೆಯ ಅಧ್ವರ್ಯುಗಳಾದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನೇ ನೇಮಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಆ ಮೇರೆಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ಗುಜರಾತಿದಲ್ಲಿ ಬೇಗನೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಆರಂಭಿಸುವ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಗಳನ್ನು ಲಗುಬಗೆಯಿಂದ ಕೈಕೊಂಡರು.

ಮಹಾತ್ಮರ ಮುಂದಾಳುತನದಲ್ಲಿ ನಡೆವ ಈ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಕರಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಜನ ಧನ ಬಲವನ್ನರ್ಪಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾ. ೨೩–೨–೩೦ನೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸಭೆಯು ಸೇರಿತು. ಆಗ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಲು ಕರ್ನಾಡ ಸದಾಶಿವರಾಯರು, ದಿವಾಕರ ರಂಗರಾಯರು, ಕೌಜಲಗಿ ಹಣಮಂತರಾಯರು, ದೇಶಪಾಂಡೆ ಗಂಗಾಧರರಾಯರು, ಹಾಗೂ ಡಾ. ಹಡ್ಗೇಕರ ಇವರದೊಂದು ಉಪಮಂಡಲವು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗಾಡಿ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನೂ ಲೋಕಸಂಗ್ರಹವನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕಿರುವ ಸಮುದ್ರದಂಡೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಆಯಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡುವುದು ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯು ಇವರ ಸಂಚಾರದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಅಂಕೋಲೆಯನ್ನೇ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಕೌಜಲಗಿ ಹಣಮಂತರಾಯರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಯಕರು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಸವಿನಯ ಶಾಸನಭಂಗ ಮಂಡಲವ ನರದಿ.

ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿದ ಸವಿನಯ ಶಾಸನಭಂಗ ಮಂಡಲದ ಸಭಾಸದರು ಅಣ್ಣಿಗೇರಿ ಮಂಗಳೂರು ಕಾರವಾರ ಮುಂತಾದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ, ಸುಮಾರುವನ್ನು ಓಣಿಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಸಂಭಾಷಣಾದಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ತಾರೀಖು ಕೊಂಗ್ರೆಸರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಕ. ಪ್ರಾಂ. ಕಾಂ. ಕಮಿಟಿಯ ಕೌನ್ಸಿಲಿಗೆ ತಮ್ಮ ಅನುಭವದಿಯ ರೂಪವಾಗಿ ನಿವೇದಿಸಿದರು. ಅದರ ಸಾರಾಂಶವು ಹೀಗಿದೆ– ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಸಂಘಟಿತ ವಿರೋಧವಿಲ್ಲ. ಸಂಗಡಿಗರ ಪೀಕಲಾಟವಿಲ್ಲ. ಮಹಜನರು ಮಾತ್ರ ತುಸು ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಆದರೆ ಪ.ಜ.ಕ

ಕಾರ್ಯದ ಪ್ರವಾಹವನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರ ಓಘಕ್ಕೆ ಅವರೂ ಬೀಳಬಹುದೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಜಾಜ್ವಲ್ಯವಾದ ಅಭಿಮಾನವೂ ಉತ್ಸಾಹವೂ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಚಂಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಷ್ಟು ಸರ್ವವಿಧದಿಂದಲೂ ಅನುಕೂಲ ಸ್ಥಳವು ಬೇರೊಂದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯನಾಗಿ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯಿರುವುದರಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಜೆಗಳು ಮೂಲತಃ ಶಾಂತಸ್ವಭಾವದವರು. ತಿಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅಥವಾ ಕಂಡದ್ದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತಿಳಿಯುವ ಒಳ್ಳೇ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು. ಅದಲ್ಲದೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ಶ್ರದ್ಧಾಭಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರು ಆದ್ದರಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದು ವಿಹಿತವಾದೀತು. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲವನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಮೇಲ್ಕಂಡ ವರದಿಯಂತೆ ಮೊದಲು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಶಂಕರರಾವ ಗುಳವಾಡಿಯವರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲವನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಸವಿನಯ ಕಾಯಿದೇಭಂಗ ಮಂಡಲದವರ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಧನಸಹಾಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಲು ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣರಾವ ಜೋಶಿ (ಬೆಳಗಾವಿ), ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಕೌಜಲಗಿ (ವಿಜಾಪುರ), ಕೆ. ಗುರುರಾಜರಾವ (ಬಳ್ಳಾರಿ), ಬಿ. ಎಂ. ಬಸ್ರೂರ (ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ), ವಿಠ್ಠಲರಾವ ಕಾಮತ (ಉಡಿಪಿ), ರಂ. ರಾ. ದಿವಾಕರ (ಧಾರವಾಡ) ಹಾಗೂ ರಾ. ಶ್ರೀ. ಹುಕ್ಕೇರಿಕರ (ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ) ಇವರದೊಂದು ಉಪಮಂಡಲವು ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಸುಮಾರು ೫೦೦೦ ರೂ. ನಿಧಿಯನ್ನೂ ೧೦೦೦ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನೂ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಕ. ವ್ಯಾಂ. ಕಾಂ. ಕಮೀಟಿಯವರೂ ಕ. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದವರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ಮುದ್ರಿಸಿ ಇಡೀ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಂಚಿದರು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯವರೂ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಮಂಡಳಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ನಾಡಿನ ಬಿಡುಗಡೆಗೆ ಅದನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನಾರಂಭಿಸುವ ಹೊಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶಾಕೂರ, ಪುಂಡಲೀಕ. ಕೋವಾಡಕರ, ಗೋಖಲೆ, ಜೋಶಿ, ದಾತಾರ ಮುಂತಾದವರು ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ನಂದಗಡದ ಶ್ರೀ. ಹಣಮಂತನಾಯಿಕರು ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅದ್ಭುತವಾದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರಾರಂಭಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯೊಂದೇ ಊರಲ್ಲಿ ೨೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಸೇರಿದರು. ಹೀಗೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಸಂಘಟನೆಯೂ ಅವರಿಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಶಿಕ್ಷಣವೂ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಆತುರದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಈ ಸಿದ್ಧತೆಗೆ ಶ್ರೀ. ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರ್ಯರ ಉತ್ಸಾಹಜನಕ ಉಪದೇಶದ ಲಾಭವೂ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು. ಶ್ರೀ. ಆಚಾರ್ಯರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತರ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಗಂಗಾಧರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಡಾ. ಹರ್ಡೀಕರ, ಕೌಜಲಗಿ ಹಣಮಂತರಾಯರು ಮತ್ತು ಮಂಗಳವೇಡೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು ಸಂಚರಿಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಿದ್ಧತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿದರು. ನೋಹರೆ ಹಣಮಂತರಾಯರೂ ಜೋರಾಪುರ ಗುರುರಾಯರೂ ನಿಂಬರಗಿ, ತಾಂಬೆ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ, ಕೆರೂರು, ಇಳಕಲ್ಲು, ಹುನಗುಂದ ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬೇಗನೆ ಬರಲಿರುವ ಸಮರಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರೆಂದು ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಗಲಗಲಿಯ ಹತ್ತಿರ ಇರುವ ಬಿಸನಾಳ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಬಾಬೂರಾವ ಗಣ ಮುಂತಾದವರು ಹೋಗಿದ್ದರು.

ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯರು ಉತ್ಸಾಹೀ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕರೆದು ಮುಂದಿನ ಕಾರ್ಯದ ಧೋರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಸದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಆಸ್ತಾಲೋಚನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ. ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ, ಎಮ್ ವಿಠ್ಠಲ ಕಾಮತ, ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯ, ಸಾಂತ್ಯಾರು ಅನಂತ ಪದ್ಮನಾಭಭಟ್ಟ ಮೊದಲಾದವರು ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಕೊಡಗಿ, ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಕಾರಂತ ಮುಂತಾದವರು ಕುಂದಾಪುರದ ಕಡೆಗೂ ಶ್ರೀ. ಎಮ್. ಗೋವರ್ಧನರಾವ್, ಜಾರ್ಕಳ ನಾಗಣ್ಣ ಹೆಗಡೆ ಇವರು ಮೂಡಬಿದ್ರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಜನರನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವಂತೇರ್ಪಡಿಸಿದರು.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತರುಣ ಮುಂಬಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಗುಳವಾಡಿ ಶಂಕರರಾವ್, ಅನಂತ ಮಹಲೆ ಮುಂತಾದವರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಪೂರ್ವ ಸಿದ್ಧತೆಗಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಯಕರು ಹೇಗೂ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ತಳವೂರಿ ಕೊಂಡು ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಎಂ. ಪಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ, ಬಿ. ರಾಮನಾಯಿಕ ಮುಂತಾದವರು ಇದೇ ವಿಷಯವಾಗಿ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಅನಂತರಾವ ಜಾಲಿಹಾಳ, ಸರದಾರ ಅನಂತರಾಯರು, ಮಳಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರು, ಕುಲಕರ್ಣಿ ರಂಗರಾವ್

ಮುಂತಾದವರು ಹುರುಪಿನಿಂದ ಕಾಳಿಗದ ಕೂಗನ್ನೆಬ್ಬಿಸಿದರು. ಗದಗ ಬೆಟಗೇರಿಯ ಶ್ರೀ. ಕಳ್ಳಿ ತಿಪ್ಪಣ್ಣಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ತಮವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹರಿಕಥಾಪ್ರಸಂಗಗಳಿಂದ ಲೋಕಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು. ವೈದ್ಯ ನಾರಾಯಣರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಸಂಘಟನವೂ ನಡೆಯಿತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಂತೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹರ್ಡೀಕರರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಸಿದ್ಧತೆಯು ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀ ಬಿಂದುಮಾಧವ ಬುರ್ಲಿಯವರು ಬಂಕಾಪುರ, ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ, ಕಲಘಟಗಿ, ಹಾವೇರಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ಮೇಣಿಕ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಂದ ಜನರನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೇ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಯುದ್ಧದ ವಾತಾವರಣವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದ್ದರು. ಹಾವೇರಿಯ ಹೊಸಮನಿ ಪರಮಣ್ಣನವರೂ ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದ ಅರಿವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು.

ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಪಂಚ್ಯಂಡ ಬೆಳ್ಯಪ್ಪ, ಕರಂಬಯ್ಯನವರು, ಕೋಟೇರ ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದಿನೋತ್ಸವದಿಂದ ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಮೆಲ್ಲಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಿದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದ್ದರು.

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಸುಬ್ರಮ್ಮಣ್ಯಂ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ. ಐ. ವಸುಪಾಲಪ್ಪ, ಗಿರಿ ಮುಂತಾದವರೂ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿದರು. ಏಪ್ರಿಲ್ ೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಾಶ್ರಮವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸೈನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿತ್ತು. ಶಿಬಿರದವರು ಸ್ಥಳಿಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಸಿದ್ಧತೆಗಳಿಗೂ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಮೈಸೂರು ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ತಗಡೂರು ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಇದೇ ಚಳವಳದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಮೈಸೂರಿನ ಅಗರಂ ರಂಗಯ್ಯನವರೂ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಟಿ. ಭಾಷ್ಯಂರೂ ತುಮಕೂರಿನ ಶ್ರೀ. ರಂಗೈಯ್ಯಂಗಾರರೂ ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂರೂ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು ಕೆಲವಂಶದಿಂದ ಈ ಜಾಗೃತಿಯ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಾರರ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ದಂಡಿಗೆ ದಂಡೇ ಬಂದಿತೆಂದರೂ ಸಲ್ಲುವುದು.

ಒಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಯಾವ ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹವು ಇಲ್ಲದಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಜಾಂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಹಿಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ವಿರಳ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಜಾಗೃತಿಯಾಗಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ನೇಲುಕೋಟೆಯಂತಹ ತಾಣ

ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೈದ್ರಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಆದಷ್ಟು ಚಳವಳವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಸ್ವದೇಶೀ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರಂತೂ ಎಪ್ರಿಲ್ ೬ಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿದೇಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವವರಿದ್ದರು. ಮುಂದಾಳುಗಳ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನಿಡುವುದು ಅನುಯಾಯಿಗಳ ಧರ್ಮವಾದ್ದರಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಕೂಡಲೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ತಾ ೨೧-೩-೩೦ಕ್ಕೆ ಅಹಮ್ಮದಾಬಾದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಅ. ಭಾ. ರಾ. ಸಭಾಸಮಿತಿಯ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಶ್ರೀ. ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಮಂಗಳವೇಡೆ, ಹಣಮಂತರಾವ್ ಕೌಜಲಗಿ, ಡಾಕ್ಟರ ಹರ್ಡೀಕರ ಮುಂತಾದವರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಕೌಜಲಗಿ ಹಣಮಂತರಾಯರೂ ಡಾಕ್ಟರ್ ಹರ್ಡೀಕರರೂ ಜಂಬೂಸರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯ ತರುಣರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಮತಭೇದಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಸವಿನಯ ಶಾಸನಭಂಗಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕೇಳಿ ತಮಗಾದ ಆನಂದವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿ, ಈ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹಿಂದೆ ಬೀಳಲಾರರೆಂಬ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಆಗ ಮಹಾತ್ಮರು ಪ್ರಕಟಗೊಳಿಸಿದರು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಮತ್ತು ಎಂತು ಆರಂಭಿಸುವುದೆಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದ ಮೊದಲನೇ ಸಭೆಯು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿತು ಒಳ್ಳಾರಿಯ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂರನ್ನುಳಿದು ಬೇರೆ ಎಲ್ಲ ಸಭಾಸದರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಮಂಡಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿಯೂ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಮುಖ್ಯ ಕಚೇರಿಯು ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರಬೇಕಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಾ. ೧೩ಕ್ಕೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನಾರಂಭಿಸಬೇಕೆಂದೂ, ಮುಂಗಾವಲಿನ ಐದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸೈನಿಕರು ೬ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಡುವುದೆಂದೂ, ಮುಂದೆ ೧೩ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೆಳಗಾವಿಗಳಿಂದ ೨೫ ರ ಒಂದೊಂದು ಪಥಕವು ಹೊರಡಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಧಾರವಾಯಿತು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನಾರಿಸುವ ಕಾರ್ಯವು ಶ್ರೀ. ಹರ್ಡೀಕರರಿಗೂ ನಾಯಕರನ್ನು ನೇಮಿಸುವ ಅಧಿಕಾರವು ಶ್ರೀ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರಿಗೂ ಒಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೩ನೇ ತಾ। ದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿದೇ ಭಂಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಮಂಗಳೂರು ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದೆಂದಾಯಿತು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಕೊನೆಗೆ ೩೦೦ ಸೈನಿಕರನ್ನಾದರೂ ಸಮರಸನ್ನದ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಂಡಲದವರು ವಿನ್ನವಿಸಿದರು.

ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೩ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಕೈಕೊಳ್ಳ ಬೇಕೆಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಲದ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದ್ದರೂ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು, ತಾವು ಗೋವಾ ಪ್ರಾಂತದ ಕಡೆಗೆ ಮಾಲವಣ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ತಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಉಪ್ಪನ್ನು ೬ನೇ ತಾರೀಕಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಿ ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಸನವನ್ನು ಮುರಿದರು. ಅವರು ಮಾರಿದ ಉಪ್ಪನ್ನು ೪ ಜನ ಲಿಂಗಾಯತರೂ ಮೂವರು ಜೈನರೂ ಇಬ್ಬರು ಮುಸಲ್ಮಾನರೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ೪೨ ಜನರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಮರುದಿನವೇ ತಮ್ಮನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುವ ರೆಂಬ ಭರವಸೆಯಿಂದ ಅವರು ತಾವು ಒಕ್ಕೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಲದ ತನೇ ಸಭೆಯನ್ನು ಬೆಳ ಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕರೆದು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದರು. ಅಂದು ರಾತ್ರಿಯೇ ಶ್ರೀ. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಸಭೆಗೆ ಶ್ರೀ. ಕೌಜಲಗಿ ಹಣ ಮಂತರಾಯರೂ ಗುಳವಾಡಿಯವರೂ ಬಂದಿದ್ದರು. ಕರ ಕೊಡದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಕೊಂಡ ದ್ದರ ಸಲುವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಜೋಶಿ ನಾರಾಯಣರಾವ್, ಜೀವಣರಾವ್ ಯಾಳಗಿ ಮತ್ತು ದಾಬಡೆ ಅನಂತರಾಯರನ್ನೂ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಲದ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇರೆಗೆ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೩–೪–೩೦ಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾದ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯು ಕೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿದ್ದಿತು. ಅಂಕೋಲಾ, ಶಿರಸಿ, ಕಾರವಾರ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಬೆಳಗಾಂವಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಕೆಲವು ಪಾಳಯಗಳು ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಧುಮುಕಿದವು. ೧೩–೪–೩೦ನೇ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಸೇವಾದಲದ ಉತ್ಸಾದಕರೂ ಸಂಘಟಕರೂ ಆದ ಡಾ. ಹರ್ಡೀಕರರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ೧೩ ಜನರ ಪಥಕವು ಸಾಯಂ ಕಾಲ ೪ ಗಂಟೆಯೊಳಗಾಗಿ ಅಂಕೋಲೆಯನ್ನು ತಲುಪಿ ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡುವು ದಿತ್ತು. ಇನ್ನೊಂದು ೨೩ ಜನರ ಪಥಕವು ಸೇವಾದಲದ ಸಂಘಟಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಬುರ್ಲಿ ಬಂಧುಮಾಧವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಕಾಲುನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಇದರಂತೆ ಬೆಳಗಾಂವಿಯಿಂದಲೂ ಕಾಲುನಡೆಯಿಂದ ಒಂದು ಹಾಗೂ ಮೋಟರಿನಿಂದ ಒಂದು ಹೀಗೆ ೨ ಪಥಕಗಳು ಅಂಕೋಲೆಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದವು. ಶ್ರೀ. ಗೋಖಲೆಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಲುನಡೆಯಿಂದ ಹೊರಟ ಪಥಕದ ೪–೫ ಜನ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಎರಡೂ ದಲಗಳಿಗೆ ಶುಭಪ್ರಯಾಣ ವನ್ನೂ ಜಯವನ್ನೂ ಕೋರುವುದಕ್ಕಾಗಿ ೧೨–೪–೩೦ಕ್ಕೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಲ್ಲಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಕ. ಪ್ರಾಂ. ಕಾಂ. ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರೂ ಮಾನ್ಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೂ ಸತ್ಯಾ ಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು "ಭದ್ರಂ ಶುಭಂ ಮಂಗಲಂ" ಎಂದು ಆಶೀರ್ವದಿಸಿ ನೆರೆದ ಜನಸಂದಣಿಗೆ

ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದಿನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕುಂದಾಪುರ ಉಮಾಬಾಯಿಯವರೂ ಶ್ರೀ. ಕಿತ್ತೂರು ಹುಚ್ಚಾಚಾರ್ಯರೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಮರುದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಧ್ವಜಾರೋಹಣದೊಂದಿಗೆ ಯಾತ್ರೆಯು ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಸೈನಿಕರೂ ಸೇನಾನಿಗಳೂ ಹೊರಡಲನುವಾದರು.

ಅಂಕೋಲೆ:— ೧೩ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ವೊದಲೇ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ ಮೇರೆಗೆ ಶ್ರೀ. ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರ ಪಥಕವು ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಲು ಅಂಕೋಲೆಯ ಶಿಬಿರದಿಂದ ಹೊರಟಿತು. ಅದನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದ ನೂರಾರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರು ಮತ್ತು ಮುಂದಾಳುಗಳ ಪ್ರಚಂಡ ಸಮೂಹವೂ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಟಿತ್ತು. ಮಂಗಳೂರಿಂದ ಹೊರಟ ದೇಶಭಕ್ತ ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯರೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಡಾ. ಹರ್ಡೀಕರರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಪಥಕವೂ ಅದಲ್ಲದೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ. ವಿ. ಬಿ. ಪುರಾಣಿಕ, ಶ್ರೀಮತಿ ಉಮಾಬಾಯಿ ಕುಂದಾಪುರ, ನುಡವೀಡು ರಂಬಕ್ಕ, ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಪಾಜಲಕರ ಮುಂತಾದವರೂ ಬಂದು ಸೇರಿದರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಜನರನ್ನಡುವೆ ಒಲೆಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಸಮುದ್ರದಿಂದ ತಂದ ಉಪ್ಪು ನೀರಿನಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು ಉಪ್ಪು ತಯಾರಾದ ಬಳಿಕ ಶಾಸನಭಂಗವು ಹಗಲು ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಭರಭರಾಟೆಯಿಂದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಮುಖಂಡರು ಸಾರಿ ಹೇಳಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ದಳಪತಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ನಾಡಕರ್ಣಿಯವರು ಮೊದಲು ತಾವು ಶಾಸನ ಭಂಗಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡವಲ್ಲಿ ಬಾರ್ಡೋಲಿಯು ತಯಾರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲನೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಲವಣದ ಪುಡಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಕೋಲೆಯ ಶ್ರೀ. ದೇವು ಹೊನ್ನಪ್ಪ ನಾಯಕರವರು ೩೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಂಡು ಕೊಂಡರು. ಎರಡನೆಯ ಪುಡಿಕೆಯನ್ನು ಕಾರವಾರದ ಶ್ರೀ. ಭುಜಲೆಯವರು ೭ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಪಡೆದರು. ೩–ನೆಯ ಪುಡಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾವಣಗೆರೆಯ ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶೆಟ್ಟರೂ ಹರಿಹರ ಶೆಟ್ಟರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ೧೪ನೆಯ ತಾರೀಖಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಅರುಗಂಟೆಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಶ್ರೀ. ಎಂ. ಪಿ. ನಾಡಕರ್ಣಿ ಮತ್ತು ಸ್ವಾಮಿ ವಿದ್ಯಾನಂದರಮೇಲೆ ಇ. ಪಿ. ಕೋ ೧೮೨ ಮತ್ತು ಸಾಲ್ಟ್ ಆಕ್ಟ್‌ದ ೪೭ನೆಯ ಕಲಮುಗಳ ಮೇರೆಗೆ ಸೆರೆಯೋಲೆ (ವಾರಂಟು)ಗಳನ್ನು ಜಾರೀ ಮಾಡಿದರು. ಇವರಿಗೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ನಾಗರಿಕರು ಹೂಮಾಲೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ತಾಲೂಕು ಕಚೇರಿಯವರೆಗೆ ಸಂಭ್ರಮದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ದರು. ಮುಂದೆ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ಇದರಂತೆಯೇ ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಸನಭಂಗವಾಗ ತೊಡಗಿತು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಂಘಟನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇಸವನೆ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀ. ಹಣಮಂತರಾವ್ ಕೌಜಲಗಿ, ಗಣಪತರಾವ್ ಕಾರಖಾನಿಸ್ ಮತ್ತು ಶಿರ್ಸಿಯ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಎಸ್. ನಾಯಿಕ

ಇವರನ್ನೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರವಲ್ಲಿಯ ಬೇರೆ ೧೩ ಜನ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನೂ ಪೋಲೀಸರು ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಪೊ. ಆ. ಕಲಂ ೪೩ ರಂತೆ ನೋಟೀಸು ಹಚ್ಚಿ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದರು. ಇವರ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಮೂವರಿಗೆ ೩ ತಿಂಗಳು ೩ ವಾರ ಸಾದಾ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ಉಳಿದವರಿಗೆ ೧ ದಿನದ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ವಿಧಿಸಿದರು. ಅಂಕೋಲೆಯ ಪೌರಜನ ಪ್ರಮುಖರಾದ ಶ್ರೀ. ಶ್ಯಾಮರಾವ ಶೇಣ್ವೈಯವರನ್ನು ೧೪ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ೧ ವರ್ಷ ಸಶ್ರಮ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಗೌರವದ ಗುಡಿಗೆ ಕಳಸವಾಗಿ ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪಿನ ಮೂರು ಮಹಾ ಸಂತೆಗಳಾದವು. ಅವರಲ್ಲಿ ಬೊದಲನೆಯ ಸಲ ತಾ॥ ೨೦–೪–೩೦ರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮುರಿದರು. ಆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨–೩ ಸಾವಿರ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರು ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಕುಮಾರೀ ಆನಂದಾಬಾಯಿ ಹನಮಟ್ಟಿ ಹಾಗೂ ಸೀತಾಬಾಯಿ ಸರಾಫರಂಥ ಸ್ತ್ರೀಯರೂ ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಅಂತೂ ದಿನಾಲು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಲಿಲಾವ ಹಾಕುವ ಉಪಕ್ರಮವು ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಪುನಃ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಾ। ೨೫ ಮತ್ತು ೨೭ರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಬೆಂಡೆ ಬಜಾರಿನಲ್ಲಿ ಸಂತೆಗಳಾದವು. ಸಂತೆಯಲ್ಲಿ ಓರಣೆ ಸೈರಣೆಗಳನ್ನುಂಟುಮಾಡಲು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ಹೋಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸಂತೆಯ ಶಾಂತಿ ಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸರಕಾರದ ಸೈನ್ಯದವರು ಸಹ ಬೆರಳು ಕಚ್ಚುವಂತಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರರಾಗಿ ಶ್ರೀ. ನಾ. ಸು. ಹರ್ಡೀಕರರು ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ವಿಧೇಯ ಸ್ವಭಾವವೂ ಅಂತಹದೇ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

೩–೫–೩೦ರಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೆಯ ಸಲ ಮತ್ತೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪಿನ ಸಂತೆಯು ನೆರೆಯಿತು. ಸಂತೆಗೆ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ೨೫–೩೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ೬೨೫ ಜನರು ತಂದಿದ್ದರು. ಉಪ್ಪನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ೬–೭ ಸಾವಿರ ಜನರು ನಾ ಮುಂದೆ ನೀ ಮುಂದೆ ಎಂದು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಉಪ್ಪು ಸಿಕ್ಕುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದದ್ದರಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಪ್ಪನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಪವಿತ್ರವಾದದ್ದೆಂದು ತಿಳಿದು ತಮ್ಮೊಳಗೆ ಹಂಚಿಕೊಂಡರು. ಇಡೀ ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಶಾಂತಿ ಶಿಸ್ತುಗಳಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗಲಿ ಸಂತೆಯಾಗಲಿ ಆಗಲಿಲ್ಲೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು.

ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಕಾರವಾರ ಕುಮಟಾ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾಲೂಕಿನ ಕರಾವಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಆಯಿತು. ಸಮುದ್ರದ [illegible]ಡೆಗಿದ್ದ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯವರೂ ಕೊಂಪೆಯವರೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತಮಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿಯೂ ೩–೪ ಸಲ ದೊಡ್ಡ ಉಪ್ಪಿನ ಸಂತೆಗಳಾಗಿ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸಲ ೪೦–೫೦ ಮಣಗಳಂತೆ ಉಪ್ಪು ಮಾರಾಟವಾಯಿತು. ಸರಕಾರದ ಉಪ್ಪೇ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಯಿತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಮಾಜಾಳಿ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಜನರು ಕರ ಕೊಡದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಗೋವೆಯಿಂದ ತಂದು ಮಾರಿ ಕೆಲವರು ತುರಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ನಾಡವರು ಜೂನ ೧೫ಕ್ಕೆ ಸಾಣೇಕಟ್ಟೆಯ ಉಪ್ಪಿನ ಅಗರಗಳ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ ಹೋಗಿ ೬೦೦ ಮಣಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಉಪ್ಪನ್ನು ತಂದರು. ಗೋಕರ್ಣದಲ್ಲಿಯೂ ಒಮ್ಮೆ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಸನೋಲ್ಲಂಘನವಾಯಿತು.

ಮಂಗಳೂರು:– ರವಿವಾರ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಾ॥ ೧೩ನೆಯ ದಿನ ಉಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಾಸನವನ್ನು ಉಲ್ಲಂಘಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದ ಮಂಗಳೂರಿನ ದಳವು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೬॥ ಗಂಟೆಗೆ ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಟಿತು. ಸಮುದ್ರದ ನೀರನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೆರೆಸಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಚೇರಿಗೆ ದಳವು ತಲುಪಿತು. ಅಲ್ಲಿ ನೀರನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಉಪ್ಪು ಮಾಡಿದರು. ೧ ಗಂಟೆಗೆ ಉಪ್ಪು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಕೂಡಲೆ ಪೋಲೀಸಿನವರೊಂದಿಗೆ ಸರಕಲ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರರು ಬಂದು ಉಪ್ಪನ್ನು ಜಪ್ತ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ಪಾತ್ರೆ ಕಲ್ಲು ಮಣ್ಣು ಇದ್ದಲಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಜನರು ಶಾಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಯಂಕಾಲ ಗಾಂಧೀಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಆರ್. ಕೆ. ಪ್ರಭುಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಮುಖ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ. ಉಮೇಶರಾಯರು ಈ ದಿನ ಉಪ್ಪು ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ. ಕೊಂಬ್ರಬೈಲು ಶಂಕರರಾಯರು, ಶೇಕ್‌ಯುಸೂಫಸಾಹೇಬರು, ಉಲ್ಲಾಳ ತುಕ್ರಪ್ಪನವರು, ಪಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು, ವಾಸುದೇವ ಶ್ಯಾನಭಾಗರೂ ಉಪ್ಪನ್ನು ಏಲಂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಪೋಲೀಸಿನವರು ಬಂದು ಕೈಯಲ್ಲಿಯ ಉಪ್ಪನ್ನು ಜಪ್ತಿಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಇದೇ ದಿನ ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಸಮುದ್ರತಂಡೆಯ ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪು ತಯಾರಾಯಿತು. ಕಾರ್ಕಳದಿಂದ ೧೫ ಜನರ ಒಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪಡೆಯು ಬೆಲ್ಮಣ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಪಡುಬಿದ್ರೆಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಕ್ಕಾಗಿ ತೆರಳಿತು. ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸಮುದ್ರದ ಸವಿೂಪ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದೂ ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಉಡುಪಿಯಿಂದ ಎಪ್ರಿಲ್ ತಾ॥ ೨೬ಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಪಣಿಯಾಡಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ೨೨ ಜನರ "ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದಳ"ವು ಕಾಲುನಡಿಗೆಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ನಡೆಯಿತು. ದಿನಾಲು ೧೦–೧೫ ರಂತೆ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾ॥ ೨೦ಕ್ಕೆ ಉಡುಪಿಯ ಕೂಡ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯರನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ಮರುದಿನ ಕುಂಜಾಲುಪುರದ ಶ್ರೀ. ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಕಾರಂತರು ಸೆರೆಯಾದರು. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮುಖ್ಯ ಜವಿೂನ

ದಾರರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾದ ಕಟಪಾಡಿ ಮಂಜುನಾಥರಾಯರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಸಾಲು ಸೇರಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ತಮ್ಮ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದರು.

ತಾ॥ ೯ಕ್ಕೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಮಾನ್ಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಕಾರ್ನಾಡ ಸದಾಶಿವರಾಯರನ್ನೂ, ಉಡುಪಿ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ದಲಿತ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಪಣಿಯಾಡಿಯವರನ್ನೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೆರೆಮನೆಗಟ್ಟಿದರು. ೩೦ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಜನಾನದಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಕೊಡಗಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಕುಂದಾಪುರದಿಂದ ೧೩ ಜನರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಪಡೆಯು ಹೊರಟು ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿತು. ಶ್ರೀ. ಸದಾಶಿವರಾಯರನ್ನು ಹಿಡಿದನಂತರ ಮರುದಿನ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು. ೧೫೦—೨೦೦ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಮೈದಾನಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಮಾರಪ್ಪ ಪಕ್ಕಳರ ಮುಂದಾಳುತ್ವದಲ್ಲಿ ೫೦ ಜನ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಸುಮಾರು ಸಾವಿರ ಜನರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಉಪ್ಪು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಲೆಕ್ಕ ಮಿಗಿದ ಜನ ಸಮೂಹವೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಹತ್ತಿತು ಅಂತೂ ಮೇ ೧೫ನೇ ತಾ॥ ದಿನ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಕುಂದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಮೇ ತಾರೀಖು ೧೧ರಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕುಂದಾಪುರ ಪಡುಬಿದ್ರೆ, ಉಡುಪಿ, ಕಾರ್ಕಳ, ಪುತ್ತೂರು, ಕುಂಬಳೆ, ಕಾಸರಗೋಡು, ಮುಲ್ಕಿ, ಕಾವು, ಕಟಪಾಡಿ, ಕಲ್ಯಾಣಪುರ, ಸುಳ್ಯ, ಮಂಜೇಶ್ವರ, ಸುರತಕಲ್ಲು ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದರು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ದಿನ ೧೦೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟ ಜನರು ಶ್ರೀ. ಬಳಿಸಾವಿರ ಮುಕುಂದರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಡಭಾಂಡೇಶ್ವರಕ್ಕೆ ತೆರಳಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ತಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ಮಾರಿದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳದವರು ತಮ್ಮ ವರ್ಷದ ವೆಚ್ಚಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು.

ವಿಜಾಪುರ:—ಪ್ರಾಂತಿಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ತಾ ೧೩ನೇ ಎಪ್ರಿಲ್ ದಿನ ಜಿಲ್ಲೆಯ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆಸೇರಿಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಉಪ್ಪನ್ನು ಮಾರಿ ಕೊಂಡು ಶಾಸನಭಂಗವಾಯಿತು. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಮುಂದಾಳುಗಳಾದ ಶ್ರೀ. ಮಂಗಳವೇಡೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರನ್ನು ಉಪ್ಪು ಮಾರಿದರೆಂದು ಹಿಡಿದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ೪ ತಿಂಗಳು ತುರಂಗಕ್ಕಟ್ಟಿದರು. ಅಂದೇ ಉಪ್ಪು ಮಾರಿದ ಬೇರೆ ೪ ಜನರನ್ನು ಹಿಡಿದು ದಂಡಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು.

ಸಾಮೂಹಿಕ ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಯುದ್ಧಮಂಡಳದವರು ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ಸಭೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಮಂಡಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಮೊಹರೆಯವರು ಗಲಗಲಿಯ ಸಮಿತಿಯವರಿಗೆ

ಅಂಕೋಲೆಯ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ವೀರರು.

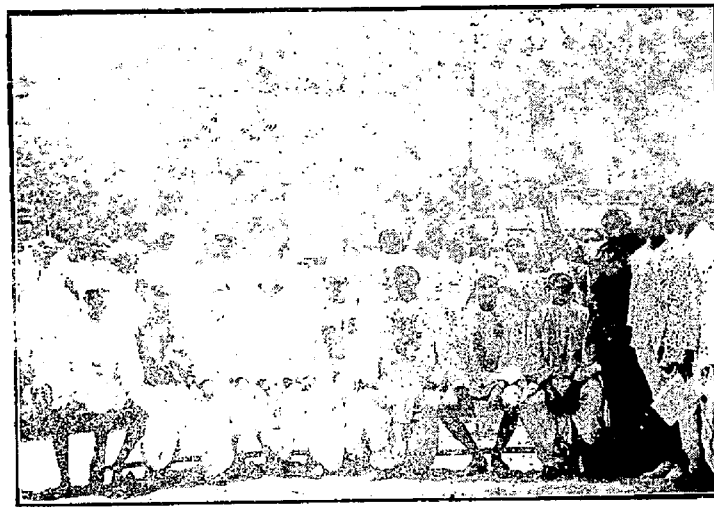

ಸಂಪಗಾಂವಿಯ (ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾ) ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು.

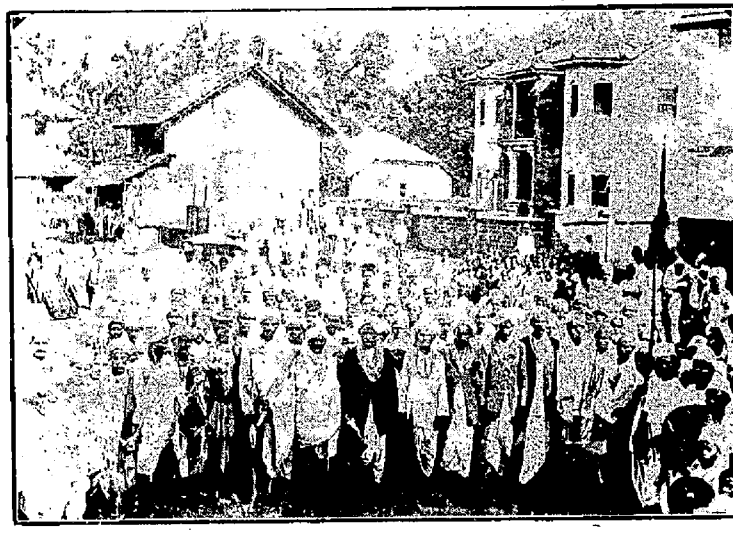

ಅಂಕೊಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಟೇಲರ ರಾಜೀನಾಮೆಯ ಮೆರವಣಿಗೆ.

ಬಿಸನಾಳ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ಸರ್ವವಿಧದಿಂದಲೂ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ಆರಿಸಿ ತೆಗೆದರು ಗಲಗಲಿಯ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿ ಬಿಸನಾಳದಲ್ಲಿ ಮೇ ತಿಂಗಳ ತಾ॥ ೧೧ಕ್ಕೆ ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಶಾಸನಭಂಗವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಉಪ್ಪು ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವು ನಿರಾತಂಕವಾಗಿ ನಡೆದಿತ್ತು. ಬಿಸನಾಳದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಶಿಬಿರವೇ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಯಾರನ್ನೂ ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ಸರಕಾರದ ಈ ತಣ್ಣಗಿನ ವೃತ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಅನೇಕರ ಉತ್ಸಾಹವಾರಿಹೋಯಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೂ ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ನಿಜ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸುಮಾರು ಅರ್ಧಕ್ಕರ್ಧ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿ ಮಾರಿದರೆಂದು ಹೇಳಲು ಪ್ರತ್ಯವಾಯವಿಲ್ಲ. ೧೯೩೧ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಗುಳೇದ ಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆರೂರಿನ ಮೂವರು ಮತ್ತೆ ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಸನವನ್ನು ಮುರಿದರು ಅದರೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಮೂಲಕ ಅವರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಬಿಟ್ಟರು.

ಧಾರವಾಡ:—ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಶ್ರೀ. ಕರಮರಕರರು ಉಪ್ಪಿನ ಕಾಯಿದೆಯನ್ನು ಮುರಿದರು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಿಣ್ಣಿ ಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗಿದ್ದ ಕಿರೇಸೂರು, ಯಾವಗಲ್ಲ ಮುಂತಾದ ಸುಮಾರು ೩೦-೩೫ ಹಳ್ಳಿಯ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಕರಕೊಡದೆ ನಡು ಹಗಲಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ ಉಪ್ಪನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗದಗಿನಿಂದ ೨ ಪಡೆಗಳು ಬಂದಿದ್ದವು. ಈ ಉಪ್ಪು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಮಾರಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಶಕ್ಯವಿದ್ದ ಎಲ್ಲ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಳ್ಳಿಯವರು ತಮಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಉಪ್ಪನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ್ದರು.

ಬೆಳಗಾವಿ:— ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಹತ್ತರದ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಂದಲೂ ಜನರು ಉಪ್ಪನ್ನು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಿದರು.

ವಿಶ್ವಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ:—ನಾಡಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಗುಜರಾತಿನ ಧಾರಸಾನಾ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಉಪ್ಪಿನ ಶಾಸನಭಂಗದ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತದವರೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಮರವನ್ನು ಜಯಶೀಲವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಪಡೆಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಮೇಲಿನಿಂದ ಆಜ್ಞೆ ಬಂದದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಿಂದ ೬೯ ಸಮರಧೀರ ತರುಣ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಪಡೆಯೊಂದು ಕಳುಹಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಪಡೆಯು ವಿಲೆಪಾರ್ಲೆಯ ನಾಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಧಾರಸಾನಾದ ದಾಳಿಯನ್ನು ಮಳೆಗಾಲದ ಮೂಲಕ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ಹಿಂದಿರುಗಬೇಕಾಯಿತು. ಆದರೆ ಅವರು ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಪೆಟ್ಟು ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಸಹಿಸಿ ಸುಮಾರು ೨೦ ಜನರು ಕಡುತರವಾದ ಕಾರಾಗೃಹವಾಸಕ್ಕೂ ಗುರಿಯಾದರು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ದಂಡಯಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ದಾಂಡಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋದ ೮೦ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಲ್ಲಿ

ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಮಹಾದೇವಪ್ಪಾ ವೈಲಾರರೆಂಬವರಿದ್ದರು. ಅಷ್ಟಲ್ಲದೆ ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘನಘೋರ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿನ ಕೀರ್ತಿ ಕಹಳೆಯನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬೀರಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಇವರು ಕನ್ನಡಿಗರೇ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಿನ ಶಿರೋಡೆಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬೆಳಗಾವಿಯವರು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ೪೮ ಜನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಒಂದು ಪಥಕವನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದರು.

ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ.

ಮಳೆಗಾಲದ ಮುಂಚೆಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇತರ ಕಾನೂನುಗಳ ಭಂಗವು ನಡೆದಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈಚಲು ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ಮತ್ತು ಅಡವಿಯ ಶಾಸನೋಲ್ಲಂಘನ ಇವುಗಳು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಷ್ಟೇ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾಗಿಯೂ ತೀವ್ರವಾಗಿಯೂ ನಡೆದವು. ಈಚಲು ಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರದ ಕಥೆಯನ್ನು ಮುಂದಿನ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವೆವು. ಮೊದಲು ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ನೋಡುವಾ. ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಒಕ್ಕಲಿಗನಿಗೂ ತೋಟಗನಿಗೂ ತನ್ನ ಎಮ್ಮೆ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮನಬಂದಂತೆ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುವ ಅಧಿಕಾರವಿತ್ತು. ಕಾನನವು ಸರ್ವರ ಸೊತ್ತಾಗಿದ್ದಿತು. ಈಗಲಾದರೋ ಸರಕಾರದವರು ಮೆಲ್ಲಗೆ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿ ಅಡವಿಯು ಒಂದು ಕಡ್ಡಿಯನ್ನಾದರೂ ನಾಡಿನ ರೈತರು ಮುಟ್ಟದಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಜನರ ಮೇಲೆ ಹೇರಿದ್ದಾರೆ. ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಹುಲ್ಲಿಗೆಂದು ಮೀಸಲಾಗಿ ತೆಗೆದಿಡದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೂ ಹುಲಬನ್ನಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿರುವರು. ಮಲೇರಿಯಾ ಮುಂತಾದ ರೋಗ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಜನವಸತಿಯ ಸಮೀಪದ ೪೪ ರಿಂದ ೧೦೦ ಯಾರ್ಡುಗಳ ವರೆಗಿನ ಅಡವಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ತಾವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಸರಕಾರದವರು ನಡೆಸಿಲ್ಲ. ಈ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದ ವರೆಗೂ ಭಟಕಳ ಪಡುಮೂಲೆ ಮತ್ತು ಹೊನ್ನಾವರ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಒಂದೆರಡು ತಾಲೂಕಿನ ಬಡ ಜನರು ಸುಂಕ ತೆರಿಗೆಗಳನ್ನು ತೆರದೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಾಗಿ ತಾಳೀಮರದ (ಚಕ್ಕೆ) ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಹೇರಳವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಮರವೊಂದಕ್ಕೆ ೪ ರೂಪಾಯಿ ತೆರಿಗೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನತೆಯ ಈ ದುರಿತಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದವರು ಜೂನ ೨೨ಕ್ಕೆ ಅಡವಿಯಿದ್ದ ಭಾಗದವರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಳಗೆ ಕಾಣಿಸಿದ ತೆರನಾಗಿ ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಬಹುದೆಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದವರು ಸೂಚಿಸಿದ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವಿಧಾನಗಳು

೧. ಸರಕಾರದ ಹದ್ದಿನಲ್ಲಿರುವ ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲಬನ್ನಿಯನ್ನು ಕೊಯ್ದೆ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವದು.

೨. ಹೊಲ (ಗದ್ದೆ) ಗಳ ಸುತ್ತು, ಮುತ್ತಲಿನ ಕಾಡನ್ನು, ೪೦ ಯಾರ್ಡುಗಳ ವರೆಗೂ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸುತ್ತಲಿರುವ ಕಾಡನ್ನು ೧೦೦ ಯಾರ್ಡುಗಳ ವರೆಗೂ ಕಡಿದು ತೆರವು ಮಾಡಬೇಕು.

೩. ಹಣ್ಣಾದ ಕಾಳೆಯ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಅವುಗಳ ತೆಂಟೆಯನ್ನು ತಿನ್ನುವು ದಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮಿತಿಮೀರಿದ ಅಡವಿಯ ಸುಂಕವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಈ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬಾರದು.

೪. ಬೆತ್ತ, ಬಿದಿರು, ಜೇನುತುಪ್ಪ, ಗಂಧದಕಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಗೃಹೋಪಯೋಗದ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ತಕ್ಕೊಂಡು ಹೋಗಬಹುದು.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಡವಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ೩–೪ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕೈಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆ: — ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಂತೆ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೊದಲಮಾನವೂ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೇ ಸಲ್ಲುವುದು. ಅಲ್ಲಿ ನಂದಗಡ, ಖಾನಾಪುರ, ಸವದತ್ತಿ, ಮತ್ತು ಗೋಕಾಕ ತಾಲೂಕುಗಳೆಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಕೆಲವೊಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿಯೂ ಹುಲಬನ್ನಿಯ ನಿರಾಕರಣೆಯು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮೊದಲು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹುಲಬನ್ನಿ ವಸೂಲಿಯ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ನಡೆಸದೆ ಜನರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಕಾಣುವಂತೆ ಸಡಿಲಿಸಿದರು. ಹುಲಬನ್ನಿಯ ಉಗ್ರತೆಯೂ ಉಪಟಳವೂ ಕೆಲವು ಕಡೆ ತಣ್ಣಗಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕೈಯಿಂದ ಹಣವನ್ನು ತೆತ್ತು ತಮಗಾಗುವ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ನೀಗಿದರು. ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಹುಲಬನ್ನಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಹುಲ್ಲು ಬೆಳೆಯುವ ಅಡವಿಗಳ ಲಿಲಾವಿಗೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗಿರಾಕಿಗಳೇ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹುಲಬನ್ನಿಯಿಂದ ಪ್ರತಿಸಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹಣವು ಸಿಕ್ಕಿರಬಹುದು.

ಅಡವಿಯ ಅನ್ಯಾಯದ ಶಾಸನೋಲ್ಲಂಘನವೂ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ನಂದಗಡ ಮುಂತಾದ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳುಗಳ ವರೆಗೆ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಪರಸಗಡ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ, ಅಥಣಿ, ಗೋಕಾಕ ಮುಂತಾದ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಒಂದಿಲ್ಲ ಒಂದು ಕಡೆ

ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾನನಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನಾಗಲಿ ಅಪ್ಪಣೆಯನ್ನಾಗಲಿ ಪಡೆಯದೆ ಬಂಡಿಗಟ್ಟಲೆಯಿಂದ ಸೌದೆಯನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನೂ ಇತರ ಮನೆಗೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುವ ವಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ಜನರು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ತರುತ್ತಿದ್ದರು. ಸರಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಮಕ್ಷನುವೇ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದಾಳಿಯು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಪರಿಣಾಮವು ಹೇಗೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತೆಂಬದನ್ನು ತಾ. ೧೧–೯–೩೦ ನೆಯ ಸರಕಾರದವರ ಪ್ರಕಟನೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ತಾನೇ ವಿಶದವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಟನೆಯಲ್ಲಿ–"ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಗೋಕಾಕ ಮತ್ತು ಗುಜ್ಜನಾಳ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿ (Ranges) ಹುಲಬನ್ನಿಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಾಗಿ ಮೇಯಿಸುವ ವ್ಯವಸಾಯವೂ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ಬೋಧನೆಯೂ ಕಳೆದ ಮೇ ತಿಂಗಳಿನಿಂದಲೂ ನಡೆದಿದೆ. ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರದ ಅಮೂಲ್ಯ ಸೊತ್ತಾದ ಆ ಭಾಗದ ಕಾಡುಗಳ ಮೇಲೆ ಕೈಮಾಡಿ ಹಲವು ಸಲ ದಾಳಿಯಿಟ್ಟು ತೇಗ್ದು, ಗಂಧದ ಮರ ಮೊದಲಾದ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸೂರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರುವರು. ಜೂನ್ ಜುಲೈ ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಪುಣೆ ಸುತ್ತಲಿನ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರಹದ ದೌಡುಗಳಾದವು. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳಗಾವಿಯ ದೌಡುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಗ್ರ ಮತ್ತು ಘಾತಕಾರಕ. ಖಾನಾಪುರ ಅಂಶದಲ್ಲಿ (Range) ಜಂಬಳಿ ತೇಗು, ೧೨ ಗಂಧದಮರ, ೨೦೯ ಇನ್ನಿತರ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಗಸ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಡೆದು ವೃಕ್ಷಸಂಹಾರವಾಯಿತು," ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವರು. ಸರಕಾರದವರ ಲೆಕ್ಕವು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ವರದಿಯ ಮೇರೆಗೆ ೧೦೦೦ಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕಿ ತೇಗು, ೨೫೦ ರಷ್ಟು ಗಂಧದ ಮರ ಮತ್ತು ೬೦೦ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಇನ್ನಿತರ ಮರಗಳನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟ ಕಾಡುಗಳ ಭಾಗದಿಂದ ಕಡಿಯಲಾಗಿದೆ.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ:—ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಕಾಖಂಡಕಿಯಲ್ಲಿ ಹುಲಬನ್ನಿಯ ಲಿಲಾವಿಗೆ ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಲಿಲಾವು ತಾ. ೨೯ನೇ ಸಪ್ಟಂಬರಕ್ಕಿತ್ತು. ಅಂದು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಸರ್ಪಕಾವಲಿನ (Picketting) ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಲಿಲಾವನ್ನು ಮುಂದರಿಸಿಟ್ಟರು. ಗಲಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾದಿಟ್ಟ ಹುಲ್ಲುಗದ್ದೆಗೆ ಹೋಗಿ ದನಕರುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧಯವಾಗಿ ಮೇಯಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಾದಾಮಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕೆರೂರಲ್ಲಿ ಗಂಧದ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು, ಕಾನನ ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಗಂಧದ ಕಟ್ಟಿಗೆಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಮಾರಿದರು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ:—ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಂಕಾಪುರ, ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ, ಹಾವೇರಿ, ಹಾನಗಲ್ಲು, ಮುಂತಾದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಉತ್ಕಟವಾಗಿ ನಡೆಯಿ

ತೆನ್ನಬಹುದು. ಹಾವೇರಿಯ ಸವಿೂಪದ ಕಲ್ಲಿದೇವರು ಮತ್ತು ಬುಡೆಪ್ಪನಹಳ್ಳಿ ಎಂಬಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿ ರಾಣೆಬೆನ್ನೂರವರು ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ಅಡವಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವುದೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದರು. ಮುತ್ತು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಆರು ಸೋಮವಾರಗಳ ವರೆಗೆ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ನಡೆದು ಸುಮಾರು ೭೫ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರು. ಹುಲಬನ್ನಿಯ ನಿರಾಕರಣವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ನಡೆದು ಹೋಯಿತು. ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನ ಸುಮಾರು ೫೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಲಬನ್ನಿಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿದರು. ಹಾವೇರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಆಲದ ಕಟ್ಟೆ, ಕಬ್ಬೂರ, ಸಂಗೂರ, ನಾಗನೂರು, ಬೆಂಚೀಹಳ್ಳಿ ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳ ಜನರು ಹುಲಬನ್ನಿಯ ಲಿಲಾವನ್ನು ಹಿಡಿಯಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ಪರಮಣ್ಣ ಹೊಸಮನಿ, ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟೇಶ ಚವಟಿ, ಮತ್ತು ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದಿಂದಲೂ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿಯೂ ಯಾರೂ ಲಿಲಾವಿಗೆ ನಿಲ್ಲಕೂಡದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಬಂಕಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ಧುಂಡಸಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನವಂಬರದಲ್ಲಿ ಮೂರು ಸಲ ಕಾನನದ ಮೇಲೆ ಮುತ್ತಿಗೆ ಹಾಕಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ದಾಳಿಗಳಾದವು. ಶ್ರೀ. ಮಾಧವರಾವ ಹಳಪೇಟೆಯವರೂ ಮೈಸೂರಕ್ಷ ಕಡೆಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಸೋಮಾಪುರದ ಜನರೂ ಹುರುಪಿನಿಂದ ದುಡಿದರು. ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಾರಣವಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೮-೯ ಜನರು ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿದರು. ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನ ಬಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯವರು ಹುಲಬನ್ನಿಯ ನಿರಾಕರಣ ಮತ್ತು ಗಂಧದ ಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ:— ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದರೂ ಅದರ ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಮುಂಚೆಯೇ ನಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲಬನ್ನಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ವೇಳೆಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದಿದ್ದರೂ ಈ ವರ್ಷ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಜುಲೈ ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿಯೇ ಅದನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡುವ ಆತುರದಲ್ಲಿದ್ದರು ಮುಂಬಯಿಯಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯರ ಸ್ಮಾರಕ ದಿನದ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಂಡಳದ ಶ್ರೀ. ಮಾಲವೀಯಾ, ಡಾ. ಹರ್ಡೀಕರ, ಶರ್ವಾಣಿ, ಸರದಾರ ವಲ್ಲಭಭಾಯಿ, ಜಯರಾಮದಾಸ ದೌಲತರಾಮರನ್ನು ಸೆರೆ ಹಿಡಿದದ್ದರಿಂದ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲವಾಯಿತು. ಆಗ, ಮೊದಲೇ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ, ಎಸ್. ವಾಸುದೇವರಾವ ಮುಂತಾದವರ ಸೂತ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮದಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಶಿರಸಿ ತಾಲೂಕಿನವರು ತಾ॥ ೪-೮-೩೦ ಕ್ಕೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ

ಬಜಂತ್ರಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಯಸಳೆ ಎಂಬಲ್ಲಿಯ ಕಾದಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜಯಘೋಷದೊಂದಿಗೆ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಹೆಂಗಸರು ಹುಡುಗರು ಸೇರಿ ಸಾಧಾರಣ ೨ ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಕೊಡಲಿ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದಿದ್ದರು. ೨೦ ಜನ ಪೋಲೀಸರೂ ಫೌಜದಾರರೂ ಡಿವಿಜನಲ್ ಫೋರೆಸ್ಟ ಆಫೀಸರರೂ ಮಾಮಲೇದಾರರೂ ಫೋರೆಸ್ಟ ಗಾರ್ಡರೂ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಸೌದೆ, ಸೊಪ್ಪು, ಗಂಧದ ಮರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಗಾಡಿಗೆ ತುಂಬಿ ಮಿಕ್ಕಿದವುಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಮರಳಿ ಬಂದರು. ಪೋಲೀಸರು ಒಟ್ಟು ೭ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನೂ ೧೦ ಮಂದಿ ಊರವರನ್ನೂ ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಅಂದಿನಿಂದ ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ಈ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಶಿರ್ಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಮಿತಿಯವರು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯದಂತೆ ಮುಂದೆ ಅವಿಚಲವಾಗಿ ಮೊದಲಿಗಿಂತಲೂ ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಸಾಹಸೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು. ತಾ॥ ೫-೮-೩೦ನೇ ಮಂಗಳವಾರ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನ ೧೮ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದಲೂ ಅಡವಿಯ ಶಾಸನೋಲ್ಲಂಘನವಾಯಿತು. ನೂರಾರು ಗಂಧದ ಗಿಡಗಳೂ ತೇಗಿನ ಮರಗಳೂ ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದವು. ತಾ॥ ೪-೮-೩೦ಕ್ಕೆ ಅಂಕೋಲಾ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಭಟ್ಕಳ ಕುಮಟಾ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಡವಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು. ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಿಂತ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ. ವೆಂಕಟೇಶ ಮಾಗಡಿಯವರನ್ನು ಕೈದು ಮಾಡಿದರೂ ಜನರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕಾಡು ಹೊಕ್ಕು ಗಿಡಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ೧೨ ಗಂಡಸರನ್ನೂ ೪ ಹೆಂಗಸರನ್ನೂ ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಅಂದು ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಮೂರುರು, ಕಲ್ಲಬ್ಬೆ, ಉಪ್ಪಿನಪಟ್ಟಣ ಮೊದಲಾದ ಕಡೆ ಕಾನನದ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುರಿದರು. ಶಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕಿನ ಪೈಕಿ ಪಂಚಲಿಂಗೇಶ್ವರದ ಕಾದಿಟ್ಟು ಕಾಡಿಗೆ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ೨೦-೨೫ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಕಲೆತು ಹೋಗಿ ಸೌದೆ ಸೊಪ್ಪು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಂದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಹುಲೇಕಲ್, ಇಸಳೂರು, ಹಾರುಗಾರ, ಹಿಪ್ಪನಳ್ಳಿ, ಮಂಜುಗುಣಿ, ಕೊಪ್ಪಲ, ಕಾರುಗೋಡ, ಬನವಾಸಿ, ಕಡಕಿನ ಬೈಲು ಮುಂತಾದ ಅದೇ ತಾಲೂಕಿನ ೧೫-೨೦ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕಡುತರವಾದ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು. ತಾ॥ ೬-೮-೩೦ಕ್ಕೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಎಲ್ಲ ಸಂಘಟಕರ ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಕುಮಟಾ ಮತ್ತು ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದೂ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕೆಲವೊಂದು ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು.

ಆ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು :—

"ಗಮನಿಸಿರಿ! ನಿಮಗೆ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವ ಮರಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಕಡಿಯಿರಿ! ಬರೀ ಕಾಯದೇಛಂಗ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡುವದಾದರೆ ಬಲಿತ ಮರಗಳ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಡಿದು ಮೆರವಣಿಗೆಯಿಂದ ತರಕಕ್ಕಬೇಡ್ರಿ. ವೃಥಾ ಅಡವಿಯನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡಬಾರದು. ಅಡವಿಯನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹೊಕ್ಕರೂ ಬರೀ ಕೊಂಬೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದರೂ ಕಾಯದೇಛಂಗವಾಗುತ್ತದೆ.

"ಗಂಧದ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವದಾದರೆ ಎಂದಿಗೂ ಎಳೆಯ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬಾರದು. ಚನ್ನಾಗಿ ಬಲಿತ ಮರಗಳನ್ನೆ ಕಡಿಯತಕ್ಕದ್ದು."

ಸಿರ್ಸಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಬಗ್ಗೆ ತಿಗಿ ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಹಲ್ಯಾಳದಲ್ಲಿ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗಿ ಪೋಲೀಸರು ಶಾಂತ ಜನರ ಮೇಲೆ ಲಾಠೀ ಪ್ರಹಾರ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ ವಾಚನಾಲಯದಂಥ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೊಕ್ಕು ಕನ್ನಡಿಗಳನ್ನೊಡೆದು ಕುರ್ಚಿಮೇಜುಗಳನ್ನಪ್ಪಳಿಸಿ ಕಪಾಟುಗಳನ್ನು ಗುದ್ದಿ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಓದುಗರನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಥಳಿಸಿದರು. ಸಾಧಾರಣ ೨೫ ಜನರಿಗೆ ಗಾಯವಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಸಿರ್ಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನರನ್ನು ಬಡಿಗೆಯಿಂದ ಬಡಿದರು. ಕಾರವಾರದಲ್ಲಿ ತಾ॥ ೫-೮-೩೦ಕ್ಕೆ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಸೀಮಾಂತರಕ್ಕೆ ಸಾಗಿ ಕಾನನ ಶಾಸನೋಲ್ಲಂಘನವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಪೋಲೀಸರು ಕರುಣೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮೈಮೂಳೆಗಳಿಗೆ ಬಡಿಗೆ ಏಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ನೋಡಿದರು. ಒಂದು ಮುದುಕಿಗೆ ವಿಪರೀತ ನೋವಾಗಿ ಅವಳನ್ನೂ ಅನೇಕರೊಂದಿಗೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಕಳುಹಬೇಕಾಯಿತು. ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕಿನಿಂದ ೩೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹುಲಬನ್ನಿಯಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ಸಲ ಅದೆಲ್ಲ ಸಂಪುಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೇವಲ ೩೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ವಸೂಲಾದವು. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಮೇರೆಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರತಿ ಸೋಮವಾರ ಈ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಗುತ್ತಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಬಿಡಿವಾರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜನರಿಗೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೂ ಬಿಡುವು ಸಿಕ್ಕಾಗ ಅಸಮಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ಕಾಡಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆಗಳು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಮುರಿಯಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಹುಭಾಗದ ಹಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎಷ್ಟೋಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿಂದರು. ಹುಲಬನ್ನಿಯ ಮತ್ತು ಜಂಗಲ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಪ್ರಜಾಪಕ್ಷವನ್ನು ವಹಿಸಿದ ಎಷ್ಟೋ ಜನ ಪಟೇಲರು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು.

ಮದ್ಯಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮತ್ತು ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರ.

ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಉಪಟಳವು ಮಳೆಗಾಲದ ಮೂಲಕ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧ ಮತ್ತು ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರ ಇವುಗಳು ತೆರಪಿಲ್ಲದೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದವು.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆ: — ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹುದಲಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದವರು ಮಹಾತ್ಮರು ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೊಡನೆಯೇ ತಾವೂ ನೆರೆಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೯ಕ್ಕೆ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಹತ್ತಿದರು. ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ನಂತರ ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯೇ ಈ ಕಾರ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಚ್ಚತ್ತು ನಿಂತಿತು. ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿ ಕಿತ್ತೂರ, ಬೈಲಹೊಂಗಲ, ಮುರಗೋಡ, ಹುದಲಿ, ಹೊಸೂರು, ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ದೇವಲಾಪೂರ, ಹಿರೇ ಬಾಗೇವಾಡಿ, ಪಾಚ್ಚಾಪೂರ, ಅಥಣಿ, ಚಚಡಿ, ಯಮಕನಮರಡಿ, ನೇಸರ್ಗಿ, ಕುರಹಟ್ಟಿ, ಶಿವಸಮುದ್ರ, ಸಂಪಗಾಂವಿ, ಅಕ್ಕತಂಗೇರಹಳ್ಳ, ಕೊಕಟನೂರ, ಇವುಗಳು ಶೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಮುರಗೋಡದಂಥ ಸ್ಥಳಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ನೂರೈವತ್ತು ಜನರು ನೆರೆ ಸೇರಿದರು. ಹೀಕೆರಿಯರೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ದೀರ್ಘಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನುಕೊಡುವುದಲ್ಲದೆ ಸೆರೆಮನೆಯಿಂದ ಮರಳಿದ ಬಳಿಕಲೂ ೧ವರ್ಷದ ವರೆಗೆ ಸಭ್ಯವರ್ತನದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಡಿದರು. ನಾಗನೂರಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ಕಲೆಕ್ಟರ ವೆಲ್ಸ ಸಾಹೇಬನಿಗೆ, ನಾಗವ್ವ ಎಂಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಕೊಟ್ಟ ಸಂಭಾವನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಎಂದೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಕಿತ್ತೂರ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರವು ಅತ್ಯಂತ ದಭಸದಿಂದಲೂ ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿಯೂ ನಡೆಯಿತು. ಕೊನೆಕೊನೆಗೆ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಂದೀ ಅಂಗಡಿಗಳಿಗೆ ಒಂಟೆಗಳ ಮೇಲಿಂದ ಹೋಗುವ ಶೇಂದೀ ತುಂಬಿದ ಚರ್ಮದ ಚೀಲಗಳನ್ನು ಕೊಯ್ದು ಜನರು ಈ ಅನೀತಿಯ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಂಡಿಗಳ ಮೇಲೆ ತುಂಬಿ ಹೋಗುವ ಟೀನೆಗಳನ್ನೊಡೆದು ಬಿಡುವರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಿಂದ ಹೊರಟ ನೇವಾದಲದ ಪರಶುರಾಮು ಪಥಕದವರು ಹೂಲಿ, ಹಿರೇಕುಂಬಿ, ಸವದತ್ತಿ, ಮುನವಳ್ಳಿ, ಉಗುರಗೊಳ್ಳ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮದ್ಯಪಾನ ನಿಷೇಧ, ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಗೋಕಾಕ, ಪಾಚ್ಚಾಪೂರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿ ಕುಡುಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ದಂಡ ವಿಧಿಸುವ ಏರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಸವದತ್ತಿ, ಯಕ್ಕುಂಡಿ, ಕಿತ್ತೂರ, ಮುನವಳ್ಳಿ, ಮುರಗೋಡ, ಯಾದವಾಡ, ಪಾಚ್ಚಾಪೂರ, ಹುಕ್ಕೇರಿಗಳಂಥ ಸ್ಥಳಗಳ ಮದ್ಯದಂಗಡಿಗಳು ಗಿರಾಕಿಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹಾಗೂ ಶಿಂದಿಯ ಪೂರೈಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ನಿಂತು ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದ್ಯದಂಗಡಿಗಳ ಲಲಾವು ೧೪-೬-೩೦ಕ್ಕೆ ಇತ್ತು. ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾವಲು ಮತ್ತು ಜನರ ಬಿನ್ನಹಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮೂರರಲ್ಲಿ ಒಂದಂಶ ಹಾನಿಯಾಯಿತು.

ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ:— ಮಂಗಳೂರಿನವರು ಮೇ ೧೬ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಮದ್ಯದಂಗಡಿಗಳೆದುರು ಕಾವಲು ನಡೆಸುವುದೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಆ ಮೇರೆಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿ ಮುಖ್ಯ ನಿಷೇಧನಿನವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅಂದು ಊರಲ್ಲೆಲ್ಲ ಮೆರವಣಿಗೆಯಾಯಿತು.

ಆದರೆ ಮರುದಿನ ಸರ್ಪಕಾವಲು ಮಾಡದೆ ಮುಂದೆ ಮೇ ೩೦ನೇ ದಿನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಸರ್ಪಕಾವಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾದದ್ದು ಮೇ ೧೯ನೆಯ ದಿನ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕೂ ೮–೧೦ ದಿನಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ರಮಾನಾಥರವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರವು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಯಿತು. ಸೇವಾದಳದಿಂದ ಶ್ರೀ. ಎಸ್. ವಾಸುದೇವರಾವ ಮತ್ತು ಭಾಸ್ಕರರಾಯರು ಬಂದು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಮನೆಗಳನ್ನು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂತಲೂ ಗುತ್ತಿಗೆ ಲಿಲಾವಿಗೆ ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂತಲೂ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವು ನಡೆಯಿತು. ತಾ. ೨೦ಕ್ಕೆ ಕಳ್ಳು ಕುಡಿದುಬಂದ ಒಬ್ಬ ದುಷ್ಟನು ದೊಡ್ಡ ಡೊಣ್ಣೆಯಿಂದ ಕಾವಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಕಂಡಾಪಟ್ಟೆ ಪೆಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟನು. ಶಾಂತರಾಗಿ ನಿಂತ ಶ್ರೀ. ಜನಾರ್ದನ ಶೆಣೈ, ಬಿ. ಜಿ. ಸ್ವಭು, ನಾಗೇಶ ಶೆಣೈ ಇವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೆಟ್ಟಾಯಿತು. ಹೊಡೆದಾತಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕಿದರು. ಅವನು ಬಂದು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿದನು.

ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಎ. ಬಿ. ಮಹಾಶಬ್ದೆಯವರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ನಡೆಯಿತು. ಮುಂಬಯಿಯ ಶ್ರೀ. ಉಮಾನಾಥರವರು ಬಂದು ಪಾನನಿರ್ಮೂಲನ ಜಳವಳಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಉಪನ್ಯಾಸ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಹಾಶಬ್ದೆಯವರು ಪಾಣೆಮಂಗಳೂರು ಬಂಟ್ವಾಳದತ್ತ ಕಡೆಗೆ ತೆರಳಿ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡಾಯಿಸ್ತಿದ್ದರು. ಜೂನ ೧೧ಕ್ಕೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ವರ್ತಕರು ಸಾವುಕಾರರ ಒಂದು ಸಭೆಯಾಗಿ ಆದೆರಲ್ಲಿ ಈ ಪಾನನಿರ್ಮೂಲನಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಮರುದಿನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ವರ್ತಕರ ಪ್ರಚಂಡ ಮೆರವಣಿಗೆ ಯಾಯಿತು ಇವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಪ್ರತಿಕಾರವಾಗಿ ಸಭೆ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ಸರ್ಪಕಾವಲುಗಳ ಮೇಲೆ ೧೪೪ನೇ ಕಲಮು ಜಾರಿಯಾಯಿತು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರವನ್ನು ಜಪ್ತಿ ಮಾಡಿದರು. ಮೋಟರ ಮಾಲಿಕರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಸಂಚಾರಕ್ಕೆಡೆಕೊಡಬಾರದೆಂದೂ ಹೊಟೆಲುಗಳು ಅವರಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಬಾರದೆಂತಲೂ ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕಟ್ಟಾಜ್ಞೆ ಯಾಯಿತು. ಆದರೂ ಕೆಲವು ದಿನ ಇದರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶೇಂದೀ ಅಂಗಡಿಗಳೆದುರು ಕಾವಲು ನಡೆಯಿತು. ಈ ೧೪೪ನೇ ಕಲಮು ಮುರಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಉಡುಪಿಯಿಂದ ೧೫೫ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಕಲೆಕ್ಟರರ ಕಚೇರಿಯ ಸುತ್ತು ೭ ಮೈಲುಗಳ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸಭೆಯು ನೆರೆಯುವಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾ. ೨೧ಕ್ಕೆ ಹೊಂಟ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಮೆರವಣಿಗೆಗೆ ಪೋಲೀಸರು ಗುಂಡು ಹಾಕುತ್ತೇವೆಂದು ಬೆದರಿಸಿದರೂ ಹಿಂಜರಿಯದೆ ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಿಯೇ ಬಿಟ್ಟರು. ಮೇರೆದಪ್ಪಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ದಿನಕ್ಕೆ ೩೦–೩೫ರಂತೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಬಡೆತ ಬೈಗಳನ್ನು ತಿಂದು ಮಾನ ಭಂಗವನ್ನು ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿ, ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತಿದ್ದರು. ತಾ॥ ೨೫ಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಜನರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಒಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ನೆರೆಯದಾರದೆಂದು ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು.

ಈ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಕಡೆಗಂಡು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ಮುಳುಂದರಾಯರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದೊಂದು ಮೆರವಣಿಗೆಯು ಹೊರಟಿತು. ಅಂದು ಆಗಿ ಹೋದ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅಮಾನುಷ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು.

(೧) ಕಬ್ಬಿಣದ ಹಾಗೂ ಹಿಕ್ಕಾಳಿಯ ಅಣಸು ಹಾಕಿದ ಬಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ದಾರಿಹೋಕರೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಬಡಿದದ್ದಲ್ಲದೆ ಕೈಕಾಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ತಲೆ ಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ದಾರಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಎಳೆದೊಯ್ದರು

(೨) ಚೂಪಾದ ಮೊಳೆಗಳುಳ್ಳ ಲಾಠಿಗಳಿಂದಲೂ ಮೊನೆಯಾದ ಪಿನ್ನುಗಳುಳ್ಳ ಬೆತ್ತಗಳಿಂದಲೂ ಜನರನ್ನು ನಿರ್ದಯವಾಗಿ ತಿವಿದರು.

(೩) ಗಟ್ಟಿಯಾದ ರಬ್ಬರಿನಿಂದ ಇಲ್ಲವೆ ದಪ್ಪಾದ ತೊಗಲಿನಿಂದ ಮಾಡಿದ ಬಾರ ಕೋಲು ಬೆತ್ತಗಳಿಂದ ಬರೇ ಮೈ ಮೇಲೆ ಹೊಡೆದರು. ನೆತ್ತರವು ಚಿಮ್ಮಿ ಬಸಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಎಚ್ಚರದಪ್ಪುವ ವರೆಗೆ ತಾಳಗೆಟ್ಟು ಜಡಿದರು.

(೪) ಮೆಟ್ರೋಪೋಲ ಭೋಜನಾಲಯದ ಹತ್ತರ ನಿಂತಿದ್ದ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಸ್ಮೃತಿಗೆಡುವಂತೆ ಹೊಡೆಯಲು ಅವನು ಸಮೀಪದ ಮಳೆ ನೀರಿನ ದೊಡ್ಡ ಕಾಲುವೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಕೊಂಡು ಬಿದ್ದನು. ಒಂದು ಘಂಟೆಯ ನಂತರ ಅವನು ಥಂಡಿಯಿಂದೆಚ್ಚರದಪ್ಪಿ ಹೆಪ್ಪುಗಟ್ಟಿದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕನು. ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲ ಔಷಧೋಪಚಾರ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅವನು ಎಚ್ಚೆತ್ತನು.

(೫) ಲಾಠಿಯ ಏಟು ಪೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ ಅಂಗಾತ ಬಿದ್ದ ಒಬ್ಬ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಯ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬೂಟುಗಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದುದರಿಂದ ಅವನು ಕಸಿವಿಸಿಗೊಂಡು ೩೪ ಘಂಟೆ ಕಾಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಉಸುರಾಡಿಸದೆ ಗಾಸಿಯಾದನು.

(೬) ಅಂಗಡಿ, ಪಟಾಂಗಣ, ನಾಟಕ ಗೃಹ, ಭೋಜನಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ನಿರಪರಾಧಿ ಜನರ ಮೇಲೆಯೂ ಪೋಲೀಸರು ತಮ್ಮ ಅಮಾನುಷ ಪುಂಡಾಟಿಕೆಯನ್ನೂ ಅತ್ಯಾಚಾರವನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು. ಹೆಂಗಸರೂ ಹುಡುಗರೂ ಈ ಕ್ರೂರ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಸತ್ಕಕ್ಕೀಡಾದರು.

ಒಟ್ಟು, ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಭೂತವು ತಾಳಗೆಟ್ಟು ಕುಣಿಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಗರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಹಾಕಾರವೆದ್ದಿತು. ಇವೆಲ್ಲ ಜಾಲಿಯನವಾಲಾ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳಿಗೆ ಸದೃಶವಾದ ಚಿತ್ರ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತತೆಯಿಂದ ಸಹಿಸಿದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಪುರುಷರೂ ಮುಗ್ಧ ಬಾಲಕರೂ ಲೋಕಾದರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರೇ ಸರಿ. ಮಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನರ್ಸಿಂಗ ಹೋಮಿನವರು ಪೆಟ್ಟಾದವರನ್ನು ಪ್ರೇಮದಿಂದ ಉಪಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಜುಲೈ ೧೫ಕ್ಕೆ ೧೫ಳನೇ ಕಲಮು ಜಾರಿ

ಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸುತ್ತು ಮುತ್ತು ೧೦ ಮೈಲುಗಳ ವರೆಗೆ ಸಭೆ ಮುಂ. ಏನೂ ಆಗಬಾರ ದೆಂದಿತ್ತು. ೧೫ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಬಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಮೈ ಮೂಳೆಗಳಿಗೆ ಥಳಿಸಿ ಎಚ್ಚರದಪ್ಪುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅಂತೂ ಈ ಒಂದೆರಡು ವಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪೋಲೀ ಸರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಕೈದಣಿಯುವ ವರೆಗೆ ಮನಸಾರೆ ನಡೆಸಿದ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಆಹುತಿ ಯಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೬೦ ಜನರು ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಗಡಂಗಗಳ ವಿಲ ಮ್ಮಿಗೆ ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲದಾರದೆಂದು ಅನೇಕರು ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟರು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ನಷ್ಟವಾಯಿತು.

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ:— ಇಲ್ಲಿ ಕುಡುಕರ ಸಮಾಜದ ಸಭೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ, ಜಾತಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಅವುಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಕುಡಿಯುವವರಿಗೆ ನಿರ್ಬಂಧಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಯಿತು. ತಾಳಿಕೋಟೆ, ವಿಜಾಪುರ ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ತರದ ಪಂಚಾಯತಿಗಳು ನಿರ್ಮಾಣವಾದವು. ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ, ಗಲಗಲಿ, ಕೆರೂರ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಗಡಂಗಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲಿಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದ ಶ್ರೀ. ಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ ಜೋಶಿ ಮುಂತಾದ ತರುಣರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಮದ್ಯದ ಅಂಗಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಮುಚ್ಚಬೇಕಾಯಿತು. ಕೆರೂರಲ್ಲಿ ಕಾವಲು ನಿಂತ ಸಲು ವಾಗಿ ೩೫ ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಶೇಂದೀ ಅಂಗಡಿಗಳ ಲಿಲಾವಿನ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರ್ಪ ಕಾವಲಿಕ್ಕಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಸುಮಾರು ೧೦೦ ಜನ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಸೇವಿಕೆ ಯರೂ ಸುತ್ತಲೂ ನಿಂತು ಗುತ್ತಿಗೆಗಾರರಿಗೆ ವಿನ್ನವಿಸಿದರು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಿಕ್ಕುವ ೧ ಲಕ್ಷ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆದಾಯವು ಈ ಸಲ ೮೦ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಳಿ ಯಿತು. ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರಕಾರ್ಯವು ಇಡೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೆರೂರ, ಮಮಟಗೇರಿ, ಬಾಗೇವಾಡಿ, ನಾಗರಾಣ, ಸರ ಗೂರು, ಕೋರವಾರ, ಚಡವಣ, ಇಂಡೀ, ಹುನಗುಂದ, ತಾಳೀಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಈಚಲಗಿಡ ಕಡಿಯುವವರಿಗೆ ಜನರು ಸಕಲ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಸಹಾಯಮಾಡಿದರು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೨೫–೩೦ ಸಾವಿರ ಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರವಾಯಿತು. ವಿಜಾಪುರದ ೨೪ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ೧೧ ತಿಂಗಳು ಕುರಂಗಕ್ಕಟ್ಟಿದರು.

ಧಾರವಾಡಜಿಲ್ಲೆ:— ಮೇ ತಿಂಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯವರಂತೆ ಧಾರ ವಾಡದವರೂ ಈಚಲಗಿಡಗಳ ಸಂಹಾರಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಕೈಹಚ್ಚಿದರು. ಸಂಹಾರಕ್ಷೇತ್ರವು ಇಡೀ ತಾಲೂಕನ್ನೇ ಆಕ್ರಮಿಸಿತ್ತು. ನರೇಂದ್ರ, ಮುಮ್ಮಿಗಟ್ಟಿ, ತೇಗೂರ, ನವಲೂರು, ಗರಗ, ತಡಕೋಡ, ಮರೆವಾಡಗಳ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ರಾತ್ರೆಹಗಲೆನ್ನದೆ ಈ ಕಾರ್ಯವು ಒಂದೆರಡು ತಿಂಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಹಟದಿಂದ ನಡೆಯಿತು. ಧಾರವಾಡದ ಸತ್ಯಾ

ಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದ ಅಧಿಪತಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಸೂತ್ರಗಳಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಡಾ. ನಾರಾಯಣರಾವ ಕಬ್ಬೂರರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಸಂಘಟನೆ ಮತ್ತು ಈಚಲಗಿಡ ಗಳ ಸಂಹಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒಳ್ಳೇ ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ೨–೩ ತಿಂಗಳು ನಡೆಸಿದರು. ವಿಕ್ರಯಪತ್ರಕದವರು ಗಾಮನಗಟ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ೩ದಿನ ಉಳಿದು ಈಚಲ ಗಿಡಗ ಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಲ್ಲದೆ ಅಮರಗೋಳ ಗಾಮನಗಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು. ಮುಗದದ ೪೦೦ ಒಡ್ಡರು ಸೆರೆಕುಡಿಯುವುದನ್ನು ಬಿಡುವುದಾಗಿ ನಿಶ್ಚ ಯಿಸಿದರು. ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವುದಿನ ಗಡಂಗಗಳೆದುರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕಾವಲು ನಿಂತಿದ್ದರು. ಜೂನ್ ೨೦ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಶೇಂದೀ ಅಂಗಡಿಗಳ ಲಿಲಾವು ಆಗು ವುದಿತ್ತು. ಆಗ ಧಾರವಾಡದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಳದವರೂ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಶ್ರೀ. ಉಮಾ ಬಾಯಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ೧೫ ಭಗಿನಿಯರೂ ಶ್ರೀ. ರಮಾಕಾಂತ ಗೋಳಿಕೇರಿ ಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ೨೫ ಜನರೂ ಧಾರವಾಡದ ಭಗಿನೀಮಂಡಲದವರೂ ಸೇರಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಜನರು ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಡೆಸಿದರು. ಒಳಗೆ ಹೋದವರು–ಈಚಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿದರೆ ನಾವು ಈಸಲ ಲಿಲಾವಿಗೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದ ನ್ನೆಲ್ಲ ಕಂಡು ಲಿಲಾವು ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಟೆಂಡರುಗಳನ್ನು ಕೇಳುವುದೆಂದು ಕಲೆಕ್ಟರರು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು. ಬಂಕಾಪುರ (ಸಿಗ್ಗಾಂವಿ) ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಪಾನನಿರ್ಮೂ ಲನ ಚಳವಳದಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬಲ್ಲವರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾದವು. ತಡಸ ಧುಂಡಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಡಂಗಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲಾಯಿತು. ಬಂಕಾಪುರದ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಬಹು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಣಕ್ಕೆ ಕೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಕೆಲಕಾಲ ಬಂದಾ ಗಿತ್ತು. ಧುಂಡಸಿಯ ಗಡಂಗಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತ ಹಾನಿಯಾಯಿತು. ಬಂಕಾಪುರ ಶಿಗ್ಗಾಂವಿ ಹೊಸಪೇಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಈಚಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಭರದಿಂದ ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಸೇವಾದಲದ ೮–೧೦ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು. ಬಂಕಾಪುರದ ಹಲವು ಜನರು ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಕುಂದೂರು ನೀರಲಗಿ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಮಾಡಿ ನೀರಲಗಿಯಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಮರುವಾರ ಇದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಿಟ್ಟು ಜನರು ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯ ಗುತ್ತೇದಾರನು ನೂರಾರು ಪುಂಡರ ನೆರವಿನಿಂದ ಜನ ರನ್ನು ಹಿಡಿದು ತರುಬಿ ಗಟ್ಟಿ ಬಡಿಗೆಗಳಿಂದ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಥಳಿಸಿದನು. ಕಳ್ಳುಕುಡುಕ ಪುಂಡರು ಹಂಗುದೊರೆದು ಹೊಡೆದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಗಂಭೀರವಾಗಿಯೂ ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ವರ್ತಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಶಂಕರದೀಕ್ಷಿತ ಕರ್ಮಠ, ಶ್ರೀ. ರಾಮದೀಕ್ಷಿತ ಜಂತಲಿವೈದ್ಯ, ಕೇಶವ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕುಲಕರ್ಣಿ ಇವರಿಗೆ ತಲೆಗೆ ಪೆಟ್ಟುಬಿತ್ತಾಗಿದ್ದವು. ಶ್ರೀ ಕೃ. ಚ. ಜೋಶಿ ಮುಂತಾದವರಿಗೂ ಏಟುಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಮರುದಿನ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಯಿಂದ ಶ್ರೀ. ಕೆಂಪಣ್ಣನವರ, ವಾಳ್ವೇಕರ, ಲೋಕರೆಯವರು ಬಂದು ನೋಡಿಹೋದರು. ಗುತ್ತೇದಾರನ ಈ ಮಾನಗೇಡಿತನದಿಂದ ಜನರು ಹೆದರುವುದರ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚು ಹುರುಪು

ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನು ಭಂಗ.

ಮಂಗಳೂರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಂದ ಪೋಲೀಸರು
ಉಪ್ಪನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವದು.

ಗೊಂಡರು. ಮರು ಸೋವವಾರ ಬಂಕಾಪುರದ ಬಂಟಿರು ನೀರಲಗಿಗೆ ಮರಳಿ ಗಿಡ ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ರಣವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟರು. ಅಂದು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಶ್ರೀ. ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೂ ಹಾನೇರಿಯ ಶ್ರೀ. ಹೊಸಮನಿ ಪರಮಣ್ಣನವರೂ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ದೇವಗಿರಿ, ಹಾವೇರಿ, ಬೆಳಗಲಪೇಟೆ, ಹಾನಗಲ್ಲ, ಬನ್ನಿಹಳ್ಳಿ, ಶಿಗ್ಗಾವಿ, ಆಲದಕಟ್ಟೆ, ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಆಲೂರು, ಮೂಸಕಟ್ಟೆಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ೧೦೦ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೋಲೀಸರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಬಂದೋಬಸ್ತಿಗಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಹರಿಸಿದರು.

ನವಲಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶಿಂಕ್ರೆ, ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ, ಗದಗಿನ ಶ್ರೀ. ಜಾಲಿಹಾಳ ಅನಂತರಾಯರು ಮುಂತಾದವರು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮದ್ಯಸಾನಪ್ರತಿಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

ಗದಗ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಳುಗುಂದದ ಶ್ರೀ. ವಾ. ನಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಗಣೇಶನಾಯ್ಕ ತಮ್ಮಣ್ಣವರ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಯ್ಕ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಶೇಷಪ್ಪ ವೈದ್ಯ, ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಇವರು ಬಿಂಜಲಿ, ಕಲ್ಲೂರು, ನೀಲಗುಂದ, ಹೊಸೂರು, ಹರ್ತಿ, ಕಣ್ವೆ, ಸೊರಟೂರ ಮುಂತಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸೇವಾದಲದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬಂದು ಈಚಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಕೊಡಲಿ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಊರಲ್ಲಿ ೩೦ ಜನರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಮುಂದೆ ೨ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಸೋಮವಾರ ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಜನರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗದಗಿನ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಹ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜೂನತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಜಾಲಿಹಾಳ, ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮೂಡ್ಲಗಿರಾಯರು, ಸಾವಕಾರ, ನಾರಾಯಣ ವೈದ್ಯ, ಜೂಜಗಾರ ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅಸುಂಡಿ, ಬಿಂಕವಕಟ್ಟೆ, ಬೆಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪ, ಹುಲಕೋಟಿ ಮೊದಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದರೂ ಗದಗಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯ ತರುಣರು ಈ ಸಂಹಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದರು. ಲಕ್ಕುಂಡಿ ನಾಗಾವಿ ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾಧಾರಣ ೭೦ ಗಿಡಗಳು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದವು. ಬೆಟಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ನಿಂತಾಗ ಗುತ್ತೇದಾರ ಫಾರ್ಸಿಯು ಶ್ರೀ. ನಾರಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಜಿಗಳೂರು ಇವರನ್ನು ಹೊಡೆಸಿದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಗೊಂಡರು. ಮರು ಸೋವವಾರ ಬಂಕಾಪುರದ ಬಂಟರು ನೀರಲಗಿಗೆ ಮರಳಿ ಗಿಡ ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಲೇ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿ ರಣವಾದ್ಯಗಳನ್ನು ಬಾರಿಸುತ್ತ ಹೊರಟರು. ಅಂದು ಧಾರವಾಡದಿಂದ ಶ್ರೀ. ಮುದವೀಡು ಕೃಷ್ಣರಾಯರೂ ಹಾವೇರಿಯ ಶ್ರೀ. ಹೊಸಮನಿ ಪರಮಣ್ಣನವರೂ ಹೋಗಿದ್ದರು. ಇವರಲ್ಲದೆ ದೇವಗಿರಿ, ಹಾನೇರಿ, ಬೆಳಗಲಪೇಟೆ, ಹಾನಗಲ್ಲ, ಬನ್ನಿಮಳ್ಳಿ, ಶಿಗ್ಗಾವಿ, ಅಲದಕಟ್ಟಿ, ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಅಳೂರು, ಮೂಸಕಟ್ಟಿಗಳಿಂದಲೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ೧೦೦ ಸಶಸ್ತ್ರ ಪೋಲೀಸರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಬಂದೋಬಸ್ತಿಗಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಸತ್ಯಗ್ರಹಿಗಳು ಭೀತಿಗೊಳ್ಳದೆ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಾವಿರಗಟ್ಟಲೆ ಸಂಹರಿಸಿದರು.

ನವಲಗುಂದ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಶಿಂತ್ರೆ, ಗುರುನಾಥ ಜೋಶಿ, ಗದಗಿನ ಶ್ರೀ. ಜಾಲಿಹಾಳ ಅನಂತರಾಯರು ಮುಂತಾದವರು ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮದ್ಯಪಾನನಿವೃತ್ತಿಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೂ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾಪನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿದರು.

ಗದಗ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಳುಗುಂದದ ಶ್ರೀ. ವಾ. ನಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ಗಣೇಶನಾಯ್ಕ ತಮ್ಮಣ್ಣನವರ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಯ್ಕ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಶೇಷಪ್ಪಾ ವೈದ್ಯ, ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ಇವರು ಚಿಂಚಲಿ, ಕಲ್ಲೂರು, ನೀಲಗುಂದ, ಹೊಸೂರು, ಹರ್ತಿ, ಕಣ್ವಿ, ಸೊರಟೂರ ಮುಂತಾದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಸೇವಾದಲದ ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಬಂದು ಈಚಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಹುರಿದುಂಬಿಸಿ ಕೊಡಲಿ ಕತ್ತಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಊರಲ್ಲಿ ೩೦ ಜನರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಮುಂದೆ ೨ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಪ್ರತಿಸೋಮವಾರ ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಜನರು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಗದಗಿನ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸಹ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯ ಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಜೂನತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಜಾಲಿಹಾಳ, ಕುಲಕರ್ಣಿ ಮೂಡ್ಡಗಿರಿರಾಯರು, ಸಾವಕಾರ, ನಾರಾಯಣ ವೈದ್ಯ, ಜೂಜಗಾರ ಕೊಟ್ರಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರ ನಾಯಕತ್ವ ದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅಸುಂಡಿ, ಬಿಂಕದಕಟ್ಟಿ, ಬೆಳ್ಳಿಕೊಪ್ಪ, ಹುಲಕೋಟಿ ಮೊದ ಲಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಶಿಕ್ಷೆಯಾದರೂ ಗದಗಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪ್ರಿಯ ತರುಣರು ಈ ಸಂಹಾರಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆ ಸಿದರು. ಲಕ್ಕುಂಡಿ ನಾಗಾವಿ ಮೊದಲಾದ ಊರುಗಳಲ್ಲಿಯ ಸಾಧಾರಣ ೬೦೦ ಗಿಡ ಗಳು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದವು. ಬೆಟಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಿಂತಾಗ ಗುತ್ತೇದಾರ ಫಾರ್ಶಿಯು ಶ್ರೀ. ನಾರಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಚಿಗಳೂರು ಇವರನ್ನು ಹೊಡೆಸಿದನು. ಮತ್ತೊಬ್ಬ

ಗುತ್ತೇದಾರನು ೫೦–೬೦ ಆಳುಗಳಿಗೆ ಸೆರೆಕುಡಿಸಿ ದಿನಕ್ಕೊಂದು ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಈಚಲಗಿಡ ಕಡಿಯುವವರನ್ನು ಹೊಡೆಯಲನುವಾದನು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಸಾವಕಾರ ಅನಂತರಾಯರು ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಗದ್ದಲವಾಗದಂತೆ ಮಾಡಿದರು.

ಹಾನಗಲ್ಲದಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ೧೫ಕ್ಕೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಯಿತು. ಈಚಲ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಉದ್ಯಮವು ಒಳ್ಳೇ ಜಯಶೀಲವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಹಾನಗಲ್ಲ, ಆಲೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಮದ್ಯದಂಗಡಿಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲಾಯಿತು. ಹುಣಶೀಕಟ್ಟೆ, ಕಂಚಿನೆಗಳೂರು, ಸುರಳೇಶ್ವರ, ಕಲ್ಲಾಪುರ, ಹಾವಣಗಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಬಮ್ಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಾರಣ ೨ ಸಾವಿರ ಗಿಡಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮಾರು ಒಂದು ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಗಡಂಗದೆದುರು ನಿರೋಧನವು ನಡೆಯಿತು.

ರೋಣ, ರಾಣೆಬಿನ್ನೂರು, ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮದ್ಯಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾದವು. ರಾಣೆಬಿನ್ನೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಮೆಡ್ಲೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೦ ಸಾವಿರ ಗಿಡಗಳು ನೆಲಕ್ಕುರುಳಿದವು. ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವದು ತಕ್ಕ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಡೆಯಿತು. ಗಡಂಗಗಳೆದುರು ಕಾವಲನ್ನು ಸಹ ಕೆಲಕಾಲವಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಬ್ಯಾಡಗಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರಸೇವಾ ಸಂಘದವರು ಸುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಸುಮಾರು ೨ ಸಾವಿರ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಶ್ರೀ. ಕ್ಯಾತಾರಿಯವರು ಮದ್ಯಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧಕ್ಕಾಗಿ ಒಳ್ಳೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಮೋಟೆಬೆನ್ನೂರಲ್ಲಿಯೂ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಕಲಘಟಗಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಿಶ್ರಿಕೋಟಿ, ಬಗಡಗೇರಿ, ಸುರಕಟ್ಟಿ, ಮುಂತಾದ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಹಾವೇರಿ, ಅಗಡಿ, ಕೊರಡೂರು, ಕರ್ಜಗಿ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವ ಕಾರ್ಯವು ಹುರುಪಿನಿಂದ ನಡೆಯಿತು.

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ:— ಮದ್ಯಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಷ್ಟೆಂದು ಕಳೆಯೇರಲಿಲ್ಲ. ಜೂನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರು ಹೊಸಪೇಟೆ, ಕೂಡಲಗಿ, ಹರಪನಹಳ್ಳಿ, ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ವೆಂಕೋಬರಾಯರು ಬಳ್ಳಾರಿ, ಆಲೂರು, ಆದವಾನಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಚರಿಸಿ ಸೆರೆಕುಡಿಯಬಾರದೆಂಬುದಾಗಿಯೂ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಬೇಕೆಂತಲೂ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರನ್ನೆಚ್ಚರಿಸಿದರು. ಜುಲೈ ೧೩ಕ್ಕೆ ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿನ ಕುಂಚಗೇರಿಯಲ್ಲಿ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ ರಾಮರಾವ, ಬೊಮ್ಮಪ್ಪ, ಶಿದ್ದಪ್ಪ, ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯರೂ ಭಾಗ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮೂಗಲ್ಲಿ

ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದ ಆರೋಪದಿಂದ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು ಹರಪನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ೩೦ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ವಿ. ಎಸ್. ಗಿರಿಗಳ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಆಗಷ್ಟ್ ೯ಕ್ಕೆ ಗಡಂಗಗಳಿದ್ದರು ಸರ್ಪಕಾವಲು ಸುರುವಾಯಿತು. ಮೊದಲ ದಿನವೇ ಶ್ರೀ. ಗಿರಿ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರ ಮುಖದ ಮೇಲೆ ಸೆರೆಯನ್ನು ಉಗ್ಗಿದರು. ೪ನೇ ದಿನ ಶ್ರೀ. ದಯಾನಂದರಾಜು ಮತ್ತು ಮುತ್ಯಾಲರಾವ್ ಎಂಬಿಬ್ಬರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಾಸಾಳಗಳು ಮೂಡುವಂತೆ ಹೊಡೆದರು. ೧೯ನೇ ಆಗಷ್ಟ್‌ಗೆ ಗುತ್ತೆಗಳ ಲಿಲಾವು ಆಯಿತು. ಮುಂಚಿನ ದಿನವೇ ಕೆಲಸಗಾರರ ಮೇಲೆ ೧೫೪ನೇ ಕಲಮು ಜಾರಿಯಾಯಿತು. ತಾಲೂಕು ಆಫೀಸಿನ ೨ ಫರ್ಲಾಂಗು ಪರಿಧಿ ದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕಾವಲು ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಕಟ್ಟಳೆಯಾಯಿತು. ಆದರೆ ಶ್ರೀ. ಗಿರಿ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮುರಿದರು. ಲಿಲಾವುಗಳಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮುಂದರಿಸಿದರು. ಮರುದಿನ ಪೋಲೀಸರು ಬಹು ಬಂದೋಬಸ್ತಿಯನ್ನಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಶ್ರೀ. ಬಿ. ವಿ. ಶೇಷಗಿರಿರಾವ್ ಮುಂತಾದ ೩–೪ ಜನರು ಬೇರೆ ವೇಷದಲ್ಲಿ ಒಳನುಗ್ಗಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಉಳಿದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಿಗೂ ಶ್ರೀ. ಶೇಷಗಿರಿರಾಯರಿಗೂ ಬಡಿಗೆಯೇಟುಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೋಡಿ ಗುತ್ತೇದಾರರು ಒಕ್ಕ ಟ್ಟಾಗಿ ಲಿಲಾವಿಗೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಮನೆಗೆ ನಡೆದರು. ಲಿಲಾವನ್ನು ೩೦ಕ್ಕೆ ಮುಂದರಿಸ ಲಾಯಿತು. ಅಂದು ಸಹ ೧೫ನೇ ಕಲಮಿನ ಭೂತವು ಇದ್ದೇ ಇತ್ತು. ಹತ್ತು ಜನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಅದನ್ನು ಮುರಿದರು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ೩ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಯಿತು. ಒಟ್ಟಿನ, ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲಿಲಾವಿನಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಚಕ್ರದತ್ತೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಜಾತಿಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಂದ ಹಾನಿನಿರ್ಮೂಲನದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಆದವು. ಕೊಟ್ಟೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಚಲಗಿಡಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ಸುಮಾರು ೨೦–೨೫ ಜನರು ಸೆರೆ ಮನೆಗೆ ತೆರಳಿದರು.

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ:— ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮದ್ಯಪಾನ ಪ್ರತಿಬಂಧದ ಕಾರ್ಯವು ಒಳ್ಳೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ೬ ತಂಡಗಳಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಜಾತಿ ಪಂಚಾಯತಿಗಳನ್ನು ನಾಡಿಯೂ ನುಡಿಯುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಕುಡುಕರಿಂದ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪಡಕೊಂಡೂ ಬಂದರು. ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಹೊಲೆಯರು ಮೊದಲು ೧೪ಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಊರವರು ಬಹಿಷ್ಕಾರವಿಕ್ಕಿದೊಡನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಮ್ಮಯ್ಯ ಎಂದು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿ ಕುಡಿಯುವದನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದರು. ಕಾರ ವಾರದಲ್ಲಿ ೫೭ನೇ ಜೂನಿಗೆ ಗಡಂಗಗಳ ಲಿಲಾವಾಯಿತು. ಕಾರವಾರದವರು ಹರತಾಳ ವನ್ನಾಚರಿಸಿದರು. ಮುಂಚಿನ ದಿನ ಯಾರೂ ಲಿಲಾವಿಗೆ ನಿಲ್ಲಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದ ಅಂಕೋಲೆಯ ೯ ಜನರನ್ನು ಅಕ್ರಮಕೂಟವೆಂದು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಕುಮಟೆ

ಯಿಂದ ಗುತ್ತೇದಾರರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಅಂಕೋಲಾ ಹೊನ್ನಾವರ, ಕುಮಟಾ, ಕಾರವಾರಗಳ ೨೦೦ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿ ಕೂಳು ನೀರಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳಿಗ್ಗಿನಿಂದ ಸಂಜೆಯವರೆಗಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರು. ಜನರ ಮೇಲೆ ಲಾಠೀ ಪ್ರಯೋಗವಾಯಿತು. ಲಿಲಾವಿಗೆ ಯಾರೂ ನಿಲ್ಲಲಿಲ್ಲ. ೭೭ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೧೫ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಕೆಲವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಅಂಕೋಲಾ ಶಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪೂರ, ಹೊನ್ನಾವರಗಳ ಗುತ್ತೇಗಳಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳೇ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ೩೯ ಗಡಂಗಗಳೆದುರು ೧೬೦ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಉತ್ಸವಾದ ಕಾವಲು ೩ ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಕಾರವಾರದ ೧೩ ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ೫ನ್ನೂ ಕುಮಟಾದ ೧೬ರಲ್ಲಿ ೩ನ್ನೂ ಭಟ್ಕಳದ ೧೧ರಲ್ಲಿ ೧ನ್ನೂ ಹಲಿಯಾಳದ ೧ನ್ನೂ ಯಲ್ಲಾಪುರದ ೭ರಲ್ಲಿ ೨ನ್ನೂ ಮುಂಡಗೋಡದ ೩ರಲ್ಲಿ ೧ನ್ನೂ ಸೂಪಾದ ೭ರಲ್ಲಿ ೨ನ್ನೂ ಲಿಲಾವಿಗೆ ಹಿಡಿದರು. ಒಟ್ಟು ಹುಟ್ಟುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಕ್ಕಾಲು ಪಾಲು ಹಾನಿಯಾಯಿತು. ಕದ್ದು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಳ್ಳು ಮಾರುವವರನ್ನು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕುಶಲತೆಯಿಂದ ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಅವರ ನೀಚತನವನ್ನು ಬೈಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಪಾನ ನಿರ್ಮೂಲನ ಚಳವಳವು ಇತರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಸಂಘಟಿತವಾಗಿಯೂ ಜಯ ಶೀಲವಾಗಿಯೂ ಸಾಗಿತು. ಕುಮಟಾ ತಾಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ಮದ್ಯ ಕೊಡುವ ಗಿಡಗಳ ಗೊನೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ೪–೮ ಘಂಟೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿದೊಗೆದು ಲಿಲಾವು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸ ಲಿಕ್ಕೊಪ್ಪದ ಗುತ್ತೇದಾರರನ್ನು ಜನರು ಹಾದಿಗೆ ತಂದರು.

ಕೊಡಗು:—೧೯೩೦ ನೆಯ ಮಾರ್ಚ ೨೭ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಪಂದ್ಯಂಡ ಬೆಳ್ಯಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ೯ ಜನರದೊಂದು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಳವು ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣಕೊಡಗಿ ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ನಿಷಾನಿಷೇಧದ ಚಳವಳವನ್ನು ಹೂಡಿದರು. ಜೂನ್ ೧೨ರಿಂದ ೧೫ತಿಂಗಳ ವರೆಗೆ ಪೊನ್ನಂಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಶಿಬಿರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಗಡಂಗುಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾ ವಲು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇದರ ಹೊರತು ಹುರಿಕೇರಿ, ಶ್ರೀಮಂಗಲಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಪ್ಟಂಬರ್ ೨೯ರ ಸುಮಾರು ೪ ಲು ಮುಹೂರ್ತ ವೆಂಬ ಅಲ್ಲಿಯ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಸಾಯಿಕೋರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅಂಗಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ೨ ಸಾವಿರ ಗ್ಯಾಲನ್ ಕಳ್ಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಸಲ ಕೇವಲ ೨ನೂರು ಗ್ಯಾಲನ್ ವೆಚ್ಚವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕಣ್ಣೆರೆ ದಂತಾಗಿ ಅವರು ಸಪ್ಟಂಬರ ತಾ. ೩೦ರಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿ ಸೆಕಶನ್ ೧೦೫ ರ ಮೇರೆಗೆ ಶ್ರೀ.ಗಳಾದ ಪಂದ್ಯಂಡ ಬೆಳ್ಯಪ್ಪನವರು, ಕೊಳ್ಳಿಮಾಡು ಕರಂಬೈಯ್ಯ, ಎಚ್. ಆರ್. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಅಬ್ದುಲ್ ಗಫೂರ ಖಾನರನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿದು ೬ ತಿಂಗಳು ತುರಂಗ ಕ್ಕಟ್ಟಿದರು. ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ ಕೊಡಗಿನ ಜನರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಸಿತು. ಎಂದೂ ಕಂಡು ಕೇಳದಷ್ಟು ಹಂಬಲ ಹುರುಪುಗಳು ಜನರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದವು.

ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಬಗ್ಗೆ ಹರಕಾಳವಾಯಿತು. ಇವರನ್ನು ಹಿಡಿಯುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಶ್ರೀಮತೀ ಕೊಟೇರ ಅಕ್ಕನ್ನವನವರೂ ಮು. ಭೋಜಮ್ಮನವರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರು. ಹೆಂಗಸರು ಸಹ ಮುಂದುವರಿಯುವುದನ್ನು ಕಂಡು ತರುಣರು ಕಳೆಗೊಂಡು ೭೦–೮೦ ಜನರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೂಡಿದರು. ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಬಿಡಲಿಲ್ಲೆಂಬ ದೇಸರದಿಂದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊಳೇರ ದೇವಮ್ಮನೆಂಬವಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಳೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಮುಖಂಡರು ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿದ ನಂತರ ಶ್ರೀ. ಅಜ್ಜನಾಡ ಮಾದಪ್ಪಯ್ಯನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀ. ಏನಂಡ ಕಾರ್ಯಪ್ಪನವರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿಯೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಕ್ಕನ್ನವನವರು ಕೋಶಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿಯೂ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರು. ಸಪ್ಟಂಬರ ನಂತರ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಅಂಗಡಿಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲನ್ನೂ ನಡೆಸಿದರು. ಸಾವಿರಾರು ಈಚಲಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿದರು. ಅನೇಕ ಗುತ್ತೇದಾರರು ಹೆಣಕಟ್ಟಲಾರದೆ ಹೋಗಿ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನು ತನೇ ಸಲಕ್ಕೆ ಏಲಂ ಕರೆಯಬೇಕಾಯಿತು. ಕೊಡಗಿನ ದೊಡ್ಡ ಹಬ್ಬವಾದ ಹೊಸಬೆಳೆಯ ಹುತ್ರಿ ಹಬ್ಬದಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಳ್ಳನ್ನು ಜನರು ಕೊಳ್ಳದಂತೆ ಸರಕಾರದ ಕೊಠಡಿಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಡೆಸಿದರು. ಗೋಣಿಕೊಪ್ಪಲು ಅಂಗಡಿಯ ಮುಂದೆ ಕಾವಲು ನಿಂತ ೧೧ ಜನರಿಗೆ ಐದಾರು ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ದಕ್ಷಿಣ ಕೊಡಗಿನ ಗಡಂಗಗಳ ಏಲಂ ೧೮೮–೨–೩೧ಕ್ಕೆ ನಡೆಯಿತು. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ೩೩ ಸಾವಿರಕ್ಕೆ ಬದಲು ೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಿಕ್ಕವು. ತಾ. ೫೮–೩–೩೧ ರಲ್ಲಿ ಕೊಡಗಿನ ಎಲ್ಲ ಸರಾಯಿ ಅಂಗಡಿಗಳ ಲಿಲಂವಾಯಿತು. ಸರ್ಪಕಾವಲಿಗಾಗಿ ನಿಂತ ೬೧ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದು ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಸರಕಾರದ ಉತ್ಪನ್ನವು ನೂರಕ್ಕೆ ೪೦ ರಷ್ಟು ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು.

ನಾಡಗುಡಿಯು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸೂಚಕ ಚಿನ್ಹವೂ ನಾಡಿನ ಮಾನಧನವೂ ಆದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಮಾನವು ದೊರೆತು, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿಯ ಭಾವನೆಯು ಬಲವಾಗಿ ಬೇರೂರತೊಡಗಿತು. ಇದರ ನಿದರ್ಶನವೆಂದು ಕನ್ನಡನಾಡಿನ ಕೆಲವು ನಗರ ಸಭೆಯವರು ನಾಡಗುಡಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ನಗರ ಸಭಾಮಂದಿರದ ಮೇಲೆ ಉನ್ನತವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿರುವರು. ಅಂತೆಗೆ ಧಾರವಾಡ, ಹಾವೇರಿ, ಗದಗ, ಶಿರ್ಸಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ನಿಪ್ಪಾಣಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ನಗರ ಸಭೆಯವರು ನಗರಭವನದ ಮೇಲೆ ಧ್ವಜವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಪ್ತಾಹವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ, ನಾಡಗುಡಿಯ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಧ್ವಜದಿನವೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ದಿನವನ್ನೇ ಆಚರಿಸಿದರು. ಕಾಬಣ್ಣದ ಗುಡಿಯ ಗೌರವ ರಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ಸೊಲ್ಲಾಪುರಕ್ಕೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ತರುಣರು ಮಾಡಿದ ತೂರ ಸೇವೆಯನ್ನು ಈ ಮೊದಲೇ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ.

ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನ.

ಮುಂಬಯಿ ಗುಜರಾಥಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾತಫೇರಿಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಕೆಲ ದಿನಗಳ ಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಪೊದಲು ಪ್ರಭಾತಗೀತಗಳ ಗುಂಪುಗಳು ಹೊರಟವು. ಮುಂದೆ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನದ ಈ ಚಳವಳಿವು ಪೇಟೆ ಪಟ್ಟ ಣಗಳಿಂದ ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳ ವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿತು. ಧಾರವಾಡದ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಂಡಲ ವನ್ನು, ಶ್ರೀ. ದೇವರಮನೆ ಆನಂದರಾವ, ಗುರುರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ, ತಟ್ಟ ರಾಮರಾವ, ಕಮಲಾಪುರ ಕಾಂತರಾವ ಮುಂತಾದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರುಣರು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ೩–೪ ತಿಂಗಳು ನಡೆಸಿದರು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೂಟದವರು ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳ ೨ ಪುಟ್ಟ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸಹ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿದರು. ಇದರಂತೆಯೇ ಗದಗ ಬಳ್ಳಾರಿ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಒಂದೆರಡು ಕಡೆಯ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನ ಮಂಡಲದವರೂ ಒಂದೆರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿರುವರು. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಂತೂ ಈ ನಗರಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಮುಂಜಾವಿನ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವುದೆಂದರೆ ಕಣ್ಣಿಗೊಂದು ಹಬ್ಬವೇ ಆದಂ ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಸಾಲುಗೊಂಡು ಶಾಂತಗಂಭೀರವಾಗಿ ನಡೆದು ಹಾಡುತ್ತ ಜನರನ್ನು ಹುರುಪುಗೊಳಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಎದೆಯು ಶೌರ್ಯೋತ್ಸಾಹಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ೧೪೪ ನೇ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಗಳು ಬೆಳಗಾವಿಯ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನಗಳನ್ನು ತಡೆಯಲೆತ್ನಿಸಿದರು. ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ೩೪ ಸಲ ನಗರ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಗುಂಪುಗಳ ಮೇಲೆ ಲಾಠೀ ಪ್ರಹಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಕೆಲವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ವಿಧಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಜನರು ಇನ್ನಷ್ಟು ನಿರ್ಧಾರದಿಂದ ಸಂಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನು ತಪ್ಪದೇ ಹೊರಡಿಸಹತ್ತಿದರು. ಕೊನೆಗೆ ಅಧಿಕಾ ರಿಗಳು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕಾಯಿತು. ವಾದ್ಯ ವಾದನಗಳನ್ನು ಅವರು ನಿಷೇಧಪಡಿಸಿದರು. ಆದರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಅಚ್ಚಳಿಯದೆ ತಮ್ಮ ನಿತ್ಯದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಬಹುಜನ ಸಮೂಹದೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಕಾರ್ಕಳಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸರಕಾರದವರು ಸಂಕೀರ್ತನವನ್ನು ನಿರ್ಬಂಧಿಸಿದರು. ಹೊನ್ನಾ ವರಬಲ್ಲಿಯೂ ಬಡಿಗೆಯೇಟುಗಳು ಬಿದ್ದವು. ಹೆಂಗುಸು ಹುಡುಗರೆನ್ನದೆ ಹೊಡೆದರು. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೮–೧೮ ಜನರು ತುರಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು.

ಇತರ ಶಾಸನಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನ.

ಉಪ್ಪಿನ ಮತ್ತು ಕಾನನದ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಭಂಗಿಸಿದಂತೆ ಸರಕಾರದವರು ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು ಶ್ರಮಪಟ್ಟರು ವರು. ೧೪೪ನೇ ಕಲಮನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಮೂರೆಗುಂಪು ಮಾಡಿದರು. ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಂಥ ಕಡೆಯವರು ಅದನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದರು. ಮಂಗ

ಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಅದರಾಟವು ಕೇವಲ ಬಡಿಗೆ ಬೆತ್ತಗಳ ಕ್ರೂರ ಬಲದಿಂತ ಕೆಲಕಾಲ ನಡೆಯಿತು. ಅನಧಿಕೃತ ವೃತ್ತಪತ್ರಗಳ ನಿರ್ಬಂಧ (Un-authorised News-sheet Ordinance) ವನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಮದ್ರಾಸ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಮುರಿದರು. ವೃತ್ತಪತ್ರಾಸುರನಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ಕರ್ಮವೀರ, ಕರ್ನಾಟಕಧುರೀಣ, ಕರ್ಣಾಟಕವೈಭವ, ಕನ್ನಡಿಗ, ಕಾನಡಾವ್ಯತ್ಸ, ತರುಣಕರ್ನಾಟಕ ಮುಂತಾದ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮುದ್ರಣವು ನಿಂತಿತು. ಆದರೆ ಕರ್ಣಾಟಕ ದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೪ ಕೈಯೋಲೆಗಳು (Bulletins) ಈ ಕಾನೂನನ್ನು ಕಡೆಗಂಡು ಧಿಃಕರಿಸಿ ದಿನಾಲು ಹೊರಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ವೃತ್ತಪತ್ರಾಸುರನು ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯದಿಂದ ಕಲ್ಯಾಣಕರವೇ ಆಯಿತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಳುಕಿ ಭಯದಿಂದ ತೂಕ ಮಾಡಿ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ರಾಮಬಾಣ ದಂತೆ ಸರಳವಾಗಿ ಬರೆಯುವುದರಿಂದ ಸಂಕಾರದ ಹುಳಕುಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಲಿಕ್ಕೂ ಅವರ ಕೃತಿರೀತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಭಯವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಅದುದರಿಂದಲೇ ಜನತೆಯ ಕಣ್ಣೆರೆಯಲಿಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತೆನ್ನಬಹುದು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಕಾರಾ ಗೃಹಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಣಕೇಂದ್ರದಿಂದಲೂ ಒಂದೊಂದು ಕರಪತ್ರವು ಹೊರಡುತ್ತಿತ್ತು. ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಕೆಲವು ವೃತ್ತಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಸರಕಾರದ ಈ ಕರಾಳಶಾಸನವನ್ನು ತೀವ್ರತರವಾಗಿ ನಿಷೇಧಿಸುವುದಕ್ಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಕೀಯ ಬರಿಹಗಳನ್ನೇ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟವು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕಾರೀಮಂಡಲದವರು ಪೋಲೀಸರ ಮತ್ತು ದಂಡಿನವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡಿದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಓದಲಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಂಚಲಾ ಯಿತು. ಹಲವು ಜನರನ್ನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೆರೆಮನೆಗೆ ಕಳುಹಿದರು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯವರು ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದೇಸವನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೆಸಗಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಜನರನ್ನು ಸೆರೆಮ ನೆಗೆ ಕಳುಹಿದರು.

ಸಭೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಿಸಿಯಿಲ್ಲದೆ ನಿರುದ್ಧವಾಙ್ಮಯ (Proscribed Litera-ture) ವನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿರುವರು. ಶ್ರೀ. ಖಾನೋಳಕರರ ಲಾವಣಿ ಯನ್ನು ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಹುಡುಗರು ತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹಾಡಿದರು. ಜೆ. ಟಿ. ಸಂಪರ್ಲಂ ಡರು ಬರೆದ (India in Bondage) ಪುಸ್ತಕದ ಅಂಕಗಳನ್ನೂ ಶ್ರೀ ಸಾವರಕರರು ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕದ ಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದಿದರು. ಜೂನ ೫ನೇ ತಾ॥ ದಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಸುಮಾರು ೫೦ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಈ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವಾಯಿತು.

ನ್ಯಾಯಮಂಡಲಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಮೇರೆಗೆ ಕಳೆದ ಸಲದ ನ್ಯಾಯಮಂಡಲಗಳ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಲು ಕರ್ನಾಟಕದವರು ಚನ್ನಾಗಿ ಹೆಣಗಾಡಿದರು. ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಚುನಾವಣೆಗೆ ಇಬ್ಬರೇ ನಿಂತದ್ದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಏರಾಟವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ವಿಲ್ಲದೆ ಇಬ್ಬರೂ ಆರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಉಳಿದ ೫ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆಯಾ ಸಭಾಸದರ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದ ಅಭಾವವು ಕಂಡು ಬರುವುದು. ಕಾರ್ ವಾರದಲ್ಲಿ ನೂರಕ್ಕೆ ೫ರಂತೆಯೂ, ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ೧೫ರಂತೆಯೂ ವಿಜಾಪುರ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ಮತ್ತು ೨೭ರಂತೆಯೂ ಮತದಾರರು ಒಟ್ಟು ಮತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶನ್ನಿನೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ೧೪ಳನೇ ಕಲಮು ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಬೆದರಿಕೆಗೀಡಾಗದೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ನಿರ್ಭ ಯರಾಗಿ ಕಾವಲಿಗೆ ನಿಂತರು. ಬಾಗಲಕೋಟೆಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ೧೪ಳನೇ ಕಲಮನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೂ ಜನರು ಅದನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಪೋಲಿಂಗ ಸ್ಟೇಶ ನಿನೆದುರು ಸಾಲಾಗಿ ನಿಂತು ಶಾಂತ ರೀತಿಯಿಂದ ಮತದಾರರಿಗೆ ಕೌನ್ಸಿಲುಗಳನ್ನು ಬಹಿ ಷ್ಕರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸಿದರು. ನ್ಯಾಯಮಂಡಲದ ಚುನಾವಣೆಗಾಗಿ ನಿಂತ ಹುದ್ದರಿ ಗಳು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಲ್ಲೆಂದು ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಹಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಿಳಿ ಸಿದರು. ಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಹುದ್ದರಿಗಳಿಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಅಪಮಾನವಾ ಯಿತು. ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತದ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೂನ್ಯ ಸಂಪಾದನೆಯಾಯಿತು. ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಮತವಿತ್ತವರು ಕಾಗೆ ಗೂಗೆಗಳೆಂದೆನಿಸಿ ತಲೆತಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾ ಯಿತು. ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮತದಾರರಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನೂ ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯವಾಗಿರ ದಿದ್ದರೂ, ಅವರೂ ಮತದಾನದಲ್ಲಿ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ, ಔದಾಸೀನ್ಯವನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಒಂದು ಮತವನ್ನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ.

ಜನಗಣನೆಯ ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಗಣನೆಯ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸವಾ ಯಿತು. ಮನೆಗಳ ಗೋಡೆಗೆ ಹಾಕಿದ ಡಾಂಬರಿ (ಟಾರು) ನ ನಂಬರುಗಳನ್ನು ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಿದರು. ನವಂಬರ ೩೧ನೇ ತಾರೀಕು ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ದಿನವೆಂದು ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಚರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಅಂದು ಜನಗಣನೆಯ ಬಹಿ ಷ್ಕಾರದ ಅರಿವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹಬ್ಬಿಸಿದರು. ಖಾನೇಸುಮಾರಿಯ ಬಹಿಷ್ಕಾ ರದ ಸಲುವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರಿಗೆ ದಂಡ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಆಗಿವೆ.

ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ.

ಉಪ್ಪಿನ ಕಾನೂನು ೪೬ (ಅ), ಇ. ಪಿ. ಕೊ. ೧೧೭ ಮತ್ತು ೧೪೪, ಜಂಗಲ ಕಾಯಿದೆ ೨೬ ಇವುಗಳನ್ನು ಉಪ್ಪಿನ ಮತ್ತು ಅಡವಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಯುವ ಸ್ಥಳಗ

ಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಾರಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ದುರ್ಬೋಧನಾ ಶಾಸನವು (Instigation Ordinance) ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಡವನಾಡಿತು. ಗಳಗನೇ ಕಲಮಿನ ಕೋಲಾಹಲವನ್ನು ಬೇರೆ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಸರ್ಪಕಾವಲು, ಸಭೆ, ಸಂಧಾಷಣ, ಸಂಕೀರ್ತನ, ಮೆರವಣಿಗೆ, ವಾದ್ಯವಾದನ ಮುಂತಾದವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇದರಿಂದ ನಿರ್ಬಂಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಂಗಳೂರು, ಬಳ್ಳಾರಿ, ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ತುತ್ತಾದವು. ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ತೋರಿದ ಈ ಶಾಸನದ ಕರಾಳ ಕ್ರೂರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ನೆನೆದರೆ ಮೈ ಮೇಲೆ ಮುಳ್ಳುಗಳೇಳುತ್ತವೆ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಉಡುಪಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಮೇಲೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರೂರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಗಳಗನೇ ಕಲವಿನಿಂದ ಪ್ರಭಾತಗೀತಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ಹಿರೇಮಠರೆಂಬ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರ ಕಠೋರತನವನ್ನು ನಿಂದಿಸದ ಸಜ್ಜನರಿಲ್ಲ. ಕಡ್ಡಿಯಷ್ಟು ತಪ್ಪಿಗೆ ಗುಡ್ಡದಂಥ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿ ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಉಪದ್ರವವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕಡಿಮೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಿಚ್ಚೇರ ಪೋಲೀಸರ ಪುಂಡಾಟಿಕೆಯೂ ಸಾಕಷ್ಟು ನಡೆಯಿತು. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಲೆಕ್ಟರರಾದ ಎ. ಜಿ. ವೆಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ದರ್ಬಾಳಿಕೆಯಿಂದ ಜಳವಳವನ್ನು ನೆಲಸಮ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹಲವು ಬಗೆಯಿಂದ ಹವಣಿಸಿದರು. ಅನ್ಯಾಯದ ಪರಮಾವಧಿಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಿ ನಡೆದ ಅವರ ಆಳಿಕೆಯು ಆಳರಸರಿಗೆ ಸಹ ರುಚಿಸದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಒಕ್ಕಾಯದಿಂದ ರಜೆಯ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಬೇಕಾಯಿತಂತೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಲ, ಹಿಂದು ಸ್ಥಾನೀ ಸೇವಾದಲ ಮತ್ತು ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ ಕೆಲಸಗಾರರ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಡ್ಡಗಟ್ಟಿ ಒಡೆದು ನೋಡಿ ಮುಟ್ಟದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಗೊತ್ತು ಹಚ್ಚಿ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಳ್ಳಿಪಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿದ ಮುದ್ರಿತ ಕಾಗದಗಳೂ ಬರಿಹಗಳೂ ಮಟಮಾಯವಾಗುತ್ತಿದ್ದವು. ಇದರಿಂದ ಸಂಭವಿಸಿದ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೧೯೩೦ನೇ ನವಂಬರ ೧೦ ರಲ್ಲಿಯೂ ಡಿಸೆಂಬರದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ವಿಶೇಷ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನು (Extra-ordinary Gazettes) ಹೊರಡಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕಮಿಟಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಧಾರವಾಡ, ವಿಜಾಪುರ, ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇನ್ನಿತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮುಂಬಯಿ ಸರಕಾರವವರು ಅಕ್ರಮಕೂಟಗಳೆಂದು (Un-lawful Associations) ನಿರ್ಣಯಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಒಳಗಿರುವ ಸೊತ್ತುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೊದಗಿದ ಸಂಕಟಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಹಿರಿದು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ತಿಲಕ ಗ್ರಂಥಾಲಯವನ್ನೂ ಬಾಗಲಕೋಟೆಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಸಂಬಂಧ

ವಿಲ್ಲದ ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ಅಕ್ರಮಕೂಟಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ತೂರಿ, ವಿಪರೀತ ಬಾಧೆಪಡಿಸಿದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩೨ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅಕ್ರಮಕೂಟಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವೇನೋ ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದಿತು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಂಡಲ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ದಲದ ಕಚೇರಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಇಬ್ಬರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಸೈಕ್ಲೊಸ್ಟ್ಯಾಯಿಲ್ ಯಂತ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಸಂಶೋಧಿಸಿದರು. ಕರ್ನಾಟಕ ದಲದ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಲ ಜಡತಿಮಾಡಿದರು. ಕಲಘಟಗಿ, ಸಿರ್ಸಿ, ಕಾರವಾರ ಬಾಗಲಕೋಟೆ, ಕಿತ್ತೂರು ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಡತಿಗಳು ನಡೆದವು. ಕೊನೆಗೆ ೧೯೩೧ನೇ ಮಾರ್ಚ ೫ನೇ ತಾರೀ ದಿನ ಧಾರವಾಡ, ಬೆಳಗಾವಿ ಹಾಗೂ ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಹಳ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಝಡತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು.

ಲಾಠೀ ಪ್ರಹಾರ.

ಈ ಮೊದಲೇ ಬರೆದ ಪ್ರಕಾರ ಶಿರ್ಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪುರ, ಮಂಗಳೂರು, ಉಡುಪಿ, ಕಾರ್ಕಳ ಬೆಳಗಾಂವಿ, ಹೊನ್ನಾವರ, ಕಾರವಾರ, ಹಲ್ಯಾಳ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಮುಂತಾದ ಮುಖ್ಯ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬಡಿಗೆಯೇಟುಗಳ ಕೋಲಾಹಲವೆಸಗಿತು. ಹೊಸ ಪೇಟೆಯ ನಾಟಕಗೃಹದೆದುರು ರಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಲಾಠೀ ರಾಜ್ಯವು ನಡೆಯಿತು. ತುದಿಗೆ ಚೂಪಾದ ಮೊಳೆಗಳುಳ್ಳ ಬಡಿಗೆಗಳೂ ಬೆತ್ತಗಳೂ ಬೆಳಗಾವಿ ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಮಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಅಗಷ್ಟ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಗಡಂಗಗಳ ಲಿಲಾವು ನಡೆದಾಗ ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಿಂತ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಎರಡು ಮೂರು ದಿನ ನಿರ್ಬಂಧದಲ್ಲಿಟ್ಟು (Lock-up) ದಿನಾಲೂ ಅನೇಕ ಸಲ ಬಾಸಾಳ ಮೂಡುವಂತೆ ಬಡೆದರು. ಈ ಬಾಸಳಗಳು ಮುಂದೆ ಏಳೆಂಟು ದಿನಗಳವರೆಗೂ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ನಿರಪರಾಧಿಗಳಾದ ಬಡ ಒಕ್ಕಲರೂ ನಾಡವರೂ ಇತರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಹೊಡೆತ ತಿನ್ನದ ದಿನಗಳೇ ದುರ್ಲಭ. ಜನರು ತಮಗೆ ತೀವ್ರತರವಾದ ತಿರಸ್ಕಾರವನ್ನೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವರೆಂಬ ಹಗೆತನದ ರೊಚ್ಚಿನಿಂದ ಮದಾಂಧ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮರ್ಯಾದೆಗೆಟ್ಟು ವರ್ತಿಸಿದರು. ಸಿರ್ಸಿಯಲ್ಲಿ (Light bayonet charge) ಬರ್ಚಿಗಳನ್ನು ಸಹ ತುಸು ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದರು.

ಶಿಕ್ಷೆಗಳು.

ಶಿಕ್ಷೆಹೊಂದಿದ ಜನರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಪರಿಶಿಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಾಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮೊದಲ ಮಾನವು ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕಾರವಾರ ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಎರಡನೆಯ ಮೂರನೆಯ ಸ್ಥಾನಗಳು, ನಂತರ ಧಾರವಾಡ ವಿಜಾಪುರ ಬಳ್ಳಾರಿ ಕೊಡಗುಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಿಂದ–ಒಲ್ಲಿ ಸವಿನಯ

ಶಾಸನಭಂಗವನ್ನು ನಡೆಸದಿದ್ದರೂ— ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಮರದ ಸಹಾಯಕರೂ ಕೂಲಿ ಕಾರರ ಮುಂದಾಳುಗಳೂ ಆದ ಕೆಲವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯು ಸಂಭಾವನೆಯು ಸಿಕ್ಕಿರುವುದು· ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಭಾಗ ವಹಿಸಿ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿರುವರು. ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಗಲಿರುಳು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸತ್ವಸ್ವರೂಪರಾಗಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನಿತ್ತಿರುವರು.

ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳ ನಷ್ಟ.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ದಂಡ ವಿಧಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಂದ ಆ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಸರಕಾರದವರು ಅವರ ಮನೆಯ ಚರಸೊತ್ತುಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು (Attach) ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಕೆಲಸವು ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದಲ್ಲಿಯೂ ನಿಷ್ಕುರವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು. ಬೈಲಹೊಂಗಲ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಮುರಗೋಡ ಪಡುಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಸೊತ್ತನ್ನು ಸೂರೆಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮನೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಗಿ ಬರುವ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪಡೆಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಸಶಸ್ತ್ರ ಸೈನಿಕರು ಸಾದಾಕ್ರಾಂತ ಮಾಡಿದ ಪಟ್ಟಣದ ಲೂಟಿಗೆ ಹೊರಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಪಾಚ್ಛಾಪುರದ ಜನರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಈಚಲ ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯಲು ಬಿಟ್ಟರೆಂಬ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಊರವರು ಮನೆಗೆ ೨ ರೂಪಾಯಿಯಂತೆ ವಿಶೇಷ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಬಂಧಪಡಿಸಿದರು. ಈ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ತೆರುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿದವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಮುತ್ತಿ ತಾವ್ರು ಹಿತ್ತಾಳೆಗಳ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ಒಯ್ದರು. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಚೇರಿಗೆ ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಾಗಲಿ ಒಂದು ವಾಹನವಾಗಲಿ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಲಿಲಾವಿಗೆ ನಿರಾಕಿಗಳು ನಿಲ್ಲುವುದು ದುಸ್ತರವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಕಮಿಶನರರ ಕೊನೆಯ ಅಪ್ಪಣೆಯು ಪರಿಗೆ ಏನೂ ಮಾಡಬಾರದೆಂಬ ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿ, ಕೊಂಡು ಹೋದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಲೂಟಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಪುನಃ ಈ ದಂಡವನ್ನು ವಸೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಹುಕುಂ ಹೊರಟಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ಹಂಗಿನೊಳಗಿದ್ದ ಹಲವು ಇನಾಮದಾರರಿಗೆ ಮತ್ತು ವತನದಾರರಿಗೆ ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಅದರೊಡನೆ ಸಂಬಂಧವಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೂ ಅವರ ಇನಾಮು ಜಮೀನು ವತನ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಏಕೆ ಕಸುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದು ಬೆದರಿಸಿ ನೋಟೀಸು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರು. ಇಂಥ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು. ಸುಮಾರು ೫೦ ಗೌಡ ಶ್ಯಾನುಭೋಗರಿಗೆ ಅವರ ವತನಗಳನ್ನೇಕೆ ಕಸುಕೊಳ್ಳಕೂಡದೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದರು. ವಿಸನಾಳದ ಶುಲಕರ್ಣಿ

ಹನುಮಂತರಾಯರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಮರದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರ ಹೊಲಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ವಶಪಡಿಸಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಬಾಗಲ ಕೋಟೆಯ ದೇಸಾಯಿ ಹನುಮಂತರಾಯರು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಲೆಯನ್ನು ಲಿಲಾವಿಗೆ ಪಡೆದರೆಂಬ ಏಕಮಾತ್ರ ಕಾರಣ ತೋರಿಸಿ ಅವರ ವತನವನ್ನು ಕಸುಕೊಂಡರು. (Confiscated). ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದ ಜೋಶಿ ಗುಂಡಭಟ್ಟರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುದರ ಸಂಭಾವನೆಯೋ ಏನೋ ಎಂಬಂತೆ ಅವರ ಹೊಲಗಳನ್ನೂ ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವರು. ಶ್ರೀ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಗಂಗಾಧರರಾಯರ ವತನದ ಸಲುವಾಗಿ ನಡೆದ ಗಲಭೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವವರಾರು? ಅವರು ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಮುಂಚೆಯೇ ಇಬ್ಬರು ಸನ್ಯಾಹಸ್ಥರನ್ನು ಟ್ರಸ್ಟಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಿ ತಮ್ಮ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಪ್ರಭುತ್ವದವರ ಪೀಡೆಯೇನೂ ತಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸರಕಾರದವರು ತಮ್ಮ ವರ್ಚಸ್ಸಿನ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಏನು ಬೇಕಾದ್ದನ್ನು ಮಾಡಬಲ್ಲರೆಂಬುದು ನಿದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬಂದಿತು. ಬೆಳಗಾಂವಿಯ ೪-೫ ವಕೀಲರಿಗೆ ಅವರ ಸನದುಗಳನ್ನು ಕಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಬೆದರಿಸಿದರು ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ವೋಟರಿನವರಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳನ್ನು ಒಂದು ಊರಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಊರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಕೂಡದೆಂದು ಬೆದರಿಸಿದರು. ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹ ಬಂದ ಪ್ರವಾಸಿಕರ ಗಂಟುಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಬಿಚ್ಚಿ ಸಿಕ್ಕ ವೃತ್ತ ಪತ್ರಗಳನ್ನೂ ಬರೆಹಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸುದ್ದಿಗಳಿದ್ದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾರಗೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಾಹಸ.

ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಉಮಾಬಾಯಿ ನೋಡಕ, ಲಕ್ಷ್ಮೀಬಾಯಿ ಸೋಹನಿ ನುತ್ತು, ಶಾಂತಾಬಾಯಿ ಕೊಪ್ಪಳ ಮುಂತಾದವರು ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ನಿಂತು ಉಪನ್ಯಾಸಗಳಿಂದಲೂ ಮನೆಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಾಡಿದ ಸಂಘಟನೆಯಿಂದಲೂ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಅಲಂಕಾರಪ್ರಾಯರಾಗಿದ್ದರು. ಶ್ರೀ. ಸೋಹನಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿಯವರು ರಾಣೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಪಥಕವೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಸ್ವಯಂಸೇವಿಕಾದಲವೊಂದನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಂತು ಗಂಡಸರೊಡನೆ ಸಹಕರಿಸಿದರು. ೧೪ಳಳನೇ ಕಲಮನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿದ ಧೈರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿಯ ನಿರ್ದಯ ಮೆಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಅವರನ್ನು ಇತರ ೧೭ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ಸೆರೆ ಹಿಡಿದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ೪ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ವಿಧಿಸಿದರು. ನಿಪ್ಪಾಣಿಯ ಶ್ರೀ. ಪಾನಬಾಯಿಯವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಮುಂದಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ. ಬಳವಳ್ಳಿ ಸೀತಾಬಾಯಿ, ವೆಂಕುಬಾಯಿ ಪರ್ವತಿ, ಪಡಕಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ

ಕ ಪ್ರಾ ಕಾಂ ಕಮಿಟಿ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲಗಳ ಕಚೇರಿಯನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ವಶಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು.

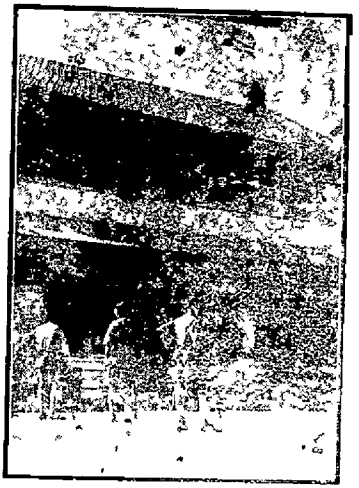

ಕ. ಪ್ರಾಂ. ಕಾ ಕಮ್ಮಿಟಿಯ ಕಚೇರಿಗೆ ಪೋಲೀಸರ ಕಾವಲು.

ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಧ್ವಜವಂದನೆಯು.

ಬೆಳಗಾವಿಯ ದೇಶಸೇವಿಕೆಯರು.

ಬಾಯಿ, ಕೆಟ್ಟಿ ಇಂದಿರಾಬಾಯಿ, ನರಸಾಪುರ ರಮಾಬಾಯಿ ಮುಂತಾದವರು ಬಾಗಲ ಕೋಟೆ ವಿಜಾಪೂರ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಗುಳೇದಗುಡ್ಡದ ಶ್ರೀ. ಫಕೀರವ್ವಾ ಹಂಪೀಹೊಳಿಯವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಮಾಡಿ ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸೇರಿದರು. ಗದಗಿನಲ್ಲಿ ಛಗಿನೀಮಂಡಲದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀ. ಕಮಲಾಬಾಯಿ ವಿಜೇಕರ, ತುಳ್ಸಾಬಾಯಿ ಗುರ್ಜರ, ಚೆಂದವ್ವಾ ಕುನ್ನಿಭಾವಿ, ಬಸವ್ವಾ ಗೌಡರ, ಶಾಂತಾಬಾಯಿ ಬೆಟಿಗೇರಿ, ಸುಂದರಾಬಾಯಿ ನಾರಪ್ಪನವರ, ಗಂಗಾಬಾಯಿ ಮುಂತಾದವರು ಸ್ವದೇಶೀ ಪ್ರಚಾರ, ಗಡಂಗ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಾಲಯಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಿಲ್ಲುವದು, ನಗರಸಂಕೀರ್ತನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅತ್ಯುತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡಿರುವರು. ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಶ್ರೀ. ಪಂಚೇ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿಯವರೂ ಕುಂದಾಪೂರ ಉಮಾಬಾಯಿಯವರೂ ಮುಂದಾಳುಗಳಾಗಿ ಉತ್ತರಕರ್ನಾಟಕದ ಬಹುಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿ ಉಪನ್ಯಾಸ, ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರಚಾರ, ಭಗಿನಿಯರ ಸಂಘಟನ, ಸರ್ಪಕಾವಲು, ನಗರಸಂಕೀರ್ತನ ಮುಂತಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇತರ ಕೆಲಸಗಾರರೊಂದಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸಹಕರಿಸಿರುವರು. ಮುಳಗುಂದದ ಶ್ರೀ. ಹರಪ್ಪನಹೆಳ್ಳಿ ಇಂದಿರಾಬಾಯಿಯವರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ನೆರವಾಗಿರುವರು. ಅಥಣಿಯ ಬಳೆಗಾರ ಅಂಬಕ್ಕನವರು ಈ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯೂ ಆಯಿತು. ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೆಂಗಸರು ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಷ್ಟೇ ಎದೆಗಾರಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಸಮಯಸೂಚಕತೆಯಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಣಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಕೆಲಸಮಾಡಿರುವರು. ಅವರ ಮತ್ತು ಕೊಡಗಿನ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಹಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹಿಂದಿನ ಕೆಲವು ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಅದಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಬರೆದಿದೆ. ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ ಮಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಮುರ್ಡೇಶ್ವರ ರತ್ನಾಬಾಯಿ, ಸುಂದರಿಬಾಯಿ, ಆರ್. ಕೆ. ಪ್ರಭುಗಳವರ ಧರ್ಮಪತ್ನಿಯವರು, ಶ್ರೀ. ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾಯರ ಮಕ್ಕಳಾದ ಶ್ರೀ. ಸುಗುಣಾಬಾಯಿ, ರಾಧಾಬಾಯಿ ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರು. ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಶ್ರಮಪಟ್ಟರು. ಸರ್ಪಕಾವಲಿಗೆ ಸಹಾಯವಾದರು. ಕಾರ್ಕಳದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕಾಮಾಕ್ಷಿಅಮ್ಮ, ಯಮುನಾಬಾಯಿ ಮೊದಲಾದವರು ಜರತಕಸಪ್ತಾಹ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಧಾಯಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದರು. ಮಂಗಳೂರಿನ ಹಂಪನಕಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ವೆಬ್‌ಸ್ಟರ ಮಾರ್ಕೇಟಿನ ಹತ್ತರವ್ಯಾಪಾರಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕ್ರೈಸ್ತ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಲಾಠೀ ಏಟುಗಳನ್ನು ತಿಂದರೂ ಶಾಂತರಾಗಿದ್ದರು. ಸಾಮುದಾಯಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸೇರಿ ವಿಜಯೋತ್ಸಾಹವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಮೈಸೂರಿನ ಮಹಾರಾಣೀ ಕಾಲೇಜಿನ ಶ್ರೀ. ಕನಕಲಕ್ಷ್ಮಮ್ಮನವರಿಗೆ ಜವಾಹರಲಾಲರದಿನ ಹೆಣ್ಣು ಹುಡುಗರ ಮೆರವಣಿಗೆ ಹೊರಡಿಸಿದ

ರೆಂಬ ಆರೋಪದ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲಸದಿಂದ ನಿವೃತ್ತಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಇತರ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸ್ವದೇಶಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶ್ರಮ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಿಯೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವರೆಂಬುದು ನಿಜವಾದರೂ ಅವರೆಲ್ಲರ ನಾಮಾವಳಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡುವುದು ಸ್ಥಳಸಂಕೋಚದ ಮೂಲಕ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಪುರುಷರು ತುರಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದರೂ ಮನೆತನದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತು, ಕಾರ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಿಗೆ ಚಿಂತೆಯಿಲ್ಲದಂತೆ ವರ್ತಿಸಿದ ಮಾತೆಯರ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವರಾರು?

ಹಿಂದುಸ್ತಾನೀ ಸೇವಾದಲ.

ಈ ಕಾಳಗದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸದೊಡನೆ ಹೆಗಲಿಗೆ ಹೆಗಲು ಹಚ್ಚಿ, ಅದೇಕೆ, ಕೆಲ ಕಾಲ ಅಗ್ರಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತು ಕಾದಾಡಿದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಸ್ತಾನೀ ಸೇವಾದಲವೇ ಹಿರಿದು. ಅವರು ತಾವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ನೇರವೇರಿಸಿದ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳ ಸಾದ್ಯಂತ ವರದಿಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿರುವರು. ಈ ಪುಸ್ತಕದ ಬೇರೆ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲದವರು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯ ಭಾಗದ ಚರಿತ್ರೆಯು ಬಂದಿದೆ. ದಲದವರು ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ೭೦೦ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಇವರಿಗೆಲ್ಲ ಶಿಸ್ತಿನ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೀಯಲು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲೊಂದು ಶಿಬಿರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಎಪ್ರಿಲ್ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬುರ್ಡಿಯನವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಹೊರಟ ಕಾಳಗದ ಪಡೆಯು ೧೩೦ ಮೈಲು ಸಂಚರಿಸಿ ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ತಾ। ೨೬ ಕ್ಕೆ ಅಂಕೋಲೆಯ ರಣಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟಿತು. ಮುಂದೆ ಸೇವಾದಲದವರು ಸುಮಾರು ೭೦ ಮೈಲು ಉದ್ದ ಸಮುದ್ರದ ದಂಡೆಯನ್ನು ಸಮರಭೂಮಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರು. ಕುಮಟೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಲಕ್ಕೇಮರದ ಮತ್ತು ಶರ್ಮರೂ ಹೊನ್ನಾವರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಡಿ. ವಿ. ನಾಡಿಗೇರ, ಶಿವಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಪಾಟೀಲರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಹತ್ತಿದರು. ಇತ್ತ ಬೆಣ್ಣೆಹಳ್ಳದ ದಂಡೆಗುಂಟ ಶ್ರೀ. ಮಂತ್ರಿ ವಾಸುದೇವರಾವ ಮೊದಲಾದವರು ಉಪ್ಪಿನ ಕಟ್ಟಳೆಯನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಶ್ರೀ. ಮಹಾಶಬ್ದೆ ಮತ್ತು ಗಣೇಶಭಟ್ಟ ಹೊಸಮನಿಯವರನ್ನು ಸಂಘಟನೆಗಾಗಿ ಕಳಿಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ. ಶಂಕರರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರವನ್ನು ತೆರೆದು ಕಾರ್ಯ ನಡೆಸಿದರು. ಶ್ರೀ. ನಿರ್ಲಕೇರಿ, ಜೋರಾಪುರ ಮತ್ತು ಪದಕಿ ಇವರು ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಕೆರೂರುಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಹೂಡಿ ಹೋರಾಡಿದರು. ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮೂರ್ತಿ, ಬಬಲೇಶ್ವರರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬೈಲಹೊಂಗಲ ಅಥಣಿ ಗೋಕಾಕಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಗುರುನಾಥ ಜೇರೆ,

ಡಿ. ವಾಯ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ, ರಾಮಚಂದ್ರ ಜೋಶಿ ಮುಂತಾದ ಸೇವಾದಲದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರಿದ್ದರು. ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಾನಗಲ್ಲ, ಹಿರೇಕೆರೂರು, ಗದಗ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಅನಂತಭಟ್ಟ ಕುಂದಾಪುರ, ಎರೆಶೀಮೆ ಕರಿಯಪ್ಪ, ವೈದ್ಯ ನಾರಾಯಣರಾವ, ಕರಗುದರಿ ಮೊದಲಾದವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಶಿರ್ಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರೂ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ವರ್ಪೇಡಿ, ಶ್ರೀ. ಮಾರ್ತಂಡರೂ ಹಂಗು ದೊರೆದು ಕಾದಾಡಿದರು.

ಧಾರಸಾನಾಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿದ ಸೈನಿಕರಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗವು ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ವಿಲೆಪಾರ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಪಕಾವಲಿನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನೆರವಾದರು. ಸೊಲ್ಲಾಪುರದ ನಾಡಗುಡಿಯು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಹೋದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಹರ್ಡೀಕರರ ಸೇನೆಯನ್ನೇ ಆರಿಸಿ ಅವರನ್ನು ನೆರೆಹಿಡಿದ ವರ್ತಮಾನವು ಪ್ರಸಿದ್ಧವೇ ಇದೆ. ಸೇವಾದಲದ ಪರವಾಗಿ ಆಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಮೂವರನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ಕಳುಹಿದ್ದರು. ಅವರು ತಾವು ಕಂಡು, ಕೇಳಿದ ಇತಿವೃತ್ತಗಳನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕಾನನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ, ಪಾನನಿರೋಧ, ನೆಗರಸಂಕೀರ್ತನ ಮುಂತಾದ ಇತರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಅಂಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೇವಾದಲದವರು ನಡಿದ ಕಾರ್ಯವು ಬಹು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಲಾದ ೨೨ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ೧೮ ಶಿಬಿರಗಳು ಸೇವಾದಲ ಸಂಘಟಕರಿಂದ ತೆರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದವು. ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ದಂಡು ಮತ್ತು ಶಿಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಮಂಡಲದ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಓದಿ ೩೦ ಜನರು ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕವಿಟಗಳೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ ಅತ್ರಮು ಕೂಟಗಳೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾದೊಡನೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡಿನ ಕೊರತೆಯು ಬಹಳವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಸೇವಾದಲದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿ ಸುಮಾರು ೨೬೦೦ ರೂ ಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕಾಗಿ ತುರಂಗಕ್ಕೆ ತೆರಳಿದವರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೪೨೫ ಜನರಾದರೂ ಸೇವಾದಲದವರಿದ್ದರೆಂದು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟಕದ ಧಾರತೇಯು. ತರುಣ ಸಂಘದವರೂ ಈ ಕಾಳಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ಣ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಸಂಘದ ಮುಖ್ಯ ಕೆಲಸಗಾರರಾದ ಶ್ರೀ. ನಿಜಗುಣಾರ್ಯ ಹಿರೇಮಠ, ಗುದ್ಲೆಪ್ಪ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ, ಮುದ್ದಣ್ಣನವರ, ವೆಂಕಟೇಶ ಮಾಗಡಿ ಮುಂತಾದವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಸರ್ವಾಂಗಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲಸಮಾಡಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಭಗಿನೀ ಮಂಡಲ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಕೂಟ ಮುಂತಾದ ಸಂಸ್ಥೆಯವರೂ ತುಂಬಾ ನೆರವಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಗಳ ಸಹಕಾರ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರು ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿಯಂತೆ ಬಣವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ನಾನಾವಿಧದ ಎಡರುಗಳನ್ನೊಡ್ಡಲಿಲ್ಲ. ತರುಣರು ತಮ್ಮ ಸಕ್ರಿಯ

ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವರು. ೧೯೩೯ನೇ ಮೇ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾಂವಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇತರರ ಪರಿಷತ್ತಿನಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಾಂಗ್ರೆಸದಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಕೂಡಲೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನ ವಿಧಾಯಕ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ಮುಂದೆ ಆಗಷ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಹರ್ಡೇಕರ ಮಂಜಪ್ಪನವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ವೀರಶೈವರ ಪರಿಷತ್ತು ಸೇರಿದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸದಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಗೊತ್ತುವಳಿಯಾಯಿತು. ಶ್ರೀ. ಹೊಸಮನಿ ಸಿದ್ದಪ್ಪನವರು, ಪಾಟೀಲ ವೀರನಗೌಡರು, ಪಾಟೀಲ ಮಲ್ಲನಗೌಡರು ಮುಂತಾದ ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕನ್ನಡನಾಡಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸಂಚರಿಸಿ ಕೊಂಗ್ರೆಸಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿರಿಯರ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ತೀಡಿ ಅನೇಕ ತರುಣರೂ ವರ್ತಕರೂ ಒಕ್ಕಲಿಗರೂ ಶೆಟ್ಟರೂ ಸಾವುಕಾರರೂ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ವೀಯುವುದಲ್ಲದೆ ತಾವೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿರುವರು. ಬಹು ಜನರು ಖಾದಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹಣವನ್ನು ಹಾಕಿ ದುಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚರಕಾ ಸಂಘಗಳನ್ನೂ ಖಾದಿಯ ಅಂಗಡಿಗಳನ್ನೂ ತೆರೆದಿರುವರು. ತರುಣರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿಯೂ ಯುವಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಯೂ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿರುವರು.

ಮಹಮ್ಮದೀಯರನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಸಮರದ ವಿರುದ್ಧ ಬಣದಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರೂ ಅವರು, ಸಹ ಕಾರವೂ ಬೇಡ ತಿರಸ್ಕಾರವೂ ಬೇಡವೆಂಬಂತೆ ಅಲಿಪ್ತರಾಗಿ ದೂರವೇ ಉಳಿದರು. ಆದರೆ ಮಂಗಳೂರಿನ ಶ್ರೀ. ಶೇಕ ಯುಸುಪ ಸಾಹೇಬ, ಧಾರವಾಡದ ಶ್ರೀ. ಸುಲೇಮಾನ್ ಉಮರಖಾನ ಸಾಹೇಬ ಪಾಚ್ಚಾಪುರದ ಶ್ರೀ. ಶೇಖ ಸಾಹೇಬ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಮುಸಲ್ಮಾನ ಮುಂದಾಳುಗಳು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಡೆಬಿಡದೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಕೆಲಸವನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಕೆಲವರು ಸೆರೆಮನೆಯನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿರುವರು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮುಂಬಯಿಯ ಶ್ರೀ. ಆಜೀಮ್ ತೈಯಬ್ಜಿ ಮತ್ತು ವೀರ ಶುಕ್ರುಲ್ಲಾ ಇವರು ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯಸಂಗ್ರಾಮದ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಭೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಂಡತಂಡವಾಗಿ ಸೇರಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಶಾಂತವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಕೊಂಡು ಹೋಗರು. ಅದಲ್ಲದೆ ಮುಂದೆ ಆ ಮೇರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಕೈಲಾದೆ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಗದಗಿನ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮತವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ. ಸುಲೇಮಾನಖಾನರಂಥ ಉತ್ಸಾಹೀ ತರುಣ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮಾರ್ಗವನ್ನೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ತರುಣರು ಹಿಡಿಯುವರೆಂದು ನಮಗೆ ಈಗೀಗ ಭರವಸೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸ್ವದೇಶೀ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ರಾಷ್ಟ್ರಸಭೆಯವರು ಸ್ವದೇಶಿಯ ಸ್ವಾವಲಂಬನ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ಸವಿನಯ ಶಾಸನಭಂಗದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾರ್ಗದಿಂದಲೂ ಈ ಸರಕಾರದ ದ್ವಿದಲ ರಾಜ್ಯಪದ್ಧತಿಯೊಡನೆ ದ್ವಿಮುಖವಾದ ಸಮರವನ್ನು ಸಾರಿದರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ೩-೪ ತಿಂಗಳಾದ ನಂತರ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾದ ಬಹಿಷ್ಕಾರೋದ್ಯಮವು ಸುರುವಾಯಿತು.

ತೀರ ಮೊದಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಹೋಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸೀಮೆಯೆಂಬ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬೂಧಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಖಾದಿಯ ಬೇಡಿಕೆಯು ಬೆಳೆಯಿತು. ಅ. ಭಾ. ಚ. ಸಂಘದ ಕರ್ನಾಟಕ ಶಾಖೆಯವರು ಕೈವಿೂರಿ ಹೆಣಗಾಡಿ ಖಾದಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿಯನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿ ಮುಮ್ಮಡಿ ಮಾಡಿದರು. ಖಾದಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಮಾರಾಟಗಳ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಸಂಘಟನವನ್ನು ಭದ್ರಪಡಿಸಿದರು. ರಾಟೆಯು ಬಡವರ ಕಾಮಧೇನು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಪ್ರಕಟನೆಗಳಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿಗೆ ಬೋಧಿಸಿದರು ಆದರೂ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ತಕ್ಕ ಪೂರೈಕೆಯಾಗದ್ದರಿಂದ ಜನರು ನಿರಾಶರಾದರು. ಖಾದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಹುರುಪಿನಿಂದ ಹೆಂಗಸರು ಹುಡುಗರು ಮೊದಲು ಮಾಡಿ ಅನೇಕರು ಹರಕ ಟಿಕಳಿಗಳಿಂದ ಮನೆ ಮೈದಾನ ಜೇಟಿ ಕೋಟಿ ಕೋರ್ಟು ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ನೂಲುವ ನೋಟವು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಹಬ್ಬವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಿತು. ಆಗಾಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ನೇಯುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠರಿಗೆ ಸನ್ಮಾನ ಸಂಭಾವನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಖಾದಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಹರ್ಡೀಕರ ಮಂಜಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅಡ್ಡಾಡಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮುಂದೆ ಗಿರಣಿಯರಿವೆಗೆ ಮನಸೋತು, ಬಡವರ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಕೊಡುವ ಖಾದಿಯನ್ನು ತೊರೆದು, ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಧನಿಕರು ಅನೇಕರು ಗಿರಣಿಯ ಸಯವಾದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನುಡಹತ್ತಿದರು. ಇದರಿಂದ ಖಾದೀ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪೆಟ್ಟು ಕೂತಿತು.

ಗಿರಣಿಯರಿವೆಯ ವರ್ತಕರು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ವರ್ತಕ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವ ಗೊತ್ತುವಳಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಬೆಳಗಾವಿ, ಗದಗ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಗಂಟು ಕಟ್ಟಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಿಟ್ಟು ಅವುಗಳಮೇಲೆ 'ಪರದೇಶಿ' ಎಂದು ಬೋರ್ಡು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ವಿದೇಶಿ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ವ್ಯಾಪಾರಸಂಘದವರು ದಂಡವನ್ನು ಮಾಡುವ ಪರಿಪಾಠವಿತ್ತು. ಅದರಂತೆ ಧಾರವಾಡ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಅಂಕೋಲೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ವಂಚನೆಮಾಡಿದ ವರ್ತಕರು ಉಪಾಯವಿಲ್ಲದೆ ದಂಡವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ

ದಲ್ಲಿ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಮೊದಲ ಮಾನವು ಸಲ್ಲಬೇಕು. ಮೈಸೂರು ಸೀಮೆಯ ಬಹುಭಾಗದ ವಸ್ತ್ರದ ಪಡುಮೂಲೆಯಾದ ರಾಣೇಬಿನ್ನೂರಲ್ಲಿ ಅಂಗಡಿಗಳೆದುರು ಸರ್ಪ ಕಾವಲಿಕ್ಕಿದ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಕರು ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತ್ರಗಳನ್ನೇ ಮಾರುತ್ತೇವೆಂದು ವಚನವಿತ್ತರು. ಗದಗಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿರೋಧನಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡ ಕೂಡಲೆ ವರ್ತಕರೆಲ್ಲರೂ ಹಾದಿಗೆ ಬಂದು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಬೆಳಗಾವಿ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರಗಳ ಅಂಗಡಿಗಳೆದುರು ಸರ್ಪಕಾವಲು ನಡೆಯಿತು.

ನೂಲು ಮತ್ತು ರೇಶ್ಮೆ:— ಪರದೇಶೀ ಬಟ್ಟೆಯಂತೆಯೇ ಪರದೇಶೀ ನೂಲು ಮತ್ತು ರೇಶ್ಮೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೈಮಗ್ಗದ ವ್ಯವಸಾಯವು ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ನೇಕಾರರು ನೇಯ್ದ ಸೀರೆ ಖಣಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮಧ್ಯಪ್ರಾಂತ, ವರ್ಹಾಡ, ಗೋಮಾಂತಕ, ಸಿಂಧ, ಗುಜರಾಥಗಳಿಗೂ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ರಬಕವಿ, ಶಹಾಪುರ, ಸೊಲ್ಲಾಪುರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಉಡುಪಿ, ಮಂಗಳೂರು, ಗದಗ ಕಾತರಕಿ, ಇಳಕಲ್ಲ, ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ, ಕಲಬುರ್ಗಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ಆದವಾನಿಗಳಂಥ ಹತ್ತಿಪ್ಪತ್ತು ನೇಯ್ಗೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅವುಗಳ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ನೇಯ್ಗೆಯ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸುಮಾರು ೮೦ ಸಾವಿರ ಮಗ್ಗಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳು ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಪೂರೈಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶೆಟಲ್ ಮಗ್ಗಗಳನ್ನುಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಶಕ್ತಿಸಂಚಾಲಿತ (Power looms) ಮಗ್ಗಗಳು ವಿರಳ. ಒಂದೊಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ವಿಧದ ಸರಕು ತಯಾರಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಕೆಲವು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧದ ಸರಕುಗಳಿಗೆ ಆಯಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ರಿಂದ ೬೦ ನಂಬರಿನ ನೂಲು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೮೦–೧೦೦ ನಂಬರುಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ನೂಲೂ ೬೪–೬೪೦ ಇಮ್ಮಡಿ ಹುರಿಯ ನೂಲೂ ೬–೮ ಮುಂತಾದ ಕಡಿಮೆ ನಂಬರಿನ ನೂಲೂ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಬ್ರಿಟಿಷ ಮತ್ತು ಜಪಾನದ ನೂಲುಗಳ ಮಾರಾಟವೇ ವಿಶೇಷವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇವೆರಡಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಗೋಕಾಕ, ಫಿನಲೆ, ಮಧುರೆಗಳಂಥ ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಗಿರಣಿಗಳ ನೂಲು ಸಹ ಮಾರಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಜಂಗಿಪುರ, ಬಿಲ್ಡಂಗಾ, ಮಾಲ್ಡಾ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಕಾಶ್ಮೀರಗಳ ಸ್ವದೇಶಿ ರೇಶ್ಮೆಯನ್ನೂ ಇಟಲಿಯ ಚಮಕ, ಜಪಾನದ ಮರ್ಸರೈಜ್ಡ್ ಸಿಲ್ಕು, ಕೃತಕ ರೇಶ್ಮೆ, ಚೀನದ ಉಂಡೆರೇಶ್ಮೆ ಮುಂತಾದ ವಿದೇಶೀ ರೇಶ್ಮೆಗಳನ್ನೂ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವಿದೇಶೀ ರೇಶ್ಮೆಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣವಾಗಿಯೂ ಕೈಗೆ ನುಣ್ಣಗಾಗಿಯೂ ಕ್ರಯದಲ್ಲಿ ಗುಣವಾಗಿಯೂ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳಿಂದಾದ ಸನಗುಗಳಿಗೆ ಈಗಿನ

ಆರ್ಥಿಕಾಪತ್ತಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಿರಾಕಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಗುಳೇದ ಗುಡ್ಡ ರಬಕವಿ ಶಹಾಪುರಗಳಂಥ ಕೆಲವು ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಈ ವಿದೇಶೀ ರೇಶ್ಮೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬರುತ್ತವೆ.

ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತ್ರದ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕೆ ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಖಿಲಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ವದೇಶೀ ಸಭೆಯು ಇತರ ಕೆಲಸಗಾರರೊಂದಿಗೆ ತುಂಬಾ ಕಾರ್ಯಮಾಡಿತು ಶ್ರೀ. ಹುಕ್ಕೇರಿ ರಾಮರಾಯರು ನೇಯ್ಗೆಯ ಮತ್ತು ನೂಲಿನ ಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದು ಯಾವ ವಿಧಾನದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯು ವಿಪರೀತ ನಡೆದು ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಾರರು ಸೆರೆಮನೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ದುಡಿಯುವವರ ಕೊರತೆಯಾಯಿತು. ಅದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವದೇಶೀ ಕೆಲಸಗಾರರನ್ನು ಕಳುಹಿ ಅಲ್ಲಿ ವಿದೇಶೀ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ವರ್ತಕರನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ವಿದೇಶೀ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳನ್ನು ತರದಂತೆ ಬಿನ್ನವಿಸಲಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೇಕಾರರ ಸಂಘಗಳನ್ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಅವರು ಕೇವಲ ಸ್ವದೇಶೀ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳನ್ನೇ ಉಪಯೋಗಿಸುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳ ವರ್ತಕರ ಕೂಟಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಅವರಿಂದ ವಿದೇಶೀ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀ. ಮಳಿಯೆ ಗೋವರ್ಧನರಾಯರು ಗದಗ, ಕಾತರಕಿ, ಕೆನ್ನಾಳ, ಇಳಕಲ್ಲ, ಗುಳೇದ ಗುಡ್ಡ, ರಬಕವಿಗಳಂಥ ನೇಯ್ಗೆಯ ಮತ್ತು ನೂಲಿನ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ, ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳ ವರ್ತಕರ ಮತ್ತು ನೇಕಾರರ ನೆರವಿನಿಂದ ಈ ವಿದೇಶೀ ಸರಕುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಆದಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರು. ಬೆಳಗಾವಿ, ರಬಕವಿ, ಬನಹಟ್ಟಿಗಳಿಗೆ ಶ್ರೀ. ಹಣಮಂತರಾವ ಮಾಸೂರರು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಈ ಸ್ವದೇಶಿಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಗದಗಿನ ಶ್ರೀ. ಮಳಿಗಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾಯರೂ, ಮುಗಳಿ ರಾಮರಾಯರೂ ಗದಗ, ಗಜೇಂದ್ರಗಡ, ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ಧಾರವಾಡದ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕ ಸ್ವದೇಶೀ ಸಭೆಯ ಕೇಂದ್ರ ಕಾರ್ಯಾಲಯದವಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಎಚ್. ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ಇವರು ಹಗಲಿರುಳೆನ್ನದೆ ಅವಿಶ್ರಾಂತವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ನೇಯ್ಗೆಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದ ವಿದೇಶೀ ಸರಕುಗಳು ಮಾರಾಟವಾಗುವ ಪರಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ನಿರೋಧಿಸಲು ಪುಣೆಯ ಶ್ರೀ. ಭುಸ್ಕುಟೆಯವರು ಬಹುವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ವರ್ತಕರು ತನುಗೆ ಕೇವಲ, ಸ್ವದೇಶಿಯ ಸನ ಗುಗಳೇ ಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಕೇಳುಮತೆ ಮಾಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸರಕು ಸ್ವದೇಶಿಯೋ ವಿದೇಶಿಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಲು ಬರುವಂತೆ ಅ. ಕ. ಸ್ವದೇಶಿ ಸಭೆಯವರು ಕೇವಲ ಸ್ವದೇಶೀ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆಗಳಿಂದಾದ ಸರಕು

ಗಳನ್ನು ಮಾರುವವರಿಗೆ ಸ್ವದೇಶಿಯ ಟಿಕೇಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ವರ್ತಕರಿಗೆ ಅವರ ಸರಕುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಂದೇಹ ಬಾರದಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಸ್ವದೇಶೀ ಗಿರಣಿಯವರು ತಮ್ಮ ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಸಬಹುದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರು ಸ್ವದೇಶೀ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಲೇಖನ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಸ್ವತಃ ಕಂಡು ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು ವಿದೇಶಿ ನೂಲಿನೊಂದಿಗೆ ಸ್ವದೇಶಿಯ ನೂಲು ಸರಿಸಾಟಿಯಾಗಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಯಾವ ಏರ್ಪಾಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನೂ ಅವರಿಗೆ ಸೂಚಿಸಲಾಯಿತು. ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಗಿರಣಿಗಳ ಯಜಮಾನರು ಕರ್ನಾಟಕದ ನೂಲು ರೇಶ್ಮೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟೆಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕವು ಸ್ವಾವಲಂಬಿ ಯಾಗಿ ತನ್ನ ಧನದೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿ ಬೆಳೆಸಲು ನೆರವಾಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳ ಲಾಯಿತು.

ಇತರ ಸರಕುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರ.

ಸಕ್ಕರೆ, ಚಹಾ, ಗ್ಲಾಸು, ಗೊಂಬೆ, ಸಿಗರೇಟು, ಬಳೆ, ಸಾಬೋನು, ಮುಂತಾದ ಕೆಲವು ವಿದೇಶೀ ವಸ್ತುಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕವು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಪ್ರಥಮ ಸನ್ಮಾನವು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಿ ಸಕ್ಕರೆಯು ಸಣ್ಣ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಪತ್ರಿಕೆ ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೊಪ್ಪನಿಕಲ್ ಮುಂತಾದ ಇಂಗ್ಲೀಷ ದೈನಿಕಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅ. ಕ. ಸ್ವದೇಶೀ ಸಭೆಯವರು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಬರಿಹಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ವದೇಶೀ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರಮಾಡಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಪ್ರಕಟನೆಗಳನ್ನೂ ಬಿನ್ನಹಗ ಳನ್ನೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಹಂಚಿ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಸ್ವದೇಶೀ ಮತ್ತು ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸಿದರು. ಹಲವು ಸ್ವದೇಶಿಯ ವಸ್ತುಗಳು ಸಿಕ್ಕುವ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧ ವಾಗುವ ಸ್ಥಳ ವಿಳಾಸಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೈಪಿಡಿಯೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ. ಡಾಕ್ಟರರು ತಮ್ಮ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಶಕ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸ್ವದೇಶಿಯ ಔಷಧಗಳನ್ನೇ ತರುವ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು. ಕೆಲವು ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಫಳಾರದಂಗಡಿ ಯವರು ವಿದೇಶಿ ಸಕ್ಕರೆ, ಚಹಾ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವದೇಶೀ ಸಾಬೋನು ಮತ್ತು ಬಳೆಗಳಿಗೂ ಗ್ಲಾಸು ಮತ್ತು ಗೊಂಬೆ ಗಳಿಗೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅನುದಿನವೂ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವು ದೊರೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಕರನಿರಾಕರಣೆಯು.

ಹಿರೇಕೆರೂರ ತಾಲೂಕು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಮೂಲಕ ಕರನಿರಾಕರಣನನ್ನು ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಕ್ಷೇತ್ರವು ೪೦೦ ಚ. ಮೈಲು.

ಅದರಲ್ಲಿ ೧೯೦ ಗ್ರಾಮಗಳಿದ್ದು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೬೩೯೯೧ ಇರುತ್ತದೆ. ೨ ಲಕ್ಷ ೩೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕಂದಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಲಿಂಗಾಯತರು ೫೦ಸಾವಿರ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬರೇ ೨ಸಾವಿರ. ಇದಲ್ಲದೆ ಕುರುಬರು ವಡ್ಡರು ಬೇಡರು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮುಂತಾದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅತ್ಯಲ್ಪ ಜನರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ಭೂಮಿಗಳುಂಟು. ಅನೇಕರು ಬೇರೆ ಧನಿಗಳ ಒಕ್ಕಲಿಗರಾಗಿಯೂ ಆಳುಗಳಾಗಿಯೂ ಬಾಳುವರು. ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಬುದ್ಧಿ ಕಡಿಮೆ, ದುಂದುಗಾರಿಕೆ ದುಶ್ಚಟಗಳು ಹೆಚ್ಚು; ಕಳ್ಳು ಕುಡಿಯುವ ಅಭ್ಯಾಸವೂ ಇದೆ. ಈ ತಾಲೂಕು ಬಹು ಬಡ ತನವುಳ್ಳದ್ದು. ನೂರಕ್ಕೆ ೬೫ರಷ್ಟು ಜನರು ಹೊಲದ ಬೇಸಾಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗುವರು. ಒಕ್ಕ ಲತನದ ಹಿಡಿ ಸಂಪಾದನೆಯಿಂದ ಇಡೀ ವರ್ಷವನ್ನು ಅವರು ಉಂಡು ಉಟ್ಟು ಕಳೆಯಲಾ ರರು. ಈ ಕೃಷೀವಲರ ನೆರವಿಗೆ ಬೇರೆ ಸಹಾಯಕೋದ್ಯೋಗಗಳು ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಅಕ್ಕಿಬೆಳೆ ಯುವ ಭಾಗದ ಕೃಷೀವಲರಿಗೆ ಶ್ರೀಷ್ಮವಾದ ಬೆಳೆಬಂದ ವರ್ಷ ಸಹ ಸುಸೂತ್ರವಾಗಿ ಬಾಳಿ ಮುಂದಿನ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯ ಮುಖ್ಯ ಬೆಳೆ ಅಕ್ಕಿ. ಮಳೆ ೫೬ ಇಂಚಾಗುತ್ತದೆ. ಜೂನ ಜುಲೈ ಆಗಷ್ಟ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಬಂದು ಬಿತ್ತಿಗೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾಗಾಯತಗಳಿಗೆ ಎಕರೆಗೆ ೭ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೧೫ ರ ವರೆಗೂ ಗದ್ದೆಗಳಿಗೆ ೩ ರೂ. ಗಳಿಂದ ೮ ರ ವರೆಗೂ ಕಂದಾಯಕಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲೂಕಿನ ಪಶ್ಚಿಮೋತ್ತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ವಿಪರೀತ ಬಡತನವಿದೆ. ಕಳೆದ ೧೦ ವರ್ಷ ಗಳೆಲ್ಲಂತೂ ಈ ಬಡತನದ ಬಕಾಸುರನ ಹೆಸರೆತ್ತಿದರೆ ಹೆದರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಲ ಮಳೆಯು ೧೪ ಇಂಚು ಮಾತ್ರ ಬಿದ್ದದ್ದರಿಂದಲೂ ನೀರಾವರಿಯ ಕಾಲುವೆ ಕಟ್ಟೆಗಳ ದುರವಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ಈ ಬಡತನವು ಭಯಂಕರವಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಕೃಷೀವಲರು ಕಂಗಾಲಾ ದರು. ಉತ್ತು ಬಿತ್ತುವಸಮಯಕ್ಕೆ ನೀರು ಸೊನ್ನೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಬಿತ್ತಿಗೆಯು ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆಯಾಯಿತು. ಬಡತನದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟ ಈ ಕೃಷೀವಲರ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳುವ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರಿಲ್ಲದಾಯಿತು. ಶ್ರೀ ಕಳವಿ ವೀರನಗೌಡರು ಗುಜರಾಥದಲ್ಲಿಯ ಕರನಿರಾಕರಣ ವನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆಂದು ಹೋಗಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕರನಿರಾಕರಣ ವನ್ನು ಹೂಡಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವುದೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇದ್ದ ಹಲವು ಸಂದೇಹಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ಮುಂದಾಳುಗಳೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿಯೂ ಅವರು ನಿರಸನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರು. ತಮಗೆ ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸರ್ವ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುಂದಾಳುಗಳೆದುರು ಹಿರೇ ಕೆರೂರ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಕರನಿರಾಕರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬಹುದೆಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿಯೂ ದೃಢವಾಗಿಯೂ ಹೇಳಿದರು. ಕೂಡಲೆ ಅವರು ಶ್ರೀ. ಹುಕ್ಕೇರಿ ರಾಮರಾಯರೊಂದಿಗೆ ಇಡೀ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತಾಲೂಕಿನ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನೂ ಮುಂದಾಳು ಗಳನ್ನೂ ಕಲೆಹಾಕಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಕಂಗಾಲ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಿಳಿಸಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಹೇಗಾದರೂ ಮಾಡಿ ಬಡತನದ

ದವಡೆಯೊಳಗಿಂದ ಈ ಸಲಕ್ಕೆ ಪಾರುಗಾಣಿಸಬೇಕೆಂದು ದುಂಬಾಲುಬಿದ್ದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಕರಕೊಡುವುದಂತೂ ಸುತರಾಂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ನಿರಾಕರಿಸಿಬಿಟ್ಟರು. ಮಳೆಬೆಳೆಗಳು ಬಾರದ್ದರಿಂದ ಹಲವಕಡೆ ಕೂಳು ಕಡಿಮೆಯಾದರೆ, ಕೆಲವು ಕೆರೆಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ವರ್ಜವಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ಕಡೆ ನೀರಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೊಳಚೆಯಾಗಿ ಹುಳಗಟ್ಟಿ ಹೋಗಿತ್ತು. ಹಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳು ಬೀನೆಯ ಬೀಡುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಬಂದದ್ದನ್ನು ಭೋಗಿಸುವರೇ ಹೊರತು ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವದವರನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಲಾರರು. ಇದು ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದಲೂ ನಡೆದ ಪರಂಪರೆ. ಆದರೆ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಬಹಿಷ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರೀ ನೂರಕ್ಕೆರಡರಷ್ಟು ಮತಗಳು ಬಿದ್ದವು; ಹುಲಬನ್ನಿಯ ಲಿಲಾವಿಗೆ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿದರೆ ಈ ತಾಲೂಕು ಸಹ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಫಲವನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೆಂದು ತೋರಿತು. ಪಾಂಸಭಾವಿಯು ತಾಲೂಕಿನ ಕೇಂದ್ರವಿದ್ದಂತೆ ಅಲ್ಲಿ ಅನೈಕ್ಯದ ವ್ಯಾಧಿಯೂ ರಾಜ್ಯವಾಳುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕರನಿರಾಕರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ ತಾವೆಲ್ಲ ಸ್ನೇಹನೇಹಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಸರಕಾರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವೆವೆಂದು ಅವರು ವಚನವಿತ್ತರು. ಎರಡೂ ಬಣದವರು ಯಾವ ಕರಾರುಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ತಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಕೂಡಲೆ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಇವರಿಬ್ಬರೂ ಹಿಂದಿರುಗಿದರು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರಿಗೂ ಪೇರೆ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೂ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಶ್ರೀ. ಕಜವಿ ವೀರನಗೌಡರು ಸ್ವತಃ ನಾಯಕರಾಗಿ ನಿಂತು ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಕರನಿರಾಕರಣವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದರು. ಅವರು ಜನವರಿ ೬ ನೇ ತಾರೀಕಿಗೆ ಪಾಂಸಭಾವಿಗೆ ಬಂದು ತಲ್ಪಿದರು. ತಮ್ಮ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಜಯಶೀಲವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮುಂಚೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಒಳಜಗಳಗಳನ್ನು ತೀರಿಸದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಮೊದಲು ಆ ಕೆಲಸಕ್ಕೇ ಕೈ ಹಚ್ಚಿದರು. ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ವೀರಶೈವ ತರುಣರಾದ ಶ್ರೀ. ಹಳ್ಳೀಕೇರಿ ಗುದ್ಲೆಪ್ಪನವರು ತುಂಬಾ ನೆರವಾದರು. ಇಡೀ ತಾಲೂಕನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ಅವರು ಕರನಿರಾಕರಣದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಇಡೀ ತಾಲೂಕನ್ನು ೧೦–೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಒಂದೊಂದು ಗುಂಪಿನಂತೆ ೧೬ ಅಂಶಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಿ ಒಂದೊಂದು ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಹೊಣೆಗಾರ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕ್ಕೊಪ್ಪಿಸಲಾಯಿತು. ಪಾಂಸಭಾವಿಯಿಂದ ಎರಡು ದಿನಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸೈಕ್ಲೋಸ್ಟೈಲ್ ಗಳನ್ನು (Cyclostyled Bulletin) ತೆಗೆದು ಅವರಿಗೆಲ್ಲ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವ ಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ಕಟ್ಟಳೆಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಸ್ಥಳದಿಂದ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಹೋಗುವ ಅಪ್ಪಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಲಹೆಗಳಿಂದಲೂ ಎಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೌಹಾರ್ದ್ರವುಂಟಾಗಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಜಾಗೃತಿಯು ಬೆಳೆದು ಕೆಲಸವು ಹೆಚ್ಚು ಸುಕರವಾಯಿತು.

ತಮ್ಮ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಮಳೆಯಾಗದ್ದರಿಂದಲೂ ಬಿತ್ತಿಗೆಯು ಹುಸಿಹೋದ್ದರಿಂದಲೂ ಕಾಳುಕಡಿಗಳ ಕ್ರಯವು ಕುಗ್ಗಿಹೋದ್ದರಿಂದಲೂ ತಮಗೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಸಲ್ಲಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಮೊದಲು ಪ್ರಜೆಗಳಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಿನ್ನಹವನ್ನು ಕಳುಹಿದರು. ೧೯೩೧ನೇ ಜನವರಿ ೨೫ಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಪಾವಟೇ ವಕೀಲರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಹಿರೇಕೆರೂರ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತರ ಪರಿಷತ್ತಾಯಿತು. ಸುಮಾರು ೩ ಸಾವಿರ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಒಂದೆಡೆ ಕಲೆತರು. ಆಗ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರ ಮುಂತಾದವರು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ಹಕ್ಕುಬಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಹೊಡಿದ ಕಾಳೆಗಕ್ಕೆ ಹಿಂಡುಹಿಂಡಾಗಿ ಕೂಡಿ ಸತ್ಯ, ಸಹನ, ಸ್ವಾವಲಂಬನಗಳಿಂದ ಕಾದಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ರೈತರು ರಣೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮರಳಿದರು. ತಮ್ಮ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲೇಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದರು. ಒಕ್ಕಲಿಗರ ದುರಿತ ಧುರ್ದಶೆಗಳನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಮನದಟ್ಟಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ೭ ಜನರ ಒಂದು ಮಂಡಲವನ್ನು ನೇಮಿಸಲಾಯಿತು. ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡರೂ ಸರಕಾರದ ಅಂತಃಕರಣವು ಕರಗಲಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕೊಂಗ್ರೆಸದ ಕೈಯೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ತಮಗೆ ಉಪದ್ರವ ಕೊಡುವ ಉಪದ್ವ್ಯಾಪವೇ ಇದರಲ್ಲಿದೆಯೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿರಬಹುದು.

ತಾಲೂಕಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳೊಡನೆ ಶ್ರೀ. ವೀರನಗೌಡರು ಸುಮಾರು ೪೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿಯೂ ಮಳೆಬೆಳೆಗಳಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಬಡತನವು ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಆ —ಎಂದು ಬಾಯ್ದೆರೆದು ನಿಂತಿರುವುದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿದರು. ಆ ನಂತರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನುಳಿದು ಬೇರೆ ತರುಣೋಪಾಯವಿಲ್ಲೆಂದು ಬಗೆದು ಶ್ರೀ. ಪಾಟೀಲರು ಇಡೀ ತಾಲೂಕನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರನ್ನು ಹುರಿದುಂಬಿಸಿದರು. ಜನರಿಗೆ ದೇಶಪ್ರೇಮ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳಬಗ್ಗೆಯೂ ಅವರ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟುಮಾಡಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಅವರಿಗೂ ಇರಬೇಕಾದ ನ್ಯಾಯ್ಯವಾದ ಯೋಗ್ಯ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಇದರಿಂದ ಹಳ್ಳಿಗಳೆಲ್ಲ ಭದ್ರವಾದ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾದವು. ಸತ್ಯಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸದಿದ್ದರೆ ಜೀವಹೋದರೂ ಕಂದಾಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸು ಕೂಡ ಕೊಡೆವೆಂದು ಹಲವು ಒಕ್ಕಲಿಗರು ಪಣತೊಟ್ಟುಕೊಂಡರು. ಫೇಬ್ರುವರಿ ೪ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಂಗ್ರೆಸ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಸಭೆ ಸೇರಿತ್ತು. ಶಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕುಗಳ ರೈತರ ಗೋಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಾಪತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಭೆಯ ಆಶ್ರಯದ ಆಧಾರದಿಂದ ಧೈರ್ಯಗೊಂಡು ಮರಳಿ ಬಂದೊಡನೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸುಮಾರು

೬೦ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ. ಪಾಟೀಲರು ಸುತ್ತಾಡಿದರು. ಈಗಾಗಲೆ ಕಂದಾಯ ಕೂಡಿಸುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಜಟುವಟಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸಿದ್ದರು. ತುರಂಗಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುವೆವು, ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಸುಕೊಳ್ಳುವೆವು ಎಂಬದಾಗಿ ಅಸಹಾಯಕರಾದ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ಬೆದರಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಕೃಷೀವಲರು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಬೇಗಬೇಗನೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಮುಕ್ಕಾಲುವಾಸಿ ವಸೂಲಾಯಿತೆಂದು ಸುಳ್ಳಿನ ಡೊಳ್ಳನ್ನು ಬಾರಿಸಿದರು. ಕೆಲಕಾಲವಂತೂ ಸರಕಾರದವರು ತೀರ ಕ್ರೂರತನದಿಂದ ನಡೆಯಬಹುದೆಂದು ಗ್ರಹಿಕೆಯಾಯಿತು. ಚಿಕ್ಕೇರೂರಿನ ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಮೀನುದಾರನಲ್ಲಿಯೂ ಜಪ್ತಿಯಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಹೆದರುವುದರ ಬದಲು ಹೆಚ್ಚು ನಿರ್ಭಯರೇ ಆದರು. ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತಾನೊಂದು ಬಗೆದರೆ ದೈವವೊಂದು ಬಗೆದಂತಾಯಿತು. ಯಾವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳನ್ನುಂಡರೂ ಪರವಾಯಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಕೈಕೊಂಡ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲೇ ಬೇಕೆಂದು ಜನರು ಹಟತೊಟ್ಟರು. ಈ ತರಹದ ಅನುದಿನದ ಅಲ್ಲೋಲಕಲ್ಲೋಲಗಳು ನಡೆದಾಗ ಕೈಯ್ಯೋಲೆಗಳು (Bulletins) ಎಲ್ಲ ಕೇಂದ್ರುಗಳಿಗೂ ನಿಜಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿವೇದಿಸಿ ನಿರ್ಭಯರಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.

ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಸರಕಾರದವರು ನೀರುಸಾರಿಗೆಯ ೪೬ ಸಾವಿರ ಕಂದಾಯ ಭಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತಾವು ಕೃಷೀವಲರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನೆಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವುದಿಲ್ಲೆಂದು ಸಾರಿದರು. ಈ ಭೇದನೀತಿಯು ಫಲಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ ಈ ಸೌಲತ್ತು, ಒಡತನದಿಂದ ಬೆಂಡಾದ ಜನರ ಪಾಲಿಗೆ ರಾವಣನ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಕಾಸಿನ ಶುಂಠಿಯಾದಂತಾಯಿತು. ಮೊದಲನೆಯ ಕಂತಿನ ಅವಧಿಯ ಕೊನೆಗೆ (೧೫–೬–೩೧) ಸರಕಾರದವರು ೧೯೧ ಸಾವಿರ ತೀರ್ವೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೭ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪಡಕೊಂಡಿದ್ದರು.

ಎರಡನೇ ಕಂತು ಮಾರ್ಚಿ ೩೧ಕ್ಕೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಗಾಂಧಿ ಐರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತಾರ್ಥವನ್ನುಮಾಡಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ಸಾಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹವಣಿಸಿದರು. ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಿರಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಒಂದು ಸಭೆಯಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಎಡೆಬಿಡದೆ ಸಾಗಬೇಕೆಂದೂ ಶ್ರೀ ದಿವಾಕರ ರಂಗರಾಯರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಮುಂದಾಳುಗಳನ್ನು ಕಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದೂ ನಿರ್ಣಯವಾಯಿತು. ರೈತರು ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವ ತನಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಅಗತವಾಗಿ ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಮಹಾತ್ಮರ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಪಡೆದು ಶ್ರೀ ದಿವಾಕರರು ಮರಳಿದರು. ಆದರೆ ಸರಕಾರದವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂಬೂ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದರು. ೧೯ನೇ ಮಾರ್ಚಿಗೆ ೨ನೇ ಕಂತಿನ

ಬಿಸನಾಳ (ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲಾ) ದಲ್ಲಿ ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ.

ವಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಧ್ವಜವಂದನೆಯು.

ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ ಶತಾಬ್ದಿಯ ಸಂಚಿಕೆ.

ಸಿದ್ದರಾಯ ಜಂಗಲ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ.

ಅವಧಿಯು ಮುಗಿಯಿತು. ಆದರೆ ಒಟ್ಟು ವಸೂಲಿಯಾದದ್ದು ೧೨ ಸಾವಿರ ಮಾತ್ರ. ಇದರಿಂದ ಸಕಲರಿಗೂ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ಸರಕಾರದವರ ಕೂಡ ಮಾತನಾಡಲು ಮುಂದಲಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲಾಯಿತು. ವಿನ್ನಹಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರೂ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಡಾ. ಹರ್ಡೀಕರರೂ ಒಮ್ಮೆ ತಾಲೂಕಿನ್ನೆಲ್ಲ ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಜನರಿಗೆ ಧೈರ್ಯಕೊಟ್ಟು ಹೋದರು.

ಡಿ. ಡಿ. ಸಿ. ಮತ್ತು ಕಲೆಕ್ಟರರು ೨೫ನೇ ಮಾರ್ಚಿಯಿಂದ ಹಾಂಸಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಾಲೂಕನ್ನು ಸುತ್ತಾಡಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ದರ್ಪವನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ಹಾಂಸಭಾವಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ೨ ಬಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಬಣದವರಿಗೆ ಪೀಡೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಡಕನ್ನು ಹುಟ್ಟುಸಲೆತ್ನಿಸಿದರು. ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂಬ ನೋಟೀಸು ಹೊರಡಿಸಿದರು. ಸುಮಾರು ೧೫ ಜಪ್ತಿಗಳಾದವು. ದನಕರುಗಳನ್ನು ಹೊಡಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಮನಬಂದಂತೆ ನಡೆದರೂ ಅವರನ್ನು ಕೇಳುವವರಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಂಸಭಾವಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸುತ್ತುಮುತ್ತಲಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಸುಮಾರು ೫೧ ಜನರಿಗೆ ಆಸ್ತಿಯನ್ನು ಕಸುಕೊಳ್ಳುವ (Forfeiture notice) ಹೆದರಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಶ್ರೀ. ವೀರನಗೌಡರೇ ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವತನದಾರರ ಮೇಲೆಯೇ ಮೊದಲು ಕೈಮಾಡಿದರು. ಈ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಜೋಗ ಮತ್ತು ದಿವಾಕರರು ಬಂದು ರೈತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಕೊಂಡು ಹೋದರು. ರೈತರಿಗೆ ಅಭಯವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟರು. ಇತ್ತ ಕರಾಚಿಯಲ್ಲಿ ನೆರೆದ ಕೊಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮುಂದಾಳುಗಳಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ ಶ್ರೀ. ವೀರನಗೌಡರು ಬೇಗ ತಿರುಗಿ ಬಂದರು.

ಮೇ ೭ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶ್ರೀ. ಪಂಡಿತಪ್ಪ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯವರನ್ನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದ ಕಮಿಶನರರನ್ನು ಕಾಣಲು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಎರಡು ಮೂರು ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರ ಮತ್ತು ಕಮಿಶನರರಲ್ಲಿ ಶಿರ್ಶಿ ಸಿದ್ದಾಪುರ ಹಿರೇಕೆರೂರು ಗಳ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲು ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು.

ಮೇ ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಸಮರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಶ್ರೀಯುತ ಪಾಟೀಲರು ೧೮–೧೨ ಕೇಂದ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಕಾಳಧವು ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಸಂಚಾರದಲ್ಲಿ ೫ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರಿಗೆ ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ತೆರುವುದು ಎಷ್ಟಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲೆಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಕಂಡು ಬಂತು. ೬ ಹಳ್ಳಿಯವರಿಗೆ ಅವರು ಅರ್ಹರಿದ್ದರೂ ನೀರುಸಾರಿಗೆಯ ಕರವನ್ನು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲೆಂಬುದೂ ತಿಳಿದು ಬಂತು. ಇದು ಒಪ್ಪಂದದ ಕರಾರುಗಳ ಹೊರಗಿದ್ದರೂ ಶ್ರೀ. ಪಾಟೀಲರು ಕಮಿಶನರರಿಗೆ ಬರೆದು ವಿನ್ನವಿಸಿದರು.

ರೈತರ ಯತ್ನ

ರಾಜಕೀಯ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ದವಶ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಕೈವಶವಾಗುವವರೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಜೇಳುವ ವರೆಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿದ್ದರೂ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜಕೀಯ ಕರನಿರಾ ಕರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರು ಅನ್ನುವರು. ಆರ್ಥಿಕ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ನಾವು ಕೊಡಲಾರೆವು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಮೊರೆ ಇಡಬೇಕಾಗುವದು. ಸರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಹಣವಿಲ್ಲದವರು, ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವರು, ಹಣ ದೊರಕಿಸಲು ಕಠಿಣವಿದ್ದವರು ಇದ್ದರು. ಹಣ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದವರೂ ಕೆಲವರು ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಬಹು ಜನರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಬೇ ಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಸಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತರು ಮೊದಲು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೊರೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದೆದು ರಿಗೆ ಇಡಲೆತ್ನಿಸಿದರು. ೩೧-೧-೩೧ನೇ ದಿನ ಸಿರಸೀ ರೈತರದು ವಿಶೇಷತಃ ತೋಟಗರ ದೊಂದು ಪರಿಷತ್ತಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಧಾರಣೆಯ ಇಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗದು ಎಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಲೆಕ್ಟರ ರನ್ನು ಕಂಡು ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ರೈತರು ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತು ಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ರೈತರನೇಕರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದೂಷಿತಗ್ರಹ

ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಚನ್ನಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಪಟೇಲರು ಅನೇಕರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಗೋಚರಾವಳಿ ಕೊಡಲು ನಾವು ಬಾಧ್ಯರಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಇವರು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾತಿನ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬ ಮುಂತಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇಲಿನ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳು ರೈತರ ದುಃಖಗಳ ಕಡೆಗೂ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅರ್ಜಿಗಳ ಕಡೆಗೂ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಯಿತು.

೫ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ

ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳಿದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷಗೊಡು
ವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ರೈತರು ಸ್ವಾಧಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಹತಾಶರಾದರು. ೫ ರಿಂದ
೧೫ ತಾರೀಖು ಫೆಬ್ರುವರಿ ವರೆಗೆ ೧೦ನೇ ಹಪ್ತೆ ತುಂಬುವ ಅವಧಿಯಿತ್ತು. ಸರಕಾರದವರು
ರೈತರ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳುವವರೆಗೆ, ಏನಾದರೂ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೆ, ಸ
ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ, ತೀರ್ವೇ ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದು ಸಿರಸೀ ಕರಪತ್ರವನ್ನು ರೈತರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾರಿತು.
ಅದೇರೀತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಪಾಳ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಟ್ಟು, ದಿನಾಲು ಎ
ರೈತರಿಗೆ ಸುದ್ದೀ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ರೈತರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು
ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಘಟಿತರಾದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸವಲತ್ತು
ಗಳು ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ತೀರ್ವೆಯ ಮಾತೇ ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ
ಮಾಡಿದರು. ಪಟೇಲರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರ
ಹದ ವಾತಾವರಣವು ದುಮುದುಮಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೂ ೧೯ತಲರಲ್ಲಿ ಬಾತಡೋಲಿ
ತಾಲೂಕಿನವರು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದುದ
ರಿಂದಲೂ ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾ
ಯಿತು. ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಿಗರೇ ವೀರವೃತ್ತಿಯಿಂದ
ತಡೆದು ನಿಂತರು. ತಾವು ಸ್ವತಃ ತೋಟಮಾಡದೆ ಗೇಣೀಕರಾರಿನಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಜಮೀನ
ದಾರರಿಗೆ ಗೇಣೀದಾರರು ಗೇಣೀ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ
ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ತೋಟಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಯ ಖರ್ಚೂ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಖರ್ಚೂ
ಹೋಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ತೋಟಿಗರು ಕಠಿಣಸ್ಥಿತಿ
ಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ರೈತರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ
ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೆದರದೆ ಈ ತಾಲೂ
ಕಿನ ತೋಟಿಗರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು.

೫ನೇ ಮಾರ್ಚ

ವಸೂಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದೇಶಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೇಳಿ, ಬೆದರಿಸಿ, ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ
ಘಟ್ಟಯಾಗಿ ನಿಂತ ರೈತರು ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಇಪ್ಪರಲ್ಲಿ ೧೫ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಅಂದರೆ ೧೦ನೇ
ಹಪ್ತೆಯ ಅವಧಿಯು ಮೀರಿತು. ಮೊದಲನೇ ಹಪ್ತೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ ಅಂದರೆ ೨ನೇ
ಹಪ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ, ಎಂದು ಕಲೆಕ್ಟರರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರ ಉಪಯೋಗ
ವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಪ್ತೇ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಚೌಥಾಯಿ ದಂಡದ
ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಅವ್ಪರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ–ಆರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು.
ಈ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ –ವರ್ಕಿಂಗ ಕಮೀಟಿಯವರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ
ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅನ್ಯರೀತಿಯಿಂದ

ಇಡೀ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅತಿಶಯ ಬಡತನವಿದೆ. ಜನರು ಸಾವಾನು ಸರಕುಗಳನ್ನು ಮಾರಿಯಾದರೂ ೧ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರದ ಪೈಕಿ ೧ ಲಕ್ಷ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಮುಂದಾಳುಗಳ ಮಾನರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವರು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೆಲಸದಿಂದ ಕಿತ್ತುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಗೌಡಶ್ಯಾಭೋಗರಿಗೆ ಅವರ ಹಳ್ಳನ್ನು ತಿರುಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದು ಸರಕಾರದವರು ಮಾಡಿದ ಒಪ್ಪಂದದ ವಿರುದ್ಧ ಕಾರ್ಯ, ವಚನಭಂಗ.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವೆಚ್ಚದ ನಗದಿ ಭಾಗದ ೧/೩ ವನ್ನು ತಾಲೂಕಿನವರೇ ಸಹಿಸಿರುವರು. ಊಟ ಉಪಹಾರದ ಖರ್ಚನ್ನು ತಾಲೂಕಿನವರೇ ನಡೆಸಿದರು.

ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾದ ಶ್ರೀ. ಜಯಾಚಾರ್ಯ, ಚೆನ್ನಬಸಯ್ಯ, ವೀರ ಭದ್ರಪ್ಪ ಮುಂತಾದವರೂ ಸೂಡಂಬಿಯ ಶ್ರೀ. ಶಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲರೂ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದಲೂ ಸಮಯಸೂಚಕತೆಯಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಸೈಸೂರಿನ ೪ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿಯವರೂ ತಮ್ಮ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಈ ತಾಲೂಕಿನ ಜನರ ಮೇಲೆ ಒಳ್ಳೇ ಪರಿಣಾಮವನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ. ಬಬ್ಲೇಶ್ವರ, ಕಬ್ರಿ ಮುಂತಾದವರು ಪೂರ್ವ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಹಗಲಿರುಳು ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀ. ಅಶ್ವತ್ಥ ನಾರಾಯಣರಾವ ಮತ್ತು ಸೀತಾರಾಮಯ್ಯನವರು ಕರಪತ್ರಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯವಾದರು. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಈ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಸುಮಾರು ೫೫–೬೦ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಸದಾರಾಧ್ಯರೆಂಬ ವೀರಶೈವರ ಒಂದು ಬಣದವರೇ ಇಲ್ಲಿಯ ಅನೇಕ ಹಿಕ್ಕಲಿಗರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಒಕ್ಕಟ್ಟು, ವಿಧೇಯತೆ, ಸೌಜನ್ಯ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಮುಂತಾದ ಸದ್ಗುಣಗಳಿವೆ.

ಕೊನೆಗೆ, ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳದೆ ನಿರ್ವಾಹವಿಲ್ಲ. ಈಗ ಹಾಗೇ ಮುಂದರಿಸಿಟ್ಟಿರುವ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಫು ಬಿಡದಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಮಿತಿಮೀರಿ ಉಪದ್ರವವಾಗುವುದು. ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗರು ದಾರಿದ್ರ್ಯದ ದವಡೆಯೊಳಗಿಂದ ಬದುಕಿ ಬಾಳಬೇಕಾದರೆ ರೈತರ ಹಿತಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪುನಃ ಕೂಡಲೆ ಕೈಕೊಳ್ಳದೆ ಗತ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ.

ಶಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ

ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಜಳವಳಿ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಂಕೋಲಾ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಆದ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯು ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. ಆದರೆ ಶಿರಸಿ, ಸಿದ್ದಾಪೂರ, ಹಿರೇಕೆರೂರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಳವಳಿಯು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪದ್ದು. ಹಿರೇಕೆರೂರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಜಳವಳಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವು

ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಶಿರಸಿ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಒಂದೇ ತರಹದ್ದು ಇದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದೇಕಡೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವೆವು.

ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಈಗ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಜಂಗಲ ಜಾತಿಯ ಧೋರಣ, ಸಾಕಷ್ಟು ಕೂಲಿಕಾರರ ಅಭಾವ, ಮಲೇರಿಯಾ, ಕಾಡಾನೆ, ಕಾಡಹಂದಿ, ಕಾಡುಮಂಗಗಳ ಕಾಟ, ಕೊಳೆರೋಗ ಇವೇ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಮೂಲಕ ಆ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಭೂಮಿಯ ಹುಟ್ಟುವಳಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಮತ್ತು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ಕುಗ್ಗುತ್ತ ನಡೆದಿದೆ. ಹೋದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಶಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ನೂರಕ್ಕೆ ೨೫ ರಂತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ಶಿರಸಿಯ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯು ೪೧೯೬೬ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೩೨೨೦೮ ಇತ್ತು. ಈಗ ೧೯೩೧ ರಲ್ಲಿ ಶಿರಸಿಯ ಸಂಖ್ಯೆಯು ೩೧೬೬೭ಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾಪುರದ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಇದೇ ರೀತಿ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಸಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪುರಗಳ ತೆರಿಗೆಯು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ೧೫೫೫೩ ಮತ್ತು ೧೪೮೮೩ ರೂ. ಇರುವದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆ ತೋಟಗಳ ತೀರ್ವೆಯು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ೬೧೬೪ ರೂ. ಮತ್ತು ಸಿದ್ದಾಪುರದಲ್ಲಿ ೪೭೩೪ ರೂ. ಇರುವದು. ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬೇರೆ ಸಾಕ್ಷೀ ಪುರಾವೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ೧೯೨೫–೩೬ ರಲ್ಲಿ ಕೋಲಿನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳ ರಿವ್ಹಿಜನ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ರಿಪೋರ್ಟು ಬರೆದಿರುವರು. ಅದನ್ನು ಓದಿದರೆ ಸಾಕು. ಈ ಕೆಟ್ಟ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ವಿಶೇಷತಃ ತೋಟಗರ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದು ಶಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೧೦೩೨೨ ರೂ. ವಾರ್ಷಿಕ ತೀರ್ವೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅದು ಸಿರಸಿಯಲ್ಲಿ ೭೦ ಹಾಗೂ ಸಿದ್ದಾಪೂರದಲ್ಲಿ ೧೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿರಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿಟ್ಟರು. ಆದರೆ ತೆರಿಗೆ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಈ ಶಿಫಾರಸು ಎಂದಿಗೂ ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರಲಿಲ್ಲ.

ಈ ವರ್ಷದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿ ಭಯಾನಕವಾಯಿತು. ಯಾಕಂದರೆ ಅಡಿಕೆ, ಮೆಣಸು, ಯಾಲಕ್ಕಿ ಈ ಮೂರು ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಧಾರಣೆಗಳು ಅತಿಶಯ ಕಡಿಮೆಯಾದವು. ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಡಿಕೆಯೇ ಮುಕ್ಯಾಲು ಸಾಲಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆಯುವದು. ಅದರ ಧಾರಣೆಯು ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಣ ಎದ್ದದ್ದು ೩ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಸಾಗುವಳಿಯು ಖರ್ಚುಗೂಡ ಮೈಮೇಲೆ ಬರುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಒದಗಿತು.

ರೈತರ ಯತ್ನ

ರಾಜಕೀಯ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಸಂಗವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ದವಶ್ಯ. ನಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯವು ಕೈವಶವಾಗುವವರೆಗೆ ಇಲ್ಲವೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೇಳುವವರೆಗೆ ನಾವು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹಣವಿದ್ದರೂ ತೆರಿಗೆ ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಜಕೀಯ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದವರು ಅನ್ನುವರು. ಆರ್ಥಿಕ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿಯ ರೈತರು ನಾವು ಕೊಡಲಾರೆವು, ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕಾಸಿಲ್ಲ, ಎಂದು ಮೊರೆ ಇಡಬೇಕಾಗುವದು. ಸಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಹಣವಿಲ್ಲದವರು, ಸಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದವರು, ಹಣ ದೊರಕಿಸಲು ಕಠಿಣವಿದ್ದವರು ಇದ್ದರು. ಹಣ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದವರೂ ಕೆಲವರು ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಬಹು ಜನರ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಈ ಚಳವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದರು. ಸಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತರು ಮೊದಲು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೀತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೊರೆಯನ್ನು ಸರಕಾರದೆದುರಿಗೆ ಇಡಲೆತ್ನಿಸಿದರು. ೩೧-೧-೩೧ನೇ ದಿನ ಸಿರಸೀ ರೈತರದು ವಿಶೇಷತಃ ತೋಟಗರದೊಂದು ಪರಿಷತ್ತಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಧಾರಣೆಯ ಇಳಿಕೆಯು ಮೂಲಕ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗದು ಎಂದು ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಆ ತಾಲೂಕಿನ ರೈತ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕಲೆಕ್ಟರರನ್ನು ಕಂಡು ರೈತರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಚನ್ನಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದೇ ವಿಧವಾಗಿ ಸಿದ್ದಾಪುರದ ರೈತರು ಫೆಬ್ರುವರಿ ೧೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಪರಿಷತ್ತು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ವ್ಯಕ್ತಿಶಃ ರೈತರನೇಕರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರು.

ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ದೂಷಿತಗ್ರಹ

ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಜಂಗಲ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಚನ್ನಾಗಿ ಸಾಗಿದ್ದರಿಂದ, ಮತ್ತು ಪಟೇಲರು ಅನೇಕರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ, ಗೋಚರಾವಶ್ಯ ಕೊಡಲು ನಾವು ಬಾಧ್ಯರಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮೊದಲೇ ಇವರ ಮೇಲೆ ಕೋಪಗೊಂಡಿದ್ದರು. ಇವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳೇನೂ ಇಲ್ಲ, ಇವರು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಮಾತಿನ ಮೇಲಿಂದ ಈ ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರವೃತ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಂಬ ಮುಂತಾದ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮೇಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ರೈತರ ದುಃಖಗಳ ಕಡೆಗೂ ಅವರು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅರ್ಜಿಗಳ ಕಡೆಗೂ ವಿಶೇಷ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಯಿತು.

೫ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ

ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಹೇಳಿದರೂ ಕೇಳಿದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷಗೊಡು ವದಿಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ರೈತರು ಸ್ವಾಧಾವಿಕವಾಗಿಯೇ ಹತಾಶರಾದರು. ೫ರಿಂದ ೧೫ ತಾರೀಖು ಫೆಬ್ರುವರಿ ವರೆಗೆ ೧೦ನೇ ಹಪ್ತೆ ತುಂಬುವ ಅವಧಿಯಿತ್ತು. ಸರಕಾರದವರು ರೈತರ ಗೋಳನ್ನು ಕೇಳುವವರೆಗೆ, ಏನಾದರೂ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವವರೆಗೆ, ಸಕ ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೈಯೆತ್ತಿ ತೀರ್ವೇ ಕೊಡಬೇಡಿರಿಂದು ಸರಸೀ ಕರಪತ್ರವು ರೈತರಿಗೆಲ್ಲ ಸಾರಿತು. ಅದೇರೀತಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಪಾಳ್ಯಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿಟ್ಟು ದಿನಾಲು ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೆ ಸುದ್ದೀ ಮುಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ರೈತರಿಗೆ ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು. ವಿಪನ್ನ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಸಂಘಟಿತರಾದರು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಸವಲತ್ತು ಗಳು ದೊರೆಯುವವರೆಗೆ ತೀರ್ವೆಯ ಮಾತೇ ತೆಗೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದರು. ಪಟೇಲರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದಲೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರ ಹದ ವಾತಾವರಣವು ದುಮುದುಮಿಸುತ್ತಿರುವದರಿಂದಲೂ ರೈತರಲ್ಲಿ ಬಾರಡೋಲಿ ತಾಲೂಕಿನವರು ತೋರಿಸಿದ ಮಾರ್ಗವು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ರೈತರಿಗೆ ಕಂಡುಬಂದುದ ರಿಂದಲೂ ಈ ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯು ಪ್ರಾರಂಭವಾ ಯಿತು. ಎರಡೂ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೋಟಗರೇ ವೀರಮೃತ್ಯುಯಿಂದ ತಡೆದು ನಿಂತರು. ತಾವು ಸ್ವತಃ ತೋಟವಾಡದೆ ಗೇಣೀಕರಾರಿನಿಂದ ಕೊಟ್ಟ ಜಮೀನ ದಾರರಿಗೆ ಗೇಣೀದಾರರು ಗೇಣೀ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣ ವಿರಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವತಃ ತೋಟಮಾಡುವವರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಯ ಖರ್ಚೂ, ಹೊಟ್ಟೆಯ ಖರ್ಚೂ ಹೋಗಿ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಹಣವಿರಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಬಗೆಯ ತೋಟಗರು ಕರುಣಾಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ರೈತರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಹಾಗೂ ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣ ಶ್ರದ್ಧೆಯುಳ್ಳವರಿದ್ದುದರಿಂದಲೂ ಮುಂದೆ ಬರುವ ಕಷ್ಟನಷ್ಟಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಬೆದರದೆ ಈ ತಾಲೂ ಕಿನ ತೋಟಗರು ತಮ್ಮ ನಿರ್ಧಾರದಂತೆ ನಡೆಯಲು ಸಮರ್ಥರಾದರು.

೫ನೇ ಮಾರ್ಚ

ವಸೂಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹೇಳಿಕೇಳಿ, ಬೆದರಿಸಿ, ನೋಡಿದರು. ಆದರೆ ಭಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತ ರೈತರು ಕದಲಲಿಲ್ಲ. ಇವ್ವರಲ್ಲಿ ೧೫ನೇ ಫೆಬ್ರುವರಿ ಅಂದರೆ ೧೦ನೇ ಹಪ್ತೆಯ ಅವಧಿಯು ಮೀರಿತು. ಮೊದಲನೇ ಹಪ್ತೇ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರಿ ಅಂದರೆ ೨ನೇ ಹಪ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವ, ಎಂದು ಕಲೆಕ್ಟರರು ಹೇಳಿದರು. ಅದರ ಉಪಯೋ ಗವೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಪ್ತೇ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಚೌಥಾಯಿ ದಂಡದ ನೋಟೀಸುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಅವ್ವರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀ–ಆಯರ್ವಿನ್ ಒಪ್ಪಂದವಾಯಿತು. ಈ ಒಪ್ಪಂದವಾದ ಕೂಡಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ವರ್ಕಿಂಗ ಕಮೀಟಿಯವರು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಆರ್ಥಿಕ ಅಡಚಣೆಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿ ಅಸ್ಥಿರೀತಿಯಿಂದ

ಜಪ್ತಿ ಮತ್ತು ಲಿಲಾವಿನ ಕ್ರಮಗಳ ಇತಿಹಾಸವು ಬಹಳ ಹೃದಯದ್ರಾವಕವಿರುವದು. ಯಾಕಂದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲದ ರೈತರು ತಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಿರೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಮಿತಿಮೀರಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ, ಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಪಾಪಿಸಿದ, ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಸಹಾಯ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ದಾಳಿಯೇ ಅದು. ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡುವರೆಂದು ಅದಕ್ಕೆ ದರೋಡೆ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕಾಗದು. ಇಷ್ಟೇ. ಈ ಜಪ್ತಿಗಳ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಥವಾ ವಿವರವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆನ್ನುವವರ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸಲಾರೆವು. ಅಷ್ಟು ಅವಕಾಶವು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸದೆ ಇರಲಾರೆವು. ಜಪ್ತಿಯ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಲು ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರು, ಪಟೇಲರು, ಶ್ಯಾನಭೋಗರು, ಉಗ್ರಾಣಿಗಳು ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಇರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಪೋಲಿಸರೂ ಇರುವರು. ಜಪ್ತಿಮಾಡುವಾಗ ಧುತ್ ಎಂದು ಈ ಸೈನ್ಯವೆಲ್ಲ ಬರುವದು. ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ಅಡಿಗೆಮಾಡಲಿಕ್ಕಿಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು, ಹೂಡುವ ಎತ್ತು ಛಕ್ಕಡಿ, ಸ್ತ್ರೀಧನ— ಯಾವುದನ್ನು ಗಂಡನು ಕೂಡ ಅಪಹರಿಸಲಾರನೋ ಅಂತಹದು, ಮಿಕ್ಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಿಂಡುವ ದನ, ಗಂಜಿಗೆಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿಟ್ಟ ಅಕ್ಕಿ, ಇಂಥವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಜಪ್ತಿಮಾಡಿ ಒಯ್ಯುವರು. ಅವುಗಳಿಗೆ ಬೆಲೆ ಬರಿಯುವಾಗ ಮನಮಾನೆ ಬೆಲೆ ಹಾಕುವರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪಾವತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡದೆ ಹೋಗುವರು. ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ಬೇಕೆಂದು ಕ್ರಿಶ್ಚನ್ ಅಥವಾ ಮತ್ತಿನ್ನಾವ ಜಾತಿಯ ಉಗ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಅಡಿಗೆಯಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಗಿಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಕೆಲವೆಡೆಗೆ ಮನೆ ಅಗಿದು ಪೊಳ್ಳುಮಾಡಿದ ಸಂಗತಿಯೂ ಇದೆ. ಜನಿವಾರದಲ್ಲಿಯು ಉಂಗುರ, ಬೊಂಕದ ಉಡುದಾರ, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೈಮೇಲಿನ ಚೂರುಚಾರು ವಸ್ತ್ರ ಒಡವೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಮಾಡಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಆದರೆ ಬೇಲಿ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ಕಾಯುವವರಾರು? ಅರಸರೇ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಸುಲಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವರನ್ನು ಕಾಪಾಡುವವರಾರು?

ಆಶೆಯ ಕಿರಣಗಳು

ಈ ರೀತಿ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯು ನಡೆಯಿರಲು ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ರೈತರ ದೊಡ್ಡ ಶಿಷ್ಟಮಂಡಳವು ಕೌನ್ಸಿಲ ಮೆಂಬರರನ್ನು ಸಂಗಡ ಕರಕೊಂಡು ಕಮಿಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಎಪ್ರಿಲ ೭—ಲ ತಾರೀಖುಗಳ ದಿನ ಶ್ರೀ. ಚಿಕ್ಕೋಡಿ. ಎಮ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಇವರ ಮುಖಾಂತರ ಕಮಿಶನರರ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಮಾತುಕತೆಗಳು ನಡೆದು ಅವರು ೯—೪—೩೧ನೇ ದಿನ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಈ ಎರಡು ತಾಲೂಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹುಕುಮು ತೆಗೆದರು:—

ಕವಿಶನರ ಕಚೇರಿ, ದ. ಧಾ.
ಬೆಳಗಾಂವಿ ೯–೪–೩೧

ಅಡಿಕೆ ಮತ್ತು ತೋಟದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವ ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಧಾರಣೆಯು ಅತ್ಯಂತ ಕಡಿಮೆಯಾದುದರಿಂದ ತೋಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ೨ನೇ ಹಪ್ತೇ ಕೊಡಲು ಯಾರಿಗೆ ಬಹಳ ಸಂಕಟವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿದೆಯೋ ಆ ತೋಟಗರು ಹಪ್ತೇ ತಹಕೂ ಬಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರ್ಜಿ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಕಲೆಕ್ಟರರು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸಲು ಸಿದ್ಧವಿದ್ದಲ್ಲಿ ಆರ್. ಆರ್. ದಿವಾಕರ ಇವರು ಸಿರಸೀ ಸಿದ್ದಾಪುರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಲೊಪ್ಪುತ್ತಾನೆ.

ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಾಗ ಅವರ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಈ ಎರಡು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳ ೨ನೇ ಹಪ್ತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಹಕೂಬಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವಶ್ಯ ಕಂಡಲ್ಲಿ ಕಲೆಕ್ಟರರು ಆ ಸವಲತನ್ನು ಸರಕಾರದವರಿಂದ ಪಡೆಯುವದರ ಸಲುವಾಗಿ ಕವಿಶನರರ ಕಡೆಗೆ ರಿಪೋರ್ಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸವಲತ್ತನ್ನು ಕೊಡಲು ಕವಿಶನರರು ಅಧಿಕೃತರಿಲ್ಲ.

ಆರ್. ಆರ್. ದಿವಾಕರರು ಚಳವಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವ ತಮ್ಮ ವಚನವನ್ನು ಪಾಲಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ಲ್ಯಾ. ರಿ. ಕೋಡಿನ ೧೪ಅನೇ ಕಲಮಿನನ್ವಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಸಕ್ತಿಕ್ರಮ ಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು.

ಹಪ್ತೇ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದ ಬಗ್ಗೆ ವಸೂಲಾಗದೆ ಇದ್ದ ದಂಡವು ರದ್ದಾಗುವದು.

ಸಹಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸ್ಮಾರ್ಟ್.

ಇದರದೊಂದು ಪ್ರತಿಯು ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯವರಿಗೂ ಕಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಚಳವಳಿಯು ಕೇವಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸದಿಂದ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿತ ವಿರುವದು ಎಂದು ಆ ಚಳವಳಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವರೂಪದ ಕಡೆಗೆ ದುರ್ಲಕ್ಷ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದರೋ ಅವರೇ ಈಗ ರೈತರ ದುಃಖಗಳು ನಿಜವೆಂದು ಒಪ್ಪಿ ಅವರಿಗೆ ಸವಲತ್ತುಗ ಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಮ್ಮತಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಕಾರಣಗಳಾದವು. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕರಾಚೀ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಅದಮೇಲೆ ಲಾರ್ಡ ಆಯರ್ವಿನ್ನರಿಗೆ ಭೆಟ್ಟಿಯಾದಾಗ ಆಯರ್ವಿನ್‌ರು ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರ ಕಡೆಗೆ ಈ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕರ ನಿರಾಕರಣೆಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಏಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಿರಿ, ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಖಾತ್ರೀ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಿರೋ ಎಂದು ಆಯರ್ವಿನ್ನರು ಪುನಃ ಕೇಳಿದರು. ಆಗ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಅಹುದೆಂದು ಪುನಃ ಹೇಳಿದರು. ಹಾಗಾದರೆ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಲಾರ್ಡ ಆಯರ್ವಿನ್ನರು ನುಡಿದರು. ಆ ಮೇಲೆ ಅವರು ಈ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೋಗಗೊಡಬೇಡಿರೆಂದು ಭರೆದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ,

ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತತೆಯುಂಟಾದಾಗ ತಮ್ಮಲ್ಲಿಯಷ್ಟೆ ಈ ಚಳವಳಿ ಇರಗೊಟ್ಟು ಟೀಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಮೂರನೆಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ರೈತರು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದುದು ನಿಜವಿದ್ದುದರಿಂದ ಜುಲುಮೆಯ ಉಪಾಯಗಳು ಎಷ್ಟು ನಡೆದರೂ ಅದರ ಪರಿಣಾಮವೇನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ–ಹೆಚ್ಚು ವಸೂಲಿಯು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡೂ ತಾಲೂಕು ಕೂಡಿ ಸುಮಾರು ೧೫೦ ಜಪ್ತಿಗಳಾಗಿದ್ದವು. ೪–೮ ಲಿಲಾವುಗಳೂ ಆದವು. ಆದುದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಅದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಇದರ ಪರಿಣಾಮ

ಮೇಲಿನ ಹುಕುಮಿನ ಪರಿಣಾಮವೇನಾಯಿತೆಂದರೆ ರೈತರೆಲ್ಲರೂ ಆದಷ್ಟು ಕಷ್ಟನಷ್ಟ ಗಳನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ೧೯೫ ಹಪ್ತೇ ತುಂಬಿ ಜಪ್ತಾದ ಮಾಲನ್ನು ತಿರುಗಿ ಒಯ್ಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಮೇಲಿನ ಖಟ್ಲೆಗಳು ಬೇ ಮುದತ ಮುಂದೆ ಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟವು. ಪೋಲೀಸ ಅಕ್ಟಿನನ್ವಯ ತೆಗೆದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಮೇಲಿನ ನೋಟೀಸುಗಳ ಅಮಲ ಬಜಾವಣೆಯು ನಿಂತಿತು. ಚೌಥಾಯಿ ದಂಡ ನೋಟೀಸ ಫೀಗಳು ಮಾಫ ಆದವು. ಈ ರೀತಿ ಮತ್ತೆ ವಾತಾವರಣವು ತಿಳಿಯಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಇಷ್ಟರಿಂದ ರೈತರ ದುಃಖ ನಿವಾರಣವಾಗುವದಾಗಲಿ ಅವರ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದಾಗಲಿ ಶಕ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸವಲತ್ತುಗಳು, ಸಿಕ್ಕದೇ ಹೋದರೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಾವ ಬಗೆಯಿಂದಲೂ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೩ನೇ ಹಪ್ತೇಯಾದರೂ ತಹಕೂಬ ಆಗುವದು ಎಂಬ ಆಶೆಯು ಅವರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಚಳವಳಿ ಮೂಲಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಣ್ಣು ತೆರೆಯುಬೇಕಾಯಿತು ಎಂದೆನಿಸಿತು.

ನಿರಾಕರಿಯ ಮೋಡಗಳು

೯–೪–೩೧ನೇ ದಿನದಿಂದ ಈ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಚಳವಳಿಯು ನಿಂತಿದೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ವೃತ್ತಾಂತವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮುಗಿಸಬೇಕಾಗುವದು. ಆದರೆ ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಬರೆಯದ ಹೊರತು ಈ ಕಥೆಯು ಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ್ಗೂ (೨೮–೬–೩೧) ಈ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿಯ ಚಳವಳಿಯ ಕಥೆಯು ಮುಗಿದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ೯–೪–೩೧ರಿಂದ ಮುಂದೆ ೩೫–೪–೩೧ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ಸುಸೂತ್ರ ಸಾಗಿತೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ತಳಕಾರುಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ೧ನೇ ಹಪ್ತೇ ಕೊಟ್ಟರೂ ಜಪ್ತಾದ ಮಾಲು ಕೊಡದಿರೋಣ, ಜಪ್ತಾದ ಮಾಲಿನ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವ ಬಾಡಿಗೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಅಸಾಧ್ಯವಾಗಿ ಹೇರೋಣ, ೩ನೇ ಹಪ್ತೆ ಕೊಡಿರೆಂದು ಕೇಳೋಣ ಈ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದವು. ಕೊಟ್ಟಿಗರು ೩ನೇ ಹಪ್ತೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ತಹಕೂಬ ಆಗಬೇಕು, ಎಂಬ ಅರ್ಜಿ

ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವು ಒಕ್ಕೆಟ್ಟಿಗೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದವು ಮತ್ತು ಈ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ತೊಂದರೆಗಳಿಂದ ನಿರಾಶೆಯ ಮೋಡಗಳು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಪುನಃ ಹಬ್ಬಲಾರಂಭಿಸಿದವು.

ಆಶೆ-ನಿರಾಶೆ

ನಾವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೆವು, ಇದರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿರುವಿರಿ, ಇವೆಲ್ಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಅರ್ಜಿಗಳಿರುವವು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ತನೇ ಹಪ್ತೆ ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವರು ಎಂಬ ಮುಂತಾದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅರ್ಥಾತ್ ಇದರ ಮೇಲಿಂದ ಎಲ್ಲ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರಮಾಡಿ ಇಡೀ ತೋಟಗರಿಗೇ ದುಃಖವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ತನೇ ಹಪ್ತೆ ತಹಕೂಬಿ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರವು ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತ ನಡೆಯಿತು. ಮುಂದೆ, ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದೀತು, ಅರ್ಜಿದಾರರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಿರುವರು, ಎಂಬ ಮುಂತಾವ ಆರೋಪಗಳನ್ನೂ ಅಡಚಣೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ವಚನಕೊಟ್ಟಂತೆ ಅರ್ಜಿಗಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಹಕೂಬಿ ಕೊಡುವದು ಅವಶ್ಯವೋ ಇಲ್ಲವೋ ಇದನ್ನು ನೋಡಿರೆಂದು ರೈತರು ಹಟ ಹಿಡಿದರು. ಈ ಜಗ್ಗಾಟವು ಹೀಗೆಯೇ ಮೇ ೨೫ರ ವರೆಗೆ ಅಂದರೆ ಎರಡನೇ ಹಪ್ತೇ ವಸೂಲ ಮಾಡುವ ಕೊನೆಯ ಮುದ್ದತ್ತಿನವರೆಗ ನಡೆಯಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡಿರೆಂದು ಹೇಳಿರಿ ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಸ್ಥರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರಿಗೆ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿವಚನದ ಪ್ರಕಾರ ಅರ್ಜಿಗಳ ನಿಕಾಲೆ ಮಾಡುವದು ನಿಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವು ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೇಳಿದರು ಹೀಗೆ ನಡೆದಿರುವಾಗ ವಸೂಲಿಯ ಕೆಲಸವು ನಡೆದೇ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ವಸೂಲಾದರೂ ಆಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೊಡುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ಯಾವ ರೈತರೂ ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಜಳವಳಿಯು ನಿಲ್ಲಿಸಲ್ಪಟ್ಟದಿಂದ ಯಾರೂ ತೀರ್ವೆ ಕೊಡಬೇಡಿರೆಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರೂ ರೈತರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅತಿಶಯ ಅಡಚಣಗಳ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಇದ್ದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತ ಜನರು ಮುಂದೆ ಕೊಡುವೆವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕರು ಹಪ್ತೇ ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ತೋಟಗರಿಗೂ ಎರಡನೇ ಹಪ್ತೆ, ಬಗ್ಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ತಹಕೂಬಿ ಕೊಡುವುದುಚಿತವಾಗುವದು ಎಂದು ರೈತರ ಅಂದೋಣವಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಾಗೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿರಲಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಹಕೂಬಿ ಕೊಡುವ ಮಾತೇ ಬಿಡಿರಿ, ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ತಹಕೂಬಿ ದೊರೆಯಬಹುದು, ಎಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅಂದೋಣವಿತ್ತು.

ಪುನಃ ಸಕ್ತಿಕ್ರಮಗಳು

ಹೀಗೆ ನಡೆದಿರಲು ಜೂನ ತಿಂಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನೋಟೀಸುಗಳು ಹೊರಟವು. ವಸೂಲಿ ಕ್ರಮವು ಜೋರಿನಿಂದ ಸಾಗಿತು. ೧೧–೬–೩೧ನೇ ತಾರೀಖಿಗೆ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಸಕ್ತಿಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬಹುದೆಂದು ಮಾಮಲೇದಾರರ ಹುಕುಮು ಆಯಿತು. ಈ ಹುಕುಮಿಗೆ ಕಮೀಶನರ ಸಾಹೇಬರ ಆಧಾರವಿತ್ತು. ೯–೪–೩೧ ರ ಹುಕುಮಿನ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ತಹಕೂಬಿ ಸಿಕ್ಕಿತು ಏನಾಯಿತು ಇದರಬಗ್ಗೆ ಯಾದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ತಿಳಿಸಿ ಆಮೇಲೆ ಜಪ್ತಿಕ್ರಮವನ್ನಾರಂಭಿಸಿದ್ದರೆ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಯಾರಿಗೂ ಏನೂ ತಿಳಿಸದೆ ಕಮೀಶನರರ ಕೊನೆಯ ಹುಕುಮು ಬರತಕ್ಕದ್ದಿದೆ, ಎಂದು ರೈತರು ಹಾದೀ ನೋಡುತ್ತ ಕೂಡುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಕ್ತಿಕ್ರಮಗಳ ರೂಪದಿಂದಲೆ ಅವರ ಕೊನೆಯ ಹುಕುಮು ಬಂದಿತು. ಹೀಗೇಕಾಯಿತು ಏನು ಇದರ ತಪಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಜನರು ವಸೂಲ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವಾದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತೆಂದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಉತ್ತರವು ಬಂದಿತು. ಈಗಾಗಲೆ ೨ ರಷ್ಟು ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಮುತ್ತೈ ೫೦–೬೦ ಜಪ್ತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಒಟ್ಟಿಗೆ ವಸೂಲು ಸುಮಾರು ೩೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ (೨೪–೬–೩೧) ಪ್ರತಿ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದೆ. ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದವರೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡಿರೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಜನರಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡೇ ಇಲ್ಲದಾಗ ಯಾರು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಕೊಡುವದೆಲ್ಲಿಂದೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯು ಉಳಿದೇ ಉಳಿಯುವದು.

ಸ್ವಲ್ಪ ಸವಲತ್ತುಗಳ ಘೋಷ್ಣೆ

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಸರಕಾರದವರು ಸಕ್ತಿಕ್ರಮ ನಡೆಸಿ ಜಪ್ತಿ ಲಿಲಾವು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಹಿಂದು ಬಗೆಯಿಂದ ರೈತರ ರಕ್ತವನ್ನೇ ಹೀರುತ್ತಿರುವರೆಂದು ಅನ್ನಿಸಬಹುದು. ತಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ನೋಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದರಿಂದೇ ಹಪ್ತೈಯ ತಹಕೂಬಿಯನ್ನು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾಕ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡುವದು ಕ್ರಮಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ರೈತರು ಮಾಡಿದ ಚಳವಳಿಗೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನವರು ಸಹಾಯಮಾಡಿದ ರೈತರಿಗೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರೆಯಿತು, ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದಕ್ಕೆ, ಈ ಬಗೆಯ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸವು ರೈತರಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಕೂಡದು ಎಂಬ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಳು. ಇನ್ನು, ತಾಲೂಕುಗಳ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಇಷ್ಟು ಕೆಟ್ಟರಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಏನೂ ಕೊಡದೇ ಇರುವದಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣ. ಆದುದರಿಂದ ಶಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಯಾವ ೭೦ ಮತ್ತು ೧೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ವರ್ಷಾಂತಕ್ಕೆ ೧೩೨೨೨ ರೂ. ತೋಟದ ತೀರ್ವೆ ಕಡಿಮೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ರಿವ್ಹಿಜನ್ ಸೆಟ್ಲಮೆಂಟ ರಿಪೋರ್ಟನಲ್ಲಿ ಕೋಲಿನ್ಸ ಸಾಹೇಬರು ೧೯೨೫–೨೬ರಲ್ಲಿ ಘಾರನ ಮಾಡಿದ್ದರೋ ಅದೇ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ತೋಟಗಳ ೨ನೇ ಹಪ್ತೆ, ತಹಕೂಬ ಮಾಡ

ಬೇಕೆಂದು ಕಲೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಬರೆದಿರುವರು. ಇದಲ್ಲದೆ ತಿರಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾಪೂರ ಈ ಮೂರು ತಾಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೂಡಿ ೨೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ತಗಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸಿರುವರು.

ಈ ಸವಲತ್ತುಗಳಾದರೂ ಯಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟವೆ ಇವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದೊಂದು ರೈತರ ಚೇಷ್ಟೆ ಇದೆ ಎಂದು ಅನ್ನುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬರುವದು. ಸಿದ್ದಾಪುರದ ೧೧೫ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿಯ ೩೮ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಹಪ್ತೆಯು ಈಗಾಗಲೆ ಸಕ್ತಿಯಿಂದ ವಸೂಲ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತಿದೆ ! ಮೇಲೆ ತಹಕೂಬಿಯ ಹೆಸರು ! ಈ ಹಳ್ಳಿಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ರೈತರು ಕೊಡಲು ಸಮರ್ಥರಿರುವರೇನು ? ಇದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಲ್ಲಿಯ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾಕರು ಸಮರ್ಥರಿಲ್ಲೆಂದೇ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಯಾರು ಸಹಿಸಲಾರದಷ್ಟು ಸಾಲಮಾಡಿ, ಯಾರು ಹೊಟ್ಟೆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡ ಅಕ್ಕೀಮಾರಿ, ಯಾರು ಕೊಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟುವ ಅವಶ್ಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು, ಯಾರು ಗೊಬ್ಬರ ಸೊಪ್ಪು ಇವುಗಳನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಹಾಕದೆ, ತೀರ್ವೆ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ತೀರ್ವೆಯ ವಸೂಲಿಯಲ್ಲ. ಇದು ರೈತರ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಹಿಂಡಿದ ಕಥೆಯು. ಇನ್ನು ತಗಾಯಿಯ ಕಥೆಯಾದರೂ ಹಾಗೆಯೇ. ಸಿರ್ಸಿ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೮೦೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ತೋಟದ ೨ನೇ ಹಪ್ತೆಯ ಪೈಕಿ ೨೫ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಈಗ ತಹಕೂಬ ಆಗಿರುವದು. ತಗಾಯಿ ಕೊಟ್ಟಕೂಡಲೆ ಅದನ್ನು ರೈತರು ತೀರ್ವೆಯ ರೂಪದಿಂದ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟುಬಿಡುವರೆಂಬದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಅನ್ನಲಾರೆವು. ಶ್ರೀ. ಎಲ್. ಟೀ. ಕರ್ಕಿ ಎಮ್. ಎಲ್. ಸಿ. (ಕಾರವಾರ) ಇವರು ಈ ತಾಲೂಕುಗಳನ್ನು ಸಂದರ್ಶಿಸಿ ಕಲೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಬರೆದ ತಮ್ಮ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ (೨೩–೬–೩೧) ಈ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಿಸ್ಟ್ ಲೋನ ಅಕ್ಟ ಇದರ ದುರುಪಯೋಗವೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಗಾಯಿ ಕೊಟ್ಟು ೨೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಲವನ್ನು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಹೇರದೆ ಅದೇ ೨೫೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ತಹಕೂಬಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಸುಖವಾಗ ಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಆದ್ದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಸುಖವಾಗಬೇಕೆಂದು ಈಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಬಯಸುವರೋ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ದೊಡ್ಡ ಸರಕಾರಗಳು ಕಾಯಂ ಇರಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವರೋ ಇದನ್ನು ವಾಚಕರೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಇದಲ್ಲದೆ ಉಪವಾಸ ವನವಾಸ

ಈ ಜುಲುಮೆ ಮತ್ತು ಸಕ್ತಿ ಕ್ರಮಗಳೊಂದೆಡೆಗೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಈ ತೋಟಗರಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಅನ್ನಾನ್ನಗತಿಕರಾಗಿ ತೊಳಲಾಡುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಗಂಜಿಯ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ದುಡಿಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಆ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳ ಗಂಜಿಯು ಎಷ್ಟೋ ಜನರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಜನರ ಸಂಖ್ಯೆಯು

ಅವರ ಸಮ್ಮತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ತರುವಾಯ ೮ ಜಾನೇವಾರೀ ದಿನ ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿದುರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನೂ ವಿಸ್ತೃತವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೆ ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಕರಸಿರಾಕರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಯಿತು.

ತಾ॥ ೧೭ ಜಾನೇವರಿ ದಿನ ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ ಪಣಜೀಕರರೂ, ಶ್ರೀ ಬೇವೂರ ಭೀಮರಾಯರೂ ಕರಮರಕರರೊಂದಿಗೆ ಅಂಕೋಲೆಗೆ ಹೋದರು. ೩೫ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿಯವರು ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಭಾಷಣಗಳು ಒಳ್ಳೇ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಲ್ಲಿ ಅವರು ರಣೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹರಡಿದರು. ಅನಂತರ ಅವರು ಧಾರವಾಡಕ್ಕೆ ಮರಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಬೇವೂರರು ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಅಲ್ಲಿಯೆ ಇದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಬಹಳ ಪ್ರಿಯರಾದರು. ಇದು ವರೆಗೆ ೩೦–೪೦ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಭೆಗಳಾದರೂ ಪೋಲೀಸರಿಗೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕೂ ಹಾಜರಾಗುವದು ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇಷ್ಟು ಪೂರ್ವಸಿದ್ಧತೆಯಾದನಂತರ ಸಂಘಟನೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಮೊದಲನೆಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದರೆ ಪಟೇಲರ ರಾಜೀನಾಮೆಗಳು. ಶಾನುಭೋಗರೆಲ್ಲರೂ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರದೆ ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರಾದ ಕಾರಣ, ಪಟೇಲರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟರೆಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಗೂ ಸರಕಾರಕ್ಕೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವೇ ಉಳಿಯದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಮೊದಲೇ ಕೆಲ ಪಟೇಲರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ತಿರುಗಿ ತಕ್ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮತ್ತೆ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ೬೩ ಪಟೇಲರಲ್ಲಿ ೪೨ ಪಟೇಲರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಶರಣು ಹೊಡೆದರು. ಇದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರದ ವರ್ಚಸ್ಸು ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಯಿತು. ಇದೇ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರವು ದೃಢೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋದ ಸರಕಾರೀ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಕುಡಿಯಲು ನೀರೂ, ನೀರು ಸೇದಲು ಹಗ್ಗವೂ ಕೂಡ ದೊರೆಯದಂತಾದವು. ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಕೂಡಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ಜನರು ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವದೇ ದುಸ್ತರವಾಗಪತ್ತಿತು. ಗ್ರಾಮಸ್ಥರ ಸಹಾನುಭೂತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರ ಇವೆರಡರ ಸಹಾಯ ವಿದ್ದರೆ ಕರಸಿರಾಕರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಂಘಟನಾಕಾರ್ಯದ ಮುಂದಿನ ಹೆಜ್ಜೆಯೆಂದರೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಶಿಬಿರಗಳು. ನಾಲ್ಕಾರು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದರಂತೆ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವದು ಅವಶ್ಯವಾಯಿತು.

ಬಳ್ಳಾರಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳು.
(ದೇಶಪಾಂಡೆ ಗಂಗಾಧರರಾಯರು ಅಕ್ಕಿಗೆ ಹೋದಾಗ ತೆಗೆದ ಚಿತ್ರವು.)

ಬಳ್ಳಾರಿಯಲ್ಲಿ ಧ್ವಜವಂದನೆಯು.

ಕೊಡಗಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ದಸ್ತಗಿರಿ

ಈ ಮೊದಲೇ ಶ್ರೀ. ಹರಿ ಸೈಯವರು ಹಿಜಕಡ, ಗುಂಡಬಾಳಾ, ಸೂರ್ಲ, ಅಗರಗೋಣ, ಉಳುವರೆ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಶಿಬಿರಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿ ವಾಸರೆ, ಹಿಲ್ಲೂರ, ಆವರ್ಸಾ, ಬೇಲಿಕೇರಿ, ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಶಿಬಿರಗಳು ಏರ್ಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಅಂಕೋಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಶಿಬಿರವಿತ್ತು. ಪ್ರತಿ ಹಳ್ಳಿಯಿಂದ ಖಾತೇದಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಿತಿಗಳ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಮುಖ್ಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸಿಕೊಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲದೆ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರವನ್ನು ಓದಿ ತೋರಿಸುವದೂ ಅಲ್ಲಿಯ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುವದೂ ಮುಂ. ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಪ್ರತಿ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಹಿರಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ರೀತಿ ಶ್ರೀ. ಜೇರಿ, ರಾಮಚಂದ್ರ ವಡವಿ, ಧಾಸ್ಕರರಾವ ಕಾಳೆ, ಹರನಾಯಿಕ, ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಟ್ಟ, ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಹನಮಂತಾಚಾರ್ಯ ಪುರೋಹಿತ, ಸುಬ್ಬಯ್ಯಾ ಹೆಗಡೆ, ಮುಂತಾದವರು ಒಂದೊಂದು ಶಿಬಿರಕ್ಕೆ ಜಾಲಕರಾಗಿದ್ದರು. ೧೧ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿನವರಾದ ೩೦–೪೦ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಹೊರಗಿನವರಾದ ೩೦ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರು. ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾನಿಕ ಮುಖಂಡರಾದ ಶ್ರೀ. ರಾಮನಾಯ್ಕ ಭಾಸ್ಕೋಡ, ಸುಬ್ಬರಾವ ನಾಡಕರಣಿ, ಭಾವಿಕೇರಿ ರಾಮನಾಯ್ಕ ಇವರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ. ಕರಮರಕರರೇ ಸಾಗಿಸುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಕರನಿರಾಕರಣೆಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಾಗ ಶತ್ರುಪಕ್ಷದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ತಿಳುಕೊಳ್ಳುವದು ಮತ್ತು ಸ್ವಕೀಯರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ತರದ ಎಚ್ಚರವನ್ನು ಕೊಡುವದು ಇವೆರಡೂ ಅತ್ಯಂತ ಮಹತ್ವದ ಕೆಲಸಗಳಾದವು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯೆಂದು ಪ್ರತಿ ಕ್ಯಾಂಪಿನಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಕ್ಯಾಂಪಿಗೆ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರುವ ಯೋಜನೆಯು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಕ್ಯಾಂಪಿನಿಂದ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಕರಪತ್ರವನ್ನು ಹೊರಡಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಕರಪತ್ರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಬರುವಂತೆ ಒಂದು ಲೇಖವೂ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯ ಮಹತ್ವದ ಸುದ್ದಿಗಳೂ ದಾಂಡೇಲಿ ಬೋರ್ಸಾದ ತಾಲೂಕುಗಳ ಸುದ್ದಿಗಳೂ ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು. ಈ ರೀತಿ ದಿನಾಲು ಮುಖ್ಯ ಶಿಬಿರಕ್ಕೂ ದೂರದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧವಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕರಪತ್ರದ ಸಂಪಾದಕರು ಮೊದಲು ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿನವರೇ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರಿದ್ದು ಅನಂತರ ಯಮಳನಮರಡಿಯ ಶ್ರೀ. ಅನಂತರಾವ ಚಿಕ್ಕೋಡಿಯವರಾಗಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಮುದ್ರಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು, ಶ್ರೀ. ಮೂರ್ತಿ ಭಾಲಚಂದ್ರ ಭಾನೇಕರ, ಆಲದಾಳ ಇವರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ಮುದ್ರಣ ಕಾರ್ಯವು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗುಡಿಸಲದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ತಾ॥ ೨ ಮಾರ್ಚ ದಿನ ಡಾ. ಹೆಡ್ಗೇವಾರರೂ, ಶ್ರೀ. ದಿವಾಕರರೂ ಬಂದು ೫-೬ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನರಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಬೀರಿ ಹೋದರು. ಮುಂದೆ ೧೨ ತಾರೀಖಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬೆಳಗಾವಿಯ ಶ್ರೀ. ನಾರಾಯಣರಾವ ಜೋಶಿ, ಶ್ರೀ. ದಾತಾರ ಮುಂತಾದ ಮುಖಂಡರು ಬಂದು ಜನರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೋದರು. ೫ ರಿಂದ ೧೫ ಫೆಬ್ರುವರಿವರಿಗೆ ಮೊದಲನೇ ಹಪ್ತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಧಿಯು. ೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿನವೇ ತಾಲೂಕಿನ ಮುಖ್ಯಮುಖ್ಯ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಭೆಗಳಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸಿನಿಂದ ಆಜ್ಞೆ ಬರುವವರೆಗೆ ಈ ಸಾರೆಯ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲವೆಂದು ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜದ ಕೆಳಗೆ ನಿಂತು ಹಳ್ಳಿಗರು ಘೋರ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಅಂಕೋಲೆಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಡಿದ ಶ್ರೀ. ಕೆ. ಕೆ. ಪೈ ಎಂಬ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನ ಮೇಲೆ ಆರ್ಡಿನನ್ಸಿನಂತೆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯಿತು. ಉಳಿದ ಕಡೆ ಏನೂ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಶಾನಭೋಗರು ೧೦ನೇ ತಾರೀಖಿನ ಸುಮಾರಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋದರು. ಅವರ ಜೊತೆಗೆ ಕೆಲ ಪೋಲೀಸರೂ ಹೋದರು. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲ ಮಾಡಿದರೂ ೧೫ ತಾರೀಖಿನ ವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ೫೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಯಷ್ಟೇ ವಸೂಲಿಯಾಯಿತು. ಅನಂತರ ಮಾತ್ರ ಅಂಕೋಲೆ ಶಹರದ ಸಾಹುಕಾರರು ತಮ್ಮ ತೀರ್ಥೆಯ ಬಹ್ವಂಶವನ್ನು ಅಂದರೆ ೨೨೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ತುಂಬಿಬಿಟ್ಟರು. ರೂಪಾಯಿಗೆ ಒಂದಾಣೆಯಂತೆ ಮಾತ್ರ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯವರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆಯೆ ಈ ಚಳವಳಿಯನ್ನು ಕೈಕೊಂಡುದರಿಂದ ಅಂಕೋಲೆ ಶಹರದವರು ತೀರ್ಥೆಯನ್ನು ತುಂಬಿದರೆಂದು ಯಾರೂ ನಿರಾಶರಾಗಲಿಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರು.

೧೭ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಪೋಲೀಸರು ಹಳ್ಳಿಹಳ್ಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನೂ ಶೋಧಿಸಹತ್ತಿದರು. ದಿನಾಲು ಮುಂಜಾನೆ ಬಂದು ಅಡವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನ್ನವನ್ನು ಕುದಿಸಿ ಊಟಮಾಡಿ ಸಾಯಂಕಾಲ ಮರಳಿ ಅಂಕೋಲೆಗೆ ಹೋಗುವುದು ಇದೇ ಅವರ ಕ್ರಮವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೆಲ್ಲರೂ ಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದಿದ್ದುದರಿಂದ ಪೋಲೀಸರ ಕೈಗೆ ಶ್ರೀ ಗೋಡಬೋಲೆ ಎಂಬವರೊಬ್ಬರೇ ಸಿಕ್ಕರು. ಅವರನ್ನು ಪೋಲೀಸರು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಈ ಮೊದಲೇ ಅಂಕೋಲೆ ಕ್ಯಾಂಪಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಮೇಲೆ ಡಿಪ್ಟಿಕ್ಟ ಪೋಲೀಸ ಆಕ್ಟಿನಂತೆ ನೋಟೀಸು ಬಜಾಯಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕನ್ನು ಒಂದು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಅವ್ಯಾಹತವಾಗಿ ನಡೆಸಿದಂತಹ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರೂ ಅನೇಕರಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ. ಕರಮರಕರ ಮತ್ತು ಭಾಲಚಂದ್ರ ಫಾಣೇಕರ ಇವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಬೇರೆ ಕಲಮುಗಳಂತೆ ಧಾರವಾಡ ಪೋಲೀಸರಿಂದ ಆಮಂತ್ರಣವು ಬಂದಿತ್ತು. ಇವೆಲ್ಲ ಕಾರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಸ್ವಯಂಸೇವಕನನ್ನು

ಕಂಡ ಕೂಡಲೆ ಹಿಡಿಯುವ ಅಧಿಕಾರವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಪೋಲೀಸನಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯವು ಮೊದಲಿನಂತೆಯೇ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಪೋಲೀಸರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಬಡ ರೈತರಿಂದ ಕಬ್ಬು ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವದು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಬಯ್ಯುವದು ಹೊಡೆಯುವದು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲಿದ್ದರೂ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಶಾಂತತೆಯನ್ನು ಬಿಡಲಿಲ್ಲ.

೨೨ ಕಾರ್ತಿಕ ಸುಮಾರಕ್ಕೆ ಆವರ್ಸಾ ಭಾವೀಕೇರಿ ಬೇಲಿಕೇರಿ ಇವೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿಯ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯತಗಳು ಬೇಕಾಯದೇಶೀರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೆಂದು ಜಾಹೀರು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಮತ್ತು ೨೦ಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜನರನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸೆರೆಹಿಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟರು ಬಿಡಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾರ್ತಿಕ ಗಿನೇ ಮಾರ್ಚ ದಿನ ಬೇಕಾಯದೇಶೀರ ಎಂದು ಜಾಹೀರ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಪಂಚಾಯತ ಕೋರ್ಟುಗಳ ಕಾರ್ಯವು ಭಾವಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾನುಭೋಗರಿಗೆ ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಪಂಚರನ್ನು ಹಿಡಿದರೆ ಪಂಚಾಯತಿಗೆ ಮೆಂಬರರಾಗಲು ೧೦೭ ಹಳ್ಳಿಗರು ಸಿದ್ಧರಾದರು. ಈ ಒಕ್ಕಟ್ಟಿನೆದುರಿಗೆ ಸರಕಾರದ ಆಟವು ಸಾಗದಂತಾಯಿತು.

ಇತ್ತ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಕ್ರಮಗಳು ನಡೆದಾಗಲೇ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆಗೆ ಸಾಮೋಪಚಾರಗಳೂ ನಡೆದಿದ್ದವು. ಮಾಮಲೇದಾರರೂ ಡೆಪುಟಿ ಕಲೆಕ್ಟರರೂ ನಾಡವರ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಕಡುತರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಯಾರೂ ಅವರ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನಾವ ಉಪಾಯದಿಂದಲೂ ಜನರು ಹಣ್ಣಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜಪ್ತಿಯ ಕ್ರಮವನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಸುಬ್ರಾವ ನಾಡಕರಣಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಗರಿಕರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದ್ದ ತೀರ್ವಹಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಕ್ಕಿಯ ಮೂಡೆಗಳನ್ನು ಜಪ್ತಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಅವನ್ನು ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ಆಳು ಕೂಡ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಅಂಕೋಲೆಯ ಹೊಸ ಪಾಟೀಲನೇ ಹಮಾಲಿಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಯಿತು. ಬೆಳಂಬಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಡ ಒಕ್ಕಲಿಗನ ಮಾಲು ಜಪ್ತವಾಯಿತು. ಎಷ್ಟೋ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯ ಮಾಲನ್ನು ಎರಡನೇ ಕಡೆಗೆ ಒಯ್ದು ಮನೆಯನ್ನು ಬರಿದಾಗಿ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ಇಂತಹ ಜಪ್ತಿಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೇನೂ ಅಂಜಿಕೆಯಾಗುವ ಸಂಭವವೇ ಇದ್ದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವರು ಅಕ್ಕಿ ಬೆಲ್ಲ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಬಂದ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿಬಿಟ್ಟರು. ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ಕಾಸು ಕೂಡ ಹತ್ತದಾರದೆಂದು ಹಳ್ಳಿಗರು ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಮಾರ್ಚ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಧಾನದ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿತ್ತು. ಅಂಕೋಲೆ ಆವರ್ಸೆ ಶಹರ ಗಳ ಸಾಹುಕಾರರು ಕೆಲ ಹಣ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತೀರ್ವೆಯ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗವು ಅಂದರೆ ಹದಿನೇಳು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಕೆಲಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಂತೂ ಬಹಳ ದೃಢವಾಗಿ ಉಳಿದವೆಂಬುದು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವದು.

ಒಟ್ಟು ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ.	ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಹಣ.
ಹಿಚ್ಕಡ. ೬೬೩–೨–೧೦	೬೪೨–೭–೬
ಕಣಗಿಲ. ೩೮೪–೧೦–೯	೩೯೫–೪–೦
ಹಿಲ್ಲೂರು. ೧೫೫೬–೧೨–೩	೧೧೦೦–೦–೦
ಆಚ್ವೆ. ೧೫೧೨–೧೪–೬	೧೧೫೪–೫–೩

ಖುದ್ದ ಅಂಕೋಲೆ ಶಹರದ ಬಹುತೇಕ ಖಾತೇದಾರರು ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪು ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ಕೂಡದೇ ಉಳಿಸಿದ್ದರು

ಎರಡೂ ಹಪ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ೪೦ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗರು ಸರ ಕಾರದ ಕೈಗೆ ಹತ್ತಗೊಡದಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಈ ಕರನಿರಾಕರಣೆಗಾಗಿ ಬಂದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ತಾ॥ ೮ ಮಾರ್ಚ ದಿನ ಒಪ್ಪಂದದ ಸುದ್ದಿಯು ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿಗೆ ತಟ್ಟಿತು. ರಣಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜರಾಗಿ ನಿಂತ ಅಂಕೊಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೂ ಮಹಾತ್ಮರ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅವರು ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವೇ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. ೧೨ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾ ಟಕಸ್ಥರಂತೆ ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರೂ ತಾವೇ ಮಾಡಿದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹಂಚಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವಿಜಯೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದವರ ಪಟ್ಟಿಯು.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಬೆಳಗಾಂವಿ ತಾಲೂಕ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೦	ಸಂ. ಬಾ ದೇಸಾಯಿ ಬಂಡೂ.	೪, ೪ ವಾರ
೨	ಸಾ. ಗು. ಹೊರ್ತಿ	ಬಂಡೂ. ,, ೨ ವಾರ
೩	ಜೆ. ವ್ಹಿ. ಘಡಲಗಿ	,, ,,
೪	ಎ. ಎಸ್. ದಾಯಿಜೆ	,, ,,
೫	ಕೆ. ಜಿ. ಗೋಜಗರ	೦ ಪಿ. + ರೂ ೫೦
೬	ಬಿ. ಆ. ಪಾಟೀಲ	,, ,,
೭	ಫಿ. ಎಸ್. ದಾತಾರ	೬ ಪಿ. +ರೂ. ೦೦೦ ಅಥವಾ ೦ ಪಿ.
೮	ಜಿ. ಎಸ್. ಕೋಪಾರಕರ	,, ,, ,,
೯	ಎಸ್. ಜಿ. ಕಾಕಡೆ	,, ,, ,,
೧೦	ವಿಷಾಯಕ ವಾಮನ ಕರೆಗುಪ್ಪಿ	೦ ತಿಂಗಳು
೧೧	ಜಯದೇವ ತುಲಸೆಪ್	,,
೧೨	ಗೋ. ರಾ. ಬಾಡೇಕರ	,,
೧೩	ವಿಷ್ಣು ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಬಳ್ಳಾಳ	೩ ತಿಂಗಳು
೧೪	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸುತಾರ	,,
೧೫	ದಯಾನಂದ ಅರಕೇರಿ	೦ ವರ್ಷ
೧೬	ಎ. ಡಿ. ಶೇಠ	೦ ದಿವಸ
೧೭	ಡಿ. ಆರ್. ಜಾಕೋರ	೬ ತಿಂಗಳು
೧೮	ಆರ್. ಎಸ್. ಮುಜಗಿರಕರ	೬ ಪಿ. + ರೂ ೦೦೦
೧೯	ಬಿ. ಶ್ರೀ. ಪಾಯಿ	೬ ಪಿ.+ಶಿಕ್ಷೆಯು
೨೦	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ವೈದ್ಯ	,,
೨೧	ಎಸ್. ಆರ್. ತುಲಸೆಪ್	೬ ಪಿ ಶಿಕ್ಷೆಯು
೨೨	ಜಿ. ಆರ್. ತುಲಸೆಪ್	,,
೨೩	ಜಾಫರೇಜ್ರಾವ ಮಹೋಲ್	೦ ಪಿ. ಸಾದಾ
೨೪	ಎ. ಎಸ್. ದಾಯಿಜೆ	೦ ವರ್ಷ
೨೫	ಬಾ. ಗೋ. ಅಷ್ಟೆ	೨ ಪಿ. ಶಿಕ್ಷೆ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೨೬	ಕೆ. ಕೃ. ಗ್ರಾಮೋಪಾಧ್ಯಾಯ	೬ ಪಿ. ಶಿಕ್ಷೆ
೨೭	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಿ. ಪ್ರಭು	,, ,,
೨೮	ವಿಠಲರಾವ ಕೊಪ್ಪಕರ	೯ ತಿಂಗಳು ಶಿಕ್ಷೆ
೨೯	ಶ್ರೀ. ಗು. ಕಿತ್ತೂರ	,,
೩೦	ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ತುಲಸೆಪ್	೬ ಪಿ. ಸಕ್ರಮ
೩೧	ವ್ಹಿ. ತುಲಸೆಪ್	,,
೩೨	ಅಪ್ಪಾಸಾಹಾಯ ಮೋಕಾಶಿ	,,
೩೩	ದಾನೋದರ ದ. ಹೊರ್ತಿ	೬ ಪಿ. ಶಿಕ್ಷೆ
೩೪	ಭುಪಾಲಕೃಷ್ಣ ಪ್ರಭು	೬ ಪಿ ಕೆ.+ರೂ ೫೦
೩೫	ವಾಸುದೇವರಾವ ತುಲಸೆಪ್	,,
೩೬	ವಿಷಾಯಕ ರಾಜಾರಾಮ ಕಲಕರಿ	,,
೩೭	ಜಯದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಳಿ	,,
೩೮	ನಾರಾಯಣ ಸ್ವಾಮಿರಾವ ಹೊರ್ತಿ	,,
೩೯	ಸಾ. ಕೃ. ನವಾಡೆ	೧೫ ಘಟೋತ್ಕಚ ಏಟುಗಳು
೪೦	ವಿಠ್ಠಲರಾವ ತುಲಸೆಪ್	೯ ತಿಂಗಳು ಶಿಕ್ಷೆ
೪೧	ರಾ. ಪಿ. ತುಲಸೆಪ್	೬ ಪಿ. ಶಿಕ್ಷೆ+ರೂ. ೫೦
೪೨	ಅಪ್ಪಸಾ ಕೃಷ್ಣ ಪೋರವಾಡೆ	,,
೪೩	ಶ್ರೀನಾವಾಸ ಹೊರ್ತಿ	,,
೪೪	ರಾ. ಮು. ಕೊಡಚಿ	೬ಪಿ.+೦೦೦ ರೂ.ಶಿಕ್ಷೆ
೪೫	ಶಾಫಮೇಜ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಶಾಲೆ	೦ ವರ್ಷ ,,
೪೬	ಗೋ. ಧ. ಶೇಠ	,,
೪೭	ಎಸ್. ಜಿ. ಮುಕ್ಕೇರಿ	೯ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ
೪೮	ಜಯದೇವ ತುಲಸೆಪ್	೦ ಪಿ. ಸಾದಾ
೪೯	ಸಾ. ಪಿ. ಹೊರ್ತಿ	೬ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ
೫೦	ನಾರಾಯಣ ಮಹಾದೇವ ಕುಲ್ಕ	,,
೫೧	ಶಿವಾಜಿ ಶೇಷ ಮುಚಳಂಬಿ	,,

ಮಾರ್ಚ್ ಮೊದಲನೇ ವಾರದಲ್ಲಿ ಸಂಧಾನದ ಸುದ್ದಿಗಳು ಬರಹತ್ತಿದವು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಕರನಿರಾಕರಣೆಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿತ್ತು. ಅಂಕೋಲೆ ಆವರ್ಸೆ ಶಹರಗಳ ಸಾಹುಕಾರರು ಕೆಲ ಹಣ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತೀರ್ವೆಯ ಬಹುತರ ಎಲ್ಲ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಹಳ್ಳಿಯವರು ಮಾತ್ರ ಕಡೆಯವರೆಗೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದರು. ಅವರಿಂದ ಬರಬೇಕಾದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಬಹು ಭಾಗವು ಅಂದರೆ ಹದಿನೇಳು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ರೂಪಾಯಿಗಳು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಯಿತು. ಕೆಲಕೆಲವು ಹಳ್ಳಿಗಳಂತೂ ಬಹಳ ದೃಢವಾಗಿ ಉಳಿದವೆಂಬುದು ಈ ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಅಂಕಿಗಳಿಂದ ತಿಳಿದು ಬರುವದು.

ಒಟ್ಟು ಬರಬೇಕಾದ ಹಣ.	ಬಾಕಿ ಉಳಿದ ಹಣ.
ಹಿಜ್ಜಡ. ೬೬೩—೨—೧೦	೬೪೩—೭—೬
ಕಣಗಿಲ. ೩೬೪—೧೦—೯	೩೯೫—೪—೦
ಹಿಲ್ಲೂರು. ೧೫೫೬—೧೨—೩	೧೧೦೦—೦—೦
ಆಚ್ಚೆ. ೧೫೧೨—೧೪—೬	೧೧೫೪—೫—೩

ಖುದ್ದ ಅಂಕೋಲೆ ಶಹರದ ಬಹುತೇಕ ಖಾತೇದಾರರು ತಮ್ಮ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವದಕ್ಕಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪು ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ಕೂಡದೇ ಉಳಿಸಿದ್ದರು

ಎರಡೂ ಹಪ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ೪೦ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಹಳ್ಳಿಗರು ಸರಕಾರದ ಕೈಗೆ ಹತ್ತಗೊಡದಿರಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಈ ಕರನಿರಾಕರಣೆಗಾಗಿ ಬಂದ ಸಂಕಟಗಳನ್ನೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸಹಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯು ಅವರಲ್ಲಿತ್ತು.

ತಾ॥ ೮ ಮಾರ್ಚ್ ದಿನ ಒಪ್ಪಂದದ ಸುದ್ದಿಯು ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿಗೆ ತಟ್ಟಿತು. ರಣಕ್ಕೆ ಸಜ್ಜರಾಗಿ ನಿಂತ ಅಂಕೊಲೆಯ ರೈತರಿಗೆ ಒಪ್ಪಂದದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ ನಿರಾಶೆಯುಂಟಾಯಿತು. ಆದರೂ ಮಹಾತ್ಮರ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಅವರು ತೀರ್ವೆಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ತೀವ್ರವೇ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾದರು. ೧೨ ತಾರೀಖಿನ ದಿನ ಅಖಿಲ ಕರ್ನಾಟಕಸ್ಥರಂತೆ ಅಂಕೋಲೆ ತಾಲೂಕಿನ ಎಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಜನರೂ ತಾವೇ ಮಾಡಿದ ಉಪ್ಪನ್ನು ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಹಂಚಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದ ವಿಜಯೋತ್ಸವವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿದರು.

ಸತ್ಯಾಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದವರ ಪಟ್ಟಿಯು.

ಬೆಳಗಾಂವಿ ಜಿಲ್ಲೆ

ಬೆಳಗಾಂವಿ ತಾಲೂಕ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೦	ಗು. ಬಾ ದೇಸಾಯಿ ಬಂಬಲ.	೮, ೧ ವಾರ
೨	ಪಾ. ಗು. ಹೊರಟಿ	ಒಬಲ. ,, ೨ ವಾರ
೩	ಜೆ. ವ್ಹಿ. ಯಡಳಗಿ	,, ,,
೪	ಎ. ಎಸ್. ದಾಬಡೆ	,, ,,
೫	ಕೆ. ಜಿ. ಗೋಖಲೆ	೦ ಕಿ. + ದಂ ೫೦
೬	ಬಿ. ಆ. ಪಾಟೀಲ	,, ,,
೭	ಬಿ. ಎಸ್. ದಾತಾರೆ	೬ ಕಿ. +ದಂ. ೦೦೦ ಅಥವಾ ೦ ಕಿ.
೮	ಜಿ. ಎಸ್. ಕೋವಾಡಕರ	,, ,, ,,
೯	ಎಸ್. ಜಿ. ಶಾಸನಕರ	,, ,, ,,
೦೦	ವಿಠಾಯಕ ವಾಮನ ಕರಂಬೆಸ್ಕಿ	೦ ತಿಂಗಳು
೦೦	ಜಯದೇವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೦೨	ಗೋ. ರಾ. ಬಾಡೆಕರ	,,
೦೬	ವಿಷ್ಣು ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಬಖ್ಖಾಳೆ	೨ ತಿಂಗಳು
೦೮	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಮುತಾಲಿಕ	,,
೦೫	ದಯಾನಂದ ಅರಕೇರಿಮಠ	೦ ವರ್ಷ
೦೬	ಎ. ಡಿ. ಕೇರಿ	೦ ದಿವಸ
೦೭	ಡಿ. ಆರ್. ಜಾಕಡೆ	೬ ತಿಂಗಳು
೦೯	ಆರ್. ಎಸ್. ಹುಬಳೀಕರ	೬ ಕಿ. + ದಂ ೦೦೦
೦೯	ಮಿ. ಶ್ರೀ. ಪಾಯರ	೬ ಕಿ. ಸಜ್ಜನ
೨೦	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ನೈಕಡೆ	,,
೨೦	ಎಸ್. ಆರ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ಕಿ ಸಜ್ಜನ
೨೨	ಜಿ. ಆರ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೨೬	ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ ಮುಧೋಳ	೦೪೦. ಸಾದಾ
೨೪	ಎ. ಎಸ್. ದಾಬಡೆ	೦ ವರ್ಷ
೨೫	ಪಾ. ಗೋ. ಉಪ್ಪಿನ	೬ ಕಿ. ಕಠಿಣ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೨೬	ಕಂ. ಕೃ. ಗ್ರಾಮೋಪಾಧ್ಯಾಯ	೬ ಕಿ. ಕಠಿಣ
೨೭	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಡಿ. ಪ್ರಭು	,, ,,
೨೮	ವಿಠೋಬ ಕೊಪ್ಪಳ	೯ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ
೨೯	ಶ್ರೀ. ಗು. ಕಿತ್ತೂರ	,,
೪೦	ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ಕಿ. ಸಜ್ಜನ
೪೧	ವ್ಹಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೪೨	ಅಪ್ಪಾಸಾಹೇಬ ಮೋಕಾಶಿ	,,
೪೩	ದಾನೇಶ್ವರ ದ. ಹೊರಟಿ	೬ ಕಿ. ಕಠಿಣ
೪೪	ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಶ್ರಭು	೬ ಕಿ. ಕ.+ದಂ ೫೦
೪೫	ವಾಸುದೇವರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೪೬	ವಿಠಾಯಕ ರಾಜಾರಾಮ ಕಲಕೇರಿ	,,
೪೭	ಜಯದೇವ ಕೃಷ್ಣ ಜಾಕಡೆ	,,
೪೮	ಜಾನಾಯಿ ಸ್ವಾಮಿರಾವ ಹೊರಟಿ	,,
೪೯	ಪಾ. ಕೃ. ಪವಾಡೆ ೧೫ ಪ್ರಮುಖ ವಿಮುಖರು	
೫೦	ವಿಠ್ಠಲರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೯ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ
೫೧	ರಾ. ಬಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ಕಿ. ಕಠಿಣ+ದಂ. ೫೦
೫೨	ಅಪ್ಪಣ ಕೃಷ್ಣ ಪೈಠಣಕರ	,,
೫೪	ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಹೊರಟಿ	,,
೫೯	ರಾ. ಮು. ಕೊಡಚಿ	೬ಕಿ.+೦೦೦ ದಂ.ಕಠಿಣ
೫೫	ರಾಘವೇಂದ್ರ ಕೃಷ್ಣ ಕಾಳೆ	೦ ವರ್ಷ ,,
೫೬	ಗೋ. ಭೂ. ಕೇಳಿ	,,
೫೭	ಎಸ್. ಜಿ. ಹುಕ್ಕೇರಿ	೯ ತಿಂಗಳ ಕಠಿಣ
೫೯	ಜಯದೇವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೦ ಕಿ. ಸಾದಾ
೫೯	ಪಾ. ಗ. ಹೊರಟಿ	೬ ತಿಂಗಳ ಕಠಿಣ
೬೦	ಜಾನಾಯಿ ಮಲ್ಲಪ್ಪನ ಕುಲ್ಲೂ	,,
೬೦	ಶೀನವ್ವ ತಂಗಳ ಮುಧೋಳಿ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೨	ಶಿ. ನಾ. ಮುರಕುಂಬಿ	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೪೩	ಬಿ. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ	೧೪ ದಿವಸ
೪೪	ಡಿ. ಆರ್. ಬಂಡೇಕರ	,,
೪೫	ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಯಾಳಗಿ	೨ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೪೬	ಕಾಮತ	,,
೪೭	ಅವಗೋಳಕರ	,,
೪೮	ಬಿ. ಎ. ಸಂಬಾಳಕರ	೧೪ ದಿವಸ
೪೯	ಆರ್. ಎ. ಮಂಡಗಿ	೧೪ ದಿವಸ
೫೦	ಬಾಳಪ್ಪಗೌಡ ಮುನೋಳಿ	೧೪ ದಿವಸ
೫೧	ಬಸಪ್ಪಾ ಫಕೀರಪ್ಪಾ ಪಾಟೀಲ	,,
೫೨	ಮಾಧವ ತಿನಾಯಕರ	,,
೫೩	ವ್ಹಿ. ಜಿ. ಯಾಳಗಿ	,,
೫೪	ಮಲಕಪ್ಪಾ ವಾಡೇಕರ	,,
೫೫	ಕಂಭು ರಾಜಾರಾಮ	,,
೫೬	ಕೆ. ಬಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೫೭	ಎನ್. ಎಸ್. ದಿವೇಕರ	,,
೫೮	ಎನ್. ಕೆ. ಗವಾಡೆ	,,
೫೯	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಗಲಗಲಿ	,,
೬೦	ಗುರುನಾಥ ರಾಜೇದೆನ್ನಿಕ	,,
೬೧	ವಾಮನ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಸಡೇಕರ	,,
೬೨	ಗಣೇಶ ಹರಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೬೩	ಮ. ವ್ಹಿ. ಮಂಗಳಸೂತ್ರೇಕರ	,,
೬೪	ಚೀವೇಂದ್ರಪ್ಪಾ ದೊಡ್ಡಣ್ಣವರ	,,
೬೫	ಜಯಧರ ಅಪ್ಪಾರ	,,
೬೬	ವೆಂ. ಶ್ರೀ. ಸುಡಿಕ	೬ ವಾರ
೬೭	ಜಿ. ಜಿ. ಥವಕೆ	೧೪ ದಿವಸ
೬೮	ಎಚ್. ವ್ಹಿ. ರಿಪ್ಪಿ	,,
೬೯	ಸಂಪಪ್ಪಾ ಅಂಗಡಿ	,,
೭೦	ವ್ಹಿ. ವ್ಹಿ. ಮುಂಜಿ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೭೧	ಎಸ್. ಎಸ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ	೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೭೨	ಭಾಂಡಾರಕರ	,,
೭೩	ಎವಿ. ಡಿ. ಮುನೋಳಿ	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೭೪	ಬಿ. ವ್ಹಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೭೫	ಆರ್. ಎ ಮಂಡಗಿ	೧೪ ದಿವಸ
೭೬	ದೀನಾನಾಥ ಕೇಕರೆ	,,
೭೭	ಎ. ಎವಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ	,,
೭೮	ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಗೋಡಸೇ	,,
೭೯	ಎವಿ. ಜಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ	,,
೮೦	ಎವಿ. ಡಿ. ಫೇವಾರಿ	೧೪ ದಿವಸ
೮೧	ಸಿ. ಡಿ. ವೇರಣೇಕರ	,,
೮೨	ಎಸ್. ಡಿ. ಬಾಗಿ	,,
೮೩	ಎಸ್. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೨ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೮೪	ಗಂಗಾಧರ ಪರಾಂಜಪೆ	೧೪ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೮೫	ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ಹೇರವಾಡಕರ	,,
೮೬	ಪಿ ಆರ್. ಸೋವಣ	,,
೮೭	ಕೆ. ಜಿ. ಜೋಶಿ	,,
೮೮	ಬಿ. ವ್ಹಿ. ಬಡಗೋಳಿ	,,
೮೯	ಡಿ. ಜಿ. ಯಾಳಗಿ	,,
೧೦೦	ವ್ಹಿ. ಟಿ. ಪೋತದಾರ	,,
೧೦೧	ಜಿ. ಎಸ್. ಪರಾಂಜಪೆ	,,
೧೦೨	ಕೆ. ವ್ಹಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	,,
೧೦೩	ವ್ಹಿ. ಎಲ್. ಪಾವಸೆ	,,
೧೦೪	ಜಿ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೧೦೫	ಕೆ. ಆರ್. ಪರಾಂಜಪೆ	,,
೧೦೬	ಜಿ. ಎ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೧೦೭	ಜಿ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲಕರ	,,
೧೦೮	ಕೆ. ಆರ್. ಉಮ್ಮರ್ಜಿ	,,
೧೦೯	ಡಿ. ಎವಿ. ದಾಂಡೇಕರ	೧೪ ದಿವಸ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೦೧೦	ಎಸ್. ಟಿ. ಪೋತದಾರ	೧೫ ದಿವಸ
೦೧೧	ಕೆ. ಜಿ. ಕಡಪಿ	,,
೦೧೨	ನಾರಾಯಣ ಪಾಟೋದೆ	,,
೦೧೩	ಬಿ. ಬಿ. ಪಾಪೋಳಕರ್	,,
೦೧೪	ಕೆ. ಆರ್. ದಿವೇಕರ	,,
೦೧೫	ಬಿ. ಎಸ್. ನಾಯಕ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೧೬	ವಿ. ಆರ್. ಜಿಕ್ಕುರ್ಡೆ	೨ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೧೭	ಎಸ್. ವಿ. ಶಾಕಡೆ	,,
೦೧೮	ಜಿ. ಬಿ. ದೇವಲಾಪುರೆ	,,
೦೧೯	ಎಸ್. ಕೆ. ಶೌಲಗಿ	,,
೦೨೦	ತೋರೆ ಬಿ.	೨ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೨೧	ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಶಾಕಡೆ	,,
೦೨೨	ಎಸ್. ಎಸ್. ವಾಳವೇಕರ	,,
೦೨೩	ಡಾವಲ ಪಾಲಕರ	೭೫ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೨೪	ಡಬ್ಲು. ಜಿ. ಬಾಳೇಕುಂದ್ರಿ	೧೫ ದಿ. ಸಾದಾ
೦೨೫	ಪಾಮಪ್ಪಾನ ಸಡೇಕರ	,,
೦೨೬	ಎ. ಎಸ್. ತಿಕೋಡಕರ	೨೧ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೦೨೭	ಆರ್. ಆರ್. ಬಂಡೇಕರ	೧೫ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೦೨೮	ಕೆ. ಟಿ. ಗೋಪಾಲೆ	೧ ವರ್ಷ ಕೆಲಸ
೦೨೯	ಗೋವಿಂದ ಬಂಡೇಕರ	೬ ಮಾಸ
೦೪೦	ಶಾಮಜೀದ್ರು ದೇಸಾಯಿ	,,
೦೪೧	ಶಿದ್ದಲಿಂಗಪ್ಪಾ ವಾಲಿ	,,
೦೪೨	ಯಮನಪ್ಪ ವಾಜಂತ್ರಿ	,,
೦೪೩	ಬಾಸಪ್ಪ ಗೌಡಾ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೪೪	ಭೀಮಗೌಡಾ	,,
೦೪೫	ಭೀಂಪಗೌಡಾ	,,
೦೪೬	ಬಾಬುರಿಗೌಡಾ	,,
೦೪೭	ಗೋಪಾಲಗೌಡಾ	,,
೦೪೮	ಶುಕ್ಲಗೌಡಾ	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೦೪೯	ಶಾಂತಯ್ಯ ಚ. ಮೋಠಿ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೦೫೦	ಹ. ತ್ರೀ. ಶೌಜಂಗಿ	,,
೦೫೧	ಎ. ಎನ್. ದೇಸಾಯಿ	೦೪ ದಿವಸ
೦೫೨	ವ್ಹಿ. ಕೆ. ಜಗದಾಳ್	
೦೫೩	ದಿವಾಕರ ಗೋಣಧರ ಅಷ್ಟೇ	
೦೫೪	ಬಿ. ಆರ್. ಹವಾಲ	
೦೫೫	ಚ. ವ್ಹಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೦೪ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೦೫೬	ಕೆ. ವಿ. ಹವಮಕೇರ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೫೭	ಬಿ. ಎಸ್. ತಿಕೋಡಕರ	,,
೦೫೮	ಅಕವರೆ	೧ ತಿಂಗಳು
೦೫೯	ಎಸ್. ಎಚ್. ಮುಲ್ಲಾ	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೦೬೦	ಜವಳಕರ	,,
೦೬೧	ಬಿ. ಎಸ್. ಜುವೇಕರ	,,
೦೬೨	ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ ಸೋಪಶಿ	೪ ತಿಂಗಳು,,
೦೬೩	ಗಂಗಾಬಾಯಿ ,,	,,
೦೬೪	ಶಾರೀಬಾಯಿ ಗದ್ರಿ	,,
೦೬೫	ಶುಕಾಬಾಯಿ ಅಪೀಜಂತಿ	,,
೦೬೬	ಶಾಂತಾಬಾಯಿ ನಾಪೆರ್ಕರ	,,
೦೬೭	ಮುಕ್ತಾಬಾಯಿ ತಿಕೋಡಕರ	,,
೦೬೮	ಎಲ್ಲಿಬಾಯಿ ಪಾಟೀಲ	,,
೦೬೯	ಶಾಂತಾಬಾಯಿ ಕೋವಾಜಕರ	,,
೦೭೦	ವೆಂಕಟೆಬಾಯಿ ಸುಂಕರಕರ	,,
೦೭೧	ಲಕ್ಷ್ಮಿಬಾಯಿ ಜೋಶಿ	,,
೦೭೨	ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ ಸ್ವಾಮುಪ್ರತೋಷಕ	,,
೦೭೩	ಬಿ. ಎಸ್. ಕೆ	೨ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೦೭೪	ಎಸ್. ಬಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೦೭೫	ಜವಳಕರ ರಾಮಚಾಮಿ	೬ ತಿಂ. ಸಕ್ರಮ
೦೭೬	ಟಿ. ಬಿ. ಯಮಕನಮರಡಿ	೨೫೦ ರೂ. ದಂ. ಮತ್ತು ೧೫ ತಿಂ. ಕೆ.
೦೭೭	ಅಮೃತಾವ ದೇಸಾಯಿ	

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೬೫	ಕೆ. ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ	೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೧೬೬	ಅಲ್ಲೀಸಾಹೇಬ ವರಿಮನಿ	೪ ತಿಂ. ,,
೧೬೭	ದತ್ತೋಪಂತ	೪ ತಿಂ. ,,
೧೬೮	ಅನಂತರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ	೫ ತಿಂ. ,,
೧೬೯	ಬಸವಂತಪ್ಪ ಬಂಡಾರಿ	೪ ತಿಂ. ,,
೧೭೦	ಗಂಗಪ್ಪ ಜಾಧವ	೫ ತಿಂ. ,,
೧೭೪	ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಹೆಗಡೆ	೬ ತಿಂ. ,,
೧೭೫	ವಾಮನರಾವ ಬಿದರಿ	೬ ತಿಂ. ,,
೧೭೬	ಡಿ. ಆರ್. ಗೋಖಲೆ	,,
೧೭೭	ವ್ಹಿ. ಆರ್. ಚಿಟ್ನೀಸ	,,
೧೭೮	ಆರ್. ಆರ್. ನಾಯಿಕ	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೧೭೯	ಆರ್. ಬಿ. ಸೋನವಾಲಾ	೬ ತಿಂ. ,,
೧೮೦	ಜೆ. ಗ್ರಾಮೋಪಾಧ್ಯಾಯ	೧೪ ದಿವಸ
೧೮೧	ಮಂಗೇಶ ಹಿರೇಕರ	೨ ತಿಂ. ಕ.
೧೮೨	ಜಿ. ವ್ಹಿ. ಗುಂಜಿ	,, ,,
೧೮೩	ಕೆ. ಜಿ. ಶಠಾಷ	,, ,,
೧೮೪	ಸತ್ಯಭಾಮಾಬಾಯಿ ಪ್ರಭು	
೧೮೫	ಯಮುನಾಬಾಯಿ ಧಾರವಾಡಕರ	
೧೮೬	ಕಮಲಾಬಾಯಿ ನಾಯಿಕ	
೧೮೭	ತಾರಾಬಾಯಿ ಜೋಶಿ	
೧೮೮	ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಪಡನೀಸ	
೧೮೯	ಪಾರ್ವತೀಬಾಯಿ ತಾಜರೇಕರ	
೧೯೦	ದುರ್ಗಾಬಾಯಿ ,,	
೧೯೧	ಕಮಲಾಬಾಯಿ ಗುಂಜೀಕರ	

ಇವರಿಗೆ ತಾಕೀತ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟಿರು.

ಖಾನಾಪುರ—ತಾಲೂಕ

೧೯೨	ಹ. ಶ್ರೀ. ನಾಯಿಕ	೧ ವರ್ಷ
೧೯೩	ಬಿ. ಶಿ. ಅಕಣಾವಿ	,,
೧೯೪	ವಿಷ್ಣು ಸಖಾರಾಮ ದೊಡ್ಡಿ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೯೫	ವರಿಂಹ ಕೃಷ್ಣ ವಾಯಿಕರ	೧ ವರ್ಷ
೧೯೬	ಕೃ ಪಾ ನಾಯಿಕ	೩ ತಿಂ.೧೦ ರೂ. ದಂಡ
೧೯೭	ಗ. ಅ. ಧೋರಿ	೫೫ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೧೯೮	ಅವಂತ ಮಂಗೇಶ ನಾಯಿಕ	೧ ತಿಂಗಳು
೧೯೯	ಲಕ್ಷ್ಮಿ ವಿಠ್ಠಲ ಶಾಕಕರ	೧೫ ತಿಂಗಳು
೨೦೦	ಸಂಗಪ್ಪ ಭೂಜಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ	
೨೦೧	ರಾ. ವೆ. ಶವದೇಕರ	೨೧ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ
೨೦೨	ವಿ. ವಾ. ದೇವಲಾಥರ	೬ತಿಂಗಳು ೧೦ ದಿವಸ
೨೦೩	ಗಂ. ಸಂ. ಗಿರಿಗೌಡ	೩ತಿಂ.+ರೂ.೩೫ ದಂಡ
೨೦೪	ಮ. ಶ್ರೀ. ನಾಯಿಕ	೧೫ತಿಂ.+೨೫ರೂ.ದಂಡ
೨೦೫	ಗೋ. ನಾ. ಕಾಮತ	೨೫ತಿಂ.+೫೦ರೂ. ದಂ.
೨೦೬	ಮು. ಶ್ರೀ. ವರ್ಕ	೨ತಿಂ.+೩೫ ರೂ. ದಂಡ
೨೦೭	ಗೋಕರ್ಣ ಪರಮರಾಮ ಕಿಂಟೀ	,,
೨೦೮	ದತ್ತಾರಾಮಯ. ಜಾಧವ	೨೧ ದಿ. ೩೫ ರೂ.
೨೦೯	ಶ. ಚಿ. ಕೊಡಚವಾಡ	೨ ತಿಂಗಳ ಕಠಿಣ
೨೧೦	ಆಬಾ ಆತ್ಮಾರಾಮ ಕಾಮತ	,, ,,
೨೧೧	ಸಂಧಾಜಿ ನಾಕಾಯಣ ಜಾಂಧೆಕರ	೧ ದಿವಸ
೨೧೨	ವೆ. ರಾ. ಪಗಡ	೦೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ
೨೧೩	ರಾವಜಂದ್ರ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂಗಳು ,,
೨೧೪	ಕೃ. ವಿ. ಬೋಕಡೆ	೧ ದಿವಸ
೨೧೫	ಬ. ಗು. ವೈಜನಾಥಮಕ	೧೦ ರೂ. ಅಥವಾ ೪ ತಿಂಗಳು
೨೧೬	ಬಾಳಂಭಟ್ಟ ಪಲಸಗಿ	೧ ದಿವಸ

ಬೈಲಹೊಂಗಲ ತಾಲೂಕ

೨೧೭	ರಾ. ಹಂ. ನಾಯಿಕ	೩ ತಿಂಗಳು
೨೧೮	ರಾ. ವೆ. ಇಂಗಳೆ	೪ ತಿ.+ ೨೫ ರೂ.
೨೧೯	ರಾ. ರಾ. ಥವಳೆ	೧ ವಾರ ಅಥವಾ ೧೦ರೂ.
೨೨೦	ಗುರುನಾಥ ರಾಮಚಂದ್ರ ಜೋಶಿ	,,
೨೨೧	ಹ. ಅ. ಮಿಳ್ಳಿಮನಿ	೨ ,, ೪೦ ,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಳಿಕೆ.
೨೨೨	ಹ. ಕೃ. ಇಮಡಿ	೧ ವಾರ ೮. ೧೦ ರೂ.
೨೨೩	ತಿಪ್ಪಾ ಮಹಾರ	೧ ತೀ.
೨೨೪	ಯಲ್ಲಾ ಮಹಾರ	,,
೨೨೫	ಶುಭೇಷಣಪೇಟ ಅಲಿ	೩ ರೂ. ದೊಡ
೨೨೬	ಗೌಸುಷಪೇಟ	,,
೨೨೭	ತೀಗಪ್ಪ ಪರಸುಷಾಳ	೪ ,, ,,
೨೨೮	ದುರ್ಗಪ್ಪಾ ಕಾಜಗಾರ	,, ,,
೨೨೯	ಗುಡಬಸಪ್ಪ	೧ ತೀಗಳು
೨೩೦	ಈರಯ್ಯ ವಸ್ತ್ರದ	೯ತೀ. ೯. ೫೦ ರೂ. ದೊಡ
೨೩೧	ಸಕ್ಕಪ್ಪ ಬೌಗುಳೆ	,,
೨೩೨	ಬಸಪ್ಪ ತಿದಷಾಳ	,,
೨೩೩	ಬಸಪ್ಪ ಚುಟ್ಟಾವವರೆ	,,
೨೩೪	ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಟಣ ತೀಪಿ	,,
೨೩೫	ಹಣಮಂತಸಿಂಗ ಧಾರವಾಡ	೯ ತೀಗಳು ೯೫೫ ೫೦ ರೂ. ದೊಡ
೨೩೬	ತಿವಶ್ರಪ್ಪ ಬೆಣ್ಣಿ	,,
೨೩೭	ತಿಪ್ಪು ಮಹಾರ	,,
೨೩೮	ಪ ಪಪ್ಪ ಚುಟ್ಟಾವವರೆ	,,
೨೩೯	ತಿವಲಿಂಗಪ್ಪ ವೆಂಕಳಗಿ	೯ ತೀಗಳು ೯೫೫
೨೪೦	ಬಸವಣ್ಣಿಪ್ಪ ಚುಟ್ಟಿ	,,
೨೪೧	ತಿದ್ದಪ್ಪ ಬೆಕೋ೯	,,
೨೪೨	ಸಂಗಪ್ಪ ಚುಟ್ಟಾವವರೆ	,,
೨೪೩	ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಕಂಬಾರ	,,
೨೪೪	ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಹೊಸೂರ	,,
೨೪೫	ಬೈಲಪ್ಪ ವಕ್ಕುಂದ	,,
೨೪೬	ಬಸವಂತ ಕೆಂದಿಟ್ಟಾವರೆ	,,
೨೪೭	ಬಾಳಪ್ಪ ಯೆಟ್ಟೆವವರೆ	,,
೨೪೮	ಜಾನಾಯಣ ಜೋಗಿ	,,
೨೪೯	ರುದ್ರಪ್ಪ ಸಂಬರಗಿ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಳಿಕೆ.
೨೫೦	ತಿವಬಸಪ್ಪ ದೇವವಡಿ	೯ ತೀಗಳು ೯೫೫
೨೫೧	ತಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಾಳ	,,
೨೫೨	ಹಪ್ಪೆಪ್ಪ ವಾಲಿ	,,
೨೫೩	ಅಪ್ಪಾಷಪೇಟ ಕಾಡಕೋಳ್ಳ	,,
೨೫೪	ಗೂಳಪ್ಪ ಮಹಾರ	,,
೨೫೫	ಅಬ್ಬಯ್ಯ ದೊಣೆಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	೧ ವ.
೨೫೬	ಮಲ್ಲನಾಯಕ ಸುಬನಾಯಕ ಚಿಮ್ಮಮಡಿ	,,
೨೫೭	ತಿವನಾಯಕ ಬಸಪ್ಪ ನಾಇಕ	,,
೨೫೮	ಸಣ್ಣವೀರ ಕೆಚ್ಚನಾಯಕ	೯ ತೀ. ,,
೨೫೯	ಬಾಳಪ್ಪ ನೀಲಳೆಂಕಪ್ಪ ಬಾವೀಕಾಳ	,,
೨೬೦	ಸಂಗಪ್ಪ ಜೋಳಪ್ಪ	,,
೨೬೧	ಕರಬಸಯ್ಯ ಜಡಬಸಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	,,
೨೬೨	ಬಸವಂತ ಜಡಬಸಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	,,
೨೬೩	ವೀರಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ತಿಗಡಿ	,,
೨೬೪	ದೊಡಪ್ಪ ರಾಜಪ್ಪ ರಾಜಾಯಕರೆ	,,
೨೬೫	ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಭದ್ರಣ್ಣವರೆ	,, ೯ ತೀಗಳು ೯೫೫
೨೬೬	ವೀರಪ್ಪ ರುದ್ರಪ್ಪ ಕಂಬಾರ	,,
೨೬೭	ನಾಗಪ್ಪ ಬಿಳ್ಳಪ್ಪ ಪತ್ತಾರ	,,
೨೬೮	ತಿವನಾಯಕ ರಾಮನಾಯಕ ಪಾಟೀಲ	,,
೨೬೯	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಅಪ್ಪಯ್ಯಪ್ಪ ಭಾವೀಕಾಳ	
೨೭೦	ಬಸಪ್ಪ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ತಿವಣ್ಣವರೆ	,,
೨೭೦	ಭೀಮಪ್ಪ ಗುಬಬಸಪ್ಪ ಸಣ್ಣಮಡಿ	,,
೨೭೨	ತಿದ್ದಪ್ಪ ಯೆತಿಮೋಳಗಿ	,,
೨೭೨	ಸಂಗಯ್ಯ ವೀರಯ್ಯ ಅದೋನಿ	,,
೨೭೪	ತಿವಬಸಪ್ಪ ತಲ್ಲೂರ	,,
೨೭೫	ಶುಭೇಷಣಪೇಟ ಚಂದಷಾಳ	,,
೨೭೬	ಬಸಪ್ಪ ಕದಕೋಳ	,,
೨೭೭	ಬಸವಂತಪ್ಪ ಭಾವೀಕಾಳ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೨೭೪	ಬಸಪ್ಪ ಬೈಲೂರ	,,
೨೭೯	ಗುರುಶಿದ್ಧಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	೫೦ ರೂ. ದಂಡ
೨೮೦	ದೊಡ್ಡಪ್ಪ ಬಸವಂತಪ್ಪ ಮಠದ	,,
೨೮೧	ಚನವೆಲ್ಲಪ್ಪ ಗದಿಗ	,,
೨೮೨	ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪ ಹಾದೀಮನಿ	,,
೨೮೩	ಬಾಳಪ್ಪ ಪರಪ್ಪ ಸುಂಕದ	,,
೨೮೪	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಭಾವೀಹಾಳ	,,
೨೮೫	ವೀರಪ್ಪ ಅಡಿವೆಪ್ಪ ಹಲಸಿ	,,
೨೮೬	ಬಸಪ್ಪ ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ	,,
೨೮೭	ಸಂಗಪ್ಪ ಕೋಟಿಗಿ	,,
೨೮೮	ಚನಬಸಪ್ಪ ಜಿಡ್ಡಿಮನಿ	,,
೨೮೯	ನಾಗಪ್ಪ ತಳವಾರ	,,
೨೯೦	ಚನಬಸಪ್ಪ ದುಂಡಪ್ಪ ಹುಡೇದ	,,
೨೯೧	ಗಂಗಪ್ಪ ಕರಿಗಾರ	,,
೨೯೨	ರಾಮಚಂದ್ರ ಭೀಮರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೨೯೩	ನಾವಪ್ಪ ನೇಸರಗಿ	,,
೨೯೪	ಚಂದಪ್ಪ ನೇಸರಗಿ	,,
೨೯೫	ಗುರುನಾಥ ವಾಮನಾಚಾರ್ಯ ವಾಳವೇಕರ	
೨೯೬	ಶ್ರೀರಂಗ ಕಾಮತ	೧೬ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೨೯೭	ಸಿ. ಎಫ್. ಶರಾಫ	೩ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೨೯೮	ಯಲ್ಲಪ್ಪ ಹುಲಕುಂದ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೨೯೯	ಬಸಪ್ಪ ನೇಸರಗಿ	,,
೩೦೦	ಬಾಬು ಮಹಾಜನ	೩ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೩೦೧	ಕಾಶಯ್ಯ ಸಾಲಿಮಠ	,,
೩೦೨	ವೀರಪ್ಪ ಅಂಕಲಗಿ	,,
೩೦೩	ಮಹದೇವ ವಿಶ್ವನಾಳಕರ	,,
೩೦೪	ಹೀರಪ್ಪ ರಾಮಪ್ಪ	೩ ತಿಂ. ೧೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ೨ ತಿಂಗಳು
೩೦೫	ಬಾಳಪ್ಪ ಪಟ್ಟೇದ	೩ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೩೦೬	ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ ಬಡಿಗೇರ	೩ ತಿಂಗಳ
೩೦೭	ಸೊಲಬಪ್ಪಾ ವಿಭೂತಿಮಠ (ವಿರೂಪಾಕ್ಷಪ್ಪ)	೩ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ
೩೦೮	ಯು. ಹುಲುಗನ್ನವರ(ಹುಲಗನ್ನವರ)	,,
೩೦೯	ಶಿ. ಕೋತಂಬ್ರಿ	೬ ತಿಂ. ೧೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ೨ ತಿಂಗಳು
೩೧೦	ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಭರಮಣ್ಣವರ	೩ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೩೧೧	ಚನ್ನಪ್ಪ ಯಾಪಿನ್ನವರ	
೩೧೨	ಅಪ್ಪಯ್ಯಪ್ಪ ವಳ್ಳಂದ	[ಮೇಸ್ತಿ ಶಾಲೆ
೩೧೩	ಚಂದ್ರಕೀರ್ತಿ ಕುಡಚಿಮಠ	೨ ವರ್ಷ ಕಿಷ್ಕರಿ
೩೧೪	ಶ್ಯಾಮು ಶರಾಫ	
೩೧೫	ದೆಕ್ಕಾತ್ರೀಯ ಶರಾಫ	೨ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ ೩ ಮೇರೆ ೧ ವರ್ಷ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೩೧೬	ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಕಡವೇಕರ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೩೧೭	ಸಿದ್ಧೇಶಯ್ಯ ಪುರಾಣಿಕ	೩ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೩೧೮	ಗಂಗಪ್ಪ ನಾಯಿಗೇರ	೩ ತಿಂ. ೧೫೦ ರೂ. ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ೨ ತಿಂಗಳು
೩೧೯	ಅಪ್ಪಣ್ಣಾ ದೇಶಪಾಂಡೆ	
೩೨೦	ಚಿನ್ನಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ವಿಭೂತಿಮಠ	
೩೨೧	ತಿವಪ್ಪ ಯರಝುರವಿ	
೩೨೨	ಶಂಕರಗೌಡಾ ಒಂಟೇಲ	
೩೨೩	ಫಕೀರಪ್ಪ ಜಾಸ್ತಾರ	
೩೨೪	ರಾಯಪ್ಪ ಕುಂಬಾರ	
೩೨೫	ತ್ರೀಪಾದ ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೩೨೬	ಅನಂತ ನೀರ್ಗಿಕರ	
೩೨೭	ಭೀಮಪ್ಪ ನಾವಲಗಿ	೩ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೩೨೮	ರಾಮಚಂದ್ರ ತಿರ್ಕಿಕರ	೪ ,, ,,
೩೨೯	ಸುಬುದ್ಧಿ ಹಿರೇಮಠ	೩ ತಿಂ. ,,
೩೩೦	ನಾಡಪ್ಪ ಸೀಮಿ	

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೩೦	ಕಾಶೀಮ ಪೀಜಾರ	
೪೩೨	ಮಳಮ್ಮ	
೪೩೩	ಮುಗುಟು ವಕ್ಕಲ್ಲವರ	
೪೩೪	ಗಂಗಪ್ಪ ಜ್ಞಾನಿಮಿ	
೪೩೫	ಮೂರ್ತಯ್ಯಸ್ವಾಮಿ ಅಗಡೋಳ (ಮುಪದ)	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೪೩೬	ಈರಪ್ಪ ಹಾರೋಕೊಪ್ಪ	,,
೪೩೭	ವಿಶ್ವಲಾವ ಅರವಳ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೪೩೮	ಸಾತಪ್ಪ ಪವಾಸಪಟ್ಟಿ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೪೩೯	ಅಡಿನಯ್ಯ	
೪೪೦	ಅಡಿವೆಪ್ಪ ಹಾವಲಗಿ	
೪೪೧	ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ಗುಂಡಿಬಾಸ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೪೪೨	ವಾಡೆಪ್ಪ ಗೋಳಣ್ಣನವರ	
೪೪೪	ಸಂಗಪ್ಪ ಹರಗೊಪ್ಪ (ಸಂಪಗಾವಿ)	೩೦. ಸ.
೪೪೪	ಗದಿಗೆಪ್ಪ ತಿವಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ ೧೪	ತಿಂಗಳ+ ೧೦೦. ರೂ.
೪೪೫	ದೇವಪ್ಪ ಜೈನ	,, ,,
೪೪೬	ಅಮಂತ ಜೀವಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,, ,,
೪೪೭	ಧೀನುಪ್ಪ ಅಪ್ಪಯ್ಯ ಹುಲಮನಿ	
೪೪೮	ಹುಸೇಪಸಾಹೇಬ ದೇಪಾರಿ	ರೂ. ೧೦
೪೪೯	ಇನಾಮಸಾಹೇಬ ಬಸಾಪೂರ	,,
೪೫೦	ಬೈಲಪ್ಪ ಬಳಗಾರ	,,

ಸವದತ್ತಿ ತಾಲೂಕ

೪೫೧	ರಾಮಚಂದ್ರ ಶ್ರೀಪತಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೪೫೨	ಅಪ್ಪಣ್ಣ ದೇಪಾಂಡೆ	
೪೫೩	ಅಪ್ಪನವರ	
೪೫೪	ತಿದ್ದಪ್ಪ ಹೊಸಮನಿ	
೪೫೫	ಗ್ರಾಮೋಪಾಧ್ಯ	

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೫೬	ದಯಾವಂತೆ ಅರೋಳ್ಳಿ	೧ ವರ್ಷ
೪೫೭	ಗಜಪತಿರಾವ ಮುಧೋಳ	
೪೫೮	ಗುಂಡಪ್ಪಳ್ಳಿ ಸುಬ್ಬಾಪ್ಪಳ್ಳಿ ಹಂದಿಗೆನೂರ	೭೫ ತಿಂಗಳು +ರೂ. ೧೦೦
೪೫೯	ಮಲ್ಲೇಶೀ ವೀರಪ್ಪ ನವಲಗುಂದ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ + ೪೦ ರೂ. ದಂಡ
೪೬೦	ಚನ್ನಪ್ಪ ಬಾಳ	೪ ತಿಂಗಳು +೧೦೦ ರೂ.
೪೬೧	ಮುರಿಗೆಪ್ಪ ಬಾಳ	,, ,,
೪೬೨	ಮಡಿವಾಳ ವೀರಪ್ಪ ತಿರಕಣ್ಣವರ	,,
೪೬೩	ಹೊಳೆಬಸಪ್ಪ ಹಣಿಗಿ	,,
೪೬೪	ನಬಿ ಪೀಜಾರ	,,
೪೬೫	ಫಕೀರೆಪ್ಪ ರಾಮಪ್ಪ ವಾಲುಪ್ಪೀ	,,
೪೬೬	ಗಪ್ಪೂರಸಾಹೇಬ ಮದಪ್ಪರ	,,
೪೬೭	ಇಮ್ಮಣ್ಣ ಬುಡಗಾರ	,,
೪೬೮	ನಾಗಪ್ಪ ಬುಡಪ್ಪಗೋಳ	,,
೪೬೯	ವೀರಪ್ಪ ಧಾರವಾಡ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ + ೫೦ ರೂ. ದಂಡ
೪೭೦	ಗಿರಿಮಲ್ಲಪ್ಪ ದೆಲ್ಲದ	,,
೪೭೧	ಚನಮಲ್ಲಯ್ಯ ಫೋಟವಾರಿ	೧ ವರ್ಷ ಕಠಿಣ
೪೭೨	ಮಹಂತಪ್ಪ ದೇವನಗುಡಿ	೧೫೦ ರೂ. ದಂಡ
೪೭೩	ಹಕ್ಕಪ್ಪ ಯರಿಗಾರ	೨೫ ರೂ. ,,
೪೭೪	ಪಂಚಲಿಂಗಪ್ಪ ಗೋವುಡಿ	,,
೪೭೫	ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ದಾನಿವವರ	,,
೪೭೬	ಯಲ್ಲಪ್ಪ ತೆಂಡರೆ	,,
೪೭೭	ಚನ್ನಪ್ಪ ದೆಪರೆ	,,
೪೭೮	ತಿದ್ದಪ್ಪ ದೆಪರೆ	,,
೪೭೯	ಅಡಿವೆಪ್ಪ ಹಕ್ಕಣ್ಣವರ	,,
೪೮೦	ರಾಜಪ್ಪ ನವಲೆ	,,
೪೮೧	ಬಾಳಪ್ಪ ನವಲೆ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ
೪೯೨	ನಾನಪ್ಪ ನವಲೆ	,,
೪೯೩	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಬೆಹರೆ	೨೫ ರೂ. ದಂಡ
೪೯೪	ಗೆಂಗಯ್ಯ ಬೆಹರೆ	,,
೪೯೫	ಬಸವಪ್ಪೆಪ್ಪ ಮಲ್ಲೇಶಪ್ಪ ಕರಡಿಗುಡ್ಡ	೧೨ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ ೫೦೦ ರೂ. ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೯೬	ಆವಂದ ಬಾಪೂರಾವ ಮನಗೂಳ	,,
೪೯೭	ಪ್ರಲ್ಹಾದ ಅನಂತ ಸಕ್ರೆ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೪೯೮	ಸಣ್ಣಮಲ್ಲಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ	೧೩ ತಿಂಗಳ ಶಿಕ್ಷೆ
೪೯೯	ಬಾಳಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಹೂಗಾರ	
೪೯೦	ಮಹದೇವ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಮಲ್ಲೇಶಜ್ಜನವರ	೯ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೯೧	ಫಕೀರಪ್ಪ ದೀವಟಗಿ	,
೪೯೨	ಚೆನಬಸಪ್ಪ ಮೊರಬ	
೪೯೪	ತಂಕರಪ್ಪ ವೊರಬ	೯ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೯೪	ಬಾಳಪ್ಪ ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೪೯೫	ಈರಪ್ಪ ಕಡ್ಡಿ	೪ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ
೪೯೬	ತಿವಪ್ಪ ಹುಕ್ಕೇರಿ	೮ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೯೭	ಸಿದೆರಾಮಯ್ಯ ಸಂಪಗಾವಿ	೧೨ ತಿ ಗಳ ಸಶ್ರಮ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೯೮	ಬಾಳಪ್ಪ ಹುಕ್ಕೇರಿ	೨ ವರ್ಷ ರಿಫರಮೇಟರಿ ಶಾಲೆ
೪೯೯	ತಿಪ್ಪಪ್ಪ ಬೆಳಗಾವಿ	೯ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೦೦	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೀಲಕರೆ	
೪೦೧	ಯಲ್ಲಪ್ಪ ತಳವಾರ	೯ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೦೨	ಚಾಂದಸಾಹೇಬ ಪೆಂಢಾರಿ	೯ ತಿಂಗಳ ಸಶ್ರಮ ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ

ಅ. ನಂ	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೦೩	ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಕಂಬಾರ	
೪೦೪	ಚನವೀರಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	೨ ವರ್ಷ ರಿಫರೆ ಮೇಟರಿ ಶಾಲೆ
೪೦೫	ತಿವಬಸಪ್ಪ ಮಳ್ಳಿ	೨ ವರ್ಷ ರೀಫರಮೇಟರಿ ಶಾಲೆ
೪೦೬	ರಾಚಯ್ಯ ಮುಪ್ಪಿನವರ	೧೨ ತಿಂಗಳು ಸಶ್ರಮ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೦೭	ಬಾಳಪ್ಪ ನಿಂಗಪ್ಪ ಸಿದ್ದಿಯಾರ	,,
೪೦೮	ಬಸವಂತಪ್ಪಾ ಹೂಗಾರ	೧೨ ,,
೪೦೯	ವಿನಾಯಕಭಟ್ಟ ಜೋಶಿ	೪ ತಿಂಗಳು ಸಶ್ರಮ
೪೧೦	ವಿಷ್ಣು ಗೋವಿಂದ ಪೇಷಕರೆ	೧೨ ತಿಂಗಳು ಸಶ್ರಮ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೧೧	ಲಕ್ಷ್ಮಣನಾಯ್ಕ ಕಾಮತ	೧೨ತಿಂಗಳು ಸಶ್ರಮ ೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ೩ ತಿಂಗಳ ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೧೨	ಬಳವಂತ ಅಪ್ಪಾರಾವ ಲಟ್ಟೆ	
೪೧೩	ತಿವಪ್ಪಾ ಯಾದವಾಡ	೪ ತಿಂಗಳು ಸಶ್ರಮ
೪೧೪	ಮಹದೇವ ಶೀಲಕರೆ	,,
೪೧೫	ಚನಬಸಪ್ಪಾ ಮಂತ್ರೆಣ್ಣವರ	,,
೪೧೬	ವೀರಯ್ಯಾ ಪೂಜಾರಿ	,,
೪೧೭	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ದಲಾಲ	,,
೪೧೮	ಲಕ್ಕಪ್ಪಾ ನಿರ್ವಾಣಿ	೪ ತಿಂಗಳು ಸಶ್ರಮ
೪೧೯	ಬಸವಂತಿ ಶೇಸರ್ಗಿ	,,
೪೨೦	ಅಪ್ಪಾಜಿ ಆರ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ	೪ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ
೪೨೧	ತಂಕರಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲ	೧೦ ತಿಂ. ಸಶ್ರಮ ೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ತಿಂಗಳು ಮತ್ತು ೩೦೦ ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೪೨೨	ಫಕ್ಕೀರಪ್ಪಾ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ	೨ ವರ್ಷ ರಿಫರಮೇಟರಿ ಶಾಲೆ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಕ್ಷೆ.
೧೨೫	ತಿಮಪ್ಪ ತಂಪ್ರಿ	
೧೨೬	ಆದಿಮೆಪ್ಪ ಹಾಲ್ಯುವ್ವಕ	೬ ತಿಂ. ಕಕ್ರೆವ್ಯ ೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಇಲ್ಲವೆ ೨ ತಿಂಗಳು
೧೨೭	ತಿವರಿಂಗಯ್ಯ ಕೊಂಡಿ	
೧೨೮	ದುಂಡಪ್ಪ ಬಂಡಿ	
೧೨೯	ದುಂಡಪ್ಪ ಬಡಪ್ಪ ದೆಪ್ಪೆ	
೧೩೦	ಅಚ್ಚಪ್ಪ ಬಡಿಕರ್	
೧೩೧	ಪ್ಪಮುಮಪ್ಪ ಬಡಕೆಪ್ಪ	
೧೩೨	ಪ್ಪಮುಮಪ್ಪ ದಡ್ಡೀಧಾವಿ	
೧೩೩	ಪೆಪ್ಪಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ದೆಪ್ಪೆ	
೧೩೪	ದಿಣವರ ಪಾ. ಯಮ್ಮಂಡಿ	೯ ತಿಂ. ಕಕ್ರೆವ್ಯ
೧೩೫	ಪರಪ್ಪ ತಿದ್ದಪ್ಪ ಧರಜ್ಜನವರ	
೧೩೬	ಅಜ್ಜಪ್ಪ ಸಂಗಪ್ಪ ದಡ್ಡೀ (ಭುಡ್ಡೆ)	೯ ತಿಂಗಳು ಕಕ್ರೆವ್ಯ
೧೩೭	ಸಾರಿಕೆ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಅಂಗಡಿ	
೧೩೮	ಧೀಮಪ್ಪ ಪ್ಪಕ್ಕೇರಪ್ಪ ಯರಪಳ್ಳಿ	
೧೩೯	ಜೀವಣಭಳ್ಳಿ ಮುಡಾಕಭಳ್ಳಿ	
೧೪೦	ಡಿ. ವಾಯ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೧೪೧	ರಾಮಚಂದ್ರ ಶ್ರೀಪತಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೧೪೨	ಮೆಂಡಯ್ಯ ಸಂಗಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	೨ ವರ್ಷ
೧೪೩	ಡಾ. ಈ. ದ್ಯಾವಪ್ಪಿ	೯ ತಿಂ.+೩೦ ರೂ. ದಂ.
೧೪೪	ಮೂಗಪ್ಪ ಕಂಬಿ	೯ ತಿಂ. +೩೦ ರೂ. ದಂಡ
೧೪೫	ಬಾಳಪ್ಪ ಮಲ್ಲಪ್ಪ ದೊಡಕೆತ್ತನ	,, ,,
೧೪೬	ಗುರುಪ್ಪ ಸೋಮಪ್ಪ	

ಹುಕ್ಕೇರೀ ತಾಲೂಕಾ

೧೪೭	ವಿಶ್ವಯ್ಯ ಅಲ್. ಮುಡಾಳಿಕ	
೧೪೮	ಜೀವಾಳ ಡಾಕಾಜೀ ಮುಡಾಳಿಕ	
೧೪೯	ಗುರುನಾಥ ರಾಮಚಂದ್ರ ವಾಮನಾಚಾರ್ಯ	೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೬ ತಿಂಗಳು

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಕ್ಷೆ.
೧೫೦	ಅಣ್ಣಾಜಿ ಕೇಶವ ಮುಡಾಳಿಕ	
೧೫೧	ಅನಂತ ಡಾಕಾಜೀ ಮೋಡಿ	೧ ತಿ. + ೨೫ ರೂ. ದಂಡ
೧೫೨	ಎಂ. ಏ. ಪಾಟೀಲ	೦ತಿಂ. + ೩೦ ರೂ. ದಂಡ (ನಾದಾ)
೧೫೩	ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ದೇಶಪಾಂಡೆ	,, ,,
೧೫೪	ಜಡಬಡಪ್ಪ ಗುಂಧ	,, ,,
೧೫೫	ಶ್ರೀ೦ ದೇ. ಸುಬೇದಾರ	,, ,,
೧೫೬	ಖಾದೀರಸಾಹೇಬ ನದಾಫ್	,, ,,
೧೫೭	ಬಸವೇಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿಗಿ	೯ತಿಂ. ೩೦ ರೂ. (ಕೆಶಿ)
೧೫೮	ಶಂಕರ ಎನ್. ಜೋಶಿ	೭ ತಿಂ. ಕೆಶಿ
೧೫೯	ದಶರಥ ಮಿಸಳೆ	೭ ತಿಂ.,,+೩೦ ರೂ. ದಂಡ
೧೬೦	ಖಂಡೂ ಭಳ್ಳೆ	,, ,,
೧೬೧	ಓಂಕಾಪ್ಪ ಗೋಪಾಳಿ	,, ,,
೧೬೨	ಗುರುಲಿಂಗಪ್ಪ ಕೇರಿ	,, ,,
೧೬೩	ವಾಮರಾವ ದೇಸಾಯಿ	
೧೬೪	ಆರ್. ಎನ್. ಜೋಶಿ	೬ ತಿಂ.+೨೫ ರೂ. ದಂ.
೧೬೫	ಶಂಕರ ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ ಗಣಾಚಾರಿ	
೧೬೬	ಏ. ವಾಯ್. ದೇಶಪಾಂಡೆ	೭ ತಿಂ. + ೩೦ ರೂ. ದಂಡ
೧೬೭	ಶಾಸ್ತ್ರಿ ವೆಂಕಾಯಿ	
೧೬೮	ತಿವಮೂರ್ತಿ ಭೌಗುರೆ	೨ ತಿಂ. ,,
೧೬೯	ಖಾದೀರಸಾಹೇಬ ಕೆಳಿ	೯ ತಿಂ. + ೩೦ ರೂ. ದಂಡ (ಕೆಶಿ)
೧೭೦	ಶಂಕರ ವಿಷ್ಣು ಜೋಶಿ	,, ,,
೧೭೧	ಎ. ಎ. ಕಟ್ಟಿ	೬ ತಿಂ. ಕೆಶಿ
೧೭೨	ಬಿ. ಜಿ. ಉಸ್ತಾದ	೨ ತಿಂ. ಕೆಶಿ
೧೭೩	ಎಲ್. ಹುಕೇರಿ	..

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೭೨	ಭೀಮಪ್ಪಾ ಬೇಡರ	,,
೪೭೩	ಅಮಂತ ಚಿಕ್ಕೋಡಿ	೬ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೪೭೪	ಬಾಳೂ ಕಲಾಮಂತ	,,
೪೭೫	ಶ್ರೀಮಂತಾಳಕರ	೧೫ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೪೭೬	ರಾಮಪ್ಪ ಕಾಪಸಿ	೨ ತಿಂ.+೨೫ ರೂ. ದಂಡ
೪೭೭	ಮಲ್ಲಾ ಎಲ್ಲಪ್ಪಾ ಜೋಗಿ	೨೫ ರೂ ದಂಡ
೪೭೮	ಪೀ. ಡೀ. ಉತ್ತರಿ	೬ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೪೭೯	ಆರ್ ಬಿ. ಓಪಿ	೨ ತಿಂ. ,,
೪೮೦	ಆರ್. ಎ. ರಾಜಗೋಳ	,,
೪೮೧	ಎನ್. ಎ ಸುತಾರ	೪ ತಿಂ ಕಠಿಣ
೪೮೨	ಎನ್. ಬಿ. ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ	,,
೪೮೩	ಬಿ. ಎನ್. ಬಡಾಯಿ	,,
೪೮೪	ತುಕಾರಾಮ ನಲವಡೆ	೬ ತಿಂ ಸಾದಾ
೪೮೫	ಸತ್ಯಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲ	,,
೪೮೬	ನಿಜಪ್ಪಾ ಭೀಮಪ್ಪ ಆಲೂರಿ	,,
೪೮೭	ರಾಮಚಂದ್ರ ಕೆ. ಕವಡಿ	೩ ತಿಂ ಕಠಿಣ
೪೮೮	ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ ತಪ್ಪೇರಿ	೪ ತಿಂ. ,,
೪೮೯	ಈರಪ್ಪಾ ಶಿವಪ್ಪಾ ಥಾರಕಾರ	,,
೪೯೦	ರಾಮಚಂದ್ರ ವಿರಪ್ಪಾ ಹಂಚಿ	,,
೪೯೧	ಬಸಪ್ಪಾ ಬಾಳಪ್ಪಾ ಖಾನಗಂಗಿ	,,
೪೯೨	ಎಲ್ಲಪ್ಪ ಸಣ್ಣಪ್ಪಾ ಭೋಯಿ	,,

ಗೋಕಾಕ ತಾಲೂಕ

೪೯೩	ಬಸಪ್ಪಾ ಫಕ್ಕೀರಪ್ಪಾ ಮರಲಿಂಗಣ್ಣವರ	೧೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ೪೫೦ ದಂಡ
೪೯೪	ಹು. ಬಾ. ಹೊಳೆಯಪ್ಪಾ	೧೨ ತಿಂ. ,, ೨೫೦ ದಂಡ
೪೯೫	ವಿರುಪಾಕ್ಷ ಬಸವಂತಪ್ಪಾ ಧೂಪದ	,, ,, ,,
೪೯೬	ಬಾ. ಬ. ಕರಿಂಗಣ್ಣವರ	೪ ತಿಂಗಳ ,, ೧೦೦ ದಂಡ

ಅ. ನಂ	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೯೭	ಬ. ಬ. ಹೊಳೆಯಪ್ಪಾ	೧೪ ತಿಂ. ,, ೨೫೦ ದಂಡ
೪೯೮	ಸ ಬ. ಹೊಳೆಯಪ್ಪಾ	೬ ತಿಂ. ,, ೧೦೦ ದಂಡ
೪೯೯	ಗೌ. ಬಿ. ಪಾಟೀಲ	೬ ತಿಂ. ,, ೧೦೦ ದಂಡ
೫೦೦	ಬಿ. ಈ. ಗುಂಡಗೆಡಿಗಿ	೭ ತಿಂ. ,, ೧೨೫ ದಂಡ
೫೦೧	ರಾ ದೇವಪಾಂಡೆ	೪ ತಿಂ. ,, ೧೦೦ ದಂಡ
೫೦೨	ತಿ ಈಶ್ವರಪ್ಪಗೋಳ	,, ,, ,,
೫೦೩	ಲಕ್ಕಪ್ಪಾ ನಾಯಕ	೩ ತಿಂ. ,, ೫೦ ದಂಡ
೫೦೪	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ದೀಕ್ಷಿತ	೯ ತಿಂ. ,, ೧೦೦ ದಂಡ
೫೦೫	ಅವೆವೆಪ್ಪಾ ಜಕ್ಕಪ್ಪಾ	೬ ತಿಂ. ,, ೧೦೦ ದಂಡ
೫೦೬	ಅಬ್ಬಾಸಾಬ ಪೀಜಾರ	,, ,, ,,
೫೦೭	ಬ. ಪಾಕ್ಕಾಗೋಳ	೪ ತಿಂ. ,, ೫೦ ದಂಡ
೫೦೮	ಗು. ನಂದಗಡ	,, ,, ,,
೫೦೯	ಗಿ. ಗಾಣಗೇರ	,, ,, ,,
೫೧೦	ನಾ. ರಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೫೧೧	ಕಂ. ಶಿ. ಅಗಸಗಿ	
೫೧೨	ಬಾಬು ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೫೧೩	ರಾಮಚಂದ್ರ ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೫೧೪	ಡಾ. ಪೆಳವಡಿ	

ಅಥಣಿ ತಾಲೂಕ

೫೧೫	ಎನ್. ಕೆ. ತೆಗ್ಗಿ	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೫೧೬	ಬಿ. ಎ. ಜೇರೆ	೬ ತಿಂ. ,, ೧೦೦ ದಂಡ
೫೧೭	ಎನ್. ಆರ್. ಜೋಡಿ	,, ,, ೫೦ ದಂಡ
೫೧೮	ಬ. ಚಾಂದೋರೆಕರ	೩ ತಿಂ. ,,
೫೧೯	ತಿ. ಜಮಖಂಡಿ	೬ ತಿಂ. ,,
೫೨೦	ಶ. ಪಾ. ಕೊಕಟನೂರ	೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ದಂಡ
೫೨೧	ಆ. ತಿದ್ಯಾಡಿ	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ ೫೦ ದಂಡ
೫೨೨	ಬಿ. ಎಸ್. ಕುಲಕಣ್ಣಿ	,, ,, ,,
೫೨೩	ಆರ್. ಏ. ಜೋಡಿ	
೫೨೪	ಭೀ. ಹ. ವಾಯಿ	೪ ತಿಂ. ,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೨೫	ಕೆ. ಎಂ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ., ,, ೧೦೦ ರೂ. ದಂಡ
೪೨೬	ಆ. ವಾ. ಜೋಶಿ	೬ ತಿಂ., ,,
೪೨೭	ಗೋ. ವಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೪೨೮	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಬಾಬು ವಡಿ	,,
೪೨೯	ರಾ. ಬಾ. ಜೋಶಿ	,,
೪೩೦	ಬಾ. ಬ. ಪೇಟಕರ	,,
೪೩೧	ಎಸ್. ಎಸ್. ಕವಲಗುಡ್ಡ	,,
೪೩೨	ಡಿ. ಡಿ. ಹಂಬರಕರ	,,
೪೩೩	ಗೋಪಾಳ ವಿ. ಕೇ. ನಾಯಕ	,,
೪೩೪	ಎಸ್. ಡಿ. ಜೋಶಿ	,,
೪೩೫	ಡಿ. ಎ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ	೪ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ+ ೧೦೦ ರೂ. ದಂಡ
೪೩೬	ಗೋ. ತಿ. ಬಗಲಿ	,, ,,
೪೩೭	ಶ್ರೀ. ಧಾ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,, ,,
೪೩೮	ಹಜರತ ಹುಚೇನ ಮುಲ್ಲಾ	,, ,,
೪೩೯	ಬಾ. ಗ. ಜೋಶಿ	,, ,,
೪೪೦	ಎಸ್. ಕೆ. ಜೋಶಿ	೪ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೪೪೧	ಬೆಟಪಪ್ಪಾ	೬ ತಿಂ.,
೪೪೨	ರಾ. ಎ. ಅಯಾಚಿತ	,, ,,
೪೪೩	ಪಾ. ಕೃ. ಗೋಪಾಳ	೪ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೪೪೪	ಶಾಮಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲ	,,
೪೪೫	ಅಯುಬಾಯಿ ಬಳಗಾರ	೬ ತಿಂ.,
೪೪೬	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	೬ ತಿಂ.,
೪೪೭	ತಿರಂಗ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೪೪೮	ಗೋವಿಂದ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೪೪೯	ಬಳವಂತಾಯ ಕೆಂಗ್ಲಿ	,,
೪೫೦	ಪ್ಲಿ. ಎಸ್. ಜೋಶಿ	,,
೪೫೧	ಬಿ. ಜಿ. ಪೊಟಕರ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೫೨	ಬಿ. ಜಿ. ಜಪ್ಪಾರೆ	,,
೪೫೩	ಟಿ. ಎಸ್. ಅಲಾಸೆ	,,
೪೫೪	ಆರ್. ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೪೫೫	ತಿಮಪ್ಪಾ ಮಲಪನ್ನು	
೪೫೬	ಮುದ್ದಣಾ ಮುಚಾರಿ	೪ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೪೫೭	ನಾರಾಯಣರಾವ ದೇಸಾಯಿ	,,
೪೫೮	ವ್ಯಾಸರಾವ ಮುಚಾರಿ	೪ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೪೫೯	ಕೃಷ್ಣಾಜಿಪಂತ ಜೋಶಿ	,,
೪೬೦	ಎನ್. ವ್ಹಿ. ಮುಗಳಕಾಯಿ	೧೫ ದಿ. ಸಾ.
೪೬೧	ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಜೋಶಿ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೪೬೨	ಎಚ್. ಆರ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,

ಚಿಕ್ಕೋಡಿ ತಾಲೂಕ

೪೬೩	ಎಸ್. ಕೆ. ಪೊಡಸು	೧ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೪೬೪	ಟಿ. ಎಚ್. ಜೋಶಿ	೯ ತಿಂ.,
೪೬೫	ಆರ್. ಜಿ. ಕಡವಾಡೆ	೬ ತಿಂ.,
೪೬೬	ಎಸ್. ವ್ಹಿ. ರಾವಣ	,,
೪೬೭	ಎನ್. ಎ. ಕಬ್ಬೆ	,,
೪೬೮	ಡಿ. ವ್ಹಿ. ಗೋಪಾಲೆ	,,
೪೬೯	ಬಿ. ಕೆ. ಪಟವರ್ಧನ	,, + ದಂಡ ೩೦ ರೂ.
೪೭೦	ಶಾಖಾರಾಮ ಮಕಾರಿ ಜೋಡೆ	
೪೭೧	ಟಿ. ಆರ್. ಜೋಶಿ	೬ ತಿಂ. + ೧೦೦ ರೂ.
೪೭೨	ಜಿ ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	
೪೭೩	ಎಸ್. ಹುಚೇನ ನಾದಫ್	೧೫ ದಿ ಸಾಮಾ
೪೭೪	ರಾಮು ಪಾಲಕರ್	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೪೭೫	ಆರ್. ಕೆ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ., ,,
೪೭೬	ಡಿ. ಎ. ಪೀಜಾಕರ	೧೫ ದಿವಸ ಸಾದಾ ೪ ತಿಂ.
೪೭೭	ಜೆ. ಆರ್ ಬಲದೇವ	,, ,,
೪೭೮	ಕೆ. ವ್ಹಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೧ ತಿಂ., ,,
೪೭೯	ಟಿ. ಡಿ. ಚಿಕ್ಕೋಡಿ	

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೬೦	ಪೂ. ಎನ್. ದಿವೇಕರ	೧೪ ದಿವಸ ,,
೪೬೧	ಎಸ್. ಎ ದೇಶಮನಿ	೨೦ ದಿವಸ ,,
೪೬೨	ಬಿ. ಬಿ. ಸಾತೆ	,, ,,
೪೬೩	ಜಿ. ಎಲ್. ಭೋಸಲೆ	,, ,,
೪೬೪	ವ್ಹಿ. ಜಿ. ಜೋಶಿ	,, ,,
೪೬೫	ಪಿ. ಟಿ. ಕದಮ	೧ ತಿಂಗಳು
೪೬೬	ಬಿ. ಕೆ. ಬೋಕೆ	,,
೪೬೭	ಎಸ್. ಡಿ. ಸದಲಗಿ	೧ ತಿಂಗಳು
೪೬೮	ಆರ್. ಟಿ. ಘುಲೆ	,,
೪೬೯	ಜಿ. ಕೆ. ವಾನವಿ	,,
೪೭೦	ಆರ್. ಬಿ. ಧನಾಲ	,, ಸಾದಾ
೪೭೧	ಪಿ. ಎಸ್. ಗುಜ್ಜರ	೧ ತಿಂ. ಸಾದಾ
೪೭೨	ಎಸ್. ಟಿ. ಸದಲಗಿ	,,
೪೭೩	ಎಸ್. ಎ. ದೇಶಮನಿ	,,
೪೭೪	ಎಸ್.ಆರ್.ಮುರುಮಕರ	,,
೪೭೫	ಎಸ್. ಎನ್. ಕದಮ	,,
೪೭೬	ವಾಮನರಾವ ಚಿಟ್ಟಿಸೇ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಿಸ
೪೭೭	ಎಮ್. ಎಸ್. ವಾಡೇಕರ	೧೪ ದಿವಸ
೪೭೮	ಟಿ. ಎಸ್. ಬೋಕೆ	,,
೪೭೯	ಬಿ. ಬಿ. ಪೋತ	೨ ತಿಂಗಳ ಕೆಲಿಸ
೪೮೦	ಬಿ. ಕೆ. ಕಲಾಲ	,, ,,
೪೮೧	ಡಿ. ಬಿ. ಅತಿವಡೆ	,, ,,
೪೮೨	ಬಾಳಾಜಿ ರಾವಜಿ	,, ,,
೪೮೩	ಡಿ. ವ್ಹಿ. ಸೋಖಲೆ	೬ ತಿಂ. ,,
೪೮೪	ಎಸ್. ಕೆ. ಗ್ರಾಮೋಪಾಧ್ಯಾಯ	೬ ತಿಂ ,,
೪೮೫	ಬಿ. ಎಸ್. ಕೆಂಗ್ಲಿ	೧೪ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೪೮೬	ಧೂಪಾಲ ಪಸಲಾಪುರೆ	,,
೪೮೭	ವ್ಹಿ. ಜಿ. ಜೋಶಿ	೨೦ ದಿವಸ
೪೮೮	ವ್ಹಿ. ಎ. ದೇಶಮನಿ	೧ ತಿಂಗಳ
	ಎಮ್. ಎಸ್. ಪೋತ	೧೫ ತಿಂ. ಸಾದಾ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೯೦	ಬಿ. ಡಿ. ಪೋತ	೧೫ ,,
೪೯೧	ಎಲ್. ಆರ್. ಪೋತ	,, ,,
೪೯೨	ಎ. ಎಮ್. ಕೋರೆ	,, ,,
೪೯೩	ಪಿ. ಪಿ. ಬಾಕಳೆ	,, ,,
೪೯೪	ಆರ್. ಕೆ. ದೇಸಾಯಿ	,, ,,
೪೯೫	ಜಿ. ಎ. ಹರಿದಾಸ	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಿಸ
೪೯೬	ಬಿ. ಮಾರ್. ಆವಟೆ	೬ ,, ,,
೪೯೭	ಶ್ರಿ. ಪಾನಬೇನ ಖಾಕರ್	,, ,,
೪೯೮	ನಾನಾ ವಾಂದ್ರೆ	,, ,,
೪೯೯	ಜಿ. ಟಿ. ಧೋಂಗಡೆ	೧೪ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೫೦೦	ಎಸ್. ಆರ್. ಶ್ರೀಖಂಡೆ	,, ,,
೫೦೧	ಕೆ. ವ್ಹಿ. ಯಡೂರಕರ	,, ,,
೫೦೨	ವ್ಹಿ. ವ್ಹಿ. ಗೋಖಲೆ	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಿಸ
೫೦೩	ಬಿ. ಆರ್. ಮಜಲಿ	,, ,,
೫೦೪	ಎಮ್. ಜಿ. ಗೋಕಾಕ	೧೫ ದಿವಸ ಸಾದಾ
೫೦೫	ಎನ್. ವ್ಹಿ. ಮಾಳವೆ	,, ,,
೫೦೬	ಬಾಬೂರಾವ ಶ್ಯಾಸಡೆ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಿಸ
೫೦೭	ದೇವೇಂದ್ರ ಪಂಡಿತ	
೫೦೮	ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಗೋಕಾಕ	೧ ದಿ. ಸಾದಾ
೫೦೯	ಆದಪ್ಪಾ ಪಿ ಬಾಕಳೆ	೫ ವಾರ ,,
೫೧೦	ಕೃಷ್ಣರಾವ ಇನಾಮದಾರ	,, ,,
೫೧೧	ವಿಠುಪಾಕ್ಷ ಅಣ್ಣಾನಿ	೧ ತಿಂಗಳು
೫೧೨	ತಿವಪ್ಪಾ ಯರಝುರವಿ	೧೫ ದಿವಸ
೫೧೩	ಎಸ್. ಎಮ್. ಸಾಖಪ	,,
೫೧೪	ರಾಮು ಮೋನಪ್ಪಾ	,,
೫೧೫	ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೊಂಗರೆ	,,
೫೧೬	ಬಿ. ಕೆ. ಪಾಟೀಲ	,,
೫೧೭	ಕೆ. ಆರ್. ಕೋರೆ	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಿಸ
೫೧೮	ವಾಸುತೀರಾವ ಕೋರೆ	೧೪ ದಿ. ಸಾದಾ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೬೪೯	ಲಕ್ಷ್ಮಿಜ ಸುಣಾರ	೧೪ ದಿವಸ
೬೪೦	ಟಿ. ಜಿ. ಪಾಟೀಲ	೧೫ ದಿವಸ ,,
೬೪೧	ಎ. ಎನ್. ಶೇಠ	,, ,,
೬೪೨	ಎಮ್. ಕೆ. ಭಡ್ಡಿ	೧೦ ದಿವಸ ,,
೬೪೩	ಬಾಳಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲಗಾಣ	ದಿವಸ ,,
೬೪೪	ಎ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ	,, ,,
೬೪೫	ವಿ. ಎಮ್. ಪಾಟೀಲ	,, ,,
೬೪೬	ಆರ್. ಎನ್. ಬಾಬುಜ್ಜಿವರ	೧೫ ದಿ ಸಾದಾ
೬೪೭	ತಿಮಪ್ಪಾ ಮುಚವಳ್ಳಿ	,, ,,
೬೪೮	ಕಲ್ಲಪ್ಪಾ ಹೋತ	,, ,,
೬೪೯	ಭಾವು ನಾಷಾ	,, ,,
೬೫೦	ವಿ. ಟಿ. ಅವಲಿಕ್ಕಿ	,, ,,

ಬೈಲಹೊಂಗಲ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಹೆಸರುಗಳು

೬೫೧	ಮಡಿವಪ್ಪ ಬೆಟಗೇರಿ	೪ ತಿಂಗಳ ಸಕ್ತವು
೬೫೨	ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಪಾಗದಾರ	೯ ತಿಂ. ,, ೧೫೦ ರೂ.
೬೫೩	ಬಾಳಕೃಷ್ಣ ಯಲಿಗಾರ	,,
೬೫೪	ಬಾಳಪ್ಪ ಜಾಲಿಕಟ್ಟಿ	೧೨ ತಿಂ. ೪೦೦ ದಂಡ
೬೫೫	ತಿವಪ್ಪ ಯಮದಾಡ	೯ ತಿಂ. ೪೦೦ಮುಚ್ಚಳಿಕೆ
೬೫೬	ಬಾಳಪ್ಪ ಚಿವಬಸಂಗಿ	,,
೬೫೭	ಶರಪ್ಪ ಎಚ್ಚಿ	,,
೬೫೮	ಚನ್ನಪ್ಪ ಗಡ್ಡಿ	,,
೬೫೯	ಬಾಳಯ್ಯ ಕೆಂಚಾರ	೪ ತಿಂ, ಸಕ್ತವು
೬೬೦	ದೊಡ್ಡಮಲ್ಲಪ್ಪ ಪಾಟೀಲ	,,
೬೬೧	ಚಿಕ್ಕಭಳ್ಳು ಹುಲ್ಲೂರ	೬ ತಿಂಗಳ ,,
೬೬೨	ತಿವರುದ್ರಪ್ಪ ಸಿದ್ಧಾಳಿ	೪ ,, ,,
೬೬೩	ಫಕೀರಪ್ಪ ಅರವಟಿಗ	೬ ,, ,,
೬೬೪	ರಾಯಪ್ಪ ಯಲಿಗಾರ	೬ ,, ,,

ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆ

೧	ಅ. ಕೃ. ಪೈ	ಕೋರ್ಟು ಮುನಿಯು: ವರೆಗೆ ಮತ್ತೆ ೨೬೪ ಜಂಗಲ ಕಾಯಿದೆ ೧ ವ. ೪
೨	ಅಚ್ಯುತ ವಿಠ್ಠಲ ಕಾಮತ್	೧೫ ರೂ. ೧ ತಿಂಗಳು
೩	ಅಚ್ಯುತ ವೈಕುಂಠ ಕಾಮತ	೧ ದಿವ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂಗಳು
೪	ಅಚ್ಯುತ ಸುಬ್ರಾಯ ಹೆ	೧ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ೬ ದಿವಸ
೫	ಅದ್ಯಕ್ಕಪ್ಪ	೧ ತಿಂಗಳು ,, ೧೫ರೂ. ೧ ವಾರ
೬	ಅನಂತ ಕೃಷ್ಣ ಹೆ	ಕೋರ್ಟು ಮುನಿಯುವ ವರೆಗೆ
೭	ಅನಂತ ಪಾಂಡುರಂಗ ಚಿತ್ತಾಲ	೨೦ ರೂ. ೨೦ ದಿವ
೮	ಅನಂತ ಪಾಂಡುರಂಗ ಹೆ	೧ ದಿವಸ ೧೦೦ ರೂ. ೪ ತಿಂ.
೯	ಅನಂತ ಮಂಜಪ್ಪಯ್ಯ	೩ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೧೦	ಅನಂತ ವೆಂಕಟರಮಣಯ್ಯ	೬ ವಾರ ಕೆಲಸ
೧೧	ಅನಂತ ತಿವರಾಮ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿಂಗಳು ೧೦೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೧೨	ಅನಂತ ತಿವರಾವ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೧೩	ಅಪ್ಪಕ್ಕ ನಾರಾಯಣರಾವ	ವಿ. ೧ ತಿಂ. ,, ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೧೪	ಅಮೀರಾವ ಪಾಲೇಕರ	೧ ವರ್ಷ ,, ೨೦೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ.
೧೫	ಈರ ಬರ್ಮ ನಾಯಕ	೧ ತಿಂ. ,,
೧೬	ಕಮಲಾಕರ ನಾರೇರಕರ	ಕೋರ್ಟು ಮು.
೧೭	ಕಮಲಾಕರ ಆರ್. ಶೆಣೈ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೯	ಕರಿಯಪ್ಪ ಎರೆತೀಮೆ	೬ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ
೧೯	ಕರಿಯ ತಿಮ್ಮಾ ನಾಯಕ	೨ ,, ,,
೨೦	ಕಾರ್ಯಾನೀಸ ಜಿ. ಜಿ.	೩ ,, ಸಾದಾ ೧೦೦ ರೂ. ೩ ವಾರ
೨೧	ಕಾಮತ ಎಲ್. ವಿ.	ಕೋರ್ಟು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ
೨೨	ಕಾಮತ ವಿ. ಎ.	೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೨೩	ಕಾಮತ ಎ.ಕೆ.	ಕೋರ್ಟು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ
೨೪	ಕುಲಕರ್ಣಿ ಎಚ್. ಆರ್.	೩ ತಿಂಗಳು ಕ.
೨೫	ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕೆ. ವಿ.	೧ ತಿಂ. ,, ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೨೬	ಕುಲಕರ್ಣಿ ಟಿ. ಆರ್.	೩ ,, ,,
೨೭	ಕುಳೇನೂರ ಎಸ್. ಜಿ.	ಕೋರ್ಟು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ
೨೮	ಶ್ರೀಮತಿ ಕೃಷ್ಣಾಬಾಯಿ	೧ ದಿವಸ ಸಾದಾ ೩ ರೂ. ೨ ದಿವಸ
೨೯	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೆ. ಆರ್.	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೩೦	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕನ್ನಳ್ಳಿ	,, ,,
೩೧	ಕೃಷ್ಣ ಗುಡಿಗಾರ	೨ ,, ,,
೩೨	ಕೃಷ್ಣ ಪರಮ ಜೋತಿ	೯ ,, ,,
೩೩	ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಡಿ. ಎಸ್.	೧ ವರ್ಷ ,,
೩೪	ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಎಸ್. ಎಸ್.	೧ ತಿಂ. ,, ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೩೫	ಕೃಷ್ಣ ಮೇಳೇರ	೩ ತಿಂ. ,,
೩೬	ಕೃಷ್ಣಯ್ಯ ಗಣಪತಿ ಭಟ್ಟ	೬ ವಾರ ಸಾದಾ
೩೭	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಹಗ್ಗೆಡೆ	೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೩೮	ಕೃಷ್ಣ ರುದ್ರ ಧಂಡಾರಿ	೧ ತಿಂ ,, ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೩೯	ಕೃಷ್ಣ ಹರಿ ಮಹಲೆ	೩ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೦	ಕೇಮು ಸಾಮು ತಾಮೇಲ	೨ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ೧೫ ದಿವಸ
೪೧	ಕೇತವ ನಾರಾಯಣ ಶ್ಯಾನಭೋಗ	೨೫ ತಾಸು ೧೦೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೪೨	ಕೇತವ ಪ್ರಭು	೬ ತಿಂ. ಕ. ೧೫ ತಿಂ.
೪೩	ಕೇತವಮೂರ್ತಿ ಬಿ. ಆರ್.	೨ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ೧೫ ದಿವಸ
೪೪	ಖಾಡೆ ಆರ್. ಎಂ.	೩ ತಿಂ. ,,
೪೫	ಗಜ್ಜಾ ತಿಪ್ಪಾ ಹೇಟಿಗಾರ	೧ ದಿವಸ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೪೬	ಗಣಾಪನ ಕಾಳ್ಯಪಿ	೩ ತಿಂ.
೪೭	ಗಣಾಪನ ಸುಬ್ಬರಾಯ ಹಗ್ಗೆಡೆ	೬ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ.
೪೮	ಗಣಪ ದ್ಯಾವಾ	೧ ತಿಂ.
೪೯	ಗಣಪತಿ ಕೃಷ್ಣ ನಾಡಿಗ	೨ ತಿಂ.
೫೦	ಗಣಪತಿ ಕೇತವ ಶ್ಯಾನಭೋಗ	೧ ದಿವಸ ,, ೧೦೦ ರೂ. ೩ ತಿಂಗಳು
೫೧	ಗಣಪತಿ ಗೋವಿಂದ ಕಿಟ್ಟಿ	೧೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೫೨	ಗಣಪತಿ ದೇವಪ್ಪ ಮಡಿವಾಳ	೧೫ ರೂ. ೨೦ ದಿವಸ
೫೩	ಗಣಪತಿ ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ	೨ ತಿಂ. ಕಠಿಣ
೫೪	ಗಣಪತಿ ಪದಿಯಾರ	೨೫ ರೂ. ೨೦ ದಿವಸ
೫೫	ಗಣಪತಿಭಟ್ಟ ಹೊಲಬಲೆ	೧ ವರ್ಷ
೫೬	ಗಣಪತಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಫಾತರಫೋಕರ	೧ತಿಂ. ೬ ದಿವಸ
೫೭	ಗಣಪತಿ ಶಂಕರ ಪ್ರಭು	೧ ತಿಂ. ೬ ದಿವಸ ಕಠಿಣ
೫೮	ಗಣಪತಿ ಸೀತಾರಾಮಭಟ್ಟ	೫೦ ರೂ. ೬ ವಾರ

ಅ ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಪ್ಪೆ.	ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಪ್ಪೆ.
೪೯	ಗಣೇಶ ಪುಟ್ಟಯ್ಯ	ಹಗ್ಗದ ೧ ದಿವ	೮೬	ಶೌಚಾ ಕೆಳ್ಳ ನಾಯಕ	೧ ವರ್ಷ ೯೦೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ.
೫೦	ಗಣೇಶಭಟ್ಟ	೬ ತಿಂ. ೯. ೧೦೦ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.	೮೭	ಶೌಚಾ ಬರ್ಮ	೨ ತಿಂ.
೫೧	ಗಣೇಶ ಹಗ್ಗದ	೨ ತಿಂ. ,,	೮೮	ಜಗನ್ನಾಥ ನಾಯಕ	ಕೋರ್ಟು ಮು.
೫೨	ಗಂಗಾರಾಮ ಶಾನುಭೋಗ	ದೇಗದಿ ೧ ದಿ. ,,	೮೯	ಜಟ್ಟೀ ದೇವಪ್ಪನಾಯಕ	೧ದಿವ ೨೫ರೂ. ೧ತಿ.
೫೩	ಗಂಗಾಧರ ವಿ. ಶಾನಭೋಗ	೯ ತಿಂ. ೯೦೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.	೯೦	ಜಟ್ಟೀ ನಾರಾಯಣ	೧ ದಿವ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೫೪	ಗಂಗಾಧರ ಜ. ನಾಯಕ	೧ ವರ್ಷ ೯೦೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ.	೯೧	ಜೋಗಿ ವೀರಣ್ಣನಾಯಕ	೬ ತಿಂ. ೯೦೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ.
೫೫	ಗುರುಶಾಂತಪ್ಪ ಚನ್ನಬಸಪ್ಪ	೬ ತಿಂ. ೯೦೦	೯೨	ಜೋಡಿ ಆರ್. ವಿ.	೧೬ ತಿಂ. ೯೦೦ ರೂಪಾಯಿ ೬ ತಿಂ.
೫೬	ಗೇಣಿ ವೀರೆ ನಾಯಕ	೧ ತಿಂ. ,,	೯೩	ಜೋಡಿ ಎಸ್. ಪಿ.	೫ ತಿಂ. ೯೦೦
೫೭	ಗೋಕರ್ಣ ಜ. ವಿ	ಕೋರ್ಟು ಮು.	೯೪	ತಿಪ್ಪ ನಾಗ ಕೊಂಡರಿ	೧ ದಿವ
೫೮	ಗೋಪಾಲ ದಿ. ವಿ.	೬ ತಿಂ ೯೦೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ	೯೫	ತಿಪ್ಪ ಬರ್ಮ ನಾಯಕ	೧ ದಿವ
೫೯	ಗೋವರ್ಧ ಉಪೇಂದ್ರಭಟ್ಟ	೩ ತಿಂ. ೯೦೦	೯೬	ತಿಮ್ಮಣ್ಣ ಗಣೇಶ	೧ ತಿಂ. ೯೦೦
೬೦	ಗೋವಿಂದ ನಾರಾಯಣ	೬ ತಿಂ. ,,	೯೭	ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮಂಜಯ್ಯ ಹಗ್ಗದ	೧ ತಿಂ. ೯೦೦
೬೧	ಗುಬ್ಬಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ	ನಾಮಧಾರಿ ೧ ದಿವ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.	೯೮	ತಿಮ್ಮಯ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಹಗ್ಗದ	೧ ತಿಂ. ,,
೬೨	ಗೋಡದೋಲೆ ಆರ್. ಕೆ.	೧ ತಿಂ. ೯೦೦	೯೯	ತಿರುಮಲೆರಾಕ್ಷಕ	ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ ೬ ತಿಂ. ,,
೬೩	ಗೋ. ಆ. ಶಾನಭೋಗ	೫ ರೂ. ೧೫ ದಿವ	೧೦೦	ತಿಗ್ಗ ಎಸ್. ಕೆ.	೧ ದಿವಸ ಕೋರ್ಟು ಮು. ೩ ತಿಂ. ೯೦೦
೬೪	ಗೋವಿಂದರಾವ ಎಸ್.	೧ ತಿಂ. ೯. ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾಶ	೧೦೧	ದತ್ತಾ ಕಾಶಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಂತ	೨೨ ರೂ. ೨೮ ದಿವ
೬೫	ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ಆರ್.ಎಸ್.	೨೨ರೂ. ೨೮ ದಿವ	೧೦೨	ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ಶಾಂತಯ್ಯಭಟ್ಟ	೧೧ ದಿವ ,, ೧೨. ರೂ. ೨೮ ದಿವ ೪೦೦
೬೬	ಗೋವಿಂದ ಗಣಪತಿ	೨ ತಿಂ. ೯೦೦	೧೦೩	ದ್ಯಾವಾ ಮಂಜ ನಾಯಕ	೧ ತಿಂ. ೯.
೬೭	ಘಟ್ಟಿ ತಿಪ್ಪಾ ರಾಮಕೃಷ್ಣ	೧ ದಿವ ೯೦೦ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.	೧೦೪	ದ್ಯಾವಾ ಮಂಜ	೧ ತಿಂ. ೯.
೬೮	ಚಂದ್ರು ಸಣ್ಣ ಕೆಂಪ್ಪ	೯ ತಿಂ. ೯೦೦	೧೦೫	ದಾನೋದರ ಕೃಷ್ಣ ರಾಮಕ	೧೫ ರೂ. ೧ತಿಂ.
೬೯	ಚಲ್ಲಾ ದೇವ	೧ ದಿವ	೧೦೬	ದಾನೋದರ ಶಾನಭೋಗ	೧ ವರ್ಷ ೨೦೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ.
೭೦	ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ	೧ ದಿವ ೯೦೦	೧೦೭	ದಾಸೋ ನಾರಾಯಣ ಮಹರ	ಕೋ. ಮು.
೭೧	ಚೆನ್ನಬಾಯಿ	೧ ದಿವ ೬ ರೂ. ೨ ದಿವ		,,	೨ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ೧೫ ದಿವ
೭೨	ಚಿದಂಬರ ಶಿವರಾಮಪ್ಪ	೧೦ ದಿವ ೯೦೦			

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೦೫	ದಾಸ ವೆಂಕೋಬ ಕಾಮತ	೧ ತಿಂ
೧೦೬	ದುರ್ಗಾ ಮಹದೇವ	೨ ತಿಂ
೧೦೭	ದುರ್ಗನಾಯಕ ವೀರನಾಯಕ	೩ ತಿಂ
		೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೧೦೮	ದೇವಣ್ಣ ಬೀರಪ್ಪ ನಾಯಕ	೪ ತಿಂ.
		೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ
೧೦೯	ದೇವರಾಜ ಹೀರಾಜೀ ಘಾತರಘೇಕರ	೬
		ತಿಂ ೨೦ ರೂ ೧ ತಿಂ
೧೧೦	ದೇವಯ್ಯ ಶ್ಯಾವು ಹೆಗ್ಗಡೆ	೧ ದಿನ
೧೧೧	ದೇವಯ್ಯ ಎಸ್. ಬಿ	ಕೋ ಮು.
	,,	೩ ತಿಂ ಕ
೧೧೨	ದೇವೀಕೇಕರ ವೆಂಕಟೇಶ ಶ್ರೀವೇದಿ	೧ ತಿಂ.
		೨೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೧೧೩	ಶ್ರೀ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಸ್. ಟಿ.	೧ ತಿಂ ಕ.
		೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೧೧೪	ದೇಶಪಾಂಡೆ ಎಸ್. ಎನ್.	೪ ತಿಂ.
೧೧೫	ದೇಶಪಾಂಡೆ ಬಿ. ಎಸ್.	೨೦೦ ರೂ. ೩ ತಿಂ.
೧೧೬	ದೇವಪ್ಪ ರಾಮಪ್ಪ	೩ ತಿಂ.
೧೧೭	ದೇವ ಮಾಬುಲಿಗೌಡ	೧ ದಿನ
೧೧೪	ಧರಿಸಿಂಹ ಗೋವಿಂದ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿಂ.
		೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೧೧೯	ಧರಸಿಂಹ ವಿಕ್ಕಲ ಪ್ರಭು	೩ ತಿಂ.
೧೨೦	ಧರಸಿಂಹ ಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ	೬ ತಿಂ
೧೨೧	ನಾಗೇಶ ಗಣೇಶ ಹೆಗ್ಗಡೆ	,, ,,
೧೨೨	ನಾಗೇಶ ಶಿಪ್ಪಯ್ಯ ಭಕ್ತಗೇರಿ	,, ,,
೧೨೩	ನಾರಾಯಣ ಉಪೇಂದ್ರ ಶ್ಯಾನಭೋಗ	೯ ತಿಂ.
೧೨೪	ನಂಜುಂಡಯ್ಯ ಎಸ್. ವಿ.	೧ ತಿಂ.
		೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೨೫	ನಾಗೇಶ ಗುರುರಾಜ ಕೀಟಿ	೬ ತಿಂ.
೧೨೬	ನಾಡಕರ್ಣಿ ಜಿ. ಎಂ.	೧ ವರ್ಷ
		೨೦೦ ರೂ. ೩ ತಿಂ.
೧೨೭	ನಾಡಕರ್ಣಿ ಎಂ. ಪಿ.	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ
೧೨೮	ನಾಯಂಕ ಆರ್. ಆರ್.	೩ ತಿಂ ಕ.
೧೨೯	ನಾಯಕ ಬಿ. ಎಸ್.	೬ ತಿಂ.
೧೩೦	ನಾಯಂಕ ಎಸ್. ಎಂ.	ಕೋ. ಮು.
೧೩೧	ನಾಯಕ ಟಿ ಎಸ್.	೩ ತಿಂ. ಸಾದಾ
		೧೦೦ ರೂ. ೩ ವಾರ
೧೩೨	ನಾಟ್ಯಾ ಗುಪ್ತಾ	,, ಕ.
೧೩೩	ನಾರಾಯಣ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೧ ತಿಂ.
೧೩೪	ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ ಗಣೇಶಭಟ್ಟ	೩ ತಿಂ
೧೩೫	ನಾರಾಯಣ ಗಣಪಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೩ ತಿಂ.
		೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
	,,	೬ ತಿಂ ೬ ವಾರ
೧೩೬	ನಾರಾಯಣ ಗುರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ	೬ ವಾರ
೧೩೭	ನಾರಾಯಣ ವಿಠ್ಠಲ ಉಡುಪೀಕರ	೨ ತಿಂ.
೧೩೮	ನಾರಾಯಣ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟ	೬ ತಿಂ.
೧೩೯	ನಾರಾಯಣ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ	
		೨೦ ರೂ. ೨೦ ದಿನ
೧೪೦	ನಾಗಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣ ಮಹಲೆ	೨ ತಿಂ.
		೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೧೪೧	ಪದ್ಮನಾಭ ಎಂ. ಸಾವಕಾರ	೧ ವರ್ಷ
		೨೦೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ.
೧೪೨	ಪದ್ಮನಾಭ ವಿಠೋಬ ಶ್ಯಾನಭೋಗ	
		೧ ದಿವ ೨೫ ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.
೧೪೩	ಪರಮೇಶ್ವರ ಶಿವಕೃಷ್ಣಭಟ್ಟ	೯ ತಿಂ. ಕ.
೧೪೪	ಪರಮೇಶ್ವರ ರಾಮಭಟ್ಟ ಮಶ್ರೀಗೇಡ	
		೬ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.

ಅ. ಸಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಪ್ಪೆ.	ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಪ್ಪೆ.
೧೫೫	ಸುಬ್ಬರಾಯುಡು ಪಲ್ಲಿ	೪ ತಿ. ೪೦೫೦ ದೊ. ೨ ತಿಂಗಳು	೧೬೯	ವೀರಪ್ಪ ದೊಮ್ಮಯ್ಯನಾಯಕ	೬ ತಿ. ೫೦ ದೊ. ೦ ದಿನ
೧೫೬	ಪಾಲಯುಪೆಗ	ತಿಮ್ಮಂಪ ತಿಂಗಳೆ ೨ ತಿ. ೨೫ ದೊ. ೦೫ ದಿನ	೧೬೯	ವೀರಣ್ಣ ಗೊವಿಂದೆಪನಾಯಕ	೦ ದಿನ ೨೫೦ ದೊ. ೬ ಮೊಳ
೧೫೭	ಪಾಲಯುಪೆಗೆ	ಚಿಟ್ಟಿಯಂಪನ ೨ ತಿಂಗಳು	೧೭೦	ವೀರಣ್ಣ ಪು ನಾಯುಡು	೦ ದಿನ
೧೫೮	ಪಿಳ್ಳೆ ಎಳ್. ವಿ.	೬ ತಿ.	೧೭೦	ವೀರಪ್ಪ ಚಟ್ಟಿ	೦೫ ದೊ. ೦ ತಿ.
೧೫೯	ಪಿಳ್ಳೆ	೬ ತಿ.	೧೭೨	ಬುಡ್ಡಿ ರಾವು ನಾಯುಡು	೨ ತಿ. ೪೦೫೦
೧೬೦	ಪುಟ್ಟಿವಿಚಪ್ಪ ನಾಯುಡು	೦ ತಿ.	೧೭೩	ಬುಡ್ಡಿ. ಪಿ. ಆರ್.	೦ ದಿನ ,,
೧೬೧	ಪುಟ್ಟಿ ಮೊಗಪ್ಪ	೦ ದಿನ	೧೭೪	ಭುಜಂಗೆ	೬ ತಿ. ೪. ೫೦ ದೊ. ೦ ತಿ.
೧೬೨	ಪುಣೆರಿಗೆ ಜಗದೀಶ ಪ್ರಭು	೦ ತಿಂಗಳು ೬ ದಿ	೧೭೫	ಬೇಗ್ರೆ	,, ,,
೧೬೩	ಪುಂಡರೀಕ ನಾಯಕುಡು ಜ್ಯೋತಿಷಿಗೆ	೦ ದಿ ೨೦೦ ದೊ. ೬ ತಿ	೧೭೬	ಬೈರಪ್ಪ ಎಸ್	,, ,,
೧೬೪	ಪುಂಜೆಗೆ ನಾಯುಡು ಮುಸಲಾಂಜನೆಗೆ	೬ ತಿ.	೧೭೭	ಬೊಮ್ಮಯ್ಯ ರಾಜಪ್ಪ.ನಾಯ	೪ ತಿ. ೪೦೫೦ ೩೦ ದೊ. ೦ ತಿ.
೧೬೫	ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಶೆಟ್ಟಿಗೆ	೬ ತಿ.,	೧೭೮	ಬೋಚಾ ಹೋವಿನ ೦೦ ದಿನ ,, ೯. ೦೦ ದೊ. ೨೦ ದಿನ	
೧೬೬	ಪೂಜಾರಿ ಶಿ. ಆರ್	೬ ತಿ.	೧೭೯	ಭದ್ರಪ್ಪ ಎಸ್.	೬ ತಿ. ೫೦ ದೊ ೦೫೦ ತಿ.
೧೬೭	ಬಚಿಚ್ಚಪ್ಪ ಮಚಲಿಂಗಪ್ಪ	೦ ದಿನ	೧೮೦	ಮಕ್ಕಿ ಇಚೇಂದ್ರ ಪ್ರಭು	೦ ತಿ. ೬ ಮಾಸ
೧೬೮	ಬಚಪ್ಪ ವೆಂಕ್ಟಪ್ಪ ಕೋಚಿಗೇರ	೦ ವರ್ಷ	೧೮೦	ಮಕಲೆ ಎಸ್. ಜಿ. ಕೊಲೊಸ್ ಮು	
೧೬೯	ಬಚಪ್ಪ ಲಿಂಗಪ್ಪ	೦ ದಿನ	೧೮೨	ಮಚಲೆ ಎ. ಎಸ್.	,,
೧೭೦	ಬಚಪ್ಪ ತಿಪ್ಪ	೦ ತಿ.		,,	೦ ವರ್ಷ ೯. ೦೨೦ ದೊ ೨೫೦.
೧೭೧	ಬಾಲಭಟ್ಟಿ	೧ ದಿನ	೧೮೩	ಮಚಲೆ ಬಿ ಆರ್.	೬ ದಿವಸ
೧೭೨	ಬಚಪ್ಪ ವಿಂಚಪ್ಪ	೬ ಮಾಸ	೧೮೪	ಮಚಿಕೊಳ್ಳ ಎ ಬಿ	೬ ತಿ.
೧೭೩	ಬಚವಕ್ಕ ಕೆಚ್ಚಲಂಚಪ್ಪ	೨ ತಿ	೧೮೫	ಮಂಜಪ್ಪ ತಿಪ್ಪ	೦ ದಿನ ,,
೧೭೪	ಬಿಚ್ಚಿ ಶೇಷಗಿರಿ ಶೆ	೫೨ ತಿ. ೨೫ ದೊ. ೬ ತಿ..	೧೮೬	ಮಾಗೇಚ ಗೋವಿಂದ ಸಾಲೇಚೆಗೆ	೦೦ ದಿನ ,, ೦೦ ದೊ. ೨೦ ದಿನ
೧೭೫	ಬಿಚ್ಚಿ ರಾಮಿ ಮಂಚೆಗೆ	೨ ತಿ. ೨೫ ದೊ ೧೫ ದಿನ	೧೮೭	ಮಂಜಾ ಬಚ್ಚು ನಾಯುಡ	೦ ತಿ. ,,
೧೭೬	ಬಿಡೆಗೆಚಂಧವ ಬುರ್ರ	೧ ವರ್ಷ	೧೮೮	ಮಂಜಯ್ಯ ಎಳ್.	೬ ತಿ. ,,
೧೭೭	ಬೀರಪ್ಪ ಅಚ್ಚ ರಾಮಕೃಷ್ಣನಾಯುಡ	೦೦ ದಿನ ೪೦೫೦ ದೊ. ೨೦ ದಿನ	೧೮೯	ಮಂಜಮ್ಮ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಕೋ. ಮು.	
			೧೯೦	ಮಂಜಮ್ಮ ಧೀವಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೦ ತಿ. ೪೦೫೦

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೯೧	ಮಂಜುನಾಥ ರಾಮ ಭಂಡಾರಿ	೧ ತಿಂ. ಕೆಲಸ
೧೯೨	ಮಂಜ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	,, ,,
೧೯೩	ಮಸ್ತ್ಯ ಬರ್ಮ ನಾಯಕ	,, ,,
೧೯೪	ಮಹಾಕ ಕೆ. ಎಸ್.	೯ ತಿಂ. ,,
೧೯೫	ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ತಿಮ್ಮಣ್ಣಭಟ್ಟ	೧ ವರ್ಷ ,, ೧೦೦ ರೂ. ೩ ತಿಂ.
೧೯೬	ಮಹಾಬಲಯ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೧೦ ತಿ ,,
೧೯೭	ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ಭಟ್ಟ ಕೆರೆಕೊಂಡ	೩೦ ತಿ.,,
೧೯೮	ಮಹಾಬಲೇಶ್ವರ ನೀಲಕಂಠ	೬ ತಿಂ. ೨೨ ರೂ ೧ ತಿ
೧೯೯	ಶ್ರೀ ಮಾಗದಿ ವಿ ಟಿ.	೬ ತಿಂ. ಕ.
೨೦೦	ಮಾಧುಡ ಎಂ. ಸಿ.	೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೦೧	ಮಾಧವ ಮಾಜರೇಕ	೧ ವರ್ಷ ೨೦೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ.
೨೦೨	ಮಾನವ ಮೊಟೇಕ ಪ್ರಭು ,, ,, ,, ,,	ಕೋ. ವಿ. ೫ ರೂ. ೧೫ ದಿನ ೧ ತಿಂ. ೬ ದಿನ ಕ.
೨೦೩	ಮಾಣಿಕರಾವ ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ	೫ ರೂ. ೧೫ ದಿ.
೨೦೪	ಮಾಳು ಜಿಟ್ಟ ಹೆಬ್ಬಗಾರ	೧ ದಿನ ,, ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೦೫	ಮಾಲಾ ಲಿಂಗಪ್ಪ	,, ,,
೨೦೬	ಮಿಜ್ ವಿ. ಬಿ.	೩ ತಿಂ. ,,
೨೦೭	ಮುಳುಂದ ಕೈತ್ಯ ಪೈ.	,, ,,
೨೦೮	ಮುಳುಂದ ಭಾಟು ಶ್ಯಾನಭೋಗ	೧ ತಿಂ. ೬ ದಿನ
೨೦೯	ಮುಳುಂದ ವಿಠಾಯಕ ಜೋಡಿ	ಕೋ. ಮು.
೨೧೦	ಮೂರ್ತಿ ಎಂ. ಎ.	೬ ತಿಂ. ಕೆ. ೧೫ ರೂ. ೧೫ ದಿನ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೨೧೧	ಮೋಟಾ ಹಜಾಮ	೬ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.
೨೧೨	ಯಾದವ ವಿ. ಎಚ್.	೧ ತಿಂ. ಕೆಲಸ ೨೫ ರೂ. ೧ ವಾರ
೨೧೩	ಯಲಬುರ್ಗಿ ಕೆ. ವಿ.	೧ ವರ್ಷ ,,
೨೧೪	ಯಾದವಾಡ ಆರ್. ಜಿ.	೪ ತಿ. ,,
೨೧೫	ರಘುನಾಥರಾವ ಜೋಡಿ	೭೫ ರೂ. ೧ ತಿ.
೨೧೬	ರಂಗದೇವಪ್ಪ	೧ ತಿಂ. ೩ ವಾರ ಕೆಲಸ
೨೧೭	ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಬಿ. ಎಚ್	೧ ತಿಂ, ,, ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೨೧೮	ರಾಘವೇಂದ್ರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿ.,,
೨೧೯	ರಾಜಗೋಪಾಲಯ್ಯಂಗಾರ	,, ,,
೨೨೦	ರಾಮ ಅಜ್ಜಪ್ಪ	೧೫ ದಿನ ,,
೨೨೧	ರಾಮ ಅನಂತ ಶ್ಯಾನಭೋಗ	೧ ದಿನ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೨೨	ರಾಮ ಉಪೇಂದ್ರನಾಯಕ	೩ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೨೩	ರಾಮ ಗಣಪಯ್ಯ ಗಾಣಿಗ	೧ ದಿನ ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೨೪	ರಾಮ ಜಟ್ಟ ನಾಮಧಾರಿ	೧೫ ರೂ. ,,
೨೨೫	ರಾಮ ದ್ಯಾವಾ	೧೦ ದಿನ
೨೨೬	ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣಭಟ್ಟ	೧ ದಿನ ಕೆಲಸ
೨೨೭	ರಾಮ ಸುಬ್ಬರಾಯಭಟ್ಟ	೧ ದಿನ ,,
೨೨೮	ರಾಮಯ್ಯ ಅಳಗೋಡ	೧ ತಿಂ. ,,
೨೨೯	ರಾಮಯ್ಯ ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೪ ತಿಂ. ,,
೨೩೦	ರಾಮಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	,, ,,
೨೩೧	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ನಾಡಾಯಣ	೧ ದಿನ ,,
೨೩೨	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಮುಮಂತನಾಯಕ	೧ ದಿ.,, ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಳ್ಕೆ.
೨೩೩	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಬೆಂಗಳೂ	೩ ತೀ. ,,
೨೩೪	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ತಿಪ್ಪಾಶಾಸ್ತ್ರಿ	೬ ತೀ. ,, ೨೫ ರೂ. ೬ ವಾರ
೨೩೫	ರಾಮಚಂದ್ರ ಸುಬ್ಬಿಣ್ಣ	೨ ತೀ. ,,
೨೩೬	ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೧ ದಿನ ೯. ೨೫ ರೂ. ೬ ವಾರ
೨೩೭	ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾಮದಾಸ	೩ ತೀ. ,,
೨೩೮	ರಾಮಚಂದ್ರ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	,, ೨
೨೩೯	ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಬಿ ಎನ್.	೧೫ ರೂ. ೧೫ ದಿ.
೨೪೦	ರಾವಜಾರ್ಯ ವಕೀಲರು	೧ ತೀ. ೪೦೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೨೪೧	ರಾವಮಹಮಯ್ಯಣಾಚಾರ	೬ ತೀ. ,,
೨೪೨	ರಾಯಪ್ಪ ಮಹಾಬಲಯ್ಯ	೧ ,, ,,
೨೪೩	ರಾಮೇಗೌಡ ಊರ ಧಣಿಯರು	೨೨ ,, ,,
೨೪೪	ರುದ್ರಯ್ಯ ಎ. ಎಂ	೪ ,, ,,
೨೪೫	ರುದ್ರಪ್ಪ ಕೆ. ಪಿ	೧ ,, ,, ೧೦ ರೂ. ೧ ವಾರ
೨೪೬	ಲಚ್ಮಿ ರಾಮು	೧ ದಿನ ,,
೨೪೭	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಗಣಪಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	೬ ,, ,,
೨೪೮	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ರಾಯರಾಜೀ ಶಾಸ್ತ್ರಮಠ	೫೦ ರೂ. ೧ ತೀ
೨೪೯	ಲಕ್ಷ್ಮಣಭಟ್ಟ್ಯ	೧ ದಿನ ೯.
೨೫೦	ಲಕ್ಷ್ಮಯ್ಯ ಆಚಾರ್ಯನ ಶಾನಭೋಗ	೧೯ ತೀ. ೯.
೨೫೧	ವಾಳಿ ಎಂ. ಆರ್.	ಕೋರ್ಟು ವಿ.
೨೫೨	ವಾಳಿ ವಿ. ಆರ್.	೩ ತೀ. ೯. ೦೦೦ ರೂ ೨ ತೀ
೨೫೩	ವಾಮಭಾವ ಪೂಜ್ಯ	೬ ತೀ.
೨೫೪	ಶ್ರೀ ವಾಸುದೇವ ಸುಬ್ಬರಾಯ	೧೦ ರೂ. ೧ ತೀ.
೨೫೫	ವಾಸುದೇವ ಪರಮಾಮಯ್ಯ	೬ ವಾರ ೯.
೨೫೬	ವಾಸುದೇವ ಮಗಪ್ಪ ಶೃಂಗೇರಿ	೧೦ ರೂ. ೧ ತೀ.
೨೫೭	ವಾಸುದೇವ ಭಟ್ಟ ಮಣಕೆ	೧೦. ರೂ. ೧೦ ದಿನ
೨೫೮	ವಾಸುದೇವ ಮೂಗೇಶಭಟ್ಟ್ಯ	೧ ತೀ. ೯.
೨೫೯	ವಾಸು ಕೃಷ್ಣ ಮಣಕೆ	೨ ತೀ. ೯. ೨೫ ರೂಪಾಯಿ ೧ ತೀ.
೨೬೦	ವಾಸುದೇವರಾವ ಧಾರವ್ಪವರು	೧ ದಿನ ೯. ೨೦೦ ರೂಪಾಯಿ ೬ ವಾರ
೨೬೧	ವಾಸುದೇವ ಭಯಂಕರ	೧ ತೀ ೬ ದಿನ ೯.
೨೬೨	ವಿಟ್ಠಲ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶಾನಭೋಗ	೧ ದಿನ ೯. ೨೫ ರೂ. ೧ ತೀ. ೨೨ ತೀ. ೫೦೦ ರೂ. ೬ ತೀ.
೨೬೩	ವಿಠೋಬ ಪಾಯಕ	೧ ವರ್ಷ ೯.
೨೬೪	ವಿಠೋಬ ಎ. ಆಕೋಬ ಕೋರ್ಟು ಮು.	
೨೬೫	ವಿಠೋಬ ಕೃಷ್ಣ ಪಾಯಕ	೧ ತೀ. ೯.
೨೬೬	ವಿನಾಯಕ ಪಾಯಾಯ ಪ್ರಭು	೧ ದಿನ ೯. ೨೫ ರೂ. ೧ ತೀ.
೨೬೭	ವಿನಾಯಕ ಭಟ್ಟರಿ ಪೈ.	೧ ದಿನ ೯.
೨೬೮	ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಗಣಪತಿಭಟ್ಟ್ಯ	೬ ತೀ. ೯.
೨೬೯	ವಿಶ್ವನಾಥ ರಾವಜಾಂದ್ರ ಪಾವೇರಕರ	೬ ತೀ ,, ,, ೬ ತೀ. ೨೫ ರೂ ೧ ತೀ.
೨೭೦	ವಿನಾಯಕ ಭುವನೇಶ್ವಮ ಗಣಪತಿ	,, ,,
೨೭೧	ವಿಶ್ವನಾಥ ಕಣ್ಣಪ್ಪ ದೇವರಿ	೬ ತೀ. ೯. ೫೦ ರೂ. ೧೫ ತೀ.
೨೭೨	ವಿಶ್ವನಾಥ ಇಷಂದ್ರ ಶಾನಭೋಗ	೫ ತೀ. ,, ,, ೧ ದಿನ [೧೫ ದಿನ
೨೭೩	ವಿಶ್ವೇಶ್ವರ ಮೊಳಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೪ ತೀ. ೯.
೨೭೪	ವೀರಗೌಡಪತಿ ಪೈವೆಟ್ಟ	೧ ದಿನ ೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ೩ ತೀ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೨೭೫	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಕುವಾರ ಬ್ರಾಹ್ಮೇಶ್ವರ	೨೫ ತಿಂ.
೨೭೬	ವೀರಪ್ಪ ಲಲಕ್ಕಮೇರವ	೬ ತಿಂ. ೨೦೦ ರೂ. ೨ ತಿಂ
೨೭೭	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ತಿಮ್ಮಾಪು	೪ ತಿಂ. ಕ.
೨೭೮	ವೈಕುಂಠ ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ	೬ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ
೨೭೯	ವೇಂಕಟರಮಣ ಸೀತಾರಾಮಭಟ್ಟರ್	೫೦ ರೂ. ೬ ವಾರ
೨೮೦	ವೇಂಕಟರಮಣ ಅನಂತಭಟ್ಟ	೩ ತಿಂ. ಕ ೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೮೧	ವೇಂಕಟರಮಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ ವೊಟೆಗರ	೧ ದಿನ ಸಾದಾ ೨೦೦ ರೂ. ೬ ವಾರ
೨೮೨	ವೇಂಕಟರಾಮಯ್ಯ ಕೆ. ಎ.	೬ ತಿಂ ಕ.
೨೮೩	ವೇಂಕಟರಮಣ.ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೧ ತಿಂ ಕ
೨೮೪	ವೇಂಕಟ ವ.ಹದೇವ	೧ ದಿನ ಕ.
೨೮೫	ವೇಂಕಟಪ್ಪ ತಿಮ್ಮಪ್ಪನಾಯಕ	೩ ತಿಂ. ಕ ೨೧ ರೂ. ೧ ತಿಂ
೨೮೬	ವೇಂಕಟಪ್ಪ ನಾಯಕ	೨೨ ತಿಂ. ಕ. ೧೫೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ.
೨೮೭	ವೇಂಕಟೇಶ ಅನಂತ ಶಾಸ್ತ್ರಿಧೋಗ	೧೫ತಿಂ. ೬ದಿ.
೨೮೮	ವೇಂಕಟರಮಣ ನಾಕವೇಳರ	,,
೨೮೯	ವೇಂಕಟೇಶ ಹರಿಭಟ್ಟ	೩ ತಿಂ
೨೯೦	ವೇಂಕಟೇಶ ವಾಧವನ ಕ್ರುಭು	೬ ತಿಂ. ೫೦ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೨೯೧	ವೇಂಕಟೇಶಾಚಾರ್ಯ ಬದರೀನಾಥ	೧ ವರ್ಷ
೨೯೨	ಶಂಭು ಎಲ್. ಆರ್. ಎಂ.	೬ ತಿಂ. ೧೦೦ ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.
೨೯೩	ಶಂಕರಪ್ಪ ಎಸ್. ಡಿ.	೧ ತಿಂ. ೧೦೦ರೂ. ೧ವಾ.
೨೯೪	ಶಂಕರ ಗಣಪಯ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಧೋಗ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೨೯೫	ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ ಪಿಳೈ	೨೦ ರೂ. ೨೦ ದಿನ
೨೯೬	ಶಂಕರ ಮಂಜುನಾಥ ನಾಯಕ	,,
೨೯೭	ಶಂಕರ ಸುಬ್ಬರಾವ ಭಟ್ಟ	೧ ತಿಂ. ಕ.
೨೯೮	ಶಂಕರರಾವ ಎಂ. ವಿ.	೬ ತಿಂ.
೨೯೯	ಶಂಕರರಾವ ಗುಳವಾಡಿ	೧ ವರ್ಷ
೩೦೦	ಶಂಕರ ತಿಮರಾವು ಲೋಕರೆ	೧ ವರ್ಷ
೩೦೧	ಶಂಭು ನಾಗಪ್ಪ ಹಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿಂ.
೩೦೨	ಶಾಮರಾವ ಕೆ. ಕಟ್ಟೆ	೧ ವರ್ಷ ೧೦೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ.
೩೦೩	ಶಾಮಭಟ್ಟ. ಗೋವಿಂದಭಟ್ಟ	೬ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೩೦೪	ಶಾಂತಯ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಶಾನಭೋಗ	೧ ಹನ
೩೦೫	ತಿಮರಾಮು ಹೆಗ್ಗಡೆ	೪ ತಿಂ.
೩೦೬	ತಿಮರಾನು ಮುಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿಂ.
೩೦೭	ತಿಮರಾಮು ಗಣಪಯ್ಯ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೪ ತಿಂ.
೩೦೮	ತಿಮಣ್ಣು ನಾರಾಯಣಭಟ್ಟ	೧ ತಿಂ
೩೦೯	ತಿಮಲಿಂಗೆಪ್ಪ ಚನ್ನೆಪ್ಪ	೧ ವರ್ಷ ಕ.
೩೧೦	ತಿಮಳೆಂಕರ ಜಿ. ಕೆ	೧ ದಿನ ಖಂಡೆಕ. ೬ವಾ.
೩೧೧	ತ್ರಿಧರ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ತಿಟ್ಟೆ	೬ ತಿಂ. ೨೫ ರೂಪಿ. ೧ ತಿಂ.
೩೧೨	ತ್ರಿಧರ ಪಾಂಡುರಂಗ ಬಾಳಿಗ	೧ ದಿನ
೩೧೩	ತ್ರಿಧರ ದತ್ತಾತ್ರೇಯ	೬ ತಿಂ.
೩೧೪	ತ್ರಿಧರ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಜೋಯಸ	೧೫ ದಿ. ,, ,, ೬ ತಿಂ. ೧೦೦ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.
೩೧೫	ತ್ರಿಧರ ಶೇಷಗಿರಿ ದೈಲಾರ	೧ ವರ್ಷ
೩೧೬	ತ್ರಿಪತಿ ಸೀತಾರಾಮಭಟ್ಟ	೬ ತಿಂ.
೩೧೭	ತ್ರಿಪಾದ ಧೀನು ನಾವೇರ್ಕರ	೨೦ ರೂ. ೨೦ ದಿನ
೩೧೮	ತ್ರಿಪಿನಾಶ ಶಾಸ್ತ್ರಿವೇಂದ್ರ ದಾಸ	೬ ತಿಂ.

ಅ ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೧೯	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾಮಚಂದ್ರ ಸೈ	೧ ದಿನ ೪೦೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ
೪೨೦	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ವೇಂಕಟರಮಣ	,, ,,
೪೨೧	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ದಾಸಾಚಾರಿ	೬ ತಿಂ. ,,
೪೨೨	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಶಾಸ್ತ್ರಧೋಗೆ	೧ ವರ್ಷ ,,
೪೨೪	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾರಾಯಣ ದೋಷ್ಕೆ	,, ,,
೪೨೪	ಶ್ರೀನಿವಾಸಭಟ್ಟ	೧ ದಿನ ,,
೪೨೫	ಶೆಟ್ಟಿ ಎಸ್. ಎಂ.	ಕೋರ್ಟು ಮು.
೪೨೬	ಶೆಟ್ಟಿ ಎಸ್. ವಿ	೬ ದಿನ ಸಾದಾ
೪೨೭	ಶಿ. ಎ. ರಿ	ಕೋರ್ಟು ಮುನಿಸುವವರೆಗೆ
೪೨೮	ಶೇವಡೆ ಆರ್. ಜಿ.	೬ ತಿಂ. ೪೦೦
೪೨೯	ಶೇಷಂರಿ ಗಂಗಾವೇಣಿ	೧೫ ರೂ ೨೦ ದಿನ
೪೩೦	ಸಜ್ಜ ಹನುಮಂತ	೧ ದಿನ ೪೦೦
೪೩೧	ಸದಾಸಿವ ಸುಬ್ಬರಾವಭಟ್ಟ	ಬಾಸಗೋಡ ೬ ತಿಂ. ೯. ೩೦ ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.
೪೩೨	ಸಾರೋ ಕ್ರಿಸ್ಟ	೬ ತಿಂ. ೪೦೦
೪೩೩	ಸ್ವಾಮಿ ವಿದ್ಯಾವಂದ	೧ ವರ್ಷ ,,
೪೩೪	ಸ್ವಾಮಿ ಶುದ್ಧಾಶ್ರಮ	೯ ತಿಂ. ,,
೪೩೫	ಸ್ವಾಮಿ	೬ ತಿಂ. ೯. ೩೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೪೩೬	ಸಿದ್ದಪ್ಪ ದೇವಪ್ಪ	೨ ತಿಂ ೯.
೪೩೭	ಸ್ರೀ ಸಿಸ್ಟರ್ ಆರ್. ಡಿ.	೬ ತಿಂ. ೯.
೪೩೮	ಸಿಸ್ಟರ್ ಡಿ. ಎಸ್	೬ ,, ,,
೪೩೯	ಸೀತಾರಾಮ ಧೀವರ	ಪಾವೇಸರ ೨೦ ರೂ ೨೦ ದಿನ
೪೪೦	ಸೀತಾರಾಮ ವೇಂಕಪ್ಪ	ಹಗ್ಗದ ೬ ತಿಂ. ೯.
೪೪೧	ಸುಬ್ಬ ಧೂಪಾರಿ	೧ ದಿನ ೯. ೨೫ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೪೪೨	ಸುಬ್ಬ ವೆಂಕಟಗಾರ	,, ,, ,, ,,
೪೪೪	ಸುಬ್ಬಾಜೀ	ನಾರಾಯಣ ಬೆಳ್ಳಧಿ ೬ ತಿಂ. ೯.
೪೪೪	ಸುಬ್ಬಾರಾವ	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹಗ್ಗದ ೧ ದಿನ ೯. ೨೫ ರೂ. ೬ ವಾರ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿ:.
೪೪೫	ಸುಬ್ಬರಾವ ತಿಮ್ಮಾವ	೧ ದಿನ ೯. ೨೫ ರೂ. ೧ತಿಂ
೪೪೬	ಸುಬ್ಬರಾವ ಕೇಶವ	ಹಗ್ಗದ ೩೦ ರೂ. ೬ ವಾರ
೪೪೭	ಸುಬ್ಬರಾಯ	ಹಗ್ಗದ ೪ ತಿಂ. ೪೦೦
೪೪೮	ಸುಬ್ಬರಾಯ ನಾಗಪ್ಪ	ಹಗ್ಗದ ೨ ,, ,,
೪೪೯	ಸುಬ್ರಾಯ	ನಾರಾಯಣ ಹಗ್ಗದ ೬ ,, ,,
೪೫೦	ಸುಬ್ಬರಾಯ	ವೇಂಕಟರಮಣ ೨೨ ತಿಂ. ೯. ೨೫೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ.
೪೫೧	ಸುಬ್ಬರಾವ	ಬೆಳ್ಳಧಿಟ್ಟ ೪ ತಿಂ. ೪೦೦
೪೫೨	ಸುಬ್ಬರಾವ	ಉಪಾಧ್ಯಾಯ ೧ ವರ್ಷ ,,
೪೫೪	ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ	ಗಣೇಕಭಟ್ಟ ೧ ದಿನ ,,
೪೫೪	ಸೂರದ ಎಚ್.ಎಸ್.	೧ ತಿಂ. ೦೦ ರೂ. ೧ ವಾ.
೪೫೫	ಸೈರು ನಾರಾಯಣ	ಭಂಡಾರಿ ೧೫ ರೂ. ೧೬ ದಿ.
೪೫೬	ಹನುಮಂತರಾವ	ಕೌಜಲಗಿ ೬ ತಿಂ ೯. ೧೦೦ ರೂ. ೬ ವಾರ
೪೫೭	ಹಣಮಂತ	ಎಲ್ ೧ ತಿಂ. ೯.
೪೫೮	ಹನುಮಂತ	ಪಾಗ ೧ ದಿನ ೯.
೪೫೯	ಹನುಮಂತ	ಪಾಟೀ ಸೈ ೧ ದಿನ ೯.
೪೬೦	ಹನುಮಣ್ಣ ಜಿ.	ನಾಯಕ ೪ ತಿಂ. ೩೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೪೬೧	ಹರಿದೀಕ್ಷಿತ	ಎಸ್. ಆರ್. ೧ ವರ್ಷ ೨೦೦ ರೂ. ೬ ತಿಂ.
೪೬೨	ಹರಿನಾಗಪ್ಪ	ಶಾಸ್ತ್ರಧೋಗ ೬ ತಿಂ.
೪೬೪	ಹರಿನಾರಾಯಣ	ಶಾಸ್ಮೈನ್ ೬ ತಿಂ.
೪೬೪	ಹರಿ	ರವಳನಾಯಕ ೬ ತಿಂ.
೪೬೫	ಹರಿ	ಸುಬ್ಬರಾವ ಸೈ ,,
೪೬೬	ಹರಿಹರ	ಮಂಜುನಾಥ ನಾಯಕ ೬ ತಿಂ ೨ ೦೦೦ ರೂ. ೧೫ ತಿಂ.
೪೬೭	ಹಿಪ್ಪಳಗೆ	ಜಿ. ಎಸ್. ೨೨ ತಿಂ. ೯ತಿಂ
೪೬೪	ಹೊಸ್ಮನೆಕರ	ಆರ್. ಎಂ. ೬ ತಿಂ. ೩೦ ರೂ. ೦ ತಿಂ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು	ಶಿಕ್ಷೆ.
೩೬೯	ಹೊನ್ನಪ್ಪ ಪಾಂಡು ೩ ತಿಂ ೧೦೦ ರೂ. ೨೫೦.	
೩೭೦	ಹೊನ್ನಾವರ ಎಂ. ಎಸ್. ೧ ದಿನ	
೩೭೧	ಮಂಜುನಾಥ ಕುಪ್ಪಾ ಜೋಶಿ	
೩೭೨	ಜೆ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ	
೩೭೩	ಜಿನೋಕ್ತನು ನಾಗಭಟ್ಟ ಭಟ್ಟಳ	
೩೭೪	ಸಂಜೀವರಾಮರಾವ ಮುರಡೇಶ್ವರ	
೩೭೫	ಬಿ. ಎಸ್. ದಾಸ	
೩೭೬	ರಾಯಾ ಯಾನಿ ಸುಬ್ರಾಯ ಗಣಪಯ್ಯ	
೩೭೭	ಮಂಜನಾಥ ವಿಷ್ಣಯ್ಯ	
೩೭೮	ಅಜ್ಜ ಕಯಾ ಕುಜ್ಜ	
೩೭೯	ಕುಪ್ಪಯ್ಯ ತಿಮ್ಮಪ್ಪ	
೩೮೦	ನಾಮಧಾರಿ ಜಟ್ಟಿನಾಯಕ	
೩೮೧	ಅನಂತ ಮಂಗೇಶಭಟ್ಟ	
೩೮೨	ಮಹಮಯ್ಯ ಕೇಸಗಿರಿ ಕಾಮತ	
೩೮೩	ತಿಮ್ಮಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಮಹದೇವಪ್ಪಾ	
೩೮೪	ಮಂಜುನಾಥ ಸುಬ್ರಾಯ ನಾಯಕ	
೩೮೫	ನಾರಾಯಣ ಚಿಕ್ಕಯ್ಯ	
೩೮೬	ಕೇಸಗಿರಿ ರಾಮಚಂದ್ರ ಪ್ರಭು	
೩೮೭	ಆರ್. ಪಿ. ಕೋಟೇಶ್ವರ	
೩೮೮	ಜಿ. ಆರ್. ಶ್ರೀನಿವಾಸಯ್ಯಂಗಾರ	
೩೮೯	ಬಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣರಾವ	
೩೯೦	ಸುಬ್ರಾಯ ತಿಮಪ್ಪಾ ಶಾನಭಾಗ	
೩೯೧	ಆರ್. ಎಸ್. ಕರಪುರ	
೩೯೨	ಡಿ. ಹೈ. ನಾಡ ೧೮	
೩೯೩	ಎಮ್. ಎಸ್. ಇಂಡೊರ	
೩೯೪	ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಲಿಂಗಪ್ಪ	
೩೯೫	ರಂಗರಾವ ಕುಲಕರ್ಣ	
೩೯೬	ವೆಂಕಟರಮಣ ನಾರಾಯಣ ಹೆಗಡೆ	
೩೯೭	ವಾಸುದೇವ ಬಾಬಾರಾವ ಕಾಮತ	

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೩೯೮	ಪಾಂಡುರಂಗ ಕಾತುನಾಯಕ	
೩೯೯	ನಾರಾಯಣ ಕೃಷ್ಣ ಕಟ್ಟೆ	
೪೦೦	ಪಾಂಡುರಂಗ ಪುಂಡಲೀಕ ಶಾನುಭಾಗ	
೪೦೧	ಬಾಳು ನಾರಾಯಣ ಪ್ರಭು	
೪೦೨	ತಿಮಪ್ಪ ತಾಯಪ್ಪಾನಿ	
೪೦೩	ಕೃಷ್ಣ ಸಂತಭಟ್ಟ	
೪೦೪	ರಾಮಚಂದ್ರ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಪ್ರಭು	
೪೦೫	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೇಸಗಿರಿ ಕಾಮತ	೬ ತಿಂ. ಕ.
೪೦೬	ಕೃಷ್ಣ ನಾಗಪ್ಪಾ ತೆರಬಾಗಿಲ	
೪೦೭	ಮಹಬಲೇಶ್ವರ ರಾಮಚಂದ್ರ ಕಟ್ಟೆ	
೪೦೮	ಪಾಂಡುರಂಗ ಹರಿ ಪೈ	
೪೦೯	ನರಸಿಂಹ ನಾರಾಯಣ ಶಾನುಭಾಗ	
೪೧೦	ರಾಮಚಂದ್ರ ನಾರಾಯಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ	
೪೧೧	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ನಾರಾಯಣ ಗಾಯತೋಂಡೆ	
೪೧೨	ಸುಬ್ರಾಯ ಅಚ್ಯುತ ಗಾಯತೋಂಡೆ	
೪೧೩	ಮಂಜುನಾಥ ಪಾಂಡುರಂಗ ಶಾನುಭಾಗ	
೪೧೪	ಮಂಜ್ಯ ಪುಂಡಲೀಕ ಶಾನುಭಾಗ	
೪೧೫	ಶ್ರೀಮತಿ ಭಿಳ್ಳುಬಾಯಿ ಮುಗೇಕ	
೪೧೬	ಶ್ರೀ. ಡಿ. ಎನ್. ಕೊಪ್ಪೆಕರ	
೪೧೭	ಮಂಜುನಾಥ ಗಣಪತಿ ಹೆಗಡೆ	
೪೧೮	ಗೋಪಾಲವಾಸ ಪ್ರಭು	
೪೧೯	ಸಣ್ಣಕೆಂಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣಗೌಡಾ	
೪೨೦	ಮಹಬಲೇಶ್ವರ ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಹಂಗಾರಗಡಿ	
೪೨೧	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಬಾಬುಭಟ್ಟ	
೪೨೨	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಅನಂತ ಬಲೇರಿ	
೪೨೩	ದತ್ತಾತ್ರೇಯ ತಾಯಿ ಕಾವಾಕ್ಷಿ	
೪೨೪	ಹಣಮಂತ ನಾಗಪ್ಪ ನಾಯಕ	
೪೨೫	ಮಂಜುನಾಥ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಂಡಾರಿ	
೪೨೬	ವೆಂಕಟರಾಮರಾವ ಮುರಡೇಶ್ವರ	

ಅ ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೨೭	ಶಂಕರ ದೇವಪ್ಪ ಶಾಮಭಾಗ	
೪೨೮	ಮಂಜುನಾಥ ಮೇಳಪೇಕ ಪ್ರಭು	
೪೨೯	ಮುಕುಂದ ಉಪೇಂದ್ರ ಪ್ರಭು	
೪೩೦	ವಾಸುದೇವ ಅಣ್ಣಪ್ಪ	
೪೩೧	ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಶ್ರಮ ಸುಬ್ರಾಯ ಚೆಕರಗಿ	
೪೩೨	ನಾರಾಯಣ ನಾಗಪ್ಪ ಕಟ್ಟಿ	
೪೩೩	ಬುಸನ್ ಮಸ್ತಿ ಗೌಡಾ	
೪೩೪	ನಾರಾಯಣ ಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ	

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೩೫	ಅತೀತ ಪದ್ಮನಾಭ ಶೆಟ್ಟಿ	
೪೩೬	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನಾಗಪ್ಪ ನಾಗಕೇಸರಿ	
೪೩೭	ಪದ್ಮನಾಭ ಗಣಪಯ್ಯ ಶಾಮಭಾಗ	
೪೩೮	ವೆಂಕಟರಂಗ ಮಾಮಯ್ಯ ಪ್ರಭು	
೪೩೯	ವಿಠ್ಠಲ ಶಿರಾಳಕರ	
೪೪೦	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಘಾಡೇಕರ	೧ ವರ್ಷ ಕಿ.
೪೪೧	ಜಯರಾಮ ಮಳಗಿ	,,
೪೪೨	ಬಳವಂತ ಹಾವನಗಲ	,,

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕ

೧	ರಮಾಕಾಂತ ಗೋವಿಂದರಿ	೩ ತಿಂ. ಕ.
	೧೦೦ ರೂ. ದಂ. ಅಥವಾ	೧ ತಿಂ.
೨	ರಾ. ವೆ. ಕಂಗುಮ್ರಿ	,, ,,
೩	ಕೆ. ವಿ. ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣರಾವ	,,
೪	ಕೆ. ಎಸ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೫	ರಾ. ಕೃ. ಕೇವಡಿ	೨ ತಿಂ ಸಾದಾ ಖಂಡಿ.
	ದಂಡ ಅಥವಾ	೧೨ ದಿವಸ
೬	ಆರ್. ಎವನ್. ದಿನಕರ	೧ ತಿಂ ೧೫ ದಿ.
೭	ಎಲ್. ಟಿ. ಕಪಾಡಿ	೩ ತಿಂ. ಕ.
೮	ನಾರಾಯಣ ಭೀ. ಮಳಗಿ	೪ ತಿಂ. ಕ.
೯	ಕೇಶವ ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ	೬ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ.
	ದಂಡ	ಅ. ೧೫ ತಿಂ
೧೦	ಮಾನಪ್ಪ ಬೆಳ್ಳಿಗಟ್ಟಿ	೨ ತಿಂ ಕ.
೧೧	ಭುಜಂಗರಾವ ಹುಬ್ಳಿ	೫ ತಿಂ ಕ.
೧೨	ಭರಮಪ್ಪ ತಿರಗುಪ್ಪಿ	೩ ತಿಂ. ಕ.
೧೩	ಜಿ. ಬಿ. ವರಪೇಡಿ	,,
೧೪	ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ ಕೊನ್ನೂರಿ	,,
೧೫	ಜೆ. ಫ್ರಿ. ಕೊಂಡೂರ	,,
೧೬	ಜೆ. ಎಚ್. ಗುಜಮಗಡಿ	೧ ತಿಂ. ಕ.

೧೭	ಎ. ಎಫ್. ಕಾಟೇಲ	೧ ತಿಂ. ಕ.
೧೮	ಎವನ್. ಎನ್. ಹಾವನೂರ	,,
೧೯	ದೇವಪ್ಪ ಸಪಾರೆ	,,
೨೦	ಫ್ರಿ. ಬಿ. ಹಳೇಊರ	,,
೨೧	ಬಿ ಜಿ. ಹೊಕಪೇಟೆ	,,
೨೨	ನಾರಾಯಣಪ್ಪ ಬೆಲನುಕರ	೬ ವಾ. ಸಾ.
೨೩	ಎನ್. ಎನ್. ಬಂದೂರ	೬ ತಿಂ. ಕ.
೨೪	ಚೆನ್ನವೀರಪ್ಪ ಕಬ್ಬಣ್ಣನವರ	೩ ತಿಂ. ಕ.
೨೫	ಬಿ. ಎಚ್. ಸಲಗರ	,,
೨೬	ಎಸ್. ಎವನ್. ಕುಂದರಗಿ	,,
೨೭	ತೇಜಪ್ಪ ಹಾವನಗೇರಿ	,,
೨೮	ಎಸ್. ಎವನ್. ಸವನೂರ	,,
೨೯	ರಾಮಚಂದ್ರ ಬಾಕರೆ	೩ ದಿವಸ ೧೫ರೂ ದ.
೩೦	ವೆಂಕಂಹ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೩ ದಿ. ೧೫ರೂ. ದಂ.
೩೧	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೩೨	ಬೀದು ಬಾಂದಿಗಿ	,,
೩೩	ವಿಠ್ಠಲ ಆಲೂರ	೧ ದಿವಸ ೭೫ ರೂ. ದಂಡ
೩೪	ಸಂಭಾಜಿ ಕಟಕರ	,,
೩೫	ರಾಮಚಂದ್ರ ಶಿರವಿ	೧ದಿ. ಸಾ. ೭೫ ರೂ. ದಂಡ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೬	ನಾಗೇಶ ಬುಡೇ	೧ ದಿವಸ
೪೭	ಎಸ್. ಪಿ. ಲಿಮಯೆ	೬ ವಾರ ಕೆಲಿಸ
೪೮	ಜಿ. ಜಿ. ಉಡಿಪಿ	೬ ತಿಂ ಕೆ.೧೦೦ರೂ. ದಂಡ
೪೯	ಎಸ್. ಎಸ್. ಕೋಲಿವಾಡ್ಡರ	೪ ತಿಂ. ಕೆ. ೧೫೦ ರೂ ದಂಡ
೫೦	ಕಲ್ಲೆಪ್ಪರೆಪ್ಪಾ ಅಗೆರೆಗೋಳ	,,
೫೧	ಎಸ್. ಆರ್. ನಂದರಿಗಿ	೨೫ ರೂ. ದಂಡ
೫೨	ಎಸ್. ಪ್ಲಿ ಕಾಮತ	,,
೫೩	ಎಸ್. ಕೆ ಜೋಶಿ	೧ ದಿ ೨೫ ರೂ. ದಂಡ
೫೪	ಎಸ್. ಪಿ. ಜನಗ	,, ೪೦ ರೂ ದಂಡ
೫೫	ಪ್ಲಿ ಎಚ್. ಭಾಂಡಿಗೆ	,,
೫೬	ಎ. ಎಚ್. ಒಂಗೆರೆ	೬೦ ರೂ. ದಂ
೫೭	ಪೇಮಸಾ ಕೋಟೆನವಾರ	,,
೫೮	ಎಚ್. ಡಿ. ಇಜಾರಿ	೧೫ ರೂ. ದಂಡ

ಗದಗ ತಾಲೂಕ

೫೯	ಅನಂತರಾವ ಸಾವುಕಾರ	೧೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೪ ತಿಂ ಕೆಲಿಸ
೬೦	ಲಕ್ಷ್ಮಣರಾವ ಅಂಡಿ	,,
೬೧	ಮೂಡಲಗಿರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೬೨	ರಂಗಪ್ಪಾ ಬಿಂಕದಕಟ್ಟಿ	,,
೬೩	ಭೀಮರೆಡ್ಡಿ ಹುಚ್ಚಣ್ಣವರ	,,
೬೪	ಅನಂತರಾವ ಜಾಲಿಹಾಳ	೬೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೬ ತಿಂ. ಕೆಲಿಸ (ಬ)
೬೫	ದೇವರೆಡ್ಡಿ ತಿಲ್ಲಾಪುರ	೧೦೦ ರೂ ದಂಡ ಅಥವಾ ೬ ತಿಂ. ಕೆ
೬೬	ವೆಂಕಟರಾವ ಹುಯಿಲಗೋಳ	ಡಾಕ್ಟರ ೧ ತಿಂ ಸಾದಾಶಿಕ್ಷೆ ೧೫೦ ರೂ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧ ವಾ
೬೭	ವಾಸುದೇವರಾವ ಅಮಳಿಗಿ	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಶಿ.
೬೮	ರಂಗರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	ವಕೀಲ ,, ಶಿ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೬೯	ನಾರಾಯಣರಾವ ವೈದ್ಯ	೬ ತಿಂ. ಕೆಲಿಸ (ಕೆ)
೭೦	ಬಸಪ್ಪಾ ತಿರ್ಲಾಪುರ	,, ,, (ಕೆ)
೭೧	ವೆಂಕಟರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	ವಕೀಲ ೪ ,,ತಿಂ (ಕೆ)
೭೨	ಎಚ್ಚರಪ್ಪಾ ಕುಂದಗಿನ್ನಿ	೪ ತಿಂ.,, (ಕೆ)
೭೩	ನಾರಾಯಣರಾವ ದೇಖಳ	ವಕೀಲ ,, (ಬ)
೭೪	ದಕ್ಕೊಜಪಂತ ನಾಡಗೀರ	ವಕೀಲ ೪ ತಿಂ. ಕೆಲಿಸ ೧೦೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧ ತಿಂ. ಕೆಲಿಸ
೭೫	ಗಣೇಶನಾಯಿಕ	ಕಮ್ಮಟ್ಟಿವರ ೪೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧ ತಿಂ ಕೆಲಿಸ
೭೬	ಹಣಮಂತ	ಕೊರವೊರ ೩ ತಿಂ ಕೆಲಿಸ ೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೩ ವಾರ
೭೭	ವಾಸುದೇವ	ನಾರಾಯಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ ,,
೭೮	ದಕ್ಕಾತ್ರೇಯ	ತಾಪಸ ೧೦೦ ರೂ ದಂಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ೧ ತಿಂ ಕೆಲಿಸ
೭೯	ನಾ	ಪ್ಪಾ ಛೋಟಯೋರ ,,
೮೦	ದತ್ತಾತ್ರೇಯ	ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ೩ ತಿಂ. ಕೆ. ೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ೩ ವಾರ
೮೧	ರಾಮಚಂದ್ರ	ಕುಲಕರ್ಣಿ ,,
೮೨	ಅಪಂತ	ವಿಠಲರಾವ ದೆಸ್ಪಾಂಡೆ ,,
೮೩	ತ್ರಿನಿವಾ	ಕೇಷೋ ಮುಳಗುಂದ ,, ಸಾದಾ
೮೪	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ	ಗೋವಿಂದ ಕುಲಕರ್ಣಿವಾಸರ ,,

ರೋಣ ತಾಲೂಕು

೮೫	ಹಣಮಂತರಾವ	ಮುಜುಮದಾರ ೨ ತಿಂ. ೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೨ ವಾರ ಕೆಲಿಸ

ಹಾವೇರಿ ತಾಲೂಕು

೮೬	ಗೋವಿಂದಾಚಾರ್ಯ	ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ ೪ ತಿಂ. ಮತ್ತೆ ೪ ತಿಂ.
೮೭	ಹಣಮಂತಪ್ಪಾ	ದೊಡಮನಿ ೪ತಿಂ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಪ್ಪೆ.
೭೪	ಸಂಗಪ್ಪಾ ಸೂಳಕಿಕ್ಕೆ	೩ ಮಿ. ೪ ತಿ.
೭೯	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಗಣಪೂರೆ	೩ ತಿಂ
೮೦	ತಿವರುದ್ರಯ್ಯಾ ಹಿರೇಮಠ	,,
೮೧	ಭೀಮಪ್ಪಾ ಬಳಗಾರ	೩ ತಿ
೮೨	ದಿವಳೆ ಮಾಡುವೆ	೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂಗಳ
೮೩	ಬಿದಬರೆ ಅಮೀನ [illegible]	೩ ತಿ. ೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೮೪	ನಾಗಪ್ಪಾ ತೀರಾಳದ	,, ,,
೮೫	ಡ್ಯಾಮಪ್ಪಾ ತುಮ್ಮಿನಕಟ್ಟಿ	,, ,,
೮೬	ಗದಿಗೆಪ್ಪಾ ರಾಮನಕೊಪ್ಪ	,, ,,
೮೭	ಫಕೀರಪ್ಪಾ ಪೂಜಾರ	೩ ತಿ.೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೮೮	ಯಮುಪಪ್ಪಾ ತಳವಾರ	,, ,, ,,
೮೯	ತಿವರುದ್ರಪ್ಪಾ ಮುಟ್ಟಿ	,, ,, ,,
೯೦	ತೀರಯ್ಯಾ ಪೂಜಾರ	,, ,, ,,
೯೧	ಮುದಕಪ್ಪಾ ಮುಳಗುಂದ	,, ,, ,,
೯೨	ಬಿದಬರ ಮುಳಗುಂದ	,, ,, ,,
೯೩	ಕರಿಯಪ್ಪಾ ಹುಚ್ಚಣವರ	೩ ತಿಂ. ,, ,,
೯೪	ಬಿದಬರ ನಾರಾಯಣ ಪಾಟೀಲ	,, ,, ,,
೯೫	ರಾಮಚಂದ್ರ ಸವತಿ	,, ,, ,,
೯೬	ಬಿದಬರಗೌಡಾ ದೇಸಾಯಿ	೩ ತಿಂ. ೨೫೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೦ ತಿಂ.
೯೭	ಗೋಪಾಳ ಶಾಂತೇಕೊಪ್ಪೆ	೩ ತಿಂ. ೨೫೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂ.
೯೮	ಮೇಳೇರ ಸೊಕ್ಕಪ್ಪಿ	೩ ತಿಂ. ೧೫೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂಗಳ
೯೯	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಮೇಳೇರ ದೇಸಾಯಿ	೩ ತಿ. ೬೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ತಿಪ್ಪೆ.
೧೦೦	ಕೊಪ್ಪೇರ ನಾಗಪ್ಪಗೀರ	೩ ತಿ. ೬೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೧	ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಹೇಜೀಲ	೩ ತಿ. ೬೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೨	ನಾರಾಯಣಾಚಾರ್ಯ ಜವಳಿ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೪	ನಾರಾಯಣ ಧೀವರಜ ತೀರಕರ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೪	ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಸಣ್ಣಹುರಿ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೫	ಕೆಲ್ಲಪ್ಪಾ ಫಕ್ಕೀರಪ್ಪಾ ಗುತ್ತಲ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೬	ಗೋವಿಂದ ತಿಪ್ಪಾಜಿ ಪಾತೆರ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೭	ಮಹದೇವ ಲಿಂಗಪ್ಪಾ ಚಂದಾಪುರ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೮	ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ ಇಚ್ಚಂಗಿ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೦೯	ರಾಮಪ್ಪಾ ರಾಜಪ್ಪಾ ಕಲಾಲ	೪೫ ತಿ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೧೦	ಕರಿಯಪ್ಪಾ ತಿಪ್ಪಪ್ಪಾ ಸೂಕಮುಖಿ	೨ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂ.
೧೧೧	ನಾರಾಯಣ ಅವಧೂತ	,, ,,
೧೧೨	ತಿವಪ್ಪಾ ಕಾಮುಣ್ಣವರ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೧೧೪	ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪಾ ಕುರುಬರ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೧೧೫	ತಿವಪ್ಪ ಕುಣಿ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೧೧೬	ರಾಮಪ್ಪಾ ವಾಡೇಗಾರ	೩ ತಿ. ೧೫ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿ.
೧೧೭	ಬಸವಣ್ಣೆಪ್ಪಾ ಮುಚಪತಿ	೩ ತಿಂ. ,,

ಅ ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೧೬	ಚಿಕ್ಕಪ್ಪಾ ಹಳ್ಳಳ್ಳಿ	೩ ತಿಂ ೧೫ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೩ ತಿಂ
೧೧೮	ಫಕ್ಕೀರಪ್ಪಾ ಸಾರಚಗಿ	,, ,,
೧೧೯	ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಾ ಗೊಟಗೋಣಿ	,, ,,
೧೨೦	ವಾಸಪ್ಪಾ ವೀರಬೇಬೆನ್ನೂರ	೨೫ ತಿಂ. ೪೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೫ ತಿಂಗಳ
೧೨೧	ಫಕ್ಕೀರಪ್ಪಾ ಹಂಚಿನಮನಿ	,, ,,
೧೨೨	ಹೊಳಿಯಪ್ಪಾ ಹೆಸರೂರ	,, ,,
೧೨೩	ಮಂಗೆಪ್ಪಾ ಕಲ್ಲುದೇವರು	೪ ತಿಂಗಳ
೧೨೪	ರಾಮು ತಿಂಥಿ	,,
೧೨೫	ಚಿದಂಬರ ತಿವಪೂಜಿ	,,
೧೨೬	ವಿರುಪಾಕ್ಷಪ್ಪಾ ತಿರ್ತಿ	೨೫ ತಿಂ.
೧೨೭	ಚೆನ್ನಬಸಪ್ಪಾ ಹುರಕೇರಿಕೊಪ್ಪ	,,
೧೨೮	ಶಿಂಗಪ್ಪಾ ಹಡ್ಡಲ	,,
೧೨೯	ಗೋವಿಂದ ಅವಧಾನ	,,
೧೩೦	ಶೀಖರಯ್ಯಾ ದೇವಗಿರಿಮಠ	,,
೧೩೧	ಶಿದ್ದಯ್ಯಾ ಕೆಡಕೋಳ	೪ ತಿಂ.
೧೩೨	ಕೃಷ್ಣಸ್ವಾಮಿ ಡಾವಣಗೇರಿ	,,
೧೩೩	ವೀರಂಣ್ಣಾ ಮಟಪತಿ	,,
೧೩೪	ಗಿರಿಕ್ಕಿ ಬೆಳವಗಿ	೨ ತಿಂ.
೧೩೫	ಶಾಂತಾರಾಂ ಅವಧಾನ	೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂ.
೧೩೬	ಚನಬಸಪ್ಪಾ ನಂದಿವಾಡ	,, ,,
೧೩೭	ಚನಬಸಪ್ಪಾ ತುಮಮೂ	,, ,,
೧೩೮	ಪರಮಣ್ಣಾ ಹೊಸಮನಿ	,, ,,
೧೩೯	ಗುಡ್ಡೋ ಸ್ವಾಮಿರಾವ ನಾಸಗೀರಿ	,, ,,
೧೪೦	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಖಮಿತಕರ	,, ,,
೧೪೧	ರಾಮಚಂದ್ರ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೨೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೪೨	ರಾಮಚಂದ್ರ ಹೊಸಕೆರಿ	,, ,,
೧೪೩	ಗೋಸಾವಿ	,, ,,
೧೪೪	ಈಶ್ವರಪ್ಪಾ ಕೂರಿ	,, ,,
೧೪೫	ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಕೃಷ್ಣ ತಿವಪೂಜಿ	೧೫ – ೨೫ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂ. ೬–೬ ದಿವಸ
೧೪೬	ಚಿದಂಬರ ರಾಮಚಂದ್ರ ತಿವಪೂಜಿ	೨ ತಿಂ.
೧೪೭	ನಾರಾಯಣ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹೆಬ್ಬೆ	೨ ತಿಂ.
೧೪೮	ಗುರಿಂಗಪ್ಪಾ ಮಹಂತಪ್ಪಾ ಧಡ್ಡಿ	೫ ತಿಂ.
೧೪೯	ಬ..ಪ್ಪಾ ಗೊಳಪ್ಪಾ ಸಣಮನಿ	೧೦೦-೫೦-೨೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫–೬ ದಿವಸ ರಾಣೇಬೆನ್ನೂರ ತಾಲೂಕ
೧೫೦	ಗುದ್ದೆಪ್ಪ ವೀರಪ್ಪ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ	೧೦೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೩ ತಿಂ.
೧೫೧	ಗದಿಗೆಪ್ಪ ಗುರುಪಾದಪ್ಪಾ ಹಳ್ಳಿಕೇರಿ	೫ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ ದಂಡ ಅ. ೧೫ ತಿಂ
೧೫೨	ತಿರಕಪ್ಪ ಹವಮರಡ್ಡಿ ಗಿರಿಡ್ಡಿ	೪ ತಿಂ.
೧೫೩	ಮೋಟೋಕ ಗುರುರಾಜ ಚೆವಟಿ	೨೦೦ ರೂ ದಂಡ ಅ. ೧೫ ತಿಂ.
೧೫೪	ಬಸಯ್ಯಾ ಲೋಕಪಗೌಡ್ರ	೫ ತಿಂ ೫೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧೫ ತಿಂ.
೧೫೫	ಗದಿಗಯ್ಯಾ ಹಿರೇಮಠ	,, ೬೦ ದಂಡ ,,
೧೫೬	ಮುರಿಗೆಪ್ಪಾ ಪಾಟೀಲ	,, ,, ,,
೧೫೭	ಹೇನನಾಣ್ಣಾ ಅಂಡಿ	೩ ತಿಂ.
೧೫೮	ರುದ್ರಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲ	೨ ತಿಂ. ೨೦ ದಂಡ ಅಥವಾ ೫ ತಿಂ.
೧೫೯	ಮಲ್ಲಾರ್ಜುನಪ್ಪಾ ದೊಗಳೂರ	,, ,, ,,
೧೬೦	ಮಂಸ್ಪಯ್ಯಾ ಕಪ್ಪನ	,, ,, ,,
೧೬೧	ಹುಕ್ಕೇನಾಬ ಹಡಗಲಿ	,, ,, ,,
೧೬೨	ಈಶ್ವರಪ್ಪಾ ತುಮ್ಮಿನಕಟ್ಟಿ	೩ ತಿಂ. ,, ,,

ಸ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೬೩	ನಾರಾಯಣನಾಯ್ಕ ಹಲಗೇರಿ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೧೬೪	ಗುರುನಾಥ ತೆಲಕರ್	೩ ತಿಂ. ,, ,,
೧೬೫	ಮಹಬುದ್ರಪ್ಪ ಉಡಗಣ್ಣಿ	,, ,, ,,
೧೬೬	ಕೋಟೆಪ್ಪ ಕೆಂಚಾರ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೧೬೭	ಧೀನೆಷ್ಣಾ ತಳವಾರ	೩ ತಿಂ. ,, ,,
೧೬೮	ಗುರುಬಸಪ್ಪ ಮೂಡಿ	,, ,, ,,
೧೬೯	ಗಂಗಾಧರ ಲೋಕಪ್ಪ ಚಟ್ಟಿ	೨ ತಿಂ.
೧೭೦	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ ಯಕದವಾಡ	,,
೧೭೧	ಕೃತ್ಯಪ್ಪ ವಾಡಲಕ್ಕನವರ	,,
೧೭೨	ಶಿವಪ್ಪ ಏಳಕೋಟಿ	,,
೧೭೩	ವಿಕ್ಕಪ್ಪ ರಾಯಕವಡಿ	,,
೧೭೪	ಮಲಕಪ್ಪ ಕಮಡೋಡ	,,
೧೭೫	ಶಿವಪ್ಪ ಅರ್ಕಸಾಲಿ	,,
೧೭೬	ಧಿ ಮೇಕೆ ಭೋಗೇಕೆ ನವರಿ	೬–೩ ತಿಂ.
೧೭೭	ಹನುಮಂತಪ್ಪ ಕ್ಯಾತಾಕಿ	
೧೭೮	ದತ್ತಾತ್ರೆಯ ಕರಿಕರ	
೧೭೯	ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ	
೧೮೦	ವೇಂಟೇಕ ರಾಮಚಂದ್ರ ವತಸರ	

ಧಾರವಾಡ ತಾಲೂಕ

೧೮೧	ಹಂ. ರಾ. ದಿವಾಕರ	೭ ತಿಂ. ೪೦೦ ರೂ. ದಂಡ
೧೮೨	ಕೃಷ್ಣರಾವ ಮುದವೀಡಕರ	೧ ತಿಂಗಳ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೮೩	ಕೊಣಾಚಾರ್ಯ ಅಗಳಗಟ್ಟಿ	೪ ತಿಂಗಳ
೧೮೪	ಹಾ ಕೆಬ್ಬೂರ	೬ ತಿಂಗಳ
೧೮೫	ಆರ್. ವೆಂಕಾಲಪ್ಪಾ	,,
೧೮೬	ಮು. ದೇವಾಯಿ ದೇವಜೋಷಾಯಿ	,,

ಬಂಕಾಪೂರ ತಾಲೂಕ

೧೮೭	ತೇಕರ ದೀಕ್ಷಿತ ಕರ್ಮಕ	೫ ತಿಂಗಳು
೧೮೮	ರಾಮದೀಕ್ಷಿತ ಜೋಷ್ಟಿ	೧೦ ತಿಂ. ೨೧ ದಿವ್ಸ
೧೮೯	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಜಂದ್ರಮ ಜೋಶಿ	೪ ತಿಂ.
೧೯೦	ಅಮಂತಿಭಟ್ಟ ಪುರೋಹಿತಪ್ಪ	೫ ತಿಂ.
೧೯೧	ವಾಧವರಾವ ಕಳವೆಗೆ	೨ ವರ್ಷ ೧೫ ದಿ.
೧೯೨	ಧೀನವಾಚಾರ್ಯ ಕಟ್ಟಿ	೧೧ ತಿಂ. ,,
೧೯೩	ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಕಟ್ಟಿ	೧ ತಿಂ. ,,
೧೯೪	ತಮಣಂಗ ರಜಪೂತ	೩ ತಿಂ.
೧೯೫	ಗಣೇಶಭಟ್ಟ ಪುರೋಹಿತಪ್ಪ	೯ ತಿಂ. ೨೨ ದಿ.
೧೯೬	ಜಿ. ಆರ್. ಸ್ವಾಮಿ	೫ ತಿಂ. ೧೫ ದಿವಸ
೧೯೭	ಎಮ್. ಬಿ. ರಾವ	೪ ತಿಂಗಳು
೧೯೮	ಸೀತಾರಾಮ ಮುದುಗಲಿ	೭ ತಿಂಗಳು
೧೯೯	ರುದ್ರಗೌಡ ಪಾಟೀಲ	,,
೨೦೦	ಬಿ. ಕೇಶವರಾವ	೩ ತಿಂಗಳು
೨೦೧	ಧನಕೇ ಗೋವಿಂದರಾವ	,,
೨೦೨	ಬಾಲಾಯನ ಜೋಷ್ಟಿ	೬ ತಿಂಗಳು

ಸೊಲ್ಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆಗೀಡಾದವರು

೧	ಕೆ. ಜಿ ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	೨ ವರ್ಷ ಕಠಿಣ
೨	ರಾವ	೧೫ ,, ,,
೩	ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರರಾವ	,,
೪	ಕೆ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ	,,
೫	ಟಿ. ಆರ್. ಕರ್ಮಾ	,,
೬	ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ	,,
೭	ಕೆ. ವಿ. ಶ್ರೀನಿವಾಸಮೂರ್ತಿ	,,
೮	ದೇಶಪಾಂಡೆ	,,
೯	ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	೧ ವರ್ಷ ಕಠಿಣ
೧೦	ಎ. ಜಂಗಲರಾಯ ಮುದ್ದಿಯರ	,,
೧೧	ಪಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ	,,
೧೨	ಸಿ. ಕೃಷ್ಣರಾವ	,,
೧೩	ಕೆ. ಎಸ್. ನಾರಾಯಣಮೂರ್ತಿ	,,
೧೪	ಸೀತಾರಾಮ ದೇಸಾಯಿ	,,

ಅ ನಂ.	ಹೆಸರು	ಶಿಕ್ಷೆ.	ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೫	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ನುಲವಾಡಿ	,,			
೧೬	ಕೆ. ಜಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ ಥವಳೇಶ್ವರ	,,			

ದಾಂಡೀಯಲ್ಲಿ

೧	ಶ್ರೀ. ಮಲ್ಲಾರಿ ಮಾಣಾಂಜಿ ಮೈಲಾರ	೩ ತಿಂಗಳ ಕಠಿಣ
	(ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪಡೆಯೊಂದಿಗೆ)	

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ

೧	ಯು. ಉಮೇಶರಾವ್	೬ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ, ಎ.	೨೨	ಕಾರ್ನಾಡು ಸದಾಶಿವರಾವ್	೧೫ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಎ.
೨	ಆರ್. ಕೆ. ಪ್ರಭು	,,	೨೩	ಯಸ್. ಯು. ಪಣಿಯಾಡಿ	,,
೩	ಯಸ್. ಕೆ. ಕೊಂಬ್ರಬೈಲು	,,	೨೪	ಪಿ. ರಂಗಯ್ಯ ಬಾಳಿಗ	,,
೪	ಉಳ್ಳಾಲ ತುಕ್ರ	೪ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ ಸಿ.	೨೫	ಎ ಕೃಷ್ಣರಾಯ ಕೊಡ್ಗಿ	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಎ.
೫	ಶೇಕ್ ಇಸುಬ್ ಸಾಹೇಬ್	,,	೨೬	ಸಣ್ಣಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಬಿ.
೬	ಯನ್. ವಾಸುದೇವ ಕಿಣ್ಣಿ	,,	೨೭	ಕೆ. ಬಿ. ನಾರಾಯಣ ಕಿಣ್ಣಿ	೧೨ ತಿಂ. ಕೆ. ಎ
೭	ಬಿ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ	,,	೨೮	ಎ. ಬಿ. ಮಹಾಕಲ್ಕೆ	,, ಸಿ
೮	ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಕಾರಂತ	೫ ,, ಬಿ.	೨೯	ಗಣಪತಿ ಪೈ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ, ಸಿ.
೯	ಹಿ. ರಾಮರಾಯ ಮಲ್ಯ	೬ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ ಬಿ.	೩೦	ರಾಮಚಂದ್ರ ಜೋಶಿ	,,
೧೦	ವೆಂಕಟೇಶ ನಾಯಕ್	೪ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ ಸಿ.	೩೧	ಜೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಪ್ರಭು	,,
೧೧	ಮಂಜುನಾಥ ನಾಯಿಕ	೫ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ ಎ	೩೨	ಟಿ. ಮಹಾಬಲ ಆಳ್ವ	,,
	,,	೬ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಸಿ	೩೩	ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಕಿಣಿ	,,
೧೨	ಕಂಡಿಗೆ ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ	,,	೩೪	ಬಿ. ಯಚ್. ರಮಣನಾಥ ಪೈ	,,
೧೩	ಪೈದ್ಯ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟ	೪ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ ಎ.	೩೫	ವೆಂಕಟೇಶ ಪೈ	,,
			೩೬	ಮಾಧವ ಕಿಣ್ಣಿ	,,
೧೪	ಟಿ. ಪರಮೇಶ್ವರಯ್ಯ	,, ಸಿ	೩೭	ಕೆ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಭಟ್ಟ	,,
೧೫	ಯು. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣರಾವ್	೩ ತಿಂಗಳು ಸಾದಾ ಸಿ.	೩೮	ಎ. ಗೋಪಾಲ ನಾಯಕ್	,,
			೩೯	ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಕಿಣ್ಣಿ	,,
೧೬	ಪಿ. ರಾಮನಾಯಕ್	,,	೪೦	ಎನ್. ಸೀತಾರಾಮು	,,
೧೭	ಸೀತಾರಾಮು ರಾಜಪ್ಪ	,,	೪೧	ಎಚ್. ವಿಠಪ್ಪ	,,
೧೮	ಕೆ. ರಮಣನಾಥ ಕಿಣಿ	,,	೪೨	ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣ	,,
೧೯	ಕೋಟೆ ಮೂಲ್ಯ	,,	೪೩	ಸುಬ್ಬು ಮೂಲ್ಯ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ, ಸಿ.
೨೦	ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಶೆ. ಬೆಳ್ಕಾಡಿ	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಎ.	೪೪	ಕೆ. ಸುಬ್ರಾಯು	,,
೨೧	ನಾರಾಯಣ ಭಂಡಾರಿ	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ, ಎ.	೪೫	ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ನಾಯಕ್	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೬	ಶಾಂತಪ್ಪ	೪ ತಿಂ. ಕ. ಸಿ.
೪೭	ರಮಾನಾಥ ನಾಯಕ್	,,
೪೮	ಸಖೋತ್ತಮ ಪೈ	,,
೪೯	ಬಿ. ನಾರಾಯಣ ನಾಯಕ್	,,
೫೦	ಅಣ್ಣಪ್ಪ ಶ್ಯಾನುಭಾಗ	,,
೫೧	ವಾಧವ ಕುಡ್ಯ	,,
೫೨	ರಾಮದಾಸ ನಾಯಕ್	,,
೫೩	ದಾನೆಅದರೆ ನತ್ಯಭಾಯಿ ಕೇಸ್	,,
೫೪	ಎಚ್. ಭಾಸ್ಕರ್ ರಾವ್	,,
೫೫	ಬಿ ಧೋಜರಾವ್	೧೨ ತಿಂ. ಕೆ. ಬಿ.
೫೬	ಬಿ. ಕೋಡಣ್ಣ ಭಂಡಾರಿ	,,
೫೭	ಕೆ. ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ಕೆಣಿ	೪ ,, ಸಿ.
೫೮	ವಿಕ್ಟರ್ ಭಂಡಾರಿ	,,
೫೯	ಎಚ್. ದೇವಪ್ಪ ಕರ್ಕೇರ	,,
೬೦	ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಮಲ್ಯ	,,
೬೧	ಕೃಷ್ಣ ಕಾಮತ್	,,
೬೨	ಎನ್. ರಾಮಚಂದ್ರ	,,
೬೩	ಸೋಮಯ್ಯ ಸುವರ್ಣ	,,
೬೪	ಕೆ. ಪದ್ಮನಾಭ ಶೆಣೈ	,,
೬೫	ಬಿ. ಸಂಕಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಸಿ.
೬೬	ವೆಂಕಟ್ರಾಯ ಕಾಮತ್	,,
೬೭	ಎಮ್. ಬಾಬು	,,
೬೮	ರಘುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ	,,
೬೯	ವಾಧವ ಕುಡ್ಯ	,,
೭೦	ಶೀನ ಶೆಟ್ಟಿ	,,
೭೧	ಬಿ. ಎಚ್. ರಮೇಶ ಪೈ	,,
೭೨	ಕೆ. ರಾಜಗೋಪಾಲ ಭಟ್ಟಿ	,,
೭೩	ಎಮ್. ಎಂ. ಭುಜಂಗ	,,
೭೪	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ ಶೆಣೈ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೭೫	ಎಮ್. ಬಾಬು	೪ ತಿಂ. ಕೆ. ಸಿ.
೭೬	ನರಸಿಂಹ ಭಟ್ಟ	,,
೭೭	ಯು. ವಾಸುದೇವ ಕಿಣಿ	,,
೭೮	ಪುಂಡರೀಕ ಶೆಟ್ಟಿ	,,
೭೯	ಕೇಪನಿ ಬಾಳಿಗ	,,
೮೦	ಎಚ್. ದಾಸು ನಾಯಕ್	,,
೮೧	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಪೈ	,,
೮೨	ಬಾಬು ಶೆಟ್ಟಿ	,,
೮೩	ಎಮ್. ರಾವು	,,
೮೪	ಕೆ. ರಘುನಾಥ ನಾಯಕ್	,,
೮೫	ಬಿ ನರಸಿಂಹ ಶೆಟ್ಟಿ	,,
೮೬	ನಾರಾಯಣ ಕೋಟೆಯನ್	,,
೮೭	ವಾಲಿಂಗ ಶೆಟ್ಟಿ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ
೮೮	ಬಿ. ವೆಂಕಟೇಶ ಕಿಣಿ	,,
೮೯	ಬಿ. ಬಾಬಣ್ಣ ಕಾಮತ್	,,
೯೦	ವಾಮನ ಭಂಡಾರಕರ್	,,
೯೧	ಸಾಯಬಂಗ ಶ್ಯಾನುಭಾಗ	,,
೯೨	ರಾಮಣ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ	,,
೯೩	ರಾಮಚಂದ್ರ ಭಂಡಾರಿ	,,
೯೪	ಪರ್ಸ ಪೈ.	,,
೯೫	ಗಣೇಶ ಭಟ್	,,
೯೬	ಸಂಜೀವ ಎಮ್	,,
೯೭	ಸಂಜೀವ ಪೈ.	,,
೯೮	ಮಹಾಬಲ ಭಂಡಾರಿ	,,
೯೯	ಜಗನ್ನಾಥ ನಾಯಕ್	,,
೧೦೦	ಶೆಟ್ರು	,,
೧೦೧	ವಾಧವ ಪೈ.	,,
೧೦೨	ವೆಂಕಟ್ರಮಣ	,,
೧೦೩	ಕೆಂಬಳೆ ರಮಾನಾಥ ರಾವ್	೪ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಸಿ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೨೪	ಪದ್ಮನಾಭ ಮಲ್ಯ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಸಿ
೧೨೫	ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ ಪೈ	,,
೧೨೬	ಪದ್ಮನಾಭ ಕಾಮತ್	,,
೧೨೭	ಎ. ವಾಸು ದೇವಮ್ಮ	,,
೧೨೮	ನಾರಾಯಣ ಅಮ್ಮಣ್ಣ	,,
೧೨೯	ಗಿರಿಯಪ್ಪ	,,
೧೩೦	ಅಪ್ಪುಶೆಟ್ಟಿ	,,
೧೩೧	ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ಕಟ್ಟು	೧೨ ತಿಂಗಳು ಬಿ.
೧೩೨	ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಪೈ.	೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ ಸಿ.
೧೩೩	ಪಿ. ಮಂಗೇಶರಾವ್	೧೨ ,,
೧೩೪	ವೇಣುಗೋಪಾಲ ಬಾಳಿಗ	೨೪ ,, ಜೊಸ್ಯೆಲಿನ್ ಸ್ಕೂಲು
೧೩೫	ಗೋವಿಂದ ಭಂಡಾರಿ	೨೪ ,, ,,
೧೩೬	ಕೇಷಗಿರಿ ಪೈ.	೪ ,, ಕಠಿಣ ಸಿ.
೧೩೭	ತಿಮ	,,
೧೩೮	ವಿಠ್ಠಪ್ಪಾ ಕಾಮತ್	,,
೧೩೯	ಕೃಷ್ಣ ನಾಯಕ್	,,
೧೪೦	ಮಂಜುನಾಥ ಕಟ್ಟೆ	,,
೧೪೧	ಪುನ್ನುಸ್ವಾಮಿ	,,
೧೪೨	ರಾಮು ಪ್ರಭು	೧ ತಿಂ. ೧ ವಾರ ಸಾದಾ ಸಿ
೧೪೩	ವಿತಪ್ಪ ಮಡಿ	೪ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಸಿ.
೧೪೪	ಆರ್. ಎಸ್. ಕೆಜ್ಜೆ	೪ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಸಿ. (೪ ತಿಂ. ನಂತರ ಕಾಲೆ ಸಂಬಂಧ ಜಾಮೀನಿನಲ್ಲಿ ವಾಪಸು ಬಂದರು.)
೧೪೫	ಜಿ. ನರಸಿಂಹ ಪ್ರಭು	೧೨ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ ಬಿ.
೧೪೬	ಕೆ. ಹರಿಯಣ್ಣ ಕಟ್ಟೆ	,, ಸಿ.
೧೪೭	ಕೇಷಪ್ಪ ಕಟ್ಟೆ ಎವರ್	,,
೧೪೮	ಎಚ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ	ತಿಂಗಳಾಯ ,,
೧೪೯	ಎನ್. ವಾಸ್ತೀವರಾವ್	೧೨ ತಿಂ ಕ ಸಿ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೫೦	ಟಿ. ಮಾರಪ್ಪ ಪಕ್ಕಳ	,, ಬಿ.
೧೫೧	ಎನ್. ತೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆ	೪ ತಿಂ. ,, ಬಿ. ೨೦೦ ರೂ. ಜುರುವಣಿ
೧೫೨	ಬಿ. ವೆಂಕಪ್ಪ ರೈ	೪ ತಿಂ. ,, ಬಿ. ೨೦೦ ರೂ. ಜುರುವಣಿ
೧೫೩	ಗೋ. ರಾ. ಕಾಮತ್	೬ ತಿಂ. ,, ಸಿ.
೧೫೪	ಎನ್. ಪಿ. ಪ. ಭಟ್ಟ	೩ ತಿಂ ಸಾ ಬಿ. ೨೦೦ ರೂ. ಜುರುವಣಿ
೧೫೫	ಟಿ. ವಾಸುದೇವ ಕಟ್ಟೆ	೯ ತಿಂ. ಸಾ. ಸಿ.
೧೫೬	ಜಿ ವೆಂ. ಪ್ರಭು	೬ ತಿಂ ಕ. ಬಿ. ೪೦೦ ರೂ. ಜುರುವಣಿ
೧೫೭	ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ಟ	೩ ತಿಂ. ,, ಸಿ.
೧೫೮	ಬಿ. ಅನಂತ ರೈ	೪ ತಿಂ. ,, ಬಿ.
೧೫೯	ಕೋಚಣ್ಣ ಮಾರ್ಲ	೨೪ ,, ಜೋ. ಸ್ಕೂ.
೧೬೦	ನಾಗೇಶ ಕಟ್ಟೆ	೩ ತಿಂ. ಸಾದಾ ಸಿ.
	,,	೬ ,, ಕ. ಸಿ.
೧೬೧	ಪರಮೇಶ್ವರ ಮಲ್ಯ	೪ ,,
೧೬೨	ಹಿ. ಸದಾಶಿವ ರಾವ್	೩ ,,
	,,	೬ ,,
೧೬೩	ಎವರ್ ಮಂಜುನಾಥಾಚಾರ್	೩ ,,
೧೬೪	ಬಿ ಸಂಜೀವ ಹೆಗ್ಗಡೆ	,,
೧೬೫	ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಗಡೆ	,,
೧೬೬	ಮಂಜುನಾಥ ಕೆಲಸ್ಕಾರ	೩ ತಿಂ. ಕ. ಸಿ.
೧೬೭	ಬಿ. ದೇಜಪ್ಪ ಕಟ್ಟೆ	೬ ,,
೧೬೮	ಕೆ. ನರಸಿಂಹ ಕೃಷ್ಣ ಕೆಜ್ಜೆ	೩ ,,
೧೬೯	ಟಿ. ರವೀನಾಥ ಕೆಜ್ಜೆ	,,
೧೭೦	ಕೊರಗಕಟ್ಟೆ	,,
೧೭೧	ದೇವೇಂದ್ರ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ	ಕೆಜ್ಜೆ ,,
೧೭೨	ಕೆ. ಗೋವಿಂದ ನಾಯಕ್	,,
೧೭೩	ಟಿ. ಕೇಶವ ಪೈ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.	ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೫೪	ಎ. ರಾಮದಾಸ ಶೆಟ್ಟಿ	,,	೧೫೭	ಕು. ವರಲಿಂಗಪ್ಪ	,,
೧೫೫	ಕಮಲಾಪ್ಪ ಕಾಮತ್	,,	೧೫೮	ಸುಬ್ಬಾಪಣಾಯಕ	,,
೧೫೬	ವೆಂಕಟ್ರಾಯ ಡಾಳಿಗ	,,	೧೫೯	ಸುಬ್ರಾಯ ಶೆಟ್ಟಿ	,,

ವಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತಾಲೂಕ

೧	ಶ್ರೀ. ರಾ. ಮಂಗಳವೇಡೆ	೫೦ ರೂ. ದಂಡ ೪ ತಿಂ. ಸಾದಾ (ಬ) ೬ ತಿಂ. (ಬ)	೧೬	ಫ್ರಿ. ಜ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ. (ಕ)
೨	ಧೀವರಜ ನಿಂಗಾಪುರ	೨೫ ರೂ. ದಂಡ ೬ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೧೪	ತಿವೆಯ್ಯ ಹಿರೇಮಠ	,, ,,
೩	ಕೃಷ್ಣಾಜೀ ಗೋಪಾಲ ಗಣಿ	೨೫ ರೂ. ದಂಡ ೬ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೧೮	ವೀರಪ್ಪ ಸುಬ್ರಾವ	,, ,,
೪	ಗುರುರಾವ ಜೋಶಾಪುರ	೫೦ ರೂ. ದಂಡ ೬ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಬ)	೧೯	ಗುಂಡಪ್ಪ ಜೀರಗಿ	೬ ತಿಂ. ಕ. (ಕ) ೪ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)
೫	ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಫ್ರಿ. ಗುಲವಾಡಿ	೨೦ ರೂ. ದಂಡ ೯ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೨೦	ಕೆ. ಜ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)
೬	ಬಸಪ್ಪ ಕೋಟೆಗೇರ	೬೦೦ ರೂ. ದಂಡ ೧೨ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೨೨	ಕೆ. ಬಿ. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೬ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ) ೨೧ ದಿವಸ ಕ.
೭	ವಾಮನ ವಿಷ್ಣೋ ಮಿರಜಿ	೬ ತಿಂ. ಸಾದಾ(ಕ)	೨೩	ಎಸ್. ಏ. ನೀರಲಕೇರಿ	೨೦೦ ದಂಡ ೧ ತಿಂ. ಸಾದಾ (ಬ)
೮	ವೆಂಕಟೇಶ ಮಿರಜಿ	೪ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೨೪	ನಿಂಗಯ್ಯ ಜಂಗಿನ	,, ,,
೯	ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯ ಬುರ್ಲಿ	೪ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೨೫	ಜಯರಾವ ಪರಗುಂದ	೨೧೦-೧೦೦-೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ೧ ತಿಂ. ಸಾದಾ ೩–೩ ತಿಂ. ಕ. (ಬ)
೧೦	ಸುಗುಣೇಂದ್ರ ತೆರದಾಳ	೬ ತಿಂ. ಕ. (ಕ)	೨೬	ಕೃಷ್ಣರಾವ ಜೋಶಾಪುರ	೨೦೦ ದಂಡ ೧ ತಿಂ. ಸಾದಾ (ಬ)
೧೧	ವರಸಿಂಹ ಮೇಳಿನಿ	೪ ತಿಂ. ,, (ಕ)	೨೭	ಗೋವರ್ಧನದಾಸ	,, ,,
೧೨	ಮಧ್ವರಾವ ಪರ್ವತೀ	೫೦ ರೂ. ದಂಡ		ವಿಜಾಪುರ ತಾಲೂಕ	
೧೩	ಕೆ. ಟಿ. ಮಲಗೂರ	,,	೨೮	ಹಣಮಂತರಾವ ಮೋಹಿತೆ	೨೦೦ ದಂಡ ೯ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಬ)
೧೪	ಎಸ್. ಆರ್. ಪದಕಿ	೫೦ರೂ. ದಂಡ ೪ ತಿಂ. ಸಾದಾ (ಬ)	೨೯	ಎಸ್. ಆರ್. ದೇಸಾಯಿ	೧೦೦ ದಂಡ ೪ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)
೧೫	ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ ಪರಗುಂದ	೨ ತಿಂ. ಕರಿಣ (ಕ)	೩೦	ಎಸ್. ಸಿ. ಹೊಂಬ್ಳೆ	,, ,, ,,
೧೬	ನಿಶಾಂತಯ್ಯ ಬೆಟ್ಟದಮಠ	೨ ತಿಂ. ,, (ಕ)	೩೧	ವಿಠೋಬಾ ಶಿಳ್ಳೆಮ	,, ,, ,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೨	ವೇಳಪ್ಪರಾಮಯ್ಯ	,, ,, ,,
೪೩	ಬಾಳಪ್ಪ ಚಡಚಣ	,, ,, ,,
೪೪	ಎಸ್. ಎನ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ	೧೫೦ ರೂ. ದ. ೬೫ ತಿಂ. ಕ. ೪ ತಿಂ. ಕ.
೪೫	ಬಾಳು ದೇಸಾಣಿ	೭೫ರೂ ದ. ೬೫ ತಿಂ ಕ.
೪೬	ಬಾಳಪ್ಪ ರಜಪೂತ	೧೨೫ ದ ೪ ತಿಂ. ಕ.
೪೭	ಶಾನಭಾಚಾರ್ಯ ಜಾಡಗಿರದಾರ	೨೦೦ ದಂಡ ೬೫ ತಿಂ. ಕ.
೪೮	ಎ. ಎಲ್. ಕುಲಕರ್ಣಿ	೧೫೦ ದಂಡ ೬೫ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೪೯	ರಾಮನಾಯ್ಕ ಶಿದ್ದಾಪುರ	,, ,,
೫೦	ಬಾಜೀರಾವ ಗೋಟಖಿಂಡಿ	೨೦೦ ದಂಡ ,,
೫೧	ಕೆ. ಎಸ್. ಪಾಚ್ಯಾಳರ	೧೫೦ ದಂಡ ,,
೫೨	ದುಂಡಪ್ಪಾ ಅಕ್ಕಿಪ್ಪನವರ	,, ,,
೫೩	ಗದಿಗೆಪ್ಪಾ ಶಿಡಗುಂದಿ	,, ,,
೫೪	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,, ,,
೫೫	ನಾರಾಯಣರಾವ ಜೋಶಿ	೫೦ ರೂ. ದಂ. ೬ ತಿಂ. ಕ. (ಬಿ)
೫೬	ಗಣಪತರಾವ ಶಾಮರಾವೇಸ	೫೦ ರೂ ದಂ ೬ ತಿಂ. ,, ,,
೫೭	ಗಣಪತರಾಂದ ಪದಮಚಂದ	,, ,, (ಕೆ)
೫೮	ಎಸ್. ಆರ್. ದೇಸಾಯಿ	,, ,, ,,
೫೯	ಜಿ. ಜಿ. ಜೋಶಿ	,, ,, ,,
೬೦	ಪ್ಹಿ. ಜಿ ರಿವುಯಿ	೬ ತಿಂ. ,, ,,
೬೧	ಅಳವಂಡ ದೀಕ್ಷಿತ	೨೦೦ ದಂ. ೬ ತಿಂ. ,, ,,
೬೨	ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ಉಮರ್ಜಿ	೫೦ ರೂ. ದಂ. ೬ ತಿಂ.
೬೩	ಎ. ಕೆ. ದೇಶಪಾಂಡೆ	೨೦೦ ರೂ. ದ.ಕ ೬ ತಿಂ. ಕ.

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೬೪	ಉಡುಪಿನಾಥ ಹೊದಲೂರ	೬ ತಿಂ.
	ಗಲಗಲಿ	
೬೫	ಬಾಬೂರಾವ ಗೆಜೆ	೪ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ) ೪ ತಿಂ.
೬೬	ಸುಬಣಾಚಾರ್ಯ ಗೋಕ	೨೫ ರೂ. ದಂಡ ೬ ತಿಂ.
೬೭	ರಾಘವೇಂದ್ರ ಜ. ಹಬ್ಬು	೨೫ ರೂ. ದಂಡ ೬ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೬೮	ರಾವಜಾಚಾರ್ಯ ಶಾಮಂಡಿತಿ	,, ,, ,,
೬೯	ಅಚ್ಯಾಚಾರ್ಯ ಶಾಥೋಟಿ	,,
೭೦	ನಾರಾಯಣ ಜೋಶಿ	,,
೭೧	ಕಂಚರಗೌಡಾ ಪಾಟೀಲ	೬ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೭೨	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಗಣಿ	೨೫ ರೂ. ದಂಡ
	ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ ಮತ್ತು ಕೆರೂರು	
೭೩	ಗೋಪಾಲ ಯಾದವಾಡ	೭೫ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೭೪	ದಿವಾಣಜಿ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೭೫	ಎಸ್. ಪಿ. ಜೋಶಿ	೫೦ ರೂ. ದಂಡ ೨ ತಿಂ.
೭೬	ಕಂಚರರಾವ ಕುಲಕರ್ಣಿ	೧೫೦ ದಂಡ ೧೫ ತಿಂ.
೭೭	ರಾಮಭಟ್ಟ ಗೋಪಾಲಭಟ್ಟ	,,
೭೮	ಮಧ್ವರಾವ ಕಟಗೇರಿ	,,
೭೯	ಕಲ್ಲಾಭಟ್ಟ ಜೋಶಿ	,,
೮೦	ಚಂದ್ರಪ್ಪಾ ಬಾಗೋಡಿ	,,
೮೧	ಗುರುನಾಥ ಥಾಣಕಲಿದರ	,,
೮೨	ಖಂಡಪ್ಪಾ ಗೌಡರ	,,
೮೩	ಮಲ್ಲಪ್ಪಾ ಕೊಂಬೆ	೭೫ ತಿಂ. ಕಠಿಣ (ಕೆ)
೮೪	ರಂಗಾಚಾರ್ಯ ಮಡಿ	,,
೮೫	ಖಾಪಪ್ಪಾ ಕೋರವರ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೭೬	ಪಿ. ಡಿ. ಹುಲ್ಯಾಳಕರ	೨ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ (ಕೆ)
೭೭	ಎಸ್. ಬಿ. ಕೆಲಸರ್ಕ	,,
೭೮	ಜಿ. ಡಿ. ತುಳಪ್ಪಳೆ	,,
೭೯	ಎಮ್. ಜಿ. ಗುರುಬಸಪ್ಪ	,,
೮೦	ಎಸ್. ಕೆ. ಜೋಶಿ	,,
೮೧	ಶ್ರೀಮತಿ ಕೃಷ್ಣವ್ವ	,,
೮೨	ಸಂಧಪ್ಪ	,,
೮೩	ಬಿ. ಕೆ. ಚಾಪಳೆರ	,,
೮೪	ದೇವರೆಂಗಪ್ಪ	,,
೮೫	ವೀರಭದ್ರಪ್ಪ	೫೫ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೮೬	ನಿಜಪ್ಪ ನಿಡಗುಂದಿ	೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ,,
೮೭	ಮಲ್ಲಾರೂಢ ಯಾದವಾಡ	೨ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೮೮	ಸಾಬಪ್ಪ ಸಿಂಗದ	,,
೮೯	ಲಕ್ಷ್ಮಣಸಿಂಗ ಅಣು	೫೫ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೯೦	ಗುರುದೇವ ಜೋಶಿ	೪ ತಿಂ. ,, ,,
೯೧	ತೀರ್ಥಪ್ಪಳ್ಳಿ ಜೋಶಿ	೫೫ ತಿಂ. ,, ,,
೯೨	ಭಾಗಪ್ಪ ಗೌಡರ	೧೫ ತಿಂ. ,, ,,
೯೩	ಮುರ್ಗೇಶಾಯ	೪ ತಿಂ. ,, ,,
೯೪	ಜಿ. ಪ್ಹಿ. ದೇಶಪಾಂಡೆ	,,
೯೫	ಗೋವಿಂದಗೌಡಾ ಕೆಲರ	,,
೯೬	ಶ್ರೀಕಾಂತಯ್ಯ	,,
೯೭	ಎಸ್. ಬಿ ಸ್ಥಾದೇಸಾಯ	೨ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೯೮	ಖಾದಿಸಾಹೇಬ	೨ ತಿಂ. ,, ,,
೯೯	ಅಬಾಸಾಹೇಬ	,,
೧೦೦	ಪರಮೇಶ ಪರ್ವತೀ	,,
	ಹುನಗುಂದ ತಾಲೂಕ	
೧೦೦	ಎಸ್. ಎಲ್. ಕೆಟ್ಟಿ	೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ೬ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೧೦೨	ರಾಘವೇಂದ್ರಾಯ ದೇಸಾಯ	,, ,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೦೩	ಬಸಪ್ಪ ಬಳುಟಗಿ	೬ ತಿಂ.
೧೦೪	ಪಾಪಣ್ಣೇರಾಯ ಗುಡ್ಡದ	,, ,,
೧೦೫	ಮುದ್ದಪ್ಪಾಯ ಪ್ಯಾಟಿ	,, ,,
೧೦೬	ಹಣಮಂತರಾಯಾರ್ಯ ಜೋಶಿ	,, ,,
೧೦೭	ತಿಪ್ಪಪ್ಪ ಕಡಪಟ್ಟಿ	೩೦ ರೂ. ದಂ. ,,
೧೦೮	ಸಂಗಪ್ಪಬಸಪ್ಪ ಬಳುಟಗಿ	,, ,,
೧೦೯	ಈಶ್ವರಪ್ಪ ಹವಾಲದಾರ	,, ,,
೧೧೦	ಚಾಪಳೆಸಾಹೇಬ	,, ,,
೧೧೧	ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಶ ಚಪಳ್ಳಿ	,, ,,
೧೧೨	ರಾಘವೇಂದ್ರಾಚಾರ್ಯ ಕೆಟ್ಟಿ	,, ,,
೧೧೩	ಪಾಂಡುರಂಗ ಚಿತ್ರಶಿಲಿ	,, ,,
೧೧೪	ಶ್ರೀಹ್ಲಾದಾಚಾರ್ಯ ಹಳ್ಳಿ	೩೦ ರೂ. ದಂ. ೨ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೧೧೫	ಭೀಮಸಾಯ ದೇಸಾಯ	,, ,,
೧೧೬	ವಾಸುದೇವ ಜೋಶಿ	,, ,,
೧೧೭	ತ್ರೀನಿವಾಸ ಪಾಗುರ	,, ,,
೧೧೮	ಪಾಗಪ್ಪ ದಿಡ್ಡೀವಮನಿ	,, ,,
೧೧೯	ಕೆಲ್ಲಪ್ಪ ಹರಜಣ	೪ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೧೨೦	ಗುರುಮೂರ್ತೀರಾವ ದೇಸಗೆಯರ	೪ತಿಂ. ,, ,,
೧೨೧	ಭೀವಪ್ಪ ಶಾಸಣಿಕ	,,
೧೨೨	ಖಾದಪ್ಪ	,,
	ಮುದ್ದೇಬಿಹಾಳ ತಾಲೂಕ	
೧೨೩	ಗೂಳಪ್ಪ	೬ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ) ೩ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೧೨೪	ಪ್ಹಿ. ಪ್ಹಿ. ರಾಮಚಂದ್ರರಾವ	೪ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ) ೪ ತಿಂ. ಕ. (ಕೆ)
೧೨೫	ಮಲ್ಲಾರೆಯ ಮಾಳವೇ	೧೫ ದಿ. ಕ. (ಕೆ)
೧೨೬	ಪಕ್ಷಪಪ್ಪ	೪ ತಿಂ. ,, ,,
	ತಿಂದಿಗಿ ತಾಲೂಕ	
೧೨೭	ದೊಡ್ಡಬಸಪ್ಪ	೨೦೦ ರೂ. ದಂಡ ೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ (ಕೆ)

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೨೪	ಸಣ್ಣರಾಚಪ್ಪ	೬ ತಿಂಗಳು ಕ. ಕ
೧೨೯	ಹಡಪದ	೧೦ ತಿಂಗಳು ,, ,,
೧೩೦	ಲಿಂಗಪ್ಪ ಹಡಪದ	೪ ತಿಂಗಳು ,, ,,
೧೩೧	ಬಸವಂತರಾವ ಸಾಟೇಲ	,, ,,
೧೩೨	ರಾಮಪ್ಪ ಮನುದಾಸಪ್ಪ	೭॥ ೪–೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ (ಕ)
೧೩೩	ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಂದಿಗಿ	೪ ತಿಂ. ,, ,,
೧೩೪	ಶಂಕರ ಪಾಡಾ ಸಾಟೇಲ	೪ ತಿಂ ,, ,,
೧೩೫	ಚನಪಪ್ಪ	೪ ತಿಂ ,, ,,
		ಚಡಚಣ
೧೩೬	ಭೀಮಾಜಿ ರಾವಜಿ ಮೋರೆ	೬೦೦ ರೂ. ದಂಡ ೪ ತಿಂ. ಕಠಿಣ (ಕ)
೧೩೭	ಅಮೃತಪಂಗ	೬ ತಿಂ. ,, ,,
೧೩೮	ಕೃಷ್ಣಾಜಿ ಕುಲಕರ್ಣಿ	,,
೧೩೯	ರೇವಣಸಿದ್ದಪ್ಪ	,,
೧೪೦	ನಾಗಪ್ಪ	,
೧೪೧	ನಥೂರಾಮು	೬ ತಿಂಗಳು ಕಠಿಣ (ಕ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೪೨	ಬಾಳಪ್ಪಂಗ	೬ ತಿಂ. ಕ. ಕ.
೧೪೩	ಹಿರಾಚಂದ	,,
೧೪೪	ಬಾಳಪ್ಪ	,,
೧೪೫	ಮಹಾಲಿಂಗಪ್ಪ ಪಡಸಲಗಿ	,,
೧೪೬	ರಾಚಪ್ಪ ಇಡ್ಡಲಿಗಿ	,,
೧೪೭	ಸಾತೇಬಲಾಲ್	,,
೧೪೮	ಮೇಲಗೇರಿ	,,
೧೪೯	ಮಲಕಜಪ್ಪ ಕುಸನೂ	,,
೧೫೦	ಸಿದ್ದಪ್ಪ ಬಡೆಚಿ	,
೧೫೧	ಮಲ್ಲೇಶಿ ಗುರ್ಗಾಪುರ	,,
೧೫೨	ರಾಮುಳ್ಳಿ ಯಂಕಂಚಿ	,,
೧೫೩	ಮಲ್ಲಪ್ಪ ಜತ್ತಳಿಗಿ	,,
೧೫೪	ಕಲ್ಲಪ್ಪ ಜಗಮಕಟ್ಟಿ	,,
೧೫೫	ಚೆನ್ನಪ್ಪ ಅಗಸರ	,,
೧೫೬	ಗೋವಿಂದಪ್ಪ ಕೆರೂರ (ಹುನಗುಂದ)	
೧೫೭	ಶಂಕರರಾವ ಸಾಟೇಲ (ಕೆರೂರ)	
೧೫೮	ಜೋತಿ (ಗುಳೇದಗುಡ್ಡ)	

ಬಳ್ಳಾರೀ ಜಿಲ್ಲೆ.

		[೨ ವಾರ
೧	ಸ. ಸ್ಪಿ ಬಾಲಾಜಿ	೩ ತಿಂ. ಕಠಿಣ ೨೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೩ ವಾರ)
೨	ಕೇಷಗಿರಿರಾವ	,
೩	ಸಣ್ಣತಿಮ್ಮಪ್ಪ	೯ ತಿಂ. ೬ ವಾರ ೭೫ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೩ ವಾರ
೪	ಚಂದ್ರಪ್ಪ	,,
೫	ಅನ್ನದಾನಪ್ಪ	,,
೬	ಶ್ರೀನಿವಾದರಾಜ	೬ ತಿಂ. ೪ ವಾರ ಕಠಿಣ ೩೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೨ ವಾರ
೭	ಈಶ್ವರಪ್ಪ	,,
೮	ಭೀಮಪ್ಪ	೬ ತಿಂ. ೪ ವಾರ ಕ. ೩೦ ರೂ.
೯	ಭೀಮಾಚಾರ್ಯ	,, ದಂಡ
೧೦	ಕೊಟ್ಟೂರಿ ಬಸಪ್ಪ	,,
೧೧	ಸಣ್ಣಪ್ಪ	,,
೧೨	ಗುರುಬಸಪ್ಪ	,,
೧೩	ಕೊಟ್ರಪ್ಪ	,,
೧೪	ಸಣ್ಣರುದ್ರಪ್ಪ	೩ ತಿಂ. ೨ ವಾರ ಕಠಿಣ ಮತ್ತು ದಂಡ ಅಥವಾ ೧ ವಾರ
೧೫	ಗುರುಪಾದಪ್ಪ	,,
೧೬	ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿ	,,

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೧೭	ಕರಿಯಪ್ಪಾ	೩ ತಿಂ. ೨ ವಾರ ಕೆ. ೧ ವಾರ
೧೮	ಕೆ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ (ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟ ಹೆಡ್ ಕಾನ್‌ಸ್ಟೇಬಲ್	,,
೧೯	ಅಜ್ಜಪ್ಪಾ	,,
೨೦	ಹುಳ್ಳಿ ಗುರುಬಸಪ್ಪಾ	,,
೨೧	ರಾಗೇರ ವಿಠೋಬಪ್ಪಾ	,,
೨೨	ಲಿಂಗೆಪ್ಪಾ	,,
೨೩	ಕೇಪಲಿ ಕೊಟ್ರಪ್ಪಾ	,,
೨೪	ಬಿ. ವ್ಹಿ. ಕೇಶವಗಿರಿರಾವ	೧ ತಿಂಗಳು ಸಾಧಾ
೨೫	ಡಿ. ಗೋಪಾಲರಾವ	,,
೨೬	ಕೆ ಗುರುನಾಥ	,,
೨೭	ಕೊಟ್ರಪ್ಪಾ ಕೆ.	,,
೨೮	ಜಾಂಬಳೇಕರ ಡಿ. ಬಿ.	೩ ತಿಂ. ೩ ವಾರ ಕೆ.
೨೯	ಕುಲಕರ್ಣಿ ಕೆ. ಜಿ.	,,
೩೦	ಎ. ತಿರುಮಲರಾವ	,,
೩೧	ಶಾಮರಾವ	೩ ತಿಂ. ೧ ವಾರ ಕೆಲಸ
೩೨	ಜಗನ್ನಾಥರಾವ	,,
೩೩	ಅನಂತರಾವ	,,
೩೪	ಶ್ರೀಧರ	೩ ತಿಂ. ೩ವಾರ ಕೆಲಸ
೩೫	ಎ. ಪೂರ್ಣಾಚಾರ್ಯ	,,
೩೬	ರುದ್ರಪ್ಪಾ	೧೫ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೩೭	ಬಸವನಗೌಡಾ	,,
೩೮	ಬೊಮ್ಮಪ್ಪಾ	೩ ತಿಂಗಳು ೩ ವಾರ ಕೆ.
೩೯	ಚಂದ್ರಪ್ಪಾ	,,
೪೦	ಕೆ. ಬೊಮ್ಮಪ್ಪಾ	,,
೪೧	ವ್ಹಿ. ಎಸ್. ಗಿರಿ	೬ ತಿಂಗಳು ಸಾಧಾ
	ಪ್ಪಾ	೧ ತಿಂಗಳು ಸಾಧಾ
೪೨	ದೇವಾನಂದ ರಾಜು	,,
೪೩	ಕೆ. ಸೀತಾರಾಮು	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.
೪೪	ಮುಜರಿ	೬ ತಿಂ. ಕೆ.
೪೫	ಅನವಟ್ಟಿ	,,
೪೬	ಕೆ. ವಿಷ್ಣು	,,
೪೭	ದೇವೀಹೊಸೂರ	,,
೪೮	ಲಿಂಗಪ್ಪಾ	,,
೪೯	ಎನ್. ಭೀಮಸೇನಾಚಾರ್ಯ	,,
೫೦	ಟಿ. ಸುಬ್ರಹ್ಮಣ್ಯಂ	೧ ವರ್ಷ ಸಾಧಾ
೫೧	ಆರ್. ಮುಥ್ಯಾಲರಾವ	,,
೫೨	ಕೆ. ಸುಬ್ಬಾವ	,,
೫೩	ಸ್ವಾಮಿ ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯ	,,
೫೪	ವಿ. ವೆಂಕಟರಾವ	,,
೫೫	ಡಿ ಗೋಪಾಲರಾವ	,,
೫೬	ಡಿ. ಎಚ್ ಕೃಷ್ಣರಾವ	,,
೫೭	ಆರ್. ಹನುಮಂತರಾವ	,,
೫೮	ವೆಂಕಟ ನಾರಾಯಣ	,,
೫೯	ಕೊಟ್ರಪ್ಪಾ	೧ ವರ್ಷ ಸಾಧಾ
೬೦	ನರಸಿಂಹಮೂರ್ತಿ	,,
೬೧	ಪಿ. ಕೊಂಡಯ್ಯ	೬ ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ
೬೨	ಟಿ. ವ್ಹಿ. ಕೇಶವಗಿರಿರಾವ	,,
೬೪	ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ	,,
೬೫	ವಿ. ವ್ಹಿ. ಕಾಬ್ರುಕರ್	,,
೬೬	ಆರ್. ಲಕ್ಷ್ಮೀಕಾಚಾರ್ಯ	,,
೬೭	ಪಿ. ಆರ್. ಸದಾಶಿವ	,,
೬೮	ಶಂಕರ ನಾರಾಯಣ	,,
೬೯	ಸಾರ್ಥಸಾರಥಿ	,,
೭೦	ಗೋವಿಂದ ಹರಿಹರ	,,
೭೧	ಎನ್. ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ	೧ ವರ್ಷ ಸಾಧಾ
೭೨	ಕೆಲ್ಲಪ್ಪಾ ಬೆಳ್ಳೂರ	೧ ತಿಂ. ೧೦ರೂ. ದಂ. ಅಥವಾ ಮತ್ತೆ ೧ ವಾರ

ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ.	ಅ. ನಂ.	ಹೆಸರು.	ಶಿಕ್ಷೆ
೭೩	ಡಿ. ಎಚ್. ವೆಂಕೋಬರಾವ	೧೫ ತಿಂ. ೨೫ ರೂ. ದಂಡ	೭೫	ವಿಠಾಲ್ರಾವ	೩ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ೧ ತಿಂ.
೭೪	ಅನುಪ್ಪಾ	೩ ತಿಂ. ೫೦ ರೂ. ದಂಡ ಅಥವಾ ೧ ತಿಂ.	೭೬	ಆರ್. ವ್ಹಿ. ಕೃಷ್ಣರಾವ	,,
			೭೭	ವೆಂಕಟ ರಾಮಪ್ಪ	,,

ಕೊಡಗು

೧	ಪಂ. ಬಿ. ದೇಶ್ಯಪ್ಪನವರು	೬ತಿಂ. ಸಾ.	೧೦	ಆ. ತಮ್ಮಯ್ಯನವರು	ಆರು ತಿಂ. ಕ.
೨	ಕೊ. ಕರುಂಬಯ್ಯನವರು	,,	೧೧	ಆ. ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರು	,,
೩	ಬಿ. ಆ. ಗಫೂರ್ಖಾನ್‌ರವರು	,,	೧೨	ಚೆ. ಮೊಣ್ಣಯ್ಯನವರು	,,
೪	ಹೆ. ಆ. ಕೃಷ್ಣಯ್ಯನವರು	,,	೧೩	ಅ. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪನವರು	ಏಮು ತಿಂ. ಕ. ಸಜೆ
೫	ಕೈ. ಅಪ್ಪಣ್ಣನವರು	೧ ತಿಂ. ಸಾ.	೧೪	ಸಾ. ಚಿಣ್ಣಪ್ಪನವರು	,,
೬	ಕ. ಐಯ್ಯಣ್ಣನವರು	೧ ತಿಂ ಸಾ. ಮತ್ತು ೧ ತಿಂ. ಕ. ಸಜೆ	೧೫	ಪೊ. ವಜಡಯ್ಯನವರು	,,
			೧೬	ಕ. ಪಂಜಪ್ಪನವರು	,,
೭	ಮು. ಮಂದಯ್ಯನವರು	೧ ತಿಂ. ಸಾ.	೧೭	ಕ. ಮೇದಯ್ಯನವರು	,,
೮	ಮಾ. ಬಿ. ಕಾಯ್ಯಪ್ಪನವರು	೨ ತಿಂ. ಕ. ಸ. ೪೫೦ ರೂ. ಜು. ೩ ವಂ. ಕ.	೧೮	ಸ. ಪಂಜಪ್ಪನವರು	,,
			೧೯	ಮಾ. ಕುಶಾಲಪ್ಪನವರು	,,
೯	ಬಿ. ಜ. ಗಣಪಯ್ಯನವರು	,,	೨೦	ಕೀ. ಧೀವಯ್ಯನವರು	,,

ಇದಲ್ಲದೆ ಮಡಿಕೇರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಾಯಿ ಕೇಂದಿ ಅಂಗಡಿಗಳ ಲೈಸನ್ಸ್ ಹಾಗು ಪಡೆದ ದಿನ (ತಾ॥ ೨೦–೨–೩೧) ೫೭ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ೪ ಸ್ವಯಂಸೇವಕಿಯವರು ಏಳು ವರ್ಷದ ಕಠಿಣ ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಪಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು.

ಮುದ್ರಕರು :— ಜೀವೋ ರಾಮಜೋಯ್ಸ್ ಭಟ್, ಕ. ಪ್ರಿಂ. ವರ್ಕ್ಸ್. ಧಾರವಾಡ ೨೦೨,೩೧,೦೦೦.

ಆಯಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷೆ ಹೊಂದಿದವರ ಸಂಖ್ಯೆ.

ಬೆಳಗಾಂವಿ	೬೬೪
ಕಾರವಾರ	೪೪೨
ಧಾರವಾಡ	೨೦೨
ಸೊಲ್ಲಾಪುರ	೧೬
ದಾಂಡಿ	೧
ಮಂಗಳೂರು	೧೫೯
ವಿಜಾಪುರ	೧೫೮
ಬಳ್ಳಾರಿ	೭೭
ಕೊಡಗು	೨೦
ಅಂತೂ	೧೭೯೯

ಇದಲ್ಲದೆ, ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಹೆಸರುಗಳು ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬರದೇ ಉಳಿದಿರುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವದು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರಿಂದ ಪರಿಶೋಧಿತವಾದ

ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲ (ಧಾರವಾಡ)ದ ಆಯವ್ಯಯ ಪತ್ರಿಕೆಯು

(೧೫–೩–೧೯೩೦ ರಿಂದ ೧-೫–೧೯೩೧ ರ ವರೆಗೆ)

ಆಯ:—		ವ್ಯಯ:—	
೧೨೨೦೦– ೫–೦೦	ಧಾರವಾಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಿಧಿ (ದೇಣಿ ದೇಣಿ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೂ.)	೩೫೦೭–೦೫– ೭	ಪ್ರವಾಸ (ಇದರಲ್ಲಿ ಮೋಟಾರ ಖರೀದಿ, ರಿಪೇರಿ ವೆಚ್ಚವು ಸೇರಿದೆ)
೧೦೬೭೯–೦೪–೦೦	ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿಯಿಂದ	೨೯೯೬– ೦– ೬	ಪ್ರಚಾರಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಿಗೆ ಸಂಬಳ
೨೨೪–೦೦– ೦	ಬಿಲ್ಲಗಿರಿ ಜವಣ	೪೫೪೦– ೦– ೦	ಕಾರವಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಸಗಾರಕಿಚೆ ಚಳವಳಿಗಾಗಿ ೧–೦–೧೯೩೦ ರಿಂದ ವಸೂಲಿದ ವೆಚ್ಚವು
೨೨೪೦೫–೦೪–೦೦	ಅಂತೂ ಜವಣ	೨೦೦೬– ೦– ೦	ದೇಣಿ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟ ಹಣ
		೨೦೪೬–೦೦– ೬	ಸಾದಿಲವಾರ ಸಾಯಕೆಲ್ಲೀಸ್ಟಾಯಿಲ ಮುಂತಾದ ವೆಚ್ಚ
		೧೬೫೨– ೬– ೬	ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಊಟ, ಉಡಿಗೆ ಮುಂತಾದ್ವಕ್ಕಾಗಿ
		೧೬೨೦– ೪– ೬	ಮುದ್ರಣ ವೆಚ್ಚ
		೭೭೬– ೬– ೬	ಟಪಾಲ ವೆಚ್ಚ
		೬೬೬–೦೫– ೦	ತಂತೀ ವೆಚ್ಚ
		೬೨೦– ೦– ೬	ಬಿಲ್ಲಗಿರಿ ವೆಚ್ಚ
		೬೬– ೦– ೦	ಆಫೀಸ ಬಾಡಿಗೆ
		೬೪– ೦– ೦	ಮುಂಗಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು
		೧೬೪– ೧– ೬	ತಿಲ್ಕು ಕ. ಪ್ರಾಂ. ಕಾಂ. ಕಮೀಟಿಯು ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಜವಣ ವಸೂಲಿದ್ದು.
೨೨೪೦೫–೦೪–೦೦		೨೨೪೦೫–೦೪–೦೦	ಅಂತೂ ವೆಚ್ಚ.

ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸರಿಯಿದೆ.

ಧಾರವಾಡ.
೧೪–೫–೧೯೩೧

ಗು. ಭೀ. ಧಾರವಾಡಕರ.
Auditor, K. P. C. C.

ರಾ. ಜೀ. ಹುಕ್ಕೇರಿಕರ
ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ,
ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತಿಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ ಕಮೀಟಿ.

ಲೆಕ್ಕ ಪರಿಶೋಧಕರಿಂದ ಪರಿಶೋಧಿತವಾದ

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದ ಆಯವ್ಯಯವು

(೧–೪–೧೯೩೦ ರಿಂದ ೩೦–೪–೧೯೩೧ ರ ವರೆಗೆ)

ಆಯ:—

೧೪೪೩–೧೨–೧೧೪	ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಿಧಿ (ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಸೇರಿದ್ದು.)
೧೯೪೦–೦–೦	ಧಾರವಾಡದ ಕಚೇರಿಯಿಂದ ಬಂದದ್ದು
೧೬೯–೪–೪	ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಜವಾ
೨೦೫೪೧–೧–೦	ಒಂದೂ ಆಯ

ವ್ಯಯ:—

೨೩೭೫–೨–೦	ಆಫೀಸ ಕಾರಕೂನರ ಸಂಬಳ, ಬಾಡಿಗೆ ಮುಂ.
೧೪೧೬–೫–೩	ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳ ಸಹಾಯ
೧೧೯೯–೬–೬	ಸಾದಿಲವಾರ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಣ
೪೪೬೩–೬–೯	ಪ್ರವಾಸ: ರೇಲವೇ, ಮೋಟರ, ಟಾಂಗಾ ಮುಂ.
೧೯೫೭–೨–೯	ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಊಟ
೧೪೪೪–೨–೨	ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಶಿಬಿರದ ವೆಚ್ಚ
೧೦೪೧–೨–೦	ಬಟ್ಟೆ, ಸಮವಸ್ತ್ರ, ಧ್ವಜಗಳು ಮುಂ.
೭೨೯-೧೩-೦	ಟಪಾಲ ಹಾಗೂ ತಂತಿ
೪೯೯-೧೪-೦	ಕಾಯಂ ಸಾಮಾನ ಖರೀದಿ
೪೫೫–೭–೩	ಅಮಾನತ ಖಾತೇಕ್ಕೆ ವೆಚ್ಚ
೧೪೪-೧೧–೯	ಶಿಬಿರಗಳಿಗೆ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಹಾಯ ಮುಂ.
೫೨೬–೯–೧	ಜಿಲ್ಲೆಯ ವೆಚ್ಚ
೧೧೫-೧೪–೬	ಶಿಲ್ಕು
೨೦೫೪೧–೧–೦	ಒಂದೂ ವ್ಯಯ

ಈ ಲೆಕ್ಕವನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸಿ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದೆ.

ಆರ್. ಎಸ್. ವಾಳವೇಕರ

ಲೆಕ್ಕ ತಪಾಸಿಗರು.

ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.
ತಾ|| ೨೪–೫–೧೯೩೧

ಬಿ. ಜಿ. ಲೋಕರೆ,
ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಂಡಲದ
ಕಚೇರಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕರು.

Dr. S. ULKAMATH

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commission

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28TH AND 29TH MAY, 1954

Dr S. U. KAMATH

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commission

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28TH AND 29TH MAY, 1954

Dr. S. U. KAMATH

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commission

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28th AND 29Th MAY, 1954

Dr. S. U. KAMATH

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commission

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28TH AND 29TH MAY, 1954

Dr S. U. KAMATH

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commissio

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28TH AND 29TH MAY, 1954

Telegrams "CONGRESS" Telephone 46

Karnatak Pradesh Congress Committee

ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

कर्नाटक प्रदेश कांग्रेस समिती, हुबलि.

President
S. NIJALINGAPPA, M.P.
General Secretary.
G V HALLIKERI, M.L.A

Camp
BANGALORE

June 1, 1954

The Chairman,
The States Reorganisation Commission,
(Camp) BANGALORE.

Sir,

I have herewith submitted 12 copies of the Memorandum for United Karnataka State as adopted in the All Karnataka Representative Convention presided over by Sri S. Nijalingappa, President, K.P.C.C. and held at Davangere on the 28th and 29th May 1954. I am also enclosing for your kind information and necessary action the two resolutions adopted at the said convention.

Yours sincerely,

(Sd.) G. V. HALLIKERI

General Secretary
K.P.C.C.

(True Copy)

The Chairman,
The States Reorganisation Commission,
(Camp) BANGALORE.

Sir,

I have herewith submitted 12 copies of the Memorandum for United Karnataka State as adopted in the All Karnataka Representative Convention presided over by Sri S. Nijalingappa, President, K.P.C.C. and held at Davangere on the 28th and 29th May 1954. I am also enclosing for your kind information and necessary action the two resolutions adopted at the said convention.

Yours sincerely,

(Sd.) G. V. HALLIKERI

General Secretary
K.P.C.C.

(True Copy)

RESOLUTIONS OF THE DAVANGERE CONVENTION

This All Karnataka Representative Convention which is fully representative of all political parties in Karnataka and of Karnataka M.P.s, M.L.A.s, M L C.s of Mysore, Coorg, Madras, Andhra, Hyderabad and Bombay States, of District Local Boards and Municipal Boroughs and other Local Self-Government Institutions, of cultural and literary Associations and prominent men in the public life of Karnataka, unanimously adopts the Memorandum prepared by the Karnataka State Memorandum Committee and authorises Sri S. Nijalingappa, President, K P C.C. to make arrangements to submit the same to the States Reorganisation Commission.

Proposed by Sri B. Basavalingappa
Seconded by Sri K. Chennabasappa, Editor, "Ryot", Bellary.

Davangere,
29-5-1954.

2

This All Karnataka Representative Convention which is fully representative of all political parties in Karnataka and of Karnataka M.P.s, M.L.A.s, M.L.C.s of Mysore, Coorg, Madras, Andhra, Hyderabad and Bombay States, of District Local Boards and Municipal Boroughs and other local self-Government Institutions, of cultural and literary Associations and prominent men in the public life of Karnataka, feels deeply concerned over the statements reported in the Press and ascribed to the members of the States Re-organisation Commission in the matter of submitting an Interim Report in respect of States which are easy of formation especially Karnataka and having regard to the anxious expectation of Karnatata people based on the earlier assurances given by the Prime Minister and in view of the order of appointment of this High Power Commission concerning submission of an Interim Report and earnestly urges on the States Re-organisation Commission to kindly submit such Interim Report in respect of the formation of Karnataka State as early as possible.

Proposed by Sri G V. Hallikeri, M.L.A., and General Secretary, K.P.C.C.
Seconded by Sri Tammanna Mirajkar.

Davangere,
29-5-1954.

Book belongs to
Dr. S. U Kamath

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commission

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28TH AND 29TH MAY, 1954

●

Published by
THE KARNATAKA PRANTA RACHANA SAMITHI, BANGALORE
and
THE KARNATAKA CHAMBER OF COMMERCE, HUBLI
on behalf of
KARNATAKA PRADESH CONGRESS COMMITTEE, HUBLI

Book belongs to
Dr. S. U Kamath

MEMORANDUM

FOR

United Karnataka State

SUBMITTED TO

The States Reorganisation Commission

BY

Karnataka Pradesh Congress Committee

AS ADOPTED IN

The All Karnataka Representative Convention

HELD AT DAVANGERE

ON 28TH AND 29TH MAY, 1954

●

Published by
THE KARNATAKA PRANTA RACHANA SAMITHI, BANGALORE
and
THE KARNATAKA CHAMBER OF COMMERCE, HUBLI
on behalf of
KARNATAKA PRADESH CONGRESS COMMITTEE, HUBLI

Copies can be had from
Karnataka Pradesh Congress Committee
HUBLI

MEMBERS OF THE MEMORANDUM DRAFTING COMMITTEE

Chairman

SRI R A JAGIRDAR, M A , LL B
Retired Judge, High Court, Bombay

General Secretaries

SRI S R KANTHI, B A., LL B , M L A ,
Deputy Speaker, Bombay Legislative Assembly
SRI A G DODDAMETI, M L A , Gadag

Joint Secretaries

SRI MALIYE GOVARDHAN RAO,
Journalist and Honorary General Secretary,
Karnataka Vidya Vardhaka Sangha, Dharwar
SRI VINEET RAMACHANDRA RAO, B A
Proprietor, 'Udaya Press', Dharwar

Members

SRI M P PATIL, B A , LL B ,
Minister for Co-operation, Government of Bombay
,, DINKAR DESAI M A ,
Senior Member Servants of India Society, Bombay
,, K KRISHNA KUMAR, M A ,
Principal, Pathuck Industrial School, Santa Cruz Bombay
,, R V MURTHY, M A ,
"Eastern Economist", Bombay
,, P H GUNJAL, M L A
Retired District Judge, Belgaum
, KOTHAVALE, B A , LL B , M L A , Chikodi
,, B RANGANNA GOWDA, Adoni
P S KAMAT, B A , LL B , M L C , Karwar
K SADANANDA HEGDE, M A , B L , M P , Mangalore
, R ANANTHARAMAN, B A , LL B , M L A , Bangalore
, P R RAMAIYA, B SC ,
Proprietor, "Tainadu", M L A , Bangalore
, H RAMASWAMI, B A , LL B ,
Member, M P C C , Hassan
,, SHANKARAPPA LOKAPURE, Merchant, Akalkot
N SOMANNA, M P , Mercara
, AREGOWDA, Ootacamund
J K PRANESHACHARYA, M L A ,
Editor, "Sadhana", Hyderabad
,, B SHIVAMURTHYSWAMI, B SC , M P , Raichur
President, Karnataka Rajyanirmana Parishat
,, KRISHNARAO KAPATRAL, Pleader, Gulburga
HULLUR SRINIWAS JOIS, Advocate, Chitaldrug
, R S PANCHAMUKHI, M A ,
Retired Director, Kannada Research Academy, Dharwar
, H G MUDGAL, M A (columbia)
Editor, 'Indian Market', Bombay
R S HUKKERIKAR, M A ,
Chairman, Legislative Council, Bombay
, K B JINARAJ HEGDE, B SC , LL B ,
Advocate and Land Lord, Mangalore
,, H S PATIL, M A , B COM , New Delhi
DR V K R V RAO, M A , PH D ,
Director, Delhi School of Economics, New Delhi

CONTENTS

		Page
1	Arguments in favour of Linguistic Provinces	1
2	History of the Movement for United Karnatika State	6
3	Plight of the Kannadiga People	19
4	Proposed State of Karnataka	24
5	Industrial Possibilities of Karnataka	36
6	Financial Position of Karnataka State	43
7	The Resources and Potentialities of Karnataka	59
8	Map of Karnataka State	
9	Appendices	

MEMORANDUM

FOR

Formation of Karnataka State

ARGUMENTS IN FAVOUR OF LINGUISTIC PROVINCES

1 The present distribution of States is not based on any rational lines The boundaries were artificially drawn as a result of British conquest As the authors of the Montford Report admitted the present map of British India was shaped by Military Political or Administrative exigencies or conveniences of the moment with small regard to the actual affinities or wishes of the people This fact was also pointed out by the Simon Commission The Nehru Committee appointed by the ALL PARTIES CONFERENCE in 1928 held the view that there was a strong case for a re distribution of provinces on linguistic lines The report pointed out that the existing provinces had little to do with geographical historical economic or linguistic reasons and that even from the purely Administrative point of view they were not a success The Dar Commission which reported in 1948 has also pointed out that the formation and growth of the existing provinces of India are a part of general history of the rise to power of British Dominion in this Country

2 Since language is one of the most important factors indicating common traditions and a common way of thinking a unilingual state would be the most appropriate unit in a federation Homogeneity for purposes of political organisation based essentially on cultural and social homogeneity should be a prime factor in the creation of States Such social and cultural homogeneity exists in India in the speakers of a common language Common language common social structure and culture constitute strong binding factors in a secular democratic state We would like to point out that the expression of diverse regional cultures is consistent with and has been encouraged in the overall pattern of Indian cultural unit This feature has been recognised in the acceptance of the federal democratic structure by the Indian Constitution

3 The above reasoning leads to the conclusion that the reorganisation of States must be based on the objective of creating linguistically socially and culturally homogeneous units Considered from this point of view it is urged that Karnataka—the Kannada speaking region should be constituted into a separate State It may be noted that Kannada is one of the FOURTEEN LANGUAGES recognised by the Indian Constitution

4 It is often argued that the creation of linguistic States would lead to provincial rivalries and will thereby weaken the solidarity of the Indian people as a whole The truth is that only the formation of States on linguistic and cultural basis would eliminate provincial jealousies It is common knowledge that there is a feeling of mutual rivalries and even distrust amongst the people comprising different

linguistic and cultural regions when they happen to be grouped together in multilingual States such as Bombay For instance this feeling exists in Bombay State between Maharashtrians and Gujaratis on the one hand and Karnatakis and Maharashtrians on the other Similarly in Madras State the feeling of distrust between the Andhras and Tamils had assumed such serious proportions that unless a division was effected between them by the creation of Andhra State an efficient administration of Madras was considered difficult

5 That linguistic rivalries will almost cease to exist as a result of the creation of linguistic States is evident from the fact that today there is no ill feeling between the various linguistic groups when they are not living under one State Administration For instance such feeling does not exist between the Andhras and Gujaratis It is thus clear that the only remedy for the elimination of such ill feeling between various linguistic groups is to form linguistic States

6 Recent experience has shown that the formation of linguistically homogeneous units helps in developing initiative and a feeling of oneness amongst the people comprised within these units The national freedom movement in India would not have acquired the strength it achieved if the Indian National Congress had ignored the factor of language in framing its own constitution The creation of linguistic units for the purpose of carrying on the work of the Indian National Congress was one of the fundamental factors in promoting the loyalty of the people to the central organisation and also in developing a sense of patriotism amongst the people It will be a great misfortune if this lesson of history is ignored by us

7 It is often said by those who are opposed to the formation of linguistic States that the creation of such States would hamper the growth of a common national feeling We would like to point out that this argument has no foundation in fact If the formation of linguistic States comes against the feeling of oneness as a nation then it would mean that the people living at present in unilingual provinces such as Bengal Bihar Orissa and Uttar Pradesh are parochial in their outlook and lack the sentiment of nationalism But it is common knowledge that this is not the case The very fact that the existence of those unilingual States has not come in the way of strengthening our national feeling shows that it is absurd to think that the creation of some more unilingual States would weaken the growth of common patriotism necessary for the building of a great nation

8 The existence of larger States such as Uttar Pradesh and Bombay is a definite disadvantage from the administrative point of view These larger States have become so unwieldy that serious inconvenience is caused to the people particularly to those who are in the border districts It is for this very reason that a movement has been started recently for the formation of a smaller State constituting the north western districts of Uttar Pradesh with Delhi as its head quarters

9 That the size of several provinces in India was unwieldy was recognised as early as 1918 by the authors of the Montagu-Chelmsford Report which states " We cannot doubt that the business of Government would be simplified if administrative units were both smaller and more homogeneous and when we bear in mind the prospect of

the immense burdens of Government in India being transferred to comparatively inexperienced hands such consideration acquired additional weight ' The Simon Commission which reported in 1930 also held the same view The Commission stated ' Most of them (Provinces) are too populous and extensive having regard to the cultural level and economic conditions of their inhabitants to allow of the easy working of the machinery of representative Government on a reasonably extensive franchise "

10 That the existing States are too extensive and populous can be seen from a few comparisons The States of Uttar Pradesh and Bombay are each of them bigger than Italy Madhya Pradesh exceeds Great Britain in size and Orissa one of the smallest amongst the Part 'A States is bigger than Portugal If we turn from areas to population the scale of things is not less significant Uttar Pradesh has more inhabitants than Great Britain Even Assam which is one of the smallest States has more inhabitants than Portugal

11 The existence of bilingual or multilingual States would make the work of a democratic government extremely difficult and unreal A variety of languages in a State would mean that the members of a state legislature will have to speak in different languages if each one of them desires to speak in his own language As each and every member of a multilingual state cannot reasonably be expected to know all the regional languages of his State the result would be that a member speaking his own language may not be understood by a large Section of the house The Simon Commission did not fail to take note of this anomalous position when they wrote that in Madras Legislative Council Tamil speaking members will be understood only by a minority Telugu and Kanarese are in the same case "

12 Only the formation of linguistic States can eliminate the possibilities of an absurd situation like the one pointed above That democracy cannot function efficiently under such conditions is hard to deny The use of State language in administration is essential for the successful working of democracy The State should be so designed as to make it possible for public business to be discussed in a language which all the legislators can speak with ease and which the electors can understand Only then the common people who cannot be expected to conduct debates either in Hindi or English are rendered available for being members of the legislatures In short the hope of a democratic Government lies in the language of the people

13 The fact that the existence of bilingual or multilingual provinces is a great obstacle in the successful working of responsible or representative Government is recognised by many constitutional experts The Montford Commission reporting in 1918 stated

> " It is also a strong argument in favour of linguistic or racial units of Government that by making it possible to conduct the business of legislation in the Vernacular they would contribute to draw into the arena of public affairs men who are not acquainted with English We believe emphatically that distribution of provincial areas cannot be imposed upon the people by official action and that such a process ought in any case to follow and neither to precede nor accompany constitutional reform But we are bound to indicate our own clear opinion that

wherever such redistributions are necessary and can be effected by process of consent the attempt to do so should be made and therefore we desire that it should be recognised as one of the earliest duties incumbent upon all the reformed provincial Governments to test provincial opinion upon schemes directed to this end

In 1928 the Nehru Committee Report discussed this question at great length The views of the Nehru Committee on this subject are so instructive that we make no apology for quoting them in full They stated

It is well recognised that rapid progress in education is well as in general culture and in most departments of life depends on language If a foreign language is the medium of instruction business and affairs and the life of the country must necessarily be stunted No democracy can exist where a foreign language is used for these purposes A democracy must be well informed and it must be able to understand and follow public affairs in order to take an effective part in them It is inconceivable that a democracy can do this if a foreign language is largely used It becomes essential therefore to conduct the business and politics of a country in a language which is understood by the masses So far as the provinces are concerned this must be the provincial language We are certainly not against the use of English Indeed from the necessities of the situation we feel that English must as at present continue for some time to come to be the most convenient medium for debate in the Central Legislature We also believe that a foreign language—and this is likely to be English is essential for us to develop contacts with the thoughts and the science and life of other countries We are however strongly of opinion that every effort should be made to make Hindi the common language of the whole of India as it is to day of half of it But granting all this provincial languages will have to be encouraged and if we wish the province to make rapid progress we shall have to get it to do its work in its own language If a province has to educate itself and do its daily work through the medium of its own language it must necessarily be a linguistic area If it happens to be a polyglot area difficulties will constantly arise and the media of instruction and work will be in two or even more languages Hence it becomes most desirable for provinces to be regrouped on a linguistic basis Language as a rule corresponds with a special variety of culture of traditions and literature in a linguistic area and all these factors will help general progress of the province

14 The conclusion is that it would be difficult for India to develop a democratic form of Government or to achieve a genuine nationhood on the basis of a map inherited from the British and fashioned to suit the needs of an autocratic administration The formation of linguistic states alone will create the necessary machinery for the successful function of democracy As the late Rt Hon ble Mr Srinivasa Sastri once declared The idea of a compact area with a homogeneous population dwelling in it is certainly the most propitious condition that we can imagine for the success of representative Government

At the same time it should be noted that no fetish is meant to be made of Unilingual States while a particular regional language has to be given fullest scope for developing as the administrative and cultural medium for that region the federal language and also an international language will have to be fostered for enabling that region to participate effectively in the larger national and international spheres Thus a Unilingual State in India means unilingual within its own borders but bilingual (Hindi) and even trilingual (Hindi and English) so far as neighbouring States the Centre and the World at large are concerned

HISTORY OF THE MOVEMENT FOR UNITED KARNATAKA STATE

Now it will be in the fitness of things to give a short history of the movement for Linguistic Provinces in India with special reference to that in Karnataka

The injustice inconvenience hardships and handicaps suffered by the people of those linguistic areas which were clubbed together in different and distinct administrative units naturally gave rise to the movement for linguistic unity and for the formation of Linguistic Pro vinces The beginnings of this movement can be traced to the last quarter of the 19th century Since then the movement gradually gained momentum and wide appeal and spread to different parts of India and as a result of organised efforts separate provinces like Bihar Orissa Sindh etc were created This gave a further fillip to such movements in other parts of India Lokmanya Tilak in 1908 giving evidence before the Royal Commission for decentralisation pleaded for a rearrangement of the provinces on considerations of linguistic and ethnological affinities and a federation thereof under a cen tral authority

The new progressive spirit liberal outlook and love of liberty generated by contact with the west and by the great national move ment for Indian freedom were also responsible in creating a greater urge in the people for the demand of formation of separate homogene ous Linguistic Provinces

It is no wonder that different parts of dismembered Karnataka were also animated with a desire for reunion under a common admin istrative unit By about the end of the last century several associa tions were formed to revive Kannada literature and arts and to deve lop an urge for unity and self expression among the people of the Kan nada speaking areas The establishment of Kannada Sahitya Parishat an all Karnataka body in 1915 saw the culmination of the earlier efforts and aspirations of the Kannada people striving for Unity It is inte resting to note that it was in Bangalore in 1915 at the first Kannada Sahitya Sammelana that the claim for a United Karnataka Province was first voiced and registered It is needless to stress here that Unification of Karnataka has been one of the main objectives of this Literary Aca demy for the past 39 years

The sustained consciousness and popular appeal of this idea took a more pronounced turn in 1916 when the Karnatak Sabha was started at Dharwar with the definite object of achieving the political goal of a United Karnataka Province Several memoranda were sent from different districts of Karnataka to Mr Montague the then Secre tary of State for India demanding re distribution of Provinces on lin guistic basis and the formation of United Karnataka as a separate ad ministrative unit In 1918 this Sabha turned its attention to the Indian National Congress and the Karnataka delegates expressed their desire to secure the re organisation of Congress circles on linguistic basis In 1920 the first Karnataka political Conference was held at Dharwar under the Presidency of Sir V P Madhavarao once the Diwan of Mysore State and a resolution demanding the formation of a separate Karnataka Province was unanimously passed

In the same year more than 800 delegates from Karnataka attended the Nagpur session of the Congress and urged for a separate Congress circle for Kannada speaking areas This demand received due consideration and the Congress accepted the principle of Linguistic Provinces and divided the country into 21 Linguistic Congress circles As a result of this the jurisdiction of the Karnataka Provincial Congress Committee which was separated from the Bombay Provincial Congress Committee was extended to all the Kannada speaking areas including Mysore State Coorg the Nizam Karnatak districts and the Native States in North Karnatak The organised and sustained endeavours of Kannadigas to unite in the National work despite their being divided under numerous administrations resulted in the unique success of the Indian National Congress session held in Karnataka at Belgaum in 1924 The first Karnataka Unification Conference was also held then at Belgaum Since then the Karnatak Unification Sabha also called the Karnataka Ekikarana Sangha—has been organising similar conferences in various parts of Karnataka from time to time and a list of such Conferences is appended hereto as Appendix A for necessary information

In 1927 due to the efforts of the Ekikarana Sangha the A I C C which met in Bombay passed a resolution to the effect that re adjustment of provinces be immediately taken up and that any Province which demands such re-constitution on Linguistic basis be dealt with accordingly the Committee is further of opinion that a beginning may be made by constituting Andhra Sindh and Karnatak into separate provinces

In 1928 a joint representation by the Karnataka Unification Sangha and the K P C C was made to the Nehru Committee appointed by the All Parties Conference held at Delhi This Comlittee said in its report all our questions were answered satisfactorily and in our opinion a strong *prima facie* case for unification and the formation of Karnataka as a separate province was made Financially the position of Karnataka was very strong and even at present there was a considerable surplus in the British part of Karnataka ' This opinion of the Nehru Committee was also endorsed by the All Parties Conference later held at Lucknow

The case for Karnataka was also placed before the Simon Commission in 1928–29 which accepted the principle of Linguistic Provinces and recognised that the Kannada people possessed a distinct homogeneous culture of their own and have the memories of their ancient Vijayanagar Empire and several others which preceded it They also recommended reviewing and if possible resettling the provincial boundaries of India at as early a date as possible "

Since 1930 the movement spread even to the remotest corners of the Karnataka territory and the demand for the United Karnataka grew strong and irresistible Numerous conferences cultural literary and political have been pressing for this claim with one voice and the entire press of Karnataka had been consistently clamouring for it The Congress Working Committee therefore resolved in 1938 that as soon as it assumed power at the Centre it would take up the question of the formation of Linguistic Provinces and Mahatma Gandhiji then admitted the creation of Karnataka as a separate province cannot be resisted and I cherish the idea of Karnatak Province being formed

In 1946 Sardar Vallabhbhai Patel inaugurating the Karnataka Unification Conference in Bombay had to give an assurance to the Kannada people that they will not have to wait long to see a United Karnatak rising out of the scattered Kannada speaking areas with a Provincial Government a University and a proud provincial life of its own One of the first acts of free India will be to remove the handicaps of disintegration which the British have imposed upon the Linguistic areas in this Country

By 1945 the movement for Karnatak Unification spread even to the students who in their first Conference of All Karnatak students held at Dharwar in March passed the resolution This Conference resolves that it is necessary in the interest of Kannada speaking people that United Karnatak State be formed at an early date with Kannada speaking areas of Mysore Bombay Madras Hyderabad and other native states In 1946 when the Second Conference of All Karnatak students was held at Shimoga on 7 12–1946 the Conference reiterated its demand for a United Karnatak State made at the Dharwar Conference and also that the constitutional monarchy of the Rulers of Mysore and Hyderabad was not acceptable

In August 1946 the K P C C and the Karnatak Ekikarana Sangha jointly called an All Karnatak Convention at Davangere in Mysore State This Convention which was fully representative of the entire Kannada Community was attended by the Karnatak members of the then Provincial Legislatures of Bombay Madras Mysore Coorg and many smaller States by office bearers of States Peoples Organisation by representatives of Literary Cultural and Local Self Government Institutions and of various political parties and communities This Convention unanimously urged on the Indian Constituent Assembly to take up the important question of the formation of Provinces on Linguistic basis and to take immediate steps to constitute Karnataka into a separate province

In November 1946 the Indian Constituent Assembly began to function and protagonists of Linguistic Provinces began to advocate and urge that the Constituent Assembly must provide for new provinces on Linguistic and Cultural basis A convention of members of the Constituent Assembly and organisations supporting the principle of Linguistic Provinces was held in New Delhi on 8–12– 46 and a resolution was unanimously passed demanding the redistribution of provinces on a linguistic cultural and geographical basis

Earlier in 1938 resolutions were adopted in Provincial Legislatures of Madras and Bombay indicating unequivocally the favourable opinion of the representatives of the people of both the Provinces regarding the redistribution of provinces on Linguistic basis Similar resolutions were also passed in 1947 in these Provincial Legislatures The texts of these resolutions are given in appendix I for kind reference

In the Davangere convention referred to above a resolution was brought that pending the establishment of Responsible Government in Mysore the rest of Kannada parts in Bombay Madras and Coorg should be immediately formed into a province and that Mysore should be enabled and helped through its political struggle to attain Responsible Government so that it could also join the Karnatak State There

were then loud protests from Mysore leaders that Mysore Karnatak should not be left to its fate in that fashion for an indefinite length of time and that Mysore also must be included in the proposed Karnatak State K P C C leaders had then to convince the Mysore leaders that Mysore would be enabled to come in immediately on the attainment of Responsible Government and that the first step of forming the rest of Karnatak into a separate State need not be delayed

While legislatures and writers stressed that future federation of India must be formed with homogeneous linguistic States political conferences conventions and organisations declared that a constitution which did not provide for Linguistic States would not be acceptable to them The 11th Session of the All Karnataka Unification Conference held at Kasargod in South Kanara on 29–12–1947 resolved that formation of Linguistic Provinces should not be postponed and that the claims of Karnataka for Unification must be implemented immediately The Andhras also pressed for their claim

The Government of India had announced that a separate province for Andhra would be formed and it would be enumerated in the New Constitution The Drafting Committee of the Constitution however suggested that a Commission should be appointed to go into the question of Linguistic Provinces and asked to submit a report The President of the Constituent Assembly then appointed the Dar Commission by a Notification on 17–6–1948 The Dar Commission submitted its report on 10–12–1948 wherein it said if Mysore had been willing to join the Union it could easily have formed a nucleus round which the Kannada speaking districts of Madras and Bombay could be brought together and reared into an administratively convenient province but the Mysore State does not appear to be yet ready to merge itself in Karnatak Province and we cannot say whether public opinion or Government policy is prepared to merge Union territory in the Indian States

The K P C C in its resolution of 19–1–1949 appended hereto in Appendix IV said that the Dar Commission report was unacceptable Then as this report had gone against the claims of the people especially of South India there was a strong Universal protest against its findings which were declared to be reactionary and retrograde The Indian National Congress at its Jaipur Session in December 1948 appointed a Three Man Committee popularly known as J V P Committee to revise the recommendations of the Dar Commission which in effect had rejected the principle of Linguistic Provinces and recommended a mutual postponement of the implementation of the demand for Linguistic Provinces The J V P Report however upheld and conceded the Andhra claim and as regards the rest the report said if public sentiment is insistent and overwhelming we as democrats have to submit to it but subject to certain limitations in regard to the good of India as a whole The J V P Report also laid down that there should exist a common agreement among the parties concerned before any such demand for a Linguistic State was pressed for consideration

Before giving the subsequent history of the movement and the reactions of the people of Karnataka and other Linguistic areas in South India to this verdict of the J V P Report it will be proper and necessary at this stage to say a few words about the agitation in Mysore and other States Areas of Karnatak regarding this issue of Karnataka

Unification prior to the merger or accession as the case may be of these states to the Indian Union

Before 1916 it may please be noted the formation of Karnataka Province only meant the Constitution of Kannada speaking parts of Madras Bombay and Coorg i e British parts of Karnataka into a Province Even when the the Dar Commission came up Karnataka meant only Union Karnataka

After the advent of the Mysore Congress in 1937 and thereafter due to the natural affinity between the two parts of Karnataka the urge for United Karnataka including Mysore grew more pronounced and took a definite shape Congress leaders in Mysore started taking interest in political affairs even outside the Mysore State Some of them Sri H C Dasappa and Sri J Siddalingiah were presidents of Praja Mandals in some of the Deccan States where resolutions for the Unification of Karnataka were also passed

As already stated above the Mysore leaders specially Sri K Hanumanthaiya and Sri H C Dasappa at the Davangere Convention in 1946 pressed for the inclusion of Mysore State also in the demand for the formation of United Karnataka In the same year the Annual Session of the Mysore Congress held at Bangalore on November 2nd and 3rd under the Presidentship of Sri K C Reddy passed the resolution given in Appendix III in favour of early formation of a Karnataka Province including all the Kannada speaking areas

1947 was a year when Mysore was in the throes of a struggle for the establishment of Responsible Government and the whole of Karnataka helped in the Mysore movement The same year saw the establishment of Responsible Government in Mysore State and some of the Ministers on the day they assumed office declared at a Public meeting held at Bangalore that their goal of Responsible Government having been reached the next step was to have a United Karnataka Province

Later the Mysore Congress Executive wanted a separate Pradesh Congress Committee This move was opposed by a large section of Congress men there fearing that such a step might retard the cherished integration of the two parts of Karnataka This matter however came up before the All Mysore Congress Committee at Bijapur on 6-11-1948 and the stand of the Mysore Congress in favour of Karnataka Unification including Mysore was reiterated This meeting also appointed a Committee of six men to report as to the entire matter of unification This resolution of the A M C C session is as under —

This session of the A M C C taking note of the fact that grave misunderstandings have arisen because of the recent resolution of the Mysore Congress regarding the formation of the Mysore State into a separate Congress unit expresses the definite opinion that these resolutions could not be taken as an indication of separatism but that it was occasioned by practical reasons The A M C C is of the opinion that so long as Mysore is a separate administrative Unit the parliamentary activities within the State could not be guided and controlled effectively by an *Ad Hoc* Committee of the K P C C It is further of opinion that the moment Mysore and other parts of Kar

nataka Province come under one administration there will be no ne cessity for different Provincial Congress Committees

With this end only in view the Mysore Congress has been urg ing upon the Indian National Congress to recognise the Mysore State as a distinct Provincial Congress Unit

The Mysore Congress has always accepted the principle of formation of Linguistic Provinces as laid down by the Indian National Congress Kannada Territory having been torn into pieces and plac ed under 19 different administrations could not make all round pro gress All the Kannada speaking people are tied together by common culture and heritage Their economic interests are identical There fore even now the A M C C stands by the previous declaration that a United Karnataka under the Constitutional Rulership of H H The Maharaja is essential and inevitable The A M C C has also realis ed that there are hurdles in the way of forming one single administra tion for the entire Kannada Territory immediately The Constituent Assembly of Mysore in its Aims and objectives resolution has made the position clear Talks have to be held at different levels and decisions arrived at In order therefore to carry on the discussions with the Government of India with the leaders of public opinion both in Mysore and Union Karnatak and with H H The Maharaja of Mysore a Sub Committee consisting of Sjts T Subramanya T Sid dalingiah (Chairman) S Channaiah A G Bandegowda (Secretary) and K G Wodeyar be set up and they be authorised to take all steps in this direction and send their report to the Working Committee of the Mysore Congress at an early date

In 1948 the Constituent Assembly of Mysore passed the Aims and objectives Resolution wherein it was clearly stated that there shall be provision in the constitution for the integration of the neigh bouring areas with Mysore in such manner as may be mutually agreed upon between the areas concerned and Mysore in accordance with the provisions that may be laid down by the Constitution for India in this behalf — The State in matters lying within the sphere of its own jurisdiction shall be free to agree according to its own discretion with the neighbouring State units in matters of common interest

These resolutions and speeches made by responsible leaders of Mysore had their own reactions outside and the K P C C which met at Harihar in Mysore State on 19-1-1949 passed the resolution for the first time agreeing to accept the Mysore Maharaja as the Constitu tional head of the United Karnataka State and that Mysore should be included in it It is marked as Appendix IV

The Mysore Congress as per Bihar resolution sent the Commit tee of six members who toured Karnatak parts outside Mysore includ ing Hyderabad and submitted their report in June 1949 (*Vide* Appen dix V) unanimously recommended that it was in the interests of all Kannada people to have a Karnataka State including Mysore But as by then the J V P report was out three members of the above com mittee said in view of the J V P report the implementation of the demand for unification need not be immediate but should be taken up at the appropriate time and the other three were for immediate im plementation Thereafter the Working Committee of the Mysore Congress met on 5-11-1949 and passed a resolution reiterating the

Stand taken by Mysore Congress from time to time in favour of the formation of the United Karnataka State in accordance with the procedure laid down in the Indian Constitution This resolution is marked as Appendix VI

During 1949 several All Karnatak Conferences were held in many places of Karnataka including Hyderabad and Mysore One was held at Gulbarga in Hyderabad State on 6-3-1949 and another the Youth Conference at Davangere on 28-7-1949 As in view of the J V P report no Union Territory would be allowed to become a part of a Rulers State the feeling began to grow among the leftist sections that the Mysore Maharaja should himself give up his claim to the Rulership of Mysore to facilitate the formation of Karnatak including Mysore On 6-11-1949 the All Parties conference met at Arasikere in Mysore State and passed the resolution given in Appendix VII. The Davangere resolution is mentioned in Appendix VIII The Unification Conference held at Gulbarga in Hyderabad State demanded that United Karnataka should be formed including Kannada parts of Hyderabad State

In view of these resolutions passed in Mysore, there was a feeling that the K P C C should also express itself once again before the Indian Constitution would take the final shape The K P C C therefore met at Davangere again in Mysore State on 8-11-1949 and passed a comprehensive resolution demanding a Karnatak State including Mysore with the Mysore Maharaja as Constitutional Head It is seen in Appendix IX

Round about December 1949 various States like Bombay Madras and Mysore were consulted by the Congress High Command and asked to give their opinion about the formation of linguistic States It is understood it may be mentioned here, that after the Mysore Congress Working Committee passed on 5-11-1949 the resolution referred to above the Mysore Government also supported the above resolution of the Working Committee in a Cabinet resolution

Now to return to the reaction of Karnatak people to the verdict of the J V P report it must be said there was great disappointment and frustration caused here on that account The K P C C met at Hubli on 8-5-1949 and while expressing disagreement with the view of Three men Committee and a keen sense of disappointment, entered a strong protest against the action of the Congress Working Committee in adopting the said J V P report Thus all efforts made to get Karnatak State also enumerated along with Andhra in the relevent schedule to the Indian Constitution could not succeed in view of the unhelpful attitude at the Centre The Council of the K P C C therefore, which met at Hubli on 3-12-1949 passed a resolution calling upon all Karnataka members of the Legislatures at the Centre and in the Provinces to resign from their respective memberships, of course with the previous permission of the Congress Central Parliamentary Board This resolution is given in Appendix X

While it got a rebuff at the hands of the Congress Working Committee on 22-12-1949 it rightly emphasised the intensity of overwhelming feeling here over the issue and the deep resentment and utter frustration caused by failure on the part of the Congress High Command to help implementation of its demand Resignations were

tendered but they did not take effect The K P.C C council again met on 9–1–1950 at Gadag and passed a resolution reaffirming and justifying the spirit of the above resolution and narrating the events and circumstances which compelled it to adopt that extreme course as there was no other alternative This meeting of the Council of the K P C C invited attention of the Working Committee of the Congress to the fact that the expression of the opinion regarding resigna tion of Karnatak members in the Legislatures was neither a precipitate nor a hasty decision and said " this meeting has noted with great concern the growing feeling of restlessness at the delay by the Union Gov ernment in respecting the claim of Karnataka as a separate province and is emphatically of the view that the representatives in the legisla tures will not be in a position to reflect public opinion nor function as such, so long as their claim is not recognised and Karnatak is not form ed along with Andhra It therefore, urges the High Command to give due attention to this vital problem and make a declaration forthwith that Karnatak would be formed as a province of the Union along with the Andhra without making any distinction between the two Provinces It further respectfully wishes to bring to the notice of the High Com mand that in case legitimate demand is not conceded as early as possi ble, the members from Karnatak in all the Legislatures, Central and Provincial will have no alternative but to request the High Command to allow them to resign from these bodies as a first step " Consequent on this resolution, on 14–1–1948 the Karnatak Legislators waited on the Working Committee and submitted a memorandum in which they specifically stated ' that the Karnataka Province should be created simultaneously with Andhra as early as possible " failing which they stated that they would have no alternative but to seek permission to resign The Working Committee considered this and the-then Pre-sident Dr Rajendra Prasad said " there is and there could be no inten tion to discriminate against Karnatak and that the Constituent Assemb ly would do nothing which would create that impression " He finally concluded by saying that " This and the reply that Pandit Jawaharlal gave to the deputation should be sufficient to remove any misgiving in Karnatak " Since then the Karnataka Provincial Congress Commit tee and Congress workers have been all along patiently pursuing the cause of the formation of the Karnatak Province The J V P report however, created a feeling of dissatisfaction and frustration in Kar nataka in so far as it opposed the formation of Linguistic Provinces and discouraged the immediate formation of Karnatak and further discri minated in favour of Andhra contrary to the assurances given

The Congress organisation was faced with a situation of further frustration when the Working Committee resolved in November 1949 on the formation of the Andhra Province leaving the Karnatak ques tion unsolved It was in these circumstances that the K P C.C. Council on 3–12–1949 felt compelled to voice the opinion of the Kan nada people that the members of the legislatures could not fulfil their obligations as the representatives of the people The Council again met and expressed that the real situation was not being appreciated It was principally from the point of view of making the best contribution to the national cause that Karnatak was pressing for immediate unifi cation This resolution of the Council of 9–1–1950 is given in Appendix XI

Subsequently, the problem of linguistic States was in a way shelved and shunted to the background by the Congress High Com

mand and the Central Government for some time, but the movement continued with unabated vigour It again emerged as a live issue on the eve of the general election of 1951–52 The A I C C which met at Bangalore in July 1951 adopted the election manifesto in which a paragraph was put reiterating its adherence to the principle of formation of Linguistic Provinces This para is given in Appendix XII Then the Congress Working Committee in August 1951 clearly admitted that there was general agreement among the people in South and West India on the demand for Linguistic Provinces

It must also be mentioned here that the Akhila Karnataka Prant Rachane Sammelana (Karnatak Unification Conference) was held at Bangalore so as to synchronise with the meeting of the A I C.C and in a very representative meeting passed a resolution unanimously that Karnataka State should be formed including Mysore and that the Maharaja should be Rajapramukha of such State The copy of the speech of the Reception Committee Chairman Sri R Ananthara man, the-then Mayor of Bangalore and now M.L A is given in Appendix XIII During that week a meeting of the representatives of Maharashtra Vidarbha Karnataka Tamilnad, Kerala, Andhra and Nagpur was held at Bangalore and a resolution was unanimously passed welcoming the inclusion in the Congress Election Manifesto of a reference to some practical step to be taken in order to implement the formation of Linguistic Provinces in the South and West of India This meeting also felt that to reassure the people in the concerned areas about the earnestness of the Government's intentions, definite step should be taken to pave the way for the early formation of such provinces and that such step should be the early appointment of a boundary Commission as contemplated in the Congress Election Manifesto This meeting was also of the opinion that it was the duty of the people concerned to abide by the verdict of the Boundary Commission that might be appointed in this behalf and of any allied tribunal charged with the settlement of any disputed matters

In September 1951 Shri Jaya Chamarajendra Wodeyar Bahadur the Maharaja of Mysore with a generous heart accepted the invitation of the Karnataka University to preside over the Convocation ceremony and paid a visit to Dharwar and several other places in three of the Karnatak districts of Bombay State The Maharaja was received everywhere by the people with open arms and with hearts full of exuberant joy and loving respect that was due to the Karnataka Simhasanadhishwara and Karnataka Rajyaramaramana The Unprecedented reception accorded to him and the surging mass of people who gathered everywhere to greet him had naturally a great impression on the Maharaja who was, as it were overwhelmed with the deep love shown by the people He expressed a desire that all Kannada people should continue to live like members of a family and maintain the sweet cultural ties between Mysore and North Karnataka, the cordial relations, the co-operative outlook and the unity of hearts to achieve their common objectives.

Earlier when the President of the Indian Union was at Bangalore on 20–4–1951, the Bangalore Unification Association and Prominent Citizens presented an address to him requesting for the early formation of Karnatak State including Mysore It is noted in Appendix XIV.

The formation of Karnatak State was a live and main issue in the General Elections in Karnataka and in spite of the keen contest by the Ekikarana Party, more than 90% of the seats in the whole of Karnataka were captured by the Congress thus establishing the popularity and the strong hold the Congress organisation has in this Pradesh.

When after the elections the Congress returned to power both at the Centre and in the States, and the K P C.C. approached the Congress High Command to expedite fulfilment of the assurances given to the Karnataka electorate in the matter of implementing their demand for Karnataka State, they began to insist upon what was called a general agreement amongst the parties demanding Linguistic States Several other unconvincing arguments and excuses were also being put forth and no steps were taken to satisfy this popular demand

In January 1953 at its Hyderabad (Nanalnagar) Annual Session the Congress adopted a resolution to the effect that apart from Andhra no other Linguistic State should be formed for the time being While re-affirming the policy of the Congress in favour of Linguistic States, the resolution said that question of forming other States must be shelved for some time

It is interesting to note here that Sri K Hanumanthaiya, the present Chief Minister of Mysore by his able advocacy of the cause of Linguistic States, urged the Nanalnagar Congress Session to expedite redistribution of States in sizable administrative units of culturally and Linguistically homogeneous, financially viable and geographically contiguous regions His unreserved and unequivocal statement, regarding the formation of Karnataka State by the inclusion in Mysore State of all the adjoining Kannada speaking parts of Bombay, Madras and Coorg States, refuted the idea that Mysore was not in favour of Unification of Karnataka The recent inclusion of seven taluks of Bellary District, with the unanimous backing of all members of the Mysore Legislature, establishes that Mysore is quite in favour of the much-longed—for objective of the United Karnataka State and that it is willing to welcome the adjoining contiguous parts of Karnataka if they seek to be added on to Mysore

Karnataka felt much disturbed by the above Nanalnagar resolution of the Congress and was deeply disappointed by the utterances of some Congress leaders regarding Linguistic States which were entirely inconsistent with the accepted principles of the Congress in this behalf After making representations to the Congress High Command about the wide-spread intensity of feeling of Karnataka people over this issue, a special general meeting of the K P C C was held at Hubli on 19th and 20th of April 1953 and passed a resolution (*Vide* Appendix XV) that if the Karnataka State was not formed before the end of 1954, and that if the Government of India did not make a clear and unambiguous announcement in this behalf by the end of October, 1953, the members of the K P C C will as a first step relinquish their membership of the P.C C and Karnataka members of the States Legislatures and Parliament will resign their membership

A Convention of Akhila Karnataka Rajyanirmana Parishath consisting of radical elements holding strong and uncompromising views on this issue of formation of Karnatak State was held at Davangere on 27th May 1953 under the presidency of Sri Karanth Ex Minister of

Madras and inaugurated by Sri Shiva Murthy Swami M P wherein the Government was requested to form the Karnataka State forthwith and to appoint a Boundary Commission failing which the Convention proposed to launch a peaceful struggle In pursuance of this resolution an Action committee was formed The struggle was actually launched in August 1953 when several hundreds of persons were imprisoned

Nothing was done by the Congress High Command till about the middle of September 1953 and a deputation of some Karnataka members of the Parliament met the Prime Minister on 14–9–1953 by appointment under the leadership of Shri S Nijalingappa the President of the K P C C and explained the situation in Karnataka It was brought home to the Prime Minister that the defeat of the Congress Candidate in the by election to the State Legislature in the Dharwar Constituency and the success in the Hubli by election of a candidate of the Ekikaran Party against one of the best men of the Congress were pointers to the fact that people were not prepared to tolerate any delay in the formation of Karnataka State and thus the Congress influence in Karnataka was fast waning The Prime Minister assured the deputationists that a High Power Commission will soon be appointed to report on the reorganisation of States in India as a whole But when it was expressed that this would mean delay he said that there was no question of delaying the problem any longer but felt that the recommendations of the Commission may not be possible to be submitted before 1956 It was then suggested to him that as the case for Karnataka was easy of solution and had no complications an Interim report for Karnataka may please be required from the Commission to avoid delay The Prime Minister was pleased to observe that he entirely agreed that Karnataka State was easy of solution and the first priority will be given to Karnataka as the Mysore opposition was no more in the picture He assured that the commission would be surely appointed before the end of 1953 at the latest

The end of October 1953 was however drawing near and yet the promised appointment of the High Power Commission was not made by the Indian Government The K P C C was to meet on 30–10–1953 to consider the situation in the light of its April resolution In reply to the letters of Shri S Nijalingappa the President of the K P C C the Prime Minister wrote two letters (*vide* Appendix XVI A and XVI C) assuring that necessary steps were being taken to appoint the High Power Commission and there was no cause for anxiety Prime Minister Shri Nehru's letter of 28–10–1953 (*Vide* Appendix XVI B) said "as I have said above Karnataka's claim for separate State is not only well known but is generally accepted The question is in what manner to give effect to it I do not think that Mysore offers much difficulty I must say that I do not understand the apprehension of some of our Karnataka friends over this issue Everything that can possibly be done about this is going to be done in the proper way"

In view of this important letter of the Prime Minister the K P C C which met on 30–10 1953 passed a resolution saying that as the Prime Minister had substantially met the demands made in the K P C C resolution of 20–4–1953 it felt that the action contemplated in that resolution was not called for and that the people should employ their time and energy in a peaceful and constructive manner to gain the desired object

After the annual session of the Congress at Kalyani in West Bengal a Karnataka Congress Convention was held on 1–2–1954 at Hubli where a resolution was passed welcoming the early appointment of the High Power Commission by the Government of India to go into the question of reorganisation of States and to submit their recommendations to the Union Government. This convention particularly emphasised that there were no impediments to the formation of Karnataka State and that it was admitted on all hands that it could easily be solved by adding the adjoining Kannada areas to Mysore State and expressed its conviction that it was for this very reason that the Government of India had in their order of appointment expected and even called for an Interim Report in respect of States which are ripe for formation. It further urged on the Government to call for such Interim Report in view of the long standing desire and demand of the Kannada people who on account of continued dismemberment of the Kannada areas into a number of States have been subjected to untold misery and suffering so that Government would be enabled to implement the popular demand without an loss of time. It also urged on the States reorganisation Commission to please expedite such Interim Report in respect of Karnataka.

In another resolution this convention expressed its great pleasure in extending a hearty welcome to Sri K. Hanumanthaiya Chief Minister of Mysore who was then at Hubli to inaugurate the Convention and placed on record its high appreciation of the substantial contribution made by Sri K. Hanumanthaiya to pave the way for the formation of Karnataka State and further offered its sincere thanks to the Mysore Cabinet President Executive Council and the leaders of Mysore Congress and the People of Mysore for their favourable attitude towards the achievement of the long cherished objective of all Kannadigas. These two resolutions of the Hubli Convention are given in Appendix XVII and XVIII.

It may be mentioned here that this convention taking note of the boundary Committees appointed by Madras and Andhra States to go into the question of adjustment and demarcation of the boundaries of their States requested the Mysore Government to appoint a similar Committee in the interests of the would be Karnataka State and to safeguard the interests of outlying Kannada areas like Nilgiris District and Kollegal Hosur Madakasira and other parts of Madras and Andhra States. In view of the rank injustice done to Adoni Alur and Rayadurg by wrongly splitting up Bellary District this convention urged for a reconsideration of this issue in a dispassionate and just manner. This resolution is given as Appendix XIX.

After this convention the Chief Minister of Mysore Shri K. Hanumanthaiya toured the Dharwar and Bijapur districts of Bombay State and his visit served to reassure the people of Karnataka of Mysore's wholehearted support to the cause of a United Karnataka State. Sri Hanumanthaiya's emphatic statement made during this tour that Mysore would heartily welcome areas contiguous to the State wishing to merge with it fully supported Sri Nehru's view that Mysore would not offer much difficulty in the formation of the Karnataka State. He was visibly moved by the spontaneous and unprecedented welcome extended to him everywhere and the demonstration of public sentiment over the issue of United Karnatak State and he could not help commenting that such an irresistible and unanimous demand of the peo

ple pursued with such religious zeal cannot but be granted in a democratic system Sri Hanumanthaiya made it clear that though predominantly Kannada speaking Mysore was a composite State and well knit progressive administrative unit and it would welcome all adjoining Kannada areas if they sought to be added to Mysore It was significant to note that the Mysore Chief Minister was accompanied by Sri J M Imam the leader of the opposition in Mysore and a few Mysore Legislators in this tour Translation of some of Sri K Hanumanthaiya's Kannada speeches as published then in various Kannada Newspapers is given in Appendix XX

What is more Sri K Hanumanthaiya in presenting the Mysore Budget for 1951 52 in The Mysore State Legislative Assembly said —

Mysore State is a composite State This composite character is our happy heritage It is our duty to preserve it Historical processes are expanding Mysore State The people of the adjoining areas of their own free will are anxious to join Mysore State We extend to them all irrespective of the language they speak a hearty welcome After all we are citizens of the same mother land India and it would be an act of discourtesy not to welcome them It may even be said that our patriotism and fraternal feelings are limited if we do not keep our doors open for our own compatriots to come in Ours is not a policy of aggression Ours is not imperialism but one of welcoming those that desire to join us

Before closing this chapter on the History of the movement for the United Karnataka State I wish to impress on the States Reorganisation Commission that the demand for Karnataka State does not stem from a spirit of parochialism provincialism or separatism or linguism or any other narrow minded loyalty or unhealthy rivalry but is based on high principles of healthy nationalism with a view of building the United Karnataka to enable it to exploit and harness its rich resources in the service of Mother India to develop its defence potential for being contributed to the defence requirements of India and to work for National Economic prosperity solidarity and Unity in an effective and useful manner so that a strong prosperous and happy India of our dreams may very soon rise and dedicate itself to the service of Humanity and World peace Karnataka seeks to grow to its full stature as a strong arm of India of which it is an integral part to enable it to contribute its mighty best to the National life and efflo of India and to serve the ideal of a co operative commonwealth in India

It is therefore urged on the High Power Commission that such a legitimate and democratic right of the people may please be recognised and conceded by kindly submitting an Interim Report in respect of Karnataka so that the Government of India may take early steps to implement our demand for which Karnataka has put up a stubborn struggle for the last forty years

PLIGHT OF THE KANNADA PEOPLE

1 To-day Karnataka is divided into as many as six administrative units *viz* the States of Mysore Bombay Madras Hyderabad, Andhra and Coorg The districts of Bijapur, Belgaum Dharwar and North Kanara with portions of Kolhapur, South Satara and Sholapur districts, form the tail end of the Bombay State Similarly the district of South Kanara forms another tail-end of the Madras State Again the Nilgiris and the Kannada tracts of Malabar Coimbatore and Salem districts which are contiguous to Mysore form remote regions in the Madras State Coorg with a separate administration as a Part C State, is struggling hard with a semblance of a State Government In the recently formed Andhra State there are Kannada areas in Ananta pur, Kurnool and Chittur districts The districts of Raichur Gul barga and Bidar form parts of Hyderabad State Lastly, about half the total population of Karnataka lives in Mysore State as it is recon stituted at present with the merger of seven talukas of Bellary district

2 When people speaking a different language are in a small minority in an administrative unit they are likely to lose in course of time even their mother tongue unless special efforts are made to pre vent this process A typical example is cited by the Orissa Committee which was appointed by the Government of India in 1931 Referring to the district of Midnapur in Bengal the Committee stated that it is inevitable that the schools and law courts and long association with Bengal should affect the speech of the Oriya element and that the mix ed dialect described by Dr Grierson should become progressively Bengalised Bengali is now not only the dominant language of the district as a whole in all areas the language of the majority is either Bengali or a dialect which is or is rapidly becoming more Bengali than Oriya

3 As a result of a similar process which has been going on in the border regions of Karnataka Kannada is losing ground to the neighbouring languages which have acquired a dominant position In the northern border regions of Karnataka comprising parts of Kol hapur South Satara and Sholapur districts Kannada has been replaced by Marathi to some extent This was long ago noticed by Dr Fleet who wrote as follows in 1883 In the present day, the people and the language of the British districts are Kanarese and the Kanarese people and language have been displaced to a certain extent by the Marathi people and language in the Native States only because those States were established by the aggressions of Marathas from the north whose local influence proved to be greater than that of the native rulers whom they dispossessed We find that an area of about the size of a district has been under Marathi domination in the aforesaid districts of Kolhapur South Satara and Sholapur Kannadigas have been denied education in Kannada the Court and official languages have been Marathi socially and politically the Kannada people are forced to occupy the back bench Though Kannada stretching be yond Miraj town is the language of the people within ten miles of Kolhapur town and is the language of the earliest inhabitants (Linga yats, Jains and others) in Sholapur City and is still the language of the most influential section of the people in that city it has had to fight hard for mere recognition even after the advent of freedom The

... the old Mysore State, the Peshwa and latterly the principality of Kolhapur and Deccan States like Sangli, Miraj and Kurundwad enjoying the protection of the British suzerains have told heavily on the cultural and political life of the Kannadigas in the districts of Belgaum, Dharwar, Bijapur and even Belgaum.

5. In Hyderabad Karnataka, too we hear the same tale. Kannada has been unable to withstand the pressure of Marathi from the north and Telugu from the east. The Census Report for 1951 says: "... the Marathi in their respective areas. Kannada has ... to the Telugu and Kannada tracts."

The former Bellary district and the Anantapur district have ... during the reorganisation. To quote from Mr. Justice L. S. Misra's ... Bellary Taluka. It would appear that about 1872 the ... Bellary district and even some portion of Anantapur district were ... Kannada. In the *Manual of Bellary District* published in 1872 which cites Col. Wilkes' observation to the effect that a line drawn from Gooty and Anantapur and so on due south would mark the boundary between the two languages. Apparently ... from east to west and this ... Kannada area in Madras State is very small and ... Telugu area.

6. The position on the southern frontier of Karnataka where it meets Tamil is equally distressing. The *Salem District Gazetteer* ... Taluka ... says that the British occupation in the course of the century has had the effect of advancing the Tamil at the expense of the Kanarese. Speaking about Dharmapuri Taluka, the Gazetteer further records: "Dommakuttahalli itself is a settlement of Vokkaligas, an interesting remnant of Kanarese population which, if place names have any significance, appears at one time to have pervaded the whole of Dharmapuri Taluka and southern ... Hosur Taluka." Kannada has had to contend with two powerful linguistic neighbours, Telugu and Tamil. The Census statistics show that Tamil and Telugu are gaining there at the expense of Kannada, so much so that Kannada has become the third language of the taluka, in some areas outnumbering Kannada parts of Dharmapuri and Krishnagiri talukas after Tamil and Telugu. Modern economic conditions are another factor for suppressing the regional language and making it almost a minority in its own domain. The linguistic complexion of the Nilgiris district is fast undergoing a metamorphosis owing to the influx of Tamil and Malayali labourers to whom the plantations and newly started hydro-electric works of the district have been an attraction. In Hosur also the rich ragi cultivation of the area has been responsible for bringing in a large number of ... elements affecting the position of the local language, viz. Kannada. The observation of Col. Wilkes, the great historian, that a line drawn from Gooty to Anantapur and so on due south would mark the boundary between Kannada and Telugu no more holds good. The talukas of Kalyandurg, Hindupur, Penukonda, Dharmavaram and Gooty have become Telugu majority areas during the last few decades. These ... has happened to be tiny tail-ends of the Madras Presidency and economic, administrative and linguistic pressure from the vast Andhra territories stretching beyond has made Kannada almost a nonentity. Areas in Coimbatore, Salem and Anantapur districts proclaimed as Kannada ... by Linguistic Surveys, Gazetteers, Census records and other

unimpeachably authentic documents, are fast becoming Tamil and Telugu as the case may be And all this has happened in the course of the last hundred years or so, *i e*, only after the haphazard formation of Presidencies, Provinces and Districts by the British to suit their military and political exigencies

6 Kannada being a minority language in the States of Bombay, Madras Hyderabad and Andhra, and consequently most of the high officials being non-Kannadigas, Kannada people are at a disadvantage in the matter of administration As it is not possible for a State Government to give adequate importance to a language which is spoken by a small minority of its population the efficiency of the administration is bound to suffer, and the people speaking the minority language are the worst sufferers Attention was drawn to this unsatisfactory position as early as 1903 by no less a person than Mr H H Risley, the Secretary to the Government of India in the Home Department Referring to the Presidency of Madras he wrote The Government of Madras have repeatedly complained of the anxieties imposed upon their administration by the great diversity of languages Oriya Tamil, Telugu Malayalam, and Canarese, with which Madras civilians are called upon to cope and which render transfer of officers from one part of the presidency to another a matter in any case of great difficulty and often of positive detriment to the public interest These disadvantages exercise an injurious effect not upon the people only Where the population speaking a distinct language and the area in which it is spoken are too small to constitute a substantial portion of a province the foreign unit is of necessity neglected Under ordinary circumstances, the Government is unable to retain in it a superior staff who have become acquainted with the language and with the local customs which invariably accompany it It is often impossible to offer the subordinate staff from local sources and foreigners have to be brought in who are ignorant alike of the people their language and their ways The Government may order that the vernacular shall be the language of the Government offices and courts but since neither officers nor clerks know this vernacular properly, compliance with the order is often impracticable and almost always incomplete Hence in dealing with a question of this kind it may be that the true criterion of territorial redistribution should be sought not in race but in language

7 The Kannada people have been unequally yoked with the Maharashtrians and Gujaratis in Bombay State, with Tamils and Malayalis in Madras State with Andhras and Maharashtrians in Hyderabad State, and lastly with the Andhras in the Andhra State Both in Bombay and Hyderabad they form small minorities while in Madras and Andhra States their number is very small Consequently in the Legislatures of those States their voice cannot be effective As matters now stand the Kannada people can never exercise in these States that influence to which they rightly consider themselves entitled by reason of their distinct cultural heritage

8 As the Kannada areas form the tail ends of the States of Bombay Madras, Hyderabad and Andhra they are neglected almost in every respect In the first place they are inconveniently situated at great distances from the respective provincial headquarters Thus the distances between Bombay and the district headquarters towns of Bijapur Belgaum Dharwar and Karwar are 350 miles 359 miles 440

miles and 555 miles respectively Similarly the distance between Madras and Mangalore is 551 miles There are no proper transport and communication facilities between the various parts of Karnataka itself Thus for instance the distance by rail between Mangalore and Bellary is 811 miles Various parts of Karnatak lying as they are in different administrative units are left unconnected with one another by railway although linking them up would not involve great distances

9 Even inter-district transport and communication facilities are greatly lacking As the Bombay Economic and Industrial Survey Committee observed While Gujarat and Deccan are more or less well served with railways Karnataka is not equally fortunate Referring to North Kanara district the Committee says The injurious effects of inadequate transport facilities can find no better illustration than the district of North Kanara which in spite of resources of raw materials and of power is a backward area Similarly the district of South Kanara and Coorg are also lacking in proper transport facilities

10 The development of the natural resources of Karnataka and the growth of its industry are all checked by the existing order of things There are only three instances there are only three textile mills in the whole of Bombay Karnataka in spite of the fact that the Karnataka districts grow as much as one-third of the total quantity of cotton in Bombay State The situation becomes clearer when it is remembered that there are more than 100 textile mills in the Bombay State and the injustice to Karnataka becomes more glaring when it can be pointed out that Karnataka grows some of the best types of cotton in the whole of India

11 Malnad covering an area of 21 000 sq miles in Madras Mysore Coorg and Bombay States has a population of nearly 90 lakhs It includes in itself the western coastal belt bordering the Arabian Sea Its rainfall ranges from 330 inches at Agumbe (Mysore) to about 50 inches at its eastern borders

From sea level its altitude rises to about 7 000 feet in the Nilgiris It has inexhaustible and vast forest areas yielding valuable varieties of timber including teak which in some respects is supposed to be superior to Burma teak

The major quantities of pepper and cardamom and most of the coffee which is produced in India come from this area A fairly large quantity of tea is produced as also rubber More than half of India's production of betel nut also comes from this area

The coastal belt produces the bulk of cashew nuts and large quantities of cocoanut With regard to food the area is self sufficient

The area is also rich in minerals like gold iron manganese asbestos bauxite granite lead mica pyrites and limestone

The All India Malnad Conference held on 6 1 1954 at Shimoga (Mysore State) was inaugurated by the Union Food Minister Sri Rafi Ahmed Kidwai and attended by the Union Minister for Agriculture Sri Punjabrao Deshmukh Mysore Chief Minister Sri Han

manthaiva, and others It was presided over by Sri S Nijalingappa and attended by nearly 1 400 delegates The conference helped to focus the attention of the public and the Government on the economic and geographical unity of the Malnad region under the various State Governments and brought into relief the necessity of formation of a United Karnataka State since the major portion of the Malnad tract is Kannada speaking including in its range the Nilgiris Coorg South and North Kanara and adjoining parts of Mysore and Bombay States

12 The Karnatak districts in Bombay State are also neglected in the matter of irrigation With the exception of the Ghataprabha Scheme taken up recently, not a single major canal irrigation work has been undertaken by Government for the benefit of the Karnataka districts in spite of the fact that four big rivers *viz* the Bhima the Krishna the Ghataprabha and the Malaprabha flow through the region Considerable portions of the non Kannada districts of Sholapur and Ahmednagar which are liable to famine like Bijapur have been brought under canal irrigation while Bijapur has been neglected That Karnataka has been neglected in respect of irrigation was admitted by the Irrigation Inquiry Committee appointed by the Government of Bombay in 1939 Referring to Karnataka the Committee wrote Cultivators in this Division also consider themselves to have been neglected in regard to irrigation projects although the physical features of the tract are more favourable for irrigation schemes than those in the North Division (Gujrat)

13 The Karnataka districts are also neglected in the matter of education In the words of the Bombay Economic and Industrial Survey Committee The Southern Division of the Province is the poorest in the matter of schools imparting vocational training The position is equally unsatisfactory with regard to professional colleges or institutions Figures of literary institutions also indicate the backwardness of the Kannada districts In the field of social services provided by the State Karnataka does not receive its proper share For instance the provision for medical facilities Sanitation etc is very inadequate in Karnataka in comparison with other parts of the Bombay State

14 The fact that Karnataka has been sadly neglected was recognised by the Dar Commission On page 34 of their report the Commission says ' Two of these linguistic groups Kerala and Karnataka being situated at the tail end of their provinces and represented by ineffective minorities have undoubtedly suffered in their development There can be no doubt that they would prosper and be able to manage their affairs much better under their own government nearer home Again the J V P Committee appointed by the Congress held the same view They wrote We also realise that some of these linguistic areas notably Kerala and Karnataka have rather suffered in the past from their association with larger multilingual provinces

15 What has been stated above is sufficient to indicate that the Kannadigas are labouring under a real sense of injustice In addition to economic and social disadvantages the Kannada people stand the greatest danger of losing their very individuality as a cultural group The formation of Karnataka into a separate State alone will avert this calamity and afford them fullest opportunities for growth

THE PROPOSED STATE OF KARNATAKA

The Dar Commission was of the view that a separate State of Karnataka was feasible if Mysore was willing to join the new State The Commission stated If Mysore had been willing to join the Union it could easily have formed a nucleus round which the Kannada speaking districts of Madras and Bombay could be brought together and reared into an administratively convenient Province It would have also solved the problem of the small province of Coorg which has been carrying on a difficult and isolated existence Since the Dar Commission reported the situation has entirely changed with regard to Mysore Today the people of Mysore through its Chief Minister have publicly expressed their willingness to welcome the adjoining Kannada areas to merge with Mysore We therefore urge that the proposed Karnataka State should include Mysore as it is constituted today

The Linguistic Provinces Committee appointed by the Jaipur Congress was also of the view that Karnataka could be formed into a separate province in conjunction with the then States areas But they felt that this arrangement could be brought about not by a merger of the present Province areas into the States but by the reverse process The Committee therefore came to the conclusion that so long as this matter was not fully settled the problem of constituting a separate province for Karnataka necessarily had to wait Since this Committee reported in 1948 the position has entirely changed Under the present Indian Constitution there is virtually no difference between the former States areas and the Province areas In the former States areas as they are constituted to day the institution of Rajapramukhs is the only feature which distinguishes them from Part A States Secondly the Linguistic Provinces Committee appointed by the Jaipur Congress thought that an area belonging to a former province could not be merged with an area which constituted a former state But after the merger of Bellary district with Mysore State this position has also changed The merger of Bellary with Mysore has shown that a former Province area can be merged into a Part B State with a Rajapramukh as its Constitutional Head

8 Elsewhere in the chapter on the History of the Karnataka Unification Movement we have shown how the movement for a United Karnataka Province made its first appearance in Mysore State itself and the Mysore Pradesh Congress Committee by various resolutions of its Working Committee and in open sessions has heartily given its support to the movement The Mysore Constituent Assembly resolution is also helpful It is understood that there was a Mysore Cabinet decision in 1949 that Karnataka State be formed inclusive of Mysore under the Constitutional Headship of the Mysore Rajapramukh

The economic social and cultural development of the Kannada people as a whole demands the inclusion of Mysore as an integral part of United Karnataka The masses of Mysore desire it lovers of literature and culture in Mysore have been responsible for giving the movement a shape the people of Mysore have seen the events in Bellary and by welcoming Bellary have paved the way for the consummation Lastly the plight of Kannadigas and the Kannada language in the Kan

nada belt surrounding Mysore comprising South Kanara the Nilgiris and the Coimbatore Salem, Anantapur and Kurnool Kannada areas poignantly points out the necessity of Mysore coming into the picture as otherwise the Kannada people of those hapless parts are doomed to face extinction in no distant future

4 In view of the considerations stated above we urge that the Kannada areas in the States of Bombay Madras Hyderabad and Andhra and also the Part C State of Coorg should be merged in the State of Mysore

5 Special mention has to be made of Hyderabad The dis integration of Hyderabad and joining the component parts to the neighbouring parent areas of Karnataka Maharashtra and Andhra has been the people s demand and now it has received sanction of the Hy derabad Pradesh Congress Committee which has resolved to formally place it before the States Reorganisation Commission The demand has also been made by all the other leading political parties in the State—the People s Democratic Front the Communists and the Hindu Mahasabha The Karnatak Pradesh Congress Committee has also been pressing for it for some time past Taking into consideration the changed political circumstances national and international we feel that Hyderabad should be broken up and its parts integrated in the neighbouring linguistic areas It is our firm conviction that unless this is done the reorganisation of States in South India cannot be com plete and friction will always remain

6 Before we indicate the boundaries extent and population of the proposed Karnataka State it may be useful to give an idea of the Kannada country as a whole A glance of the map of Ind a will show that the land of Karnataka where Kannada with its dialects of Tulu Kodagu and Badaga is the predominant language covers the western half of the central portion of peninsular India Its greatest length north to south is about 480 miles and that from east to west is about 250 miles The north western and northern boundary runs through the districts of Kolhapur South Satara and Sholapur in Bom bay State and through Osmanbad along the borders of Bidar district in Hyderabad State A little curved line starting from Bidar district and running southwards almost in a straight line then crossing the pre sent Andhra State territory in Kurnool district then including the Kannada areas of Andhra to the west of a line drawn from Gooty to Anantapur and so on due south and running along the eastern bor der of Mysore State almost up to the Kaveri river forms the eastern boundary The southern boundary runs through the districts of Salem and Coimbatore along the mountain range which eventually merges in the Nilgiris and containing the Nilgiris the Wynad taluka of Malabar and Coorg State The western boundary is the Arabian Sea the Karnataka sea-coast extending from Goa in the north to Mala bar in the south for a distance of about 900 miles

7 Goa by reasons of history traditions and culture should form part of Karnataka At the appropriate time we propose to urge our claim to it

8 Bombay City and Greater Bombay with conflicting claims and with a population of 32 lakhs is a complex problem and the J V P

Report has spot-lighted the same. It has 4 to 5 lakhs of Kannada speaking population.

In view of these important facts the Kannadigas feel that the future of Bombay should receive very serious consideration at the hands of the Commission. Kannadigas have an open mind and would like to express themselves again in proper time.

It is true that when Karnataka as demanded is finally formed the question of backward areas and that of minorities have to be tackled. We assure that due and reasonable priority will be given to the development of such backward areas. The minorities will be treated with all the consideration that they deserve and the spirit of the constitution will be respected and adhered to.

The Karnataka State will comprise the following areas :

I *Mysore State* : The whole of it, consisting of the following 10 Districts :

Bangalore, Kolar, Tumkur, Mandya, Mysore, Chitaldrug, Hassan Chickmagalur, Shimoga and Bellary.

Population :	*Area in Sq. Miles :*
98,48,684	33,310

II. *Kannada areas in Bombay State* :

(*i*) Four districts of Bombay State namely :

Dharwar, North Kanara, Belgaum and Bijapur.

Population :	*Area in Sq. Miles :*
52,16,259	21,399

(*ii*) Jath Taluka of South Satara District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
1,08,270	873

(*iii*) South Sholapur Taluka of Sholapur District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
93,503	461

(*iv*) Akkalkot Taluka of Sholapur District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
1,49,647	536

Besides the above, the following areas also will have to be added :

1. Gadhinglaj Taluka of Kolhapur District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
1,11,397	191 major portion

2. Shirol Taluka of Kolhapur District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
1,21,192	212 almost whole

3. Hatakanangale Taluka of Kolhapur District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
1,69,700	235 a large part

4. Miraj Taluka of South Satara District

Population :	*Area in Sq. Miles .*
2,85,616	611 major portion

5. Walwa and Tasgaon Talukas of South Satara District contiguous Kannada villages

6. North Sholapur Taluka of Sholapur District. Including Sholapur City.

Population :	*Area in Sq. Miles .*
3,25,632	284

Population of Sholapur City : 2,77,087. Sholapur City and inada villages to the north and north-east of the City contiguous to inada areas of the District.

7. Mangalwedha Taluka of Sholapur District

Population :	*Area in Sq. Miles :*
70,008	440 major portion

Kannada areas in Hyderabad State :

Three districts of Hyderabad State, namely : Bidar, Gulga, and Raichur population About 37,73,633 (1951 Census res not available ; according to 1941 census 33,77,496 ; area : 130 sq. miles). Besides the above, contiguous Kannada areas of dering Marathi Districts, namely, Osmanabad, Bid, Parbhani and dded, and of bordering Telugu Districts, namely Nizamabad, Me , Atraf-i-Balda and Mahabubnagar, will have to be added.

Kannada areas in Madras State :

1. Two districts of Madras State, namely South Kanara and the Nilgiris :

Population :	*Area in Sq. Miles :*
20,60,729	5,028

S. Kanara Population : 17,18,991. Area in Sq. Miles : 4,044.
The Nilgiris Population : 3,11,729. Area in Sq. Miles 984.

2. Kollegal Taluka of Coimbatore District :

Population :	*Area in Sq. Miles :*
1,38,908	1,076

Besides the above the following areas also will have to be added :

(*a*) Gopichettipalyam, Bhavani and Avanashi Talukas of Coimbatore District : Large contiguous Kannada portions

(*b*) Hosur Taluka of Salem District :

Population :	*Area in Sq. Miles :*
2,70,687	1,168 almost whole

(c) Krishnagiri and Dharmapuri Talukas of Salem District

(d) Wynad Taluka of Malabar District
contiguous Kannada villages

V *Kannada Areas of Andhra State*

Madakasira Taluka of Anantapur District

Population	*Area in Sq Miles*
1 20 209	417

Besides the above the following areas also will have to be added

1 Adoni and Alur Talukas of Kurnool District
large contiguous Kannada areas

Ravulug Taluka of Anantapur District
large contiguous Kannada parts

1 Hindupur and Kalyandurg Talukas of Anantapur District
large contiguous Kannada portions

1 Gooty Anantapur Dharmavaram and Penukonda Talukas
of Anantapur District
contiguous Kannada villages

5 Kuppam (or Kangundi) Taluka of Chittoor District
contiguous Kannada villages

VI *Coorg State*

Population	*Area in Sq Miles*
2 29 899	1 593

Total population and area of proposed Karnataka State	*Population*	*Sq Miles*
Comprising whole districts and compact talukas)	2 17 99 232	83 129
Outlying areas comprising large or small portions of Talukas		
approximate	5,00 000	2,250
	2 22 39 232	85 379
In round figures	2 22 00,000	85 500

It will be noticed that the territories assigned by the Indian National Congress to the Karnataka Provincial Congress Committee in 1920 largely coincided with the area now proposed by us to be included in the Karnataka State They were entrusted to the jurisdiction of the K P C C 38 years ago after consideration of the relevant facts and the decision was and has been accepted and adhered to by the neighbouring provincial Congress Committees As a dispute arose in regard to the affiliation of Bellary District between the Karnataka and Andhra P C Cs, Sri N C Kelkar the eminent Maharashtra leader was asked to arbitrate but no opposition was expressed by neighbouring P C Cs to the other areas entrusted to the jurisdiction of the K P C C This then included the four Karnataka Districts in the Bombay Presidency (Dharwar Bijapur, Belgaum and North Kanara) Jath and Akkalkot States adjoining Bijapur District

the three Karnataka districts in Hyderabad State (Bidar Gulbarga and Raichur) the districts of South Kanara and Bellary in the Madras Presidency Coorg then a Commissioner's Province and the whole of Mysore State After a Pradesh Congress Committee for the whole of Hyderabad State was set up the three Kannada districts therein were allowed to join it, but even after that a district Provincial Congress Committee of their own called the Hyderabad Provincial Congress Committee for these three districts was allowed to function This Committee has throughout maintained close liaison with the K P C C As regards Mysore State it was till 1950 under the K P C C jurisdiction and when the proposal for a separate Congress Pradesh was looked upon with misgivings by the K P C C the Working Committee of the Mysore Congress by its Binni Resolution dated 6-11-1948 assured that the move could not be taken as an indication of separatism but was occasioned by the fact that Mysore became a separate administrative unit in which Parliamentary activities could not be expected to be guided and controlled effectively by an *ad hoc* committee of the K P C C It further assured that the moment Mysore and other parts of Karnataka Province came under one administration there would be no necessity for different Provincial Congress Committees

It may be mentioned that the territories indicated also include certain areas outside the jurisdiction of the K P C C namely (1) the Nilgiris district (2) the Kollegal Kannada Pradesh (comprising Kollegal taluka and contiguous Kannada portions of Gobichettipallyam Bhavani and Anthiyur Talukas of Coimbatore district (3) contiguous Kannada village in Wynad Taluka of Malabar district (4) Hosur Taluka and contiguous Kannada portions of Krishnagiri and Dharmapuri Talukas of Salem district (5) Madakasira Taluka and contiguous Kannada portions of Rayadurg Hindupur Kalyandurg Dharmavaram Penukonda Anantapur and Gooty Talukas of Anantapur district (6) contiguous Kannada portions of Adoni and Alur Talukas in Kurnool district (7) contiguous Kannada portions of bordering Marathi and Telugu districts in Hyderabad State and so far as Bombay State is concerned (8) contiguous Kannada portions of Gadhinglaj Shirol and Hatkanangale Talukas of Kolhapur district and contiguous Kannada portions of Miraj Tasgaon and Walva Talukas of South Satara district and (9) South Sholapur Taluka and contiguous Kannada portion of North Sholapur Taluka (inclusive of Sholapur City) and of Mangalwedha Taluka of Sholapur district

Detailed reasoning will be separately submitted in the supplementary portion of the memorandum for each of the above mentioned areas but we would briefly mention the following in respect of certain parts —

1 *Merged States areas* The merger of the former Deccan States was achieved mainly as a result of the agitation of the Kannadigas It was strongly protested on behalf of Karnataka at the time of the reformation of districts and talukas undertaken by the Government of Bombay after merger, that well defined Kannada areas thereof forming a belt round the Kannada districts be added to them But the Government proceeded to tag them on the predominantly Marathi districts on what were termed 'administrative grounds' The Government also gave an understanding that this was not a final arrangement The problem has to be viewed afresh in the light of the proposed reorganisation of States

2 South Sholapur taluk was carved out of the former Sholapur taluk in 1949 by the Bombay Government in express deference to the wishes of the Kannadigas after issuing a Press Note to that effect

3 There has been a long standing dispute regarding the three eastern talukas of former Bellary district namely Adoni Alur and Rayadurg The Kelkar award given in 1921 which was in the first instance for only ten years in force in which Sri Kelkar stated that the three talukas could as well have been given by him with jurisdiction to the K P C C was never accepted by Karnataka as final or satisfactory Inspite of the protests of the local population and Kannadigas in general and in spite of bitter opposition on behalf of Karnataka for over 30 years the district was arbitrarily divided and the three talukas were cut provisionally from Bellary district and joined to Andhra It is necessary that the Kannada portions thereof should be immediately rejoined to Karnataka The major portion of the three talukas is Kannada speaking

The Thungabhadra project is practically a Karnataka development project Nearly 140 square miles of Karnataka territory is being submerged for the Thungabhadra Reservoir The area, thus lost to Karnataka contained vast tracts of valuable wet and dry lands numerous villages and industrial and commercial centres The project is irrigating mostly the Kannada zone in the Kannada districts of Raichur in Hyderabad State Bellary in Mysore State and the Kannada portions of Alur and Adoni Talukas now in Andhra State

Nearly 75% of the population of the entire irrigable zone of the project is Kannada speaking where is only a small area at the tag end of the low level canal i.e. about 35 miles (from nearly 180th mile to 216th mile) will be in the Andhra zone

As most of the irrigable area the dam site and the hydro electric works will be in the Karnataka area which will be the largest beneficiary under the scheme it cannot naturally be subjected to four administrations viz the Hyderabad Government, Mysore Government Andhra Government and the Thungabhadra Board as at present We urge that the Project should be administered by the future Karnataka Government with the guidance and direction of the Centre If necessary an agreement can be entered into between the Karnataka and Andhra Governments with the aid of the Central Government for the supply of water and electricity to the Andhra areas

Even the High Level Canal when executed will benefit mostly the Kannada zone of Mysore State and contiguous Kannada firkas of Bommanal and Hirehal in Anantapur district Out of the total projected length of 160 miles 125 miles of the canal will be in the Kannada zone

It will therefore, be seen that the Andhra claims for the entire areas of the Thungabhadra project in Bellary district as also for the head works of the Project situated in Hospet taluk of the same district are absolutely untenable

It is obvious that the Project can be administered conveniently only by the Bellary district The cultural social and business contacts of Adoni town and Taluk are with Bellary district and handing

over the administration of this major Karnataka development project to the Andhra Government will only adversely affect the all-round progress of the area

While we are on the subject of the Kannada areas of the former Bellary district we would like to state that we are in complete agreement with the Memoranda submitted by the Karnataka Action Committee of Adoni Alur and Rayadurg Talukas and by the Bellary district Unification League Adoni

4 Madkasira is an admitted Kannada Taluk It is a compact Kannada enclave surrounded on almost all sides by Mysore State

5 Kollegal Pradesh and Hosur areas have been admitted to be Kannada by responsible Tamil leaders and statesmen

6 The Nilgiris has according to the 1951 census 1,19,045 Tamil speakers as against 1 07,492 persons speaking Badaga and Kannada, the allied linguistic groups who form the backbone of the population the Tamilians have thus a slight majority of about 11,750 over the Badagas and Kannadigas On the other hand in the rural areas of the district the Badagas and Kannadigas have a majority of about 13,500 over the Tamilians the former numbering 88 178 and the latter 74 616

Another feature deserves to be noticed To quote from the 1951 Census Handbook published by the Madras Government on the Nilgiris District (p 4) The growth of population in the district during the decade 1941–1951 as revealed at the Census shows an increase of 48 7% as against 14 4% for the Madras State The variations in the taluk populations range from 33 1% in the Gudalur to 65 4% in Ootacamund This district has the largest percentage of persons born outside its limits Apart from the large labour population attracted by the tea and coffee estates the immigrant labour population has increased on account of the two hydro electric schemes which have been in progress in this district and the large extent that has been brought under cultivation under the Grow More Food Campaign for the cultivation of potatoes and English vegetables The large percentage of increase in the population is therefore nothing surprising"

This makes it clear that the abnormal increase in the population of the district is due to the influx of labourers from the neighbouring districts

The net variation in population during 1901–1951 in Gudalur taluk is	24 459
1901–1951 in Ootacamund taluk is	84 523
1901–1951 in Coonoor taluk is	89 865
1901–1951 in the district as a whole is	198 867

of which nearly one third has been during 1941–1951, there having been a steady and continuous rise throughout the period again for the aforesaid reasons

This is corroborated by the figures of migrants given in the same book which shows that about 1 25 000 persons among the total

population of the district due to the neighbouring non Kannada areas during 1911–1931. This corresponds approximately to the steep increase of the population during that period.

No wonder that the linguistic complexion of the district is altered beyond recognition.

According to the 1931 Census the people speaking Kannada and its dialects (Badaga, Kurumba etc.) formed an overwhelming majority in Gudalur and Coonoor taluks. The Kannada speaking population in Gudalur was 76% and that in Coonoor taluk was 55% of the total population. As to Gudalur Taluk the non Malayali population was about half the total population and the Kannadigas alone formed about 1/3 of the population.

The following extracts show the affinity of Kannada, Badaga and other languages.

Badaga is a corrupt form of Kanarese, the Badagas being persons who formerly emigrated from Mysore State. This has no script of its own and is only a language. (Census of India, Paper No. 1, Language, 1931 Census, p. 55.)

The name of the race signifies the people of the north, the sons of the south. In the Nilgiris, at the census of 1860, in the district there is no other community except the Badagas who form one corporate solid mass of people, in the remaining villages are Kotas and Chetties who are all of Kannada culture. (Memorandum presented by Representatives of the Nilgiris, the Linguistic Provinces Commission, 1948.)

Todas appear to have come to Kurumbakadu about 1000 years ago and their language is basically Kannada. (Dr. Pope.)

This most important dialect (of Kannada) is Badaga, spoken in the Nilgiris by the so-called Badagas or Burghs. It is a more ancient form than ordinary Kanarese and in several points agrees with the language of old Kannada literature. Another Kanarese dialect of the Nilgiri Hills is that spoken by the Kurumbas. It does not seem to differ much from the ordinary Kanarese. (*Linguistic Survey of India*, by Grierson, 1916, p. 868.)

Todas properly Tudas is the language of the Todas or Tudas, a primitive and peculiarly interesting tribe inhabiting the Nilgiri hills. The language seems to be old Kanarese and not a distinct dialect. The Todas were probably immigrants from the Kanarese country and have dwelt in the Nilgiris for about 800 years. (*Linguistic Survey of India*, p. 285.)

Kotas, a small tribe of craftsmen inhabiting the Nilgiri hills, may be considered as a very old and very crude dialect of the Kanarese which was carried thither by a persecuted low caste tribe at some remote period. (*A Phrenologist among the Todas* by Col. Marshal, p. 288.)

A conference of the Congress Committees from Grama Panchayats to the district level was held on the eve of the setting up of the

Linguistic Provinces Commission in 1948, which protested against the denial of opportunities of education through the mother tongue to the Kannada speaking natives of the soil and asked for those facilities forthwith urged the linking of the Nilgiri district with the Karnataka Provincial Congress Committee since the district had historical ties with the Kannada land for centuries in the past and the linking of the district by the British to Tamil areas and confirmation of the same by the Indian National Congress when it formed provincial congress committees on a linguistic basis constituted a great mistake sounded a note of warning that this was against the declared will and natural aspirations of the sons of the soil of this district asked the Linguistic Provinces Commission and the Boundary Commission and 'the powers that be to incorporate the district in Karnataka as 'the inclusion of the district in any province other than Karnataka will mean the extinction of the race ' and drew the attention of the authorities concerned to the fact that outsiders who strayed into this district purely for purposes of trade after the advent of the British should not have any voice in the future alignment of this district linguistically

7 *Coorg* It is our considered view that all C class States should be abolished and Coorg being a C class State should be joined to the proposed Karnataka State

It should be made clear that we have not attempted in this Memorandum to draw very exact boundaries Minor adjustments in certain areas may be necessary This matter will have to be considered by the boundary commission or commissions that may be set up in the future

When we are on the question of our area we feel it essential to press one important aspect of the position of the Karnadigas It is historically admitted that for over sixteen centuries of the Christian era till the downfall of the Vijayanagar Empire in 1565 Karnataka had wide sway over large areas of south and north India despite the seizure by Muslim rulers of some of the northern portions of the Kannada territory in the later period The area under Kannada emperors (Kadambas Chalukyas Rashtrakutas etc and the Vijayanagar Rayas) was much larger than what we are claiming now After Vijayanagar the process of disintegration began and the fall of Tippu in 1799 marked the dispersal of the Kannada speaking areas amongst different claimants—the British the Marathas and the Nizam—the result being that Karnataka thenceforward was torn into pieces tossed hither and thither and became the victim of various antagonistic linguistic influences The last hundred years or so of the British regime only tended to harden and crystallise this adverse position In Kannada areas in border districts having majorities of other languages the Kannada language was denied official recognition and was not permitted in courts and the education of Kannada speaking children had to be in an alien tongue Despite these heavy odds Kannada has persisted as a spoken language in the hearths and homes and in day to day transactions It is for this reason that fantastic and incorrect claims are being made on admitted Kannada areas by our linguistic neighbours and our just and legitimate claim to these areas and our natural reaction to the unjust inroads by our neighbours are looked at askance by them and strangely enough vehement protests are raised against what are described as aggressions " on the part of the Kannadigas

This Memorandum states our case generally mentioning the areas that should be included in the Karnataka State. A detailed one (of a supplementary nature) giving the reasoning for inclusion and retention of certain areas in Karnataka and refuting counter claims in regard to them will be submitted later.

It is sufficient to note here that the total population of the proposed Karnataka State (including outlying areas) will be about 2 crores 22 lakhs and the area about 80,000 square miles. Thus the proposed State will be much bigger than the States of Orissa, the Punjab and Assam both in population and size. The Karnataka State will also be more than double the size of West Bengal which is 30,775 square miles.

Karnataka State will also form a compact area. All the districts and Talukas which are proposed to be included in it are contiguous to one another. In fact the proposed State will be much more compact than the States of Bombay or Madras. Karnataka State will have 27,981 villages and 270 towns. It is remarkable that in spite of poor transport facilities and other drawbacks the proportion of the urban to the total population in Karnataka is comparatively high. Although urbanisation is not to be confused with industrialisation it generally indicates the economic position of the region concerned. A proper balance between rural and urban facilitates the growth of industry and economic progress. Considered from this point of view the position of the proposed Karnataka State is quite satisfactory.

The formation of a separate state for Karnataka is very simple and the easiest involving no great administrative changes as in the case of Andhra. It is rather a case of addition to and absorption of neighbouring areas into Mysore State than one of constituting a separate or new state—a case not different from the Bombay State when it absorbed the merged territories of Native States not long ago. As Mysore State has an efficient system of administration the overhead charges of the new state will not be heavy. The merger of Coorg on the other hand would mean a certain economy in administrative charges.

Further the difficulties encountered by Andhra State (financial and political) in the matter of building a new Capital or establishing a High Court will not be present there in the case of Karnataka. Mysore's Capital will be Karnataka's Capital and Mysore's High Court will be Karnataka's High Court.

Looked at from this point of view the problem assumes a simple character and is easily distinguishable from that of other regions aspiring for the status of a State.

Thus it is evident that the path for creating Karnataka State is both smooth and easy.

From the preceding paragraphs it will be clear it is hoped that a United Karnataka State is a crying need and once the demand is conceded the Karnataka region with its glorious traditions over 2000 years old with its Aryo-Dravidian culture breathing a spirit of tolerance, broad mindedness catholicity assimilation and synthesis is sure to make all-sided progress by leaps and bounds. This will only strengthen the unity and solidarity of India's borders. The strength of a part will ensure the strength of the whole and it is obvious that

the Kannada people who have never been known to be parochial, bi gotted or exclusive in outlook, who have throughout their history been peace loving and loyal to the country who built the great Vijayanagar Empire as a bulwark for the preservation and promotion of India s cultural and spiritual ideals, will, once they come into their own, take their due share in nation building activities and help spread India's message of peace and good will to the world

We take this opportunity to reiterate that we are making this demand as we believe that the formation of new states in the South and West of India on a linguistic and cultural basis will lead to a better integration of the Indian Union whose strength solidarity and progress is our first and primary consideration It will be the aim and endeavour of Kannadigas to achieve this ideal of a strong United India which with its great history culture, tradition and with the social and political ideals laid down by the Father of the Nation and so ably practised by our Prime Minister, will we are sure lead the world in the march for establishment of peace mutual understanding and good will among nations

INDUSTRIAL POSSIBILITIES OF KARNATAKA

The Karnataka districts outside Mysore are industrially undeveloped. This underdevelopment is not however due to the absence of adequate economic resources as we shall presently see. The Mysore State which is more or less similarly situated as the rest of Karnataka in economic resources has already made very considerable progress industrially. The main reason why this happened in the case of Mysore lies in the fact that Mysore had a separate administration properly to look after its interest in the industrial field. In the case of other parts of Karnataka this was not so. As the Kannada districts outside Mysore were divided into different provinces and formed their tail ends, the region remained neglected and undeveloped.

In the absence of a full geological survey of India it is not possible to state precisely the occurrence of mineral resources in Karnataka. However some information is available of such survey made now and then in the Bombay State of some minerals in the Book called *The Mineral Resources of Bombay* by B. C. Roy, D.I.C. M.Sc. (Lond.) Dr. Ing. (Friberg.) Superintending Geologist in charge Western Circle Geological Survey of India. The following information is taken from that book.

> Very large deposits of limestones are found in Bombay Karnataka especially in Bijapur and Belgaum districts. The important occurrences of limestones within the Bagalkot Taluka and Biligi Mahal were examined by Mr. S. Krishnaswami in 1945. He found large deposits near Bagalkot, Kaddankere, Bavadinni, Mutnal, Devnal, Kundargi, Shirguppi, Kaladgi, Khajjidoni and Chikka and Hire Shelliker. Similarly the recent mineral survey by Dr. B. C. Roy (1947) in the former Mudhol State has proved the existence of extensive deposits of high grade limestones suitable for cement and chemical processes. The high grade dolomitic limestone may be used as a flux in steel industry. Many of the bands are dolomitic and even a limestone may change into a dolomitic limestone within a short distance.'

The former Mudhol State is now Mudhol Taluka in Bijapur District.

Mr. V. R. Venkobarao and Mr. Y. S. Sahasrabudhe made a survey of the Belgaum district in 1950. They found deposits of limestone in Bail Hongal and Khanapur Talukas. About these deposits, the report says. "The material is suitable for the manufacture of cement but further detailed sampling is essential." Similarly a detailed geological survey of limestone is made in the Gokak–Yadwad area in Gokak Taluka of Belgaum. The investigation is now complete but the results are not published. "But the recent geological mapping in Khanapur Taluk has located extensive deposits of limestone suitable for manufacture of cement."

At page 95 of *The Mineral Resources of Bombay*, it is remarked. "The recent work of the Geological Survey has proved the existence of exceptionally pure limestone suitable for chemical purposes in Palanpur, Bijapur and Mudhol.'

There are also in Bijapur District large deposits of slate stone which is ranked as the second best in the world. The first best slate stones are found in Italy Similarly, glass materials, bauxite and clays are also found in Karnataka

Glass making material The main source is from Kaladgi sand stones and quartzites striking roughly N W S E and dipping almost vertically or at high angles to the north east The thickness of the individual beds averages from 10 to 50 ft

Kaladgi sandstones in Bijapur have considerable sources of friable and purer materials suitable for the manufacture of common types of glasswares

Bauxite There seems no reason why the large bauxite deposits in Belgaum, in fact the principal source in the Bombay State should not be utilised by erecting local alumina and bauxite production plants at suitable sites

Clays Important clay deposits are located in Belgaum and North Kanara districts The samples from various pits in the Belgaum and North Kanara districts gave satisfactory results on physical tests and chemical analysis and it has been established that the materials are suitable for high-grade pottery

As there are few capitalists in Karnataka, the industrial development of the region on an adequate scale may not be possible unless the administration itself following in the footsteps of the Mysore Government, starts industries with its own capital at least in the earlier stages In Mysore some of the industries are entirely Government owned in some the Government owns shares and to others Government have afforded active assistance More than twenty crores of rupees have been invested by the Mysore Government on various industries, and they annually yield a substantial revenue which accrues to the benefit of the general tax payer Again the extent of pioneer work in fields of industrial enterprise and the risk involved in it may not induce private capitalists to undertake such ventures In such cases Government themselves should start the new industry with their own capital This is what the Government of Mysore does Among the industrial plants owned by the Government of Mysore, in addition to the hydro electric works are the Bhadravati Iron and Steel Works, a Silk Weaving Factory, a Sandalwood Oil Factory a Cement plant, an Implements Factory Porcelain Factory and a Paper manufacturing plant A similar industrial policy will have to be followed in the case of Karnataka also. In order to make this possible the remaining Kannada districts should be merged in Mysore State as indicated in this Memorandum

3. Having shown how the formation of the new State is extremely desirable for the industrial progress of Karnataka let us proceed to examine in brief the economic resources of the region In the absence of a complete geological survey and of full enquiries and investigations in various fields it is not possible to have a complete picture of our natural resources Even then, the information that is already available tends to show that the resources of the Karnataka districts to be merged in Mysore are rich and varied

4 We may take up agriculture first Industry and agricul

ture are interdependent Besides supplying the industrial population with food agriculture can feed industry by providing such money crops as cotton oilseeds tobacco and sugarcane The Karnataka region which is proposed to be merged in Mysore is surplus both in cereals and pulses It may be noted that the total area under pulses amounts nearly to one seventh of the acreage under cereals

The following table prepared from the material supplied by the Civil Supply Department of the Bombay Government indicates the position of food in the four districts of Bombay Karnataka

Annual average of net imports are shown as (+) and annual average of net exports as (−) in the table below A period of 4 years *i e* 1949–50 to 1952 53 is taken in the case of rice and for wheat and coarse grains a period of 3 years from 1949 50 to 1951–52, is taken

District	Rice	Wheat	Coarse grains	Total
Belgaum	1528	+ 7118	+ 10,235	+ 15,825
Bijapur	+ 386	+ 1952	− 11,418	− 5,601
Dharwar	9525	636	5,545	− 15,708
Kanara	6007	+ 2890	+ 2,824	− 293
Net Total	13197	+ 11324	− 3,904	− 5,777

Thus the food records of the Civil Supply Department Bombay show a surplus of about 6 thousand tons The whole position is considered only from the point of view of food supply But we may safely assume that the surplus is far more

The average yield of all cereals and pulses in the following districts is as follows

District	*Average yield*
Belgaum	2,55,457
Bijapur	1,87,676
Dharwar	3,20,397
North Kanara	71,790
South Kanara	3,83 420
Coorg	61,175
TOTAL	12,79 915 tons

The food statistics of Hyderabad Karnataka are not available But it can be confidently asserted that they are also at least self sufficient if not surplus This will leave a large surplus after satisfying the needs of the population of those districts which will be available for meeting the deficit of the present Mysore State

5 Karnataka has little share out of the total expenditure on irrigation More than 10 crores of rupees have been spent for irrigation in Maharashtra whereas only 12 lakhs were spent in Bombay Karnataka for irrigation till 1946 in spite of the fact that portions of Karnataka are often subject to famine Irrigation in Bombay State is 5% of the cultivated land But in Bombay Karnataka it is only a half

per cent At the same time it is fully recognised that this region has vast possibilities for irrigation which will greatly increase the food supply Apart from the fact that investigations on this subject are not complete, certain surveys already undertaken prove this The Ghataprabha Valley project, which has now been taken up under the Five Year Plan in Bombay Karnataka when completed will irrigate about 5 lakhs acres of land in Belgaum and Bijapur districts Again under the Ramdurg Scheme on the Malprabha River nearly 4 lakhs acres of land can be brought under irrigation in the eastern parts of Belgaum Dharwar and Bijapur districts The Upper Krishna Project across the Krishna River in Bijapur districts is said to be feasible and is expected to irrigate an area of about 5 lakhs in the eastern parts of Bijapur district This project which is expected to cover not only portions of Bijapur district but also the Karnataka territory in Hyderabad State will command about 17 lakhs of acres a large portion of which can be irrigated on a seasonal basis The famous Tungabhadra Project which is now nearing completion will irrigate large tracts in Raichur district which is now in Hyderabad State

6 These are only a few examples to illustrate the irrigation possibilities in the Karnataka districts There is also considerable scope for lift irrigation by means of electricity driven power pumps It is estimated that the lift irrigation schemes on the Krishna and Bhima Rivers will irrigate about 2 lakhs of acres in Bijapur district These irrigation schemes besides irrigating cereal and leguminous crops are expected to grow sugarcane on a large scale This will make Karnataka self sufficient in sugar and gur These irrigation projects will also mitigate the evils of famine particularly in Bijapur district

7 Parts of Bombay Karnataka lying in the Deccan and the Kannada districts in Hyderabad State are particularly rich in cotton This will enable Karnataka to develop the textile industry on a large scale As observed by the Bombay Economic and Industrial Survey Committee the central position which Dharwar and Hubli occupy makes them ideal centres for supplying cloth to the whole of Karnataka' The availability of oilseeds which are grown over a large area will help the establishment of oil mills on modern lines

8 The rich forests of both the Kanaras Coorg and the Nilgiris can provide a variety of raw materials in large quantities for the development of forest industries There is scope for profitable establishments like plywood and match factories Of the average annual extraction of bamboos in Bombay State no less than 20 45 300 culms are claimed by the Karnataka districts With the vast forest resources we have large varieties of medicinal herbs and seeds for establishing a drugs industry

9 The future State of Karnataka will have a coast line of about 200 miles The Karnataka coast is fortunate in having natural harbours such as Karwar Bhatkal and Malpe The committee appointed by the Government of India some years ago to examine the question of development of ports has strongly recommended that Malpe in South Kanara should be developed into a major port Linking up Karwar Malpe and Mangalore by railway with the hinterland of Mysore will enable the whole region of Karnataka to develop industrially within a short time

10 Although Karnataka has it seems no coal deposits this deficiency can be made up by developing hydro electric power and thus producing cheap coal Fortunately for us there are immense possibilities in this direction The irrigation projects already mentioned may also be made to produce electric power In addition there are a number of sites particularly in Kanara and Coorg which may be utilised for developing hydro electric energy Unfortunately no comprehensive hydro electric survey has yet been carried out Even then whatever investigations have been so far made indicate that Karnataka is rich in hydro electric resources

11 The hydro electric survey of India mentions the following sites (1) Kalinadi River site near Kheda village in Supa Petha of the North Kanara district (2) Bedti River site near Bagod in Yellapur taluka in North Kanara (3) Honna Nala in the Sirsi kumta road in North Kanara (4) Kaneri River site about 10 miles from Kumbharwada in North Kanara (5) Hiranyakshi River site about 38 miles from Belgaum (6) Malaprabha River site at 17 miles from Khanapur in the Belgaum district

12 A similar list can be made indicating sites in the Madras portion of Karnataka The 1981 Census Report of Madras mentions four such sites in South Kanara four in the Nilgiris and seven in Coorg The extent to which some of these sites are capable of development can be seen from the fact that a preliminary survey recently undertaken by the Bombay Government of the Kalinadi valley has shown that the full development of the basin could provide a total installation of about 7 00 000 K W of electric power The recent progress that has been made in the development of hydro electric methods of generation and distributing electric power has opened out new prospects Making use of water power is the cheapest method of supplying energy to industrial establishments With the full utilization of water power the new state of Karnataka can take a big stride in the industrial field Water power can also be utilised for electrochemical industries such as the extraction of aluminium from bauxite and the manufacture of nitrogen compounds from the air

13 The economic aspect of forests in relation to the fuel supply has not received sufficient attention so far Wood distillation as a method of obtaining charcoal gas has been neglected There is ample scope for the production of charcoal gas in Karnataka A well developed sugar industry in Karnataka to which we have already referred will also produce power alcohol from molasses which is obtained as a by product in sugar factories In all progressive countries where indigenous petrol is not available in sufficient quantities it has been considered desirable to develop alcohol as motor fuel

14 Although Karnataka cannot boast of certain basic minerals like coal the geological survey so far carried out shows that it contains some useful minerals like manganese bauxite iron ores lime stones china clay and building stones of various types Manganese is found in large quantities in the western talukas of Belgaum and the upghat taluka of North Kanara and also in Dharwar district The china clay found in Khanapur taluk in Belgaum is said to be of high quality The Bijapur district owing to the variety of its strata makes the region rank high in mineral wealth The district is rich in iron ore in the sense that the ore is found in various parts of the dis

trict In fact the smelting of iron ore and the making of agricultural implements from the same were followed as subsidiary occupation by some rural artisans The district is particularly rich in building stones of various types and colours and also in those materials needed for the manufacture of cement Clay slate is also found in Haliyal taluka in North Kanara sand which is useful for the preparation of glass can be had China clay is available in Bellary, North Kanara, and Belgaum districts Corundum is found at a number of localities in South Kanara Ochres are available in Bellary and Dharwar Soap stone can be had in South Kanara and Bellary

15 A comprehensive geological survey of all parts of the proposed State from an industrial point of view is necessary It is stated that some regions contain useful minerals in large quantities For instance the Supa Petha as pointed out by an official report is believed to be rich in different kinds of minerals though no geological survey of the tract has yet been undertaken That there is vast scope for the development of industries in the Karnataka region can be seen from the perusal of the Report on Industrialisation of Bombay Karnataka and Utilization of Jog Power submitted to the Bombay Government in 1949 by one of its officers Sir F K Muchandani The report makes definite suggestion for the development of the following industries (1) Textiles (2) Sugar Factories and allied industries (3) Processed Food Industries (4) Oil milling Vegetable ghee Hydrogenated oil Soap, Tobacco etc (5) Paints Varnishes Enamels etc (6) Paper and pulp (Alpha Cellulose) (7) Wooden shipbuilding (8) Bauxite (9) Fisheries (10) Heavy Chemical Industries (11) Iron and Steel (12) Prime Mover and Tools Industry (13) Cement (14) Ceramics (15) Glass Industry (16) Miscellaneous and Cottage Industries

16 In addition to large scale industries the scope for the growth of cottage industries is very considerable in the region concerned Even at present the handloom industry occupies a premier position in the districts of Bijapur Belgaum Dharwar and Raichur The establishment of textile spinning mills in Karnataka will greatly assist the handloom industry Yarn which is now imported from outside Karnataka can be manufactured in the region itself and supplied to looms at cheaper rates

17 There are great possibilities for developing the sericulture industry in Karnataka The talukas of Belgaum Gokak Khanapur Hukkeri Chikodi Sampgaon and Parasgad in Belgaum district and the talukas of Dharwar Kalghatgi Hangal Kod Bankapur Hubli and Karajgi in Dharwar district are well suited for introducing sericulture This tract has a moderate rainfall temperature climate and favourable soil retentive of moisture These climatic conditions are ideal for silkworm rearing Mulberry plants and trees grow here luxuriantly The Sericulturist to the Government of Mysore who was invited in 1939 by the Bombay Government to investigate the possibilities of introducing sericulture in Bombay State reported that the tract referred to was well fitted to take up the industry and to capture the silk market He recommended that a sericulture farm should be established at Belgaum which has all the advantages to be an ideal research and experimental station guiding the various branches of the silk industry in the Province In accordance with this recommendation mulberry cultivation has been already started on a large scale

18 Another important rural industry which has a bright future is bee keeping. The whole of Kanara, both North and South, Coorg the Nilgiris and the western parts of Dharwar and Belgaum districts are suited for the development of this industry which has already made a good beginning in North Kanara. While the industry, says an official monograph, does not make a heavy call on the bee keeper's time and involves only little labour and capital the income derived from the industry is greater than the income from several other cottage industries.

19 The vast areas of coconut trees on the Kanara coast should make possible the establishment of a coir industry. The total area under coconut palm in Kanara is about 60,000 acres. It may be noted that the coconuts of Kanara are bigger than those of Malabar and have therefore a longer fibre.

20 The Kanara coast is also rich in marine fisheries. The report on the marketing of fish in India shows that the total annual catch of fish on the Kanara (North and South) coast amounts to 12,80,000 maunds. This forms more than 10% of the total production of sea fish in India. In our view the figures of production given in this report for North Kanara district err on the side of moderation as the figures are not up to date. During recent years the production in North Kanara has increased as a result of new facilities now available for the transport and marketing of mackerel. This fish is brought in large quantities to Bombay. The Administration Report of the Fisheries Department of the Bombay Government shows that the total amount of fish brought to Bombay by North Kanara was more than 1½ lakhs maunds.

21 As the Kanara coast is rich in fisheries fish oil industries can be developed. With the increase in fish production by adopting modern methods there are possibilities of manufacturing fish manures on a large scale.

22 This brief note on the industrial possibilities of the future State of Karnataka should not be considered exhaustive. The list of industries mentioned is by no means complete. But what has been stated is sufficient to indicate that there are vast possibilities for the industrial and economic advancement of the region.

FINANCIAL POSITION OF KARNATAKA STATE

Ever since the idea of Linguistic States came to be mooted the financial position of the State of Karnataka has always been considered to be sound As early as in 1928, the Nehru Committee observed .

" Financially the position of Karnataka is very strong, and even at present there is a considerable surplus in the British part of Karnataka." In 1948 again, presenting the case of Karnataka State before the Linguistic Provinces Commission, Dr. V K R V. Rao has stated with full facts and figures that the Karnataka State would have a substantial surplus in the absence of complete prohibition and would have a small surplus even if total prohibition were imposed. These observations it must be noted were made when the idea was to form a Karnataka Province excluding Mysore But to-day Mysore is willing to have the adjacent Kannada areas into itself which facilitates the formation of a fully viable Karnataka State It is therefore, relevant at this stage to recall the remark of the Dar Commission that ' If Mysore had been willing to join the Union it could have easily formed a nucleus round which the Kannada-speaking districts of Madras and Bombay could be brought together and reared into an administratively convenient province It would have also solved the problem of the small province of Coorg which has been carrying on a difficult and isolated existence " We have therefore to state here that in the changed set of circumstances of to-day, when Mysore and the other Kannada speaking parts of the States of Bombay, Madras and Hyderabad have agreed to form a single State along with Coorg the financial soundness of this United Karnataka State can never be doubted

2 But at the same time when one tries to give a picture of the financial position of this prospective Karnataka State one is faced with a number of handicaps In the first place the latest figures are not available in respect of all the areas that would comprise a new Karnataka State Secondly, wherever they are available they are not strictly comparable with those of the previous, so as to provide a three years average in every case to make the overall picture a true representative and convincing one. Next in quite a few cases there are no figures at all to be had while in respect of yet others the latest actual figures do not take us beyond the year 1945–46 However actual figures for one year have been available, *i e* 1951–52 for most of the important areas and it is on this basis and with the help of certain estimated figures that this paper has been prepared

3 The future Karnataka State (without taking into account any disputed area) will have an area of 82 928 square miles, which is more than that of Hyderabad The total population comes to about 2 16 crores which is higher than the population of Madhya Pradesh which has an area of nearly double the new Karnataka State at 1,50,272 square miles The average density of population of the whole Karnataka area is 228 which is more or less the same as that of Hyderabad to day (*Vide* Statement No 1)

4 At this stage it is necessary to refer to a few characteristics of the expenditure and revenue statements of different States in India Many States do not at all make a meticulous distinction between devel

[illegible] Expenditure defined as Capital Expenditure and expenditure debitable to Revenue. In the Bombay State for instance developmental expenditure is financed from normal revenue as also from transfers from Reserve Funds. It is occasionally noted that funds are transferred from a reserve account and taken and shown as revenue and expenditure incurred from out of the funds so transferred is debitable to revenue expenditure. In short it has become very difficult at least for the present purpose to differentiate between what is normal expenditure and what is developmental expenditure or capital expenditure although it has now been the policy and practice of the Central Government not to make a distinction between revenue and capital parts of the budget. However since the Popular Governments took office in the States there has been a general desire to effect developmental works on a large scale and raise the standard of living of the people. The general expenditure since the war and in the immediate post war period continues to be high because of the vast expansion of several existing and newly created departments. Even when the need for some of these departments is no longer there they have been kept on and the personnel is absorbed in other departments. But in the meanwhile [illegible] Expenditure under Revenue heads does not show any tendency to go down at all.

2. Coming to the levels [illegible] financial position of the different areas [illegible] Karnatak States it may be noted that the average for the three years 1950-51 1951-52 and 1952-53 of the income of the four districts [illegible] Bombay State Coorg and Mysore are 576·02 676 and 69·31 whereas the three year average of the expenditure of the same areas are 713·99 1650 and 62·58 respectively. Thus it may be seen that in the case of the Bombay Districts there would be a deficit of Rs 137·90 lakhs whereas in the case of Mysore and Coorg [illegible] surpluses of 26 lakhs and 6·75 lakhs respectively. Details of the figures may be seen from the Table A.

TABLE "A

Revenue Expenditure (in lakhs of rupees)

Year	Revenue	Expenditure	or
	BOMBAY KARNATAKA		
1950-51	551·51	693·76	−111·25
1951-52	567·16	684·70	−117·54
1952-53	609·39	794·31	−184·82
Three years average	576·02	713·99	−137·90
	MYSORE		
1950-51	1 337	1 311	+ 26
1951-52	1 511	1 485	24
1952-53	1 579	1 503	+ 75
Three year average	1 676	1 650	+ 26
	COORG		
1950-51	60·15	54·34	+ 5·81
1951-52	60·70	55·03	+ 5·67
1952-53	87·09	78·37	8·72
Three year average	69·31	62·58	+ 6·75

If on the other hand we take the revenue and expenditure figures of the South Kanara District of Madras State and Hyderabad Karnataka districts for the year 1951–52, for which alone the figures have now been available, we come across a surplus of 4 lakhs and 62 lakhs respectively, as can be seen from the figures given below

TABLE "B"

Revenue Expenditure—South Kanara (in lakhs of rupees)

Year	Revenve	Expenditure	+ or
1951 52	1 79	1 75	+ 04
	HYDERABAD KARNATAKA		
1951 52	8 14	7 52	+ 62

But in the case of certain Kannada speaking talukas of Madras and the Nilgiris district, as later figures than those for the year 1945–46 are not available, the 1945–46 figures have been converted to then probable equivalents in 1953–54 assuming the figures for 1945–46 would be 100 (Statement II) This has been done on the trend of revenue and expenditure over 1951–52, 1953–54 of the four States which between them cover nearly the whole of the Kannada area to day, *viz*, Bombay, Madras, Hyderabad and Mysore It can be seen from Table "C" given below that the average taxed revenue has increased by 8% and the average total revenue by 16%, whereas the average total expenditure has increased by 21% and the average developmental expenditure by 39%

TABLE "C"

Trend of Revenue and Expenditure (1950-51 to 1953-54)

(in lakhs of rupees)

State	Year	Revenue	Expenditure
Bombay	1950–51	64·31	64·37
	1953–54	67·84 (+ 4%)	67 76 (+ 5%)
Madras	1950–51	58·16	59 45
	1953–54	65·75 (+ 12%)	65 75 (+ 10%)
Hyderabad	1950–51	26 18	27 55
	1953–54	28 02 (+ 5%)	28 22 (+ 2%)
Mysore	1950–51	14 41	13 51
	1953–54	20·62 (+ 43%)	22·20 (+ 64%)

Four year—Average trends —

Total Revenue	8% higher
" Tax "	16%
Total expenditure	21%
Total Developmental expenditure	39%

added 50% more for years prior to 1950–51 in each case

Since these include the most intensive years of development under the Five Year Plan, the rate of development in the years prior to 1950–51 has been taken at only half of that during the years 1950–51, to 1953–54 In other words, the projected revenue figures are 24% more than that for 1945–46 and the projected total expenditure figures are higher by 31 5% than the total expenditure for the year 1945–46 (*Vide* Statement No III). Thus the total revenue of the new State as can be seen from Statement No IV, amounts to 38.37 crores of rupees and the total expenditure to Rs. 38 95 crores, leaving an overall deficit of about Rs 58 lakhs. As we compare these figures with the revenue and expenditure of some of the existing Indian States we shall certainly be convinced of the fact that the Karnataka State will be placed in a position of advantage not only to take up any nation building activity on its own initiative but even to implement the developmental proposals made by the Centre. The following Table 'D' will give a clear picture of the comparative financial position of Karnataka and a few other unilingual States :

TABLE "D"

1951–52 (in lakhs of rupees)

State	Revenue	Expenditure	
Karnataka	38 37	38,95	–00,58
West Bengal	37 68	40,06	–02,40
Bihar	36 65	34,22	01,43
T Cochin	17,05	15,55	01,50
Rajasthan	15 97	16,03	–00,06

The total *per capita* revenue and expenditure of Karnataka State on the other hand amount to 17 5 and Rs 18 respectively, which is more or less the present *per capita* revenue of Bombay or Mysore (Statement V)

6 In arriving at the figures indicated above, it must be remembered that account has not been taken of the share of estate duty and Union Excise on tobacco, besides the respective shares of income tax of Hyderabad Karnataka, as also of some of the talukas for which separate figures have not been available No account is taken of the withdrawls from the reserve funds as well as of the loans from the Government of India which are credited on the side of the Revenue It may also be stated that public loans are not taken into consideration In addition to these items the new State is also expected to obtain the following further sources of revenue .

The double point or multipoint sales-tax, the yield of which is expected to be higher than that from the single point sales-tax which was in force until the end of 1952–53

The surcharge on land revenue which has been introduced in Madras has not been introduced either in Mysore or in Bombay Karnataka This source of revenue is also open to the new

State. The incidence of land-tax, it may be noted here, is very low in North Karnataka.

3 As a result of abolition of different tenures which is already done in Bombay State the yield from land revenue is expected to increase by at least a crore of rupees for the whole of the Bombay State and at least a third thereof for the Bombay Karnataka.

4 The proposed revision Settlement is going to increase the land revenue by 35% of what it is to-day in Bombay Karnataka. The machinery has already been created for this purpose by the Government of Bombay, which will yield an increase of Rs 35.6 lakhs in income.

7 As regards the capital budget a broad study indicates that the assets and liabilities of the new State would more or less cancel each other. Furthermore, in the case of the Karnataka State there is no longer the same necessity as was insisted upon by Dr. Rao, when he submitted his note to the Linguistic States Commission in 1948, that any big amount by way of separation or overhead charges should be provided. The regular administrative cadre is already there, and all that is necessary would be merely to add a few more hands to the existing organisation Therefore, the cost of separation or overhead charges will not at all be a problem in so far as the Karnataka State is concerned Moreover, in the initial stages, the new State would be justified in expecting some substantial help from the Centre by way of cost of integration

8 There is a school of opinion which feels that because the pay of Officers in Bombay and Madras States is higher than in Mysore there might be some difficulty in upgrading the levels of pay obtaining in Mysore to-day But this problem arises even without the formation of a new State and should not present any insuperable difficulty if the adjustments desired could be agreed to be effected over a period of years, say, five to ten years.

9 There is also a fear that the new State—why, even the old States also—cannot afford to be another heavy incidence of expenditure on education. But the suggestions of the Kher Committee and the proposal to make primary education the responsibility of private institutions allay such fears.

10 Although developmental expenditure may be expected to continue more or less on the present scale for some years to come this need not cause much anxiety For the potential contribution towards this expenditure by the masses in the form of free labour and cash contributions, or both, if sufficient enthusiasm could be engendered amongst the masses, is quite considerable. It has been found from experience in the past year and more in connection with the community projects and development blocks that more responsibility entrusted to the people followed by intelligent propaganda systematically to utilise the energy and enthusiasm of the masses, will go a long way towards lessening the financial burden on the State

11. It can, therefore, be safely assumed that the prospective Karnataka State will not only be financially more viable and admini

stratively more compact but also economically better integrated than several other States both existing and to be formed

Conclusion

What has been stated above makes a strong case in favour of the formation of Karnataka State It is necessary here to emphasise that this demand for a separate Karnataka State is not actuated by any other motives than to enable Karnataka to catch up with the rest of the more advanced regions of India by facilitating development of the *backward and hitherto neglected parts of dismembered Karnataka* What is more the Dar Commission in its report has said ' An urgent case, however exists for adjusting the relations of the various linguistic groups in the Government of the existing provinces Two of these linguistic groups Kerala and Karnataka being situated at the tail end of their provinces and represented by ineffective minorities have undoubtedly suffered in their development There can be no doubt that they would prosper and be able to manage their affairs much better under their own Government nearer home if such a Government were possible '

It is extremely important to note that our Prime Minister *while opposed to the creation of new States in the northern frontiers* of our country has approved the idea of the formation of Linguistic States in the South Speaking in Parliament on July 7 1952 he categorically stated that Claims like those of Andhra or Karnataka or Kerala or Maharashtra have my concurrence

Prime Minister Nehru referring to the appointment of the States Reorganisation Commission in Parliament said that the language and culture of an area have an undoubted importance as they represent a pattern of living which is common to that area In considering the reorganisation of States however there are other important factors which have also to be borne in mind The first essential consideration is the preservation and strengthening of the unity and security of India Financial economic and administrative considerations are almost equally important, not only from the point of view of each State but of the whole nation

Each one of the conditions mentioned by the Prime Minister is adequately fulfilled in the case of Karnataka That Karnataka has a distinct language and culture and a pattern of living, cannot be doubted The formation of Karnataka State can never come in the way of the preservation and strengthening of the unity and security of India On the other hand the unity of the country will be further strengthened as the Kannada people representing a distinct culture in the Indian Nation will be united under one administration The proposed State will have great administrative advantages, as indicated in this memorandum From the point of view of economic development the formation of Karnataka State is a necessity Finally considered from the point of view of finance, the creation of the new State is very feasible Since Karnataka satisfies all the conditions mentioned by the Prime Minister we urge that the new State of Karnataka should be formed without any further delay

Printed at the Hosali Press, Bangalore-1

STATEMENT I

Area population and density of Population in the Kannada-speaking region as per census of 1951

	Place	Area in sq miles	Population (in thousands)	Density of popula-tion per Sq Mile
1	Mysore State (including Bellary)	33 310	98 49	296
2	Coorg State	1 593	2 29	145
3	BOMBAY			
	Dharwar District	5 284 2	15 75	298
	Bijapur District	6 563 8	13 96	213
	Belgaum District	5,552 7	17 27	311
	N Kanara District	3 975 5	5 18	130
	Akalkot and Shola pur Taluks	998 8	2 42	243
	Jath Taluka	873	1 08	124
4	MADRAS			
	South Kanara District	4 044	17,49	433
	Nilgiris District	984	3 11	212*
	Kollegal Taluk	1 076	1 39	129*
	Madakasira Taluk (Approximate)	445	1 00	225
5	HYDERABAD			
	Gulbarga District	6 975		
	Raichur District	4 630	87 00	200
	Bidar District	4 829		
	TOTAL	83 127 5	2,16,43	228 (Average for all the regions)

* Projected estimates based on 1945-46 figures as 100

STATEMENT II

Revenue and Expenditure

MADRAS DISTRICTS

(in lakhs of rupees)

	Revenue	Expenditure	+ or −
1945–46	2,81	2,65	+16
Projected for 1953–54	3 48	3,48	

NILGIRIS

(in lakhs of rupees)

	Revenue	Expenditure	+ or −
1944–45	44 40	28 47	+15 93
1945–46	49 91	34 05	+15 86
Projected for 1953–54	55 90	44 78	+11 12

STATEMENT III

Trend of Revenue and Expenditure of the Kannada-speaking areas with variation from 1950–51 to 1953–54

	Place	Year	Total revenue (in lakhs of rupees)	Variation	Total tax revenue in (lakhs of rupees)	Variation	Total expenditure (in lakhs of rupees)	Variation	Total development expenditure in (lakhs of rupees)	Variation
1	BOMBAY	1950–51	64,31	100	15 81	100	61,37	100	25,88	100
		1953–54	67,84	101	19,20	106	67,76	105	27,53	106
				+1		+6		+5		+6
2	MADRAS	1950–51	58,16	100	11 18	100	59,15	100	26 00	100
		1953–54	65 75	112	19 19	111	65 75	110	33 19	128
				+12		+11		+10		+28
3	MYSORE	1950–51	14,11	100	5 85	100	13,51	100	6 75	100
		1953–54	20 62	143	5 51	95	22,20	164	13 79	205
				+43		—5		+64		+105
4	HYDERABAD	1950–51	26 81	100	19 19	100	27 55	100	7,68	100
		1953–54	28,02	105	22 58	118	28 22	102	8,92	116
				+5		+18		+2		+16

STATEMENT IV

Revenue and Expenditure of the Kannada-speaking region 1951–52

(in lakhs of rupees)

Place	Revenue	Expenditure	Surplus or deficit	Per capita Revenue	Per capita Expenditure
MYSORE STATE (including Bellary)	18,11	18,35	—00,24	20 42	19 88
COORG STATE	00,61	00,55	+00,06	26 64	24 02
BOMBAY					
Dharwar District, Bijapur District, Belgaum District, North Kanara District	05,67	06,85	—01,18	10 12	13 18
Akalkot and S Solapur talukas Jath Taluka	N A	N A	N A	N A	N A.
MADRAS					
South Kanara District	01,79	01,75	+00,04	10.25	10 00
Nilgiris District	00,56	00,45	+00,11	17 10	14 47
Kollegal Taluka, Madakasira Taluka	03,48	03,48		25 04	25.04
HYDERABAD					
Gulbarga District, Raichur District, Bidar District	08,14	07,52	+00,62	22 00	20 32
TOTAL	38,36	38,95	—00,58	17 54	18 00

N.A = Not available

STATEMENT V

Per Capita Revenue and Expenditure of Part B States (in rupees) * Calculations for 1952–53 are based on the Population of undivided Madras State : for 1953–54 the population figures relate to partitioned State

* Calculations for 1952–53 are based on the population of Mysore State before merger of the Bellary District, for 1953–54 the figures of population of Bellary District have also been taken into account.

	Total Revenue	Total Tax Revenue	Total Expenditure	Developmental Expenditure (only on Revenue a/c.)
HYDERABAD				
1950–51 (Actuals)	13.85	10 59	14 58	*4 55
1952–53 (Accounts)	14 33	11.79	13 57*	.
1953–54 (Revised)	13 90	11 36	14 71	5 74

STATEMENT V—(Continued)

	Total Revenue	Total Tax Revenue	Total Expenditure	Developmental Expenditure (only on Revenue a/c)
MADHYA BHARAT				
1950–51	(Actuals) 12 98	9 24	14 71	
1952–53	(Accounts) 14 85	9 66	15 41	7 51
1953–54	(Revised) 17 71	10 16	17 85	9 97
MYSORE				
1950–51	(Actuals) 17 26	11 29	14 87	
1952–53	(Accounts) 17 66	12 57	15 49	6 15
1953–54	(Revised) 19 92	14 37	20 78	9 59
PEPSU				
1950–51	(Actuals) 18 50	8 60	17 67	
1952–53	(Accounts) 23 76	9 79	28 40	15 08
1953–54	(Revised) 23 44	10 71	23 83	13 41
TRAVANCORE COCHIN				
1950–51	(Actuals) 14 75	9 69	13 41	
1952–53	(Accounts) 17 92	9 00	17 41	9 06
1953–54	(Revised) 18 36	9 26	17 40	9 26
All B States				
1950–51	(Actuals) 13 55	9 02	13 34	
1952–53	(Accounts) 15 89	9 66	15 45	7 33
1953–54	(Revised) 16 94	9 76	16 87	8 61
	Per Capita Revenue and Expenditure of Part A States			
ANDHRA				
1952–53				
1953–54	(Revised) 5 88	3 78	6 30	3 87
ASSAM				
1950–51	(Actuals) 10 59	7 59	9 98	
1952–53	(Accounts) 15 78	9 10	13 91	7 82
1953–54	(Revised) 15 92	9 04	16 51	9 97
BIHAR				
1950–51	(Actuals) 7 14	5 50	6 42	
1952–53	(Accounts) 9 00	5 82	7 02	3 90
1953–54	(Revised) 9 00	5 95	8 79	5 07
BOMBAY				
1950–51	(Actuals) 17 52	13 51	17 54	
1952–53	(Accounts) 17 38	12 15	19 03	4 87
1953–54	(Revised) 19 60	11 31	20 04	5 67
MADHYA PRADESH				
1950–51	(Actuals) 9 14	7 67	7 79	
1952–53	(Accounts) 11 36	7 87	9 18	4 22
1953–54	(Revised) 12 11	7 76	11 86	6 92
MADRAS				
1950–51	(Actuals) 10 06	7 97	10 29	
*1952–53	(Accounts) 10 21	7 99	11 99	6 91
1953–54	(Revised) 7 44 †	4 71	6 83	4 22

STATEMENT V—(Continued)

		Total Revenue	Total Tax Revenue	Total Expenditure	Developmental Expenditure (only on Revenue a/c)
ORISSA					
	1950–51 (Actuals)	7 12	5 12	8 17	
	1952–53 (Accounts)	8 62	5 56	7 86	4 17
	1953–54 (Revised)	8 51	5 68	10 02	5 26
PUNJAB					
	1950–51 (Actuals)	13 28	8 15	12 60	
	1952–53 (Accounts)				
	1953–54 (Revised)				
UTTER PRADESH					
	1950–51 (Actuals)	8 11	6 07	8 10	
	1952–53 (Accounts)	10 25	6 83	10 25	4 00
	1953–54 (Revised)	11 63	8 18	11 63	4 41
WEST BENGAL					
	1950–51 (Actuals)	13 67	11 39	14 87	
	1952–53 (Accounts)	15 10	12 19	15 69	7 62
	1953–54 (Revised)	15 64	11 75	20 38	10 81
All A States					
	1950–51 (Actuals)	10 42	8 03	10 38	
	1952–53 (Accounts)	11 67	8 24	11 74	5 82
	1953–54 (Revised)	11 65	7 76	12 20	6 07
A and B States					
	1950–51 (Actuals)	11 98	8 52	11 56	

Average

E Figures are provisional

* Excluding Punjab † Relates to the second half of the year

STATEMENT 'D I' (Assets)

(in thousands of rupees)

	Assets	31st March 1953	31st March 1954	31st March 1955
	(a) Interest yielding assets	28,49 90	28,69,90	32 27,06
	(b) Loans due from the Municipalities	6,07	8,75	8,62
	Total loans & advances	28 55,97	28,78,65	32 35 68
	Investment in Securities			
1	Anand Institute	8,24	4,74	4,04
2	Sinking Fund Investment Account	7 22,68	8,79,58	10 86 05
3	Bombay Famine Relief Fund	61,09	54,32	79,32
4	Nasik Distillery Dep Fund	17,77	17,77	17 77
5	Debt Redemption and Avoidance Fund	11 08,64	10,72,38	10,87,12
6	Cash Bal Investment a/c	9,90,94	15,75,38	11,56,94
7	Dangs Dist Reserve Fund	84,42	84 42	84,52

STATEMENT DI (Assets) (Continued)

(in lakhs of rupees)

	Assets	31st March 1953	31st March 1954	31st March 1955
8	Bombay State Ins Fund		10 00	10,00
	Total investment on securities	29 93,78	36,98 59	34 75,76
c	Investment in other commercial concerns and Govt			
	Commercial undertakings	6 67 9b*	7,61,60	8,80,19
D	Capital Investment in			
	Civil supplies scheme	12 11,23	7,31,98	3,68,96
	Total interest yielding assets	72 31,91	80,70,77	79,60,59
2	Debt Deposits and Remittances			
1	Advances Repayable	3,09,40	2,51 40	2,51,40
2	Permanent Adv Civil	12,33	18,33	18,33
3	A c with the Govt of Bombay		15	15
4	A cs with the Govt of Pakistan	1 74,12	79,30	89,30
5	Dept and similar A cs	1 89	1,89	1,89
6	A cs with the Reserve Bank	69	39	39
7	A cs with Part B States	1 28	4,28	4,28
8	Suspense A c	1 82,57	1,82,57	1,82,57
		6,19,28	5,38,81	5,48,31
	Grand Total Assets	78,51,22	86,09,08	85,08,90
	Excess of interest yielding assets over interest bearing liabilities	9,89 81	1 04,72	10,27,48

The statement does not include all assets and liabilities pertaining to the merged State areas as the assets and liabilities are yet to be incorporated in the accounts of this Government

In addition to the assets mentioned in the above Statement, the State owns remunerative assets—lands buildings, irrigation system, communication etc It is not possible easily to estimate their value but there is no doubt that their value runs into several crores of rupees and exceeds considerably the total liability of the State

*Includes, Rs. 5,78,340 invested in the Bombay State Road Transport Corporation

Statement of Assets and Liabilities of the Government of Bombay

(in thousands of rupees)

Assets	31st March 1953	31st March 1954	31st March 1955
A Interest bearing obligations			
1 Public Debt.			
(a) Due to Central Govt	27,38,98	36,25,08	45,33,90
(b) Open Market Loans	3,33,49	3,28,19	3,28,19
1 3% Bombay Govt Loan 1955			
2 3% Bombay Govt. Loan 1956	3,34,50	3,29,30	3,29,30
3 3% Bombay Govt. Loan 1958	3,28,76	3,28,71	3,28,71
4 Development Loan 1962	5,90,92	5,81,92	5,72,92
5 Development Loan 1960	2,97,28	2,92,75	2,88,22
6 Development Tapi Irrigation Loan 1961	68,29	67,25	66,21
7. 3½% Bombay State Development Loan 1962	3,04,07	2,99,51	2,94,95
8 4% Bombay State Development Loan 1964	3,66,73	3,66,73	3,61,23
9. Bombay Development Loan 1920	6	6	6
10 4% Bombay State Development Loan 1963		5,50,35	5,42,10
11 Loans raised by merged States	1,02	1,02	1,02
TOTAL LOANS	53,64,05	67,68,87	76,46,81
2 Unfunded Debt.			
Special Loans			
(i) Charitable and other Funds	9,11	9,11	9,11
(ii) Anand Institute	7,81	4,74	4,04
(iii) State Provident Funds	8,63,70	11,80,84	13,26,98
Total interest bearing obligations	62,44,67	79,63,55	89,86,94
B. Interest Free Obligations			
I Earmarked Balances			
1 Contingency Fund	2,99,02	3,00,00	3,30 00
2 Famine Relief Fund	71,16	63,00	88,00
3. State Road Fund	2,50,22	2,36,99	1,02,39
4 Depreciation and Reserve Funds	20,17	20,83	19,25
5 State Sugarcane Cess Fund	1,74,07	1,86,12	1,58,53
6 Dangs. Dist Reserve Fund	1,08,86	1,10,13	97,51
7 Bombay State Dev. Fund	8,78,81	8,28,81	5,78,81
8. Bombay State Milk Fund	..	8,83	26,11
9 Bombay State Insurance Fund	15,28	19,91	38,79

Statement of Assets and Liabilities of the Government of Bombay (Continued)

(in thousands of rupees)

	31st March 1953	31st March 1954	31st March 1955
10 Deposits Advance and Remittances			
(i) Deposit of Local Funds	3 18 26	68 26	3 68 26
(ii) Departmental and Judicial Deposit—Civil Deposit	8 10 19	8 60 19	9 10 19
(iii) Other Accounts	7 00 31	6 18 63	8 05 00
(iv) Cheques and Bills	97 00	97 00	97 00
(v) Remittances	1 11	1 11	1 21 19
Total Earmarked Balances	18 11 7	18 80 91	22 10 03
Guaranteed Liability of Govt	1 8_	1 8_ 11	1 82 15
Total Interest-free Obligations	1_ 7_ _	_	31 22 18
Grand Total Obligations	1 13 7 8 1	1 32 3 91	1 41 09,42

(in thousands of rupees)

		1946-47	1947-48	1948-49	1949-50	1950-51	1951-52	1952-53	1953-54	1954-55
1	Subsidy and grant-in-aid Received from the Government of India	1,04,74	1,87,34	1,44,34	3,88,86	1,41,92	2,84,15	1,70,35	3,36,14	6,09,07
2	Loan from the Government of India				3,15,00	2,97,89	5,90,50	5,56,16	9,99,00	10,50,93
	Public Loans				6,00,15	3,02,09	3,72,15	3,66,73	5 50,35	6,00,00
3	*Transfer from Reserve*									
	1 Insurance Fund						1,16	2,64	4,04	1,60
	2 Milk Fund *							1 21,80	1,16 04	50 61
	3 Fishermen's Relief Fund									2
	4 Famine Relief Fund	8.90	4,17	3,29	2,59	4,54	13,65	24,68	48,10	7,66
	5 Sugarcane Cess Fund				79	1,98	24,50	86,52	52,80	81,94
	6. State Road Fund	5,66	6,35	12,90	10,04	83,15	1,01,90	1,84,89	2,66,08	4 17,90
	7 Special Development Fund	1,87,80	1,24,06	14,12	18,70	21,15	80,10	21,02		
	8 Bombay State Development Fund			1,70,00		4,00,00	2,00,00	2,50,00	50 00	2 50,00
	9 Depreciation Reserve Fund (Govt Presses)	36	47	41	1,83	1,39	1,04	71	2 48	5,63
	10 Deposits and Depreciation Reserves of Commercial Concerns (Nasik Distillery)	1	3 98	29	37	55	85	1	15	6
	11 Dangs District Reserve Fund						3,41	4,40		22,62
		3,07,47	3,26,37	3,45,35	13,33,33	12,54,66	15,73,41	17,39,91	24,25,18	3,09,804
4	Annual Sales Tax Collection	1,17,66	4 88,89	6 82,99	13,23,49	15,17,52	12 58,95	11 36,67	16,86,34	17,45,62
5	Annual Receipt of Excise Revenue	9,74,25	8,54,49	6,17,46	4,18,78	1,07,06	91,65	94,50	96,70	67,48
	And Annual Expenditure	78,76	97,61	95 96	72,61	52,55	39,11	41,61	26 60	28,37

* This fund is built up from profits on Milk Powder Scheme in Bombay and the expenditure out of this Fund is incurred on Milk Schemes in Bombay (Aarey Colony)

No AOC 1054/11 8595/II

Finance Department
Secretariat (Annex)

DEAR SRI KANTI

With reference to your letter dated 19th April 1954 I am forwarding herewith the information as required therein Information on points (1) to (5) mentioned in your letter is given in the appended statement For capital expenditure on revenue and capital account separately for the last 5 years is given below While calculating capital expenditure the expenditure on State Schemes of State Trading and transfers to Contingency fund has been excluded as this expenditure does not constitute correctly capital development expenditure The population of the State of Bombay has been taken 3 59 66 160 according to 1951 census figure

	1949 50	1950 51	1951 52	1952-53	1953 54 (revised estimate)
For Capital Expenditure on Revenue Ac	17 1	17 9	17 4	19 0	20 0
For Capital Expenditure on Capital Ac	1 8	1 9	2 4	2 2	2 9

Information on point (7) regarding figures for Karnatak districts will be furnished separately

Yours sincerely
(Sd) V DEHEJIA

THE RESOURCES AND POTENTIALITIES OF KARNATAKA

INTRODUCTORY

Karnataka is a land of vast economic resources Though ancient it is yet a virgin land since most of her resources still lie dormant In most cases their economic exploitation has not yet started effectively The only notable exception is that of Gold in which respect Karnataka claims 90% of the gold produce of India When assessing the financial stability of this would be State, this particular aspect requires to be borne in mind Karnataka is essentially a land of promise Experts have compared her position with the land of the Mississippi and the Ohio in respect of some very important resources It is however a fact that Karnataka although comparable with the America of the 17th and 18th Centuries is at least two to three hundred years behind modern America

The basic factors that constitute the foundation of the Economic Resources of any region are (*i*) *Natural Resources* and (*ii*) *Industrial Resources* Such of these as are capable of reproducing themselves (*e g* forests fish etc) are Organic Resources others (*e g* coal soils) are Inorganic Resources A region having larger organic resources would be more dependable than others having larger inorganic resources unless in the latter case the resources are most cautiously utilized

Karnataka may be said to possess all these types of resources in a more or less well balanced manner Although the range of Karnataka s resources is very varied and extensive no part of this promising land is yet surveyed thoroughly and scientifically In most cases (more particularly in respect of mineral resources) their existence or occurrence is just reckoned but their extent is hardly computed Under the circumstances a preview of the resources of Karnataka will have to be restricted to such of the resources in which Karnataka might be expected to excel or easily emulate other important regions of our country That would suffice to make any one realise that Karnataka s contribution to the national wealth of India is likely to be one of the greatest and of the highest order It would not be far from truth to say that Karnataka is a miniature India in more respects than could be applicable to the other parts of India The enumeration of the resources – mainly natural resources —that is to follow would amply bear out how bountiful nature has been on this region provided of course all the effective resources and potentialities are put together *In respect of climate topography hydrocology and geological phenomena, there is hardly a region in India possessing such a totality of favourable circumstances In point of variety and abundance and superior quality some of her resources more particularly her food resources and commercial crops, are among the best in our country Her power resources, too, situated just where the modern industrialist would have liked them to be are second to none in the whole of India*

In respect of *Human Resources* she is not at all bad off She has some of the most brilliant statesmen and engineers most intrepid fishermen most trustworthy yet competent tradesmen and workers who are naturally laborious and of good adaptability toward any profession * On an average Kannada people are a sturdy and well built race peace loving and industrious under unobstrusive circumstances

Karnataka is not a very thickly populated area and there is no space problem Extremes of population density —as in Bengal or Rajasthan —are also absent here The density of population being slightly below the average of India and the food resources being adequate there is no undue pressure on land as in other parts of the country although dependence on agriculture is almost the same as elsewhere As three fourths of Karnataka is a surplus area particularly with good rains most Kannada people live in contentment—which in recent years however has rendered them unenterprising Being the descendents of the great Parashuram and Hanuman being the inheritors of the heritage of Kadambas Chalukyas Rashtrakutas and the Vijayanagara Kings and being also the disciples of Shankara, Madhva Ramanuja and Basava (all denizens of Karnataka),—the people of this land are usually well balanced in their emotional and intellectual outlook Their land is not one of extremes and so are the people Belonging as they do to the cradle land of India's racial confluence Kannadigas also possess well balanced traits of both mind and physique that harmonize the North and the South To quote another authority Dr Gibbon the people are *vastly more enterprising* well affected and peaceable than their Maratha neighbours '†

It could thus be seen that optimum circumstances do exist even in respect of Human Resources which form the real foundation of the progressive development of all other Economic Resources But the tragedy lies in the fact that these people lacking as they do the essential *power behind planning* are unable to be the masters of their most favourable circumstances Dr R M Field of the Princeton University observes *the natural advantages or material resources of a country require at least a minimum of development if they are to be utilized with the maximum of profit and enjoyment* Even this minimum has been denied through decades and generations to this land of vast resources For example the Ghataprabha Irrigation Scheme capable of irrigating a million acres was completely finalised over 50 years ago administrative sanction too was granted the scheme was reported to be the most practicable and one of the soundest and most economic It could have brought new hope and new life to the famine stricken areas of Belgaum and Bijapur Districts which were long known as the granary of the Deccan Such a vital scheme has not yet materialized This is only one of numerous such instances This is so because the people of the land have but little hold on the *power behind planning* and their voice is neither heard nor felt effectively in far-off centres of political influence The saddest part of the tragedy is that this otherwise compact economic region has been subjected to

* Quotation from the Economic History of the Deccan and Karnataka by Dr R D Choksey (P 294) Regarding the people of Karnataka Dr Choksey quotes Chaplin—a Commissioner of the region— as follows — I have always formed a very good opinion of the native character generally *I think they will bear an advantageous comparison with the natives of any country in the world*" (Dr Choksey P 295)

† Dr Choksey p. 347

administrative fragmentation right across its most resourceful tracts, in a manner that is far from being conducive to regional development Thus most of Karnataka s regions rich in resources are now nothing but far flung tailends of other unwieldy political and administrative Units Besides the economic make up of Karnataka is tagged on, un congenially to other regions of very different economic nature For example the economics of Karnataka tend towards co-operative enter prise whereas private enterprise is the back bone of Gujarat econo mics On the contrary the economic trends of Mysore and the rest of Karnataka harmonize with one another to a greater extent The vast strides made by Mysore and Bombay–Karnataka in the progress of co-operative movement and the backwardness of Gujarat in this field are most eloquent evidences in this behalf Similarly the Managing Agency system does not find favour in Karnataka as it does in Bombay and Gujarat A United Karnataka is likely to top the list of other Indian States in co operative enterprises It is already one of the fore-most This too is an important —perhaps the most important argu ment for a United Karnataka

THE NATURAL RESOURCES OF KARNATAKA

The Natural Resources are the heritage of the whole nation and should be conserved and utilised for the benefit of all
—DR R M FIELD

The most important Natural Resources of Karnataka are

1 *Climate and Topography*
2 *Water Resources* (Hydrocology)
3 *Geology and Soils* (The Black Cotton Soils the Red Forest Loams Mineral Wealth etc)
4 *Marine Resources*
5 *Flora and Fauna* (Forest Resources and Live Stock)

These are dealt with one by one in the following pages

KARNATAKA'S CLIMATE

Two of the most valuable boons of Nature to our land are its remarkable topography and its highly salubrious and equable climate It is noteworthy that Karnataka possessing the highest average altitude among Indian Provinces may be called the roof of India just as Tibet is known as the Roof of the World What is more important is that this region of uplands and highlands lies within the orbit of the South Western Winds which are the most pleasant breezes that India gets The average altitude of Karnataka is over 2 500 feet above sea level and there are all imaginable arable heights in our land from 10 feet along the coast to 8 000 feet above sea level in the Nilgiris The average tem perature of Karnataka never exceeds 100°F and the average humidity is never above 50 * per cent both of which are factors most conducive to the industrialization of this region The result of these remarkable features is that Karnataka enjoys an optimum climate very closely comparable to the Southern parts of the United States It is worth noting in this connection that Mr Shaw the Collector of Dharwar (1840) observed that *perhaps the climate of no part of Western*

* The relative Humidity of Bombay Delhi and Kanpur is 76% of Calcutta 86%

... approached so near the climate of the cotton districts of the United States as the Southern Maratha country' † (*Dharwar Gazetteer*) Lord Connemera during his tour of Karnataka in 1880–84 recorded that while Mangalore and Karwar presented a most pleasing sight Dharwa had an exceptionally pleasant climate in India His biographer observed that The country around Dharwar consists of cool green uplands The climate and scenery are also very delightful and *few stations in India are more favoured in this respect'* (Rees Life of Lord Connemera) Mr Latham a British Engineer called Dharwar *the garden station of India* We know there are many other places in Karnataka worthy of this description ‡ With particular reference to Karnataka region Sir Arthur Cotton observed that it is perhaps of all India the best suited for European colonization *The situation makes it a delightful climate a climate for Europeans far superior to that of England'* (Parliamentary Papers 1859) This is borne out by the array of health resorts and hill stations all over Karnataka –like Bangalore Nandidurg, Hassan Kemmannagundi Mercara Ooty Kuduremukha, Ramanadurg, Bidar Gulbarga Belgaum Belikeri Rajahansagada, Gandharvagada Darshanigudda Govardhanagiri and a score of other places all possessing such healthful and vigorous climate that Karnataka may well be called a land of Sanatoria In short our land enjoys most of the sub tropical conditions in spite of its tropical location

I have dealt with the aspect of climate at some length because climate is the *greatest of natural resources The energy of a people as exemplified in their civilization is greatly influenced by topography and climate. A country which possesses a relative optimum of relief and climate is endowed with important natural resources* (Dr R M Field Director School of Geology and Natural Resources Princeton University U S A) So far as industrialization is concerned climate is largely responsible for a higher rate of production and also for the conservation of human energy ¶ Other things being equal the climate of Karnataka would no doubt make for a higher *per capita* output

KARNATAKA'S WATER RESOURCES (Hydrocology)

Turning to the industrial prospects of Karnataka it could be claimed that this land of all the regions of this country, is particularly suited to become the *Pittsburg of India* Indeed the only important natural assets that this region does not seem to possess are oil and coal But this deficiency is more than made up by the vast resources of *White Coal* Besides numerous streams and rivulets there are fifty large rivers with considerable annual run-off, with a total length of well over 100 000 miles As Karnataka is a land of watersheds, almost all these rivers except half a dozen or so take their birth here and flow through the land for considerable length, criss-crossing the entire countryside which is nothing but a system of valleys within valleys The average annual rainfall is about 100 inches with a maxi

† Southern Maratha is a misnomer for Bombay Karnataka "A more complete misnomer could not well have been devised J F Fleet p 9

‡ A French Historian wrote *The plains of Mysore afford the most beautiful habitation that nature has to offer to mankind upon the earth*

¶ An optimum climate is a great national resource principally because it is a great stimulus to human energy – Natural Resources of the United States by Dr R. M Field.

mum seasonal rainfall or over 300 inches in parts of Kanara, which is the world's highest single-season precipitation * Although no actual estimate is so far made it might be assumed that the total run-off for the whole of Karnataka is well over 50,00 000 Million cft *i e*, roughly 50 Million cubic feet of water per square mile If all this rain water were to be impounded there would be over 4 feet of water all over Karnataka for all the twelve months or it would make a lake as large as the whole of the Dharwar District, with a depth of 100 ft of water

This is not all Karnataka is also a land of Water Falls Excepting, perhaps, the Himalayas, there is no region of equal size in India, having as many water falls as Karnataka As most of our rivers are swift flowing there are, in addition, innumerable cataracts, rapids, and gorges all of which could be harnessed for purposes of power and irrigation There are at least 30 sites, so far mapped for the purpose of Hydro-electric power A further survey would add another dozen sites suited for large scale power production It is well known that some of our Water Falls are world famous The more important of these are the Gokak Falls, the Jala Durga Falls the Lalguli Falls the Kanheri Falls, the Magod Falls the Unchalli Falls, the Jog Falls the Shiradi Falls, the Pykara Falls the Shivasamudram Falls, the Mekedatu Falls and the Hogenkallu Falls The total power potential of the 30 and odd sites (which include these Water Falls also,) may be roughly estimated at about a Million K W of hydroelectric power of which Kanara alone will be responsible for more than 50 per cent Comparatively speaking the power potential of Karnataka is nearly twice as much as that of U P , and ten times that of the whole of Madras Presidency Thus we may safely conclude that in respect of water and power resources Karnataka will rank among the topmost regions of India Besides, there are large reserves of Wood fuel Peat and Brown Coal (Lignite), in the western ghats and Nilgiris Winds having a very high average velocity in certain parts of Karnataka are yet another source of power Belgaum for example, possesses the highest average wind velocity in India (Ref Chatterton Lift Irrigation)

KARNATAKA'S GEOLOGICAL WEALTH

It has been observed that Karnataka is a miniature India in many respects In no other context could this observation be more apt than with reference to the geological structure of this part of India In fact geology is the very foundation of all our industrial hopes It would be literally true to say that Karnataka is worth its weight in gold in respect of her geological wealth For the geology of Karnataka combines almost all the important representative geological formations of India In this connection, it would be well to quote Dr Alexander Christie, who stated that this region 'contained specimens of all rocks and served as an example of the general geognostical structure of the entire peninsula of India (Carter-Geological papers of Western India)

Geologically speaking, Karnataka is one of the oldest parts of Earth's encrustations it is indeed the oldest geological region of

* It may be noted that Cherapunji in Assam which has world's highest annual rainfall gets over 400 inches in two seasonal precipitations *i e* south east and south west monsoon while Kanara gets only the latter

India Her geological heritage is therefore the most ancient and it may therefore, be safely concluded that Karnataka is the cradle of India's geological civilization Our greatest geological inheritances are therefore (*i*) the highly productive soils, and (*ii*) the vast and varied range of important minerals

THE SOILS OF KARNATAKA

Karnataka's soils are next only in importance to her mineral wealth which will be dwelt with further below Apart from their high fertility value in respect of food crops, they are of great importance to our industrial development also Cotton, oilseeds, tobacco, indigo, mulberry sugarcane maize firewood, teak, bamboo, sandalwood and a myriad variety of forest produce are the boons of our soils. Tea, coffee cinchona spices eucalyptus, pepper, cardamom and rubber could also be added to this list Thanks to Mother Nature, the soils of Karnataka which belong to the oldest varieties, are still young and comparatively less subjected to erosion and exhaustion so that they are even to day reckoned among the first rate soils of India

THE BLACK COTTON SOILS

The black cotton soils of the Krishna valley contain the best features of the comparatively younger soils of the Vainganga and the Ganga basins which are classed as soils of highest productivity in India The high quality of our soils is testified to by the astonishing success achieved here in growing long staple cotton for the first time in India This success was first achieved as far back as 1844 at Kusugal near Hubli under the direction of Mr Mercer, an American cotton expert The experiments in growing long staple cotton in this area were so successful that the New Orleans variety grown at Kusugal was declared such as would have done credit even to the banks of Mississippi (*Dharwar Gazetteer*) The *Gazetter* further records that " In the Bombay Karnatak Dharwar stood first and both its American and its local cotton was highly esteemed ' In the whole of India, it was the Dharwar region *that was most successful in growing the Sea Island and the New Orleans cotton, the two first class cotton varieties in the world* (Ref H R Carnac Cotton Commissioner, C.P 1868–69)

Mr McIlwraith of W Nicol & Co., a British cotton firm, opined as follows in respect of Dharwar cotton " As an Indian cotton, I have the highest opinion of it it is of a finer, longer and generally speaking, stronger staple when properly ginned ' (Evidence given before Karwar Railway Committee) Mr McIlwraith further states in his evidence how Dharwar cotton was successfully used for manufacturing special types of cloth which were never previously manufactured from any but American cotton Thus we see that while Karnataka contributes a substantial quantity of cotton to the total output of India, she is also capable of producing some of the world's finest varieties of cotton

THE FOREST SOILS

There are also other soils of higher productivity such as the red forest loams prevailing throughout the entire Western Ghats and the

Nilgiris. The rich forest resources of Karnataka such as teak, bamboo, spices, coffee, sandalwood and cinchona in respect of which Karnataka practically leads the rest of India, are the result of these very fertile loam-soils. There are few such exuberant ever green forest areas in India as could be compared favourably with those of Karnataka. The Bombay Provincial Industries Committee records that the " *Teak from the Kanara district ...is one of the best Indian teaks available which, in certain respects, is even better than Rangoon teak wood.* With reference to the bamboo produce the same report reveals that *the sustained annual yield of bamboo from Kanara alone far exceeds the bamboo produce of any other single province in the whole of India.* (Ref. p.p. 148, 114 respectively Food and Forest Industries reports of the committee referred to above) It is well-known that coffee, spices and sandalwood are practically the exclusive preserves of Karnataka.

The forests of Karnataka, particularly, along the Western Ghats fall within the ever green and semi-ever-green belts of the peninsula It is noteworthy that unlike the Sahyadri Ranges of Maharashtra which have been subjected to erosion for hundreds of years and hence rendered barren, the same ranges in Karnataka are full of verdure and contain some of World's tallest and stoutest trees. The soils of Karnataka forests are thus naturally conserved and have become preserves of rich forest produce of immense industrial value like the teak and a variety of timber, bamboo, cane, sandalwood, sigekai, myrabolaus, firewood and innumerable medicinal herbs and of plantations of coffee, tea, areca, rubber, cinchona etc. Some of the richest spice gardens of India are to be found here. The richness of the forest soils of Karnataka could be imagined if one takes into account that the natural yield of the forests of Karnataka would be worth over four crores of rupees annually barring the output of plantations All this is the result of the high fertility of these forest-soils, which are classed as Forest Loams of first class productivity, the like of which are found nowhere in the entire Deccan Plateau, save the Western forest ranges of Karnataka. (see E. Simkin's *Agricultural Geography of the Deccan Plateau* P. 647).

MINERAL WEALTH

Of foremost importance to the industrialisation of Karnataka are the minerals which abound in almost all parts of our land. Minerals are likely to play a role of highest importance in the future industrial life of Kannadigas. The idea that Karnataka could become the Pittsburgh of India may be fulfilled only by the proper development of our mineral wealth side by side with the development of hydro-electric power, to the fullest extent possible Development of mineral wealth as a basis of a variety of basic industries is Karnataka's special privelege shared only by a few other provinces of India. The entire region of Karnataka is included in the vast mineral belt of India stretching for over 2,000 miles from the Kanara coast to Assam in the North-east. A study of the mineral map of India reveals *that Karnataka possesses India's second largest mineral* grouping, the first largest being spread over four provinces *viz*, Orissa, C.P., Bihar and Bengal. On a province-wise reckoning, Karnataka would rank first or second among the provinces of India both in respect of variety and richness of her mineral resources.

That Nature has been bountiful on Karnataka in respect of mineral wealth is therefore very obvious *Gold* is a valuable mineral asset in which Karnataka holds yet another monopoly, being responsible for nearly 87 per cent of India's total output Kolar, Hatti, Bellara Kappat Ranges and Anavar areas and the Malaprabha Basin are known to be rich in Gold bearing reefs The first three of these are mines in actual working The other important minerals on which Karnataka's contribution to India's mineral wealth is likely to be very considerable are *Iron Manganese Bauxite Corundum, Copper Salt Petre Steatite Ochres Fullers Earth, Beryl Building and Ornamental Stones Limestones Asbestos Chromite Sulphur etc*

It may be noted that Karnataka has one of the largest mineral reserves in India The greatest concentration of these minerals in Karnataka itself is to be found in the area lying between Bhadravati Sandur Belgaum and Karwar barring, of course, the Kolar and Hatti gold areas in a smaller concentration of minerals round about Coorg and Nilgiris Although this region the Sandur–Bhadravati belt *i e* the central Tungabhadra Valley, is the heart of Karnataka it is also this very belt that Karnataka is now split up into three or four parts in such a way that a correlated development of this naturally most important area has became practically impossible

THE MARINE WEALTH OF KARNATAKA

High quality fish is available in great abundance along the North Kanara Coast During war years the demand for fish reached an unprecedented zenith and the industry along this coast received a new impetus and started organising its trade on modern lines North Kanara is the most important fishing district in the entire Bombay Province despite its neglect Conditions Along a sea board of about 75 miles, it has a score of fishing centres and no fewer than 14 fish-curing yards Of these as many as six are clustered around Karwar It is noteworthy that the total quantity of fish cured in the yards of North Kanara in 1945 46 was 4 times larger than that of Ratnagiri District which has a longer sea board and a greater number of fish yards The yield for that year from the Kanara yards was about 260,000 maunds or roughly 9,000 tons a quantity nearly equal to the total quantity cured in the entire province in 1930–31 (See Sorley's Report P 54) It may therefore be safely assumed that between 1931 and 1945, the total catch of North Kanara must have similarly increased to 55 000 tons which was the 1931 total for the entire Province Usually the ratio of the fish cured at yards and the total catch is 1 to 6 (Ref Sorley, P 15 & 54) On this basis also the total catch for Kanara in 1945-46 works out at about 55 000 tons This is not all The official Report for 1945 46 says ' The mackerel[1] fisheries ranked, as usual foremost in importance among the fisheries of this province and showed a big turn over If deep seafishing were introduced, the present annual yield would easily be increased fourfold *i e*, upto 2 lakhs of tons of fish every year, out of which at least 25,000 tons of cured fish would be available for outside markets where demand far exceeds the present supply (Ref Sorley P 36) Auxiliary products like fish oil, guano

[1] There are 96 Government Fish curing yards and twice as many private curing yards along the Kanara Coast A number of Fishermen's Co operative Societies are at work along this coast and the one at Benige (near Karwar) is reported to be one of the largest of its kind in the whole of India

paste, manure, maws, fins, shells, pickles, canned fish etc, would also add a few thousand tons.

The West Coast of India, south of Bombay, is the most prolific of all the coastal stretches of India According to Mr. Sorley's surveys, the Kanara and the Malabar Coasts provide the highest annual catch on the above mentioned stretch of the West Coast. It is, therefore, evident that the coast of Karnataka, being the centre of this vast coastal stretch, possesses the richest fisheries in India. Much has already been said about the marine potentialities of the North Kanara, which although larger than those of the Konkan, are, however, dwarfed by those of South Kanara According to the authority quoted above, over 1 lakh of tons of fish were landed along the entire Kanara coast in the year under survey. Of this, South Kanara and Malabar districts were responsible for 1,80,000 tons On a *per capita* basis, this enormous quantity was double the quantity of fish caught in Japan in the same year, in spite of the most primitive methods employed by our fishermen. Besides, deep-sea fishing is not yet a thing in vogue along this coast If these potentialities of the Kanara waters—say from Goa to Malabar—, are exploited on more modern lines with advanced methods of fishing, the marine resources of this coast would be one of the largest in the world For a proof thereof, let us compare the above mentioned 1,80,000 tons caught in a small stretch of 300 miles of this coast by most primitive methods with the 9,31,000 tons of fish caught in 1934, by the most advanced fishing methods along a 3,000 mile coast of Great Britain. (Ref. *New Standard Encyclopaedia*) At this rate the average catch for a hundred-mile stretch along the Kanara coast works out at 60,000 tons per year, whereas the average for the Scottish Coast, reckoned similarly, works out at about half that extent The conclusion of Mr Sorley† that the West Coast fisheries 'must be comparatively more productive of fish than the Scottish waters which stand high among the best fishing grounds of Europe' is not unwarranted in view of the fact that the practicable deep-water fishing grounds of Kanara cover an area of over 6,000 square miles

Salt is another important article which is available in lakhs of tons along this coast. Although this industry has dwindled in recent years, the North Kanara district alone could export about 25,000 tons of salt out of this district, every year The salt resources of South Kanara are twice as much If suitably developed, well over 1 lakh of tons of salt could be easily raised in the near future

FOREST RESOURCES

"The original forests of a country constitute a great natural resource which cannot be profitably replaced after it is entirely destroyed" The above maxim apply tragically to the forests of Bombay Deccan, while the forests of Karnataka still preserve their ancient glory in abundance. Karnataka's forests are a direct source of wealth, in that teak, timber, firewood and a vast range of forest produce add considerably to the provincial revenue This aspect has already been dwelt upon in connection with the forest soils of Karnataka Indirect

---

†Foot Note 2. The enumeration of fisheries given above pertains to sea fisheries along Fresh water fisheries could also be developed considerably in Karnataka The estimate of which it is difficult to assess at present

ly these forests are of vital importance to the climate the stability of the soil and the abundance of ground water and also to the distribution of rainfall in this region

The following is the extent of forest area in the Karnataka

	Square Miles	Acres	Proportion to Total Area
Union Karnataka (Including Bellary but excluding Nilgiris)	6600	43 00 000	21%
Mysore (Excluding Bellary)	4800	31 00,000	16%
Other Parts of Karnataka (Hyderabad Karnataka Merged area of Bombay Karnataka and Nilgiris)	3600	22 00 000	15%
	15000	96,00 000	18%

The richest forest areas of Karnataka are mainly in North Kanara (nearly $\frac{1}{4}$ of the total) and Nilgiris and Coorg in Mysore the Shimoga and the Chikmagalur and Mysore districts have the greatest share of forest area In the North Kanara District the forest area is 80% of the total area whereas in the Nilgiris and Coorg the percentages are 50 and 32 respectively The three Mysore districts have about 25–30 p c and the rest of Karnataka ranges from 5 to 20 p c Barring a couple of Districts of Assam there is no district in the whole of India so rich and valuable in forest resources as the North Kanara District

The following Table illustrates the position of Karnataka on the Forest Map of India

		Forest Area Sq Miles	Portion to Total Area
1	Assam	20 000	43%
2	C P and Berar	19 000	20%
3	Karnataka	15 000	18%
4	Madras (Excluding Andhra and Karnataka Areas Approx)	8,000	13%†
5	Bengal (Pre partition)	10 000	13%†
6	Bombay (Excluding Karnatika Area)	8 000	11%
7	Hyderabad (Excluding Karnataka Area)	7 000	11%
8	Other Provinces	16 000	6%
	Total for India	103 000 ‡	22%

(The effective proportion for India is however only 13% ¶)

The world's average of forest area in relation to the total land

‡ As most of the forest areas of Bengal have gone to Pakistan West Bengal alone would go further down in rank

¶ These estimates are made on the basis of figures given by Dr R K Das in his Production in India P 27 28

area works out at about 25% For an agricultural country 15 per cent rea of forest is considered the barest minimum and 25 per cent the optimum (Qureshi P 13) That Karnataka falls within this range and she ranks third among the States of India becomes very clear from the above table In European countries, it is found that one acre of forest is required per head of population ' (Qureshi *) In India this proportion works out at 1/6 acre per head for the whole of India whereas the corresponding average for Karnataka would be ' acre per head As the forest area of Assam is disproportionately high both in relation to its total area and population, conditions there must be regarded as abnormal and left out of consideration Among the i ormal regions of India therefore Karnataka stands second only to C P and Berar

If however the Marathi districts were excluded from C P and Berar (on the formation of Maharashtra) the position is very likely to be as follows

		Forest Area Sq Miles	Percentage to total area
1	Karnataka (Total Area 80000 Sq M)	15000	18%
2	Maharashtra (Total Area 1,20 000 Sq M) — 5000 sq m from C P & Berar; 7000 ,, ,, Bombay; 3000 ,, ,, Hyderabad	15000	13%
3	C P (19000—5000 Sq M) (Total area barring Marathi districts 86,000 Sq M)	14004	10%

From the above it will be amply clear that in respect of forest a ea Karnataka would occupy no mean position $ Karnataka is about 1/15 of India and so is the extent of her forests An optimum of cir cumstances in respect of forest resources is thus obtained here so far as they pertain to India

In respect of forest produce however the position of Karnataka would be still more enviable as could be seen from the following state ments and tables The Commercial importance of these is indeed very high Timber especially teak timber ranks foremost among the forest produces of India The Karnataka forests particularly North Kanara forests specialize in producing very high quality timber Ac cording to the Bombay Provincial Industries Committee's Report, *" teak from the Kanara District of this province is one of the best Indian teaks available which is even better than Rangoon teakwood*

* *The Economic Development of Hyderabad* Vol I (P 16) By A I Qureshi

§ Although Assam excels other Provinces in the extent of forests she ranks very low in respect of Forest Revenue

PROVINCIAL FOREST REVENUE (Budget Figures, 1948–49)

BOMBAY	190 Lakhs
MADRAS	142
C P & BERAR	129
ASSAM	40

As the major portion of Bombay's Forest Revenue is derived from the Kannada Districts and as also valuable parts of Madras Forests would go to Karnataka, *the Pride of Place in respect of Forest Revenue would surely pass on to Karnataka* The Forest Revenue of Karnataka could well be estimated at three to four crores of rupees in the near future

(P 148 of Food and Forest Industries Report) As in quality so in yield the timber of Karnataka excels other similar regions (See Foot note below)

FOREST PRODUCE IN KARNATAKA

		Timber and Fuel Cft	Minor Produce value Lakhs of	Sandlewood Value Lakhs of	Bamboo Tons **
1	Bombay Karnataka (45-46) (Figures from P 23 of the Annual Forest Administration Report Bombay)	* 30 million cft	Rs 5	Rs 2	15 $ lakhs
2	Mysore 45 46 (figures from the Statistical Abstract of Mysore 1951 Tables 113 115)	15	Rs 9	Rs 47	10 ,,
3	Hyderabad Karnataka	† 2	Rs 1 (approx)	}	10
4	South Kanara Bellary Coorg Nilgiri and Kollegal areas	§ 7	§ Rs 5	Rs 5	
	Totals	60	Rs 13	54	35 ,,

From the above Table it becomes clear that

1 Out of the Total of 150 million *cft* of Timber and Fuel produce of India, Karnataka's share would be 60 m cft i e more than 1/3 or 35 per cent

2 Out of the total value of Rs 70 lakhs of Minor Produce or 1/6 or 18 per cent

3 Rs 54 lakhs representing the value of Sandalwood also represents 90% of the value of the total output of India

4 The total Bamboo Production of India is estimated at 6 lakhs of tons of which 3 5 or more than 50% of the total produce grows in Karnataka The total output of Karnataka surpasses the total for the rest of India

It would thus transpire that Karnataka would stand foremost in respect of both area and produce of Forests *She would rank first in respect of Bamboo and Sandalwood*—and also perhaps in respect of *Timber* In respect of minor produce she might rank second or third if not first After the separation of Burma from India the pride of place in respect of forest resources has been shared by C P Bombay

* This is a little over 2 times the departmental extraction the report states that the departmental extraction was only 30% of the total out turn

† Estimates for Hyderabad are reckoned at 1/6 the produce for the whole State

§ Estimates for Madras Karnataka are taken at 1/3rd the official figures as given in the Industries Planning Committee Report P 32

‡ As per Statistical Atlas of Bombay State (1959 Edn), P 16

** Estimates for Bamboo are taken from the Report of the Food and Forest Industries Sub Committee (P 114) of the Provincial Industries Committee Bombay

$ A more recent departmental survey puts this estimate at 2 5 lakhs of tons instead of 1 5

and Madras Karnataka promises to compare advantageously with these major States. Bombay and Madras however are likely to be surpassed by Karnataka in view of the transfer of valuable parts of them forests to Karnataka

LIVE-STOCK WEALTH OF KARNATAKA

	‡ Union Karnataka	‡ Mysore	Hyderabad Karnataka	Other Parts*
		Lakhs	Lakhs	Lakhs
Cattle (including Buffaloes)	° 33 Lakhs	57		
Sheep and Goats	15	42		
Horses, Mules, Donkeys Etc, Etc	0 30	35		
TOTAL	48	134	† 40	† 20

Total Live Stock of *Karnataka* — *243 Lakhs*
Total Live-Stock of *India* — *2150 Lakhs*

The proportion is about 12%, which is fair enough as compared with the Live-Stock Wealth of other major States of India The following table is worth a glance in this connection

¶ As in 1940	BOMBAY	97	Lakhs of Heads
„ „	HYDERABAD	125	„ „
„ „	C P and BERAR	132	„ „
„ „	MADRAS	221	„ „
As it would be	KARNATAKA	243	„ „

Karnataka tops the list in respect of Live Stock Wealth despite the fact that the other four States are larger in extent than the would be Karnataka With the formation of Karnataka the four other States would move further down in rank. Karnataka cannot however compete with U P and Bihar

THE CONCLUSION

From the foregoing study it may be concluded that Karnataka would rank *First* in India in respect of

1 CLIMATIC CONDITIONS,
2 WATER-FALLS & HYDRO-ELECTRICITY
3 FISHERIES,
4 FOREST RESOURCES & REVENUE

She would rank *Second* or *Third* in respect of.

1 SOILS,
2. MINERAL RESOURCES
3 SALT,
4 LIVE STOCK (in this respect perhaps *Fourth* or *Fifth*)

‡ Figures for Union Karnataka are from Industrialisation of Karnataka, by S Mahajan the figures for Mysore are from the Official Report

* Other parts Merged Kannada States of Bombay Nilgiris and Kollegal Area

† Details not available for Hyderabad Karnataka and other Parts, the figures (Totals) are approximate, the total of 40 lakhs for Hyderabad Karnataka is however ⅓ of the total for the whole State as per Qureshi

¶ Figures for the first four States are from Qureshi's book viz *The Economic Development of Hyderabad* I, P 76

Printed at the Hosali Press, 38-A Mahatma Gandhi Road Bangalore-1

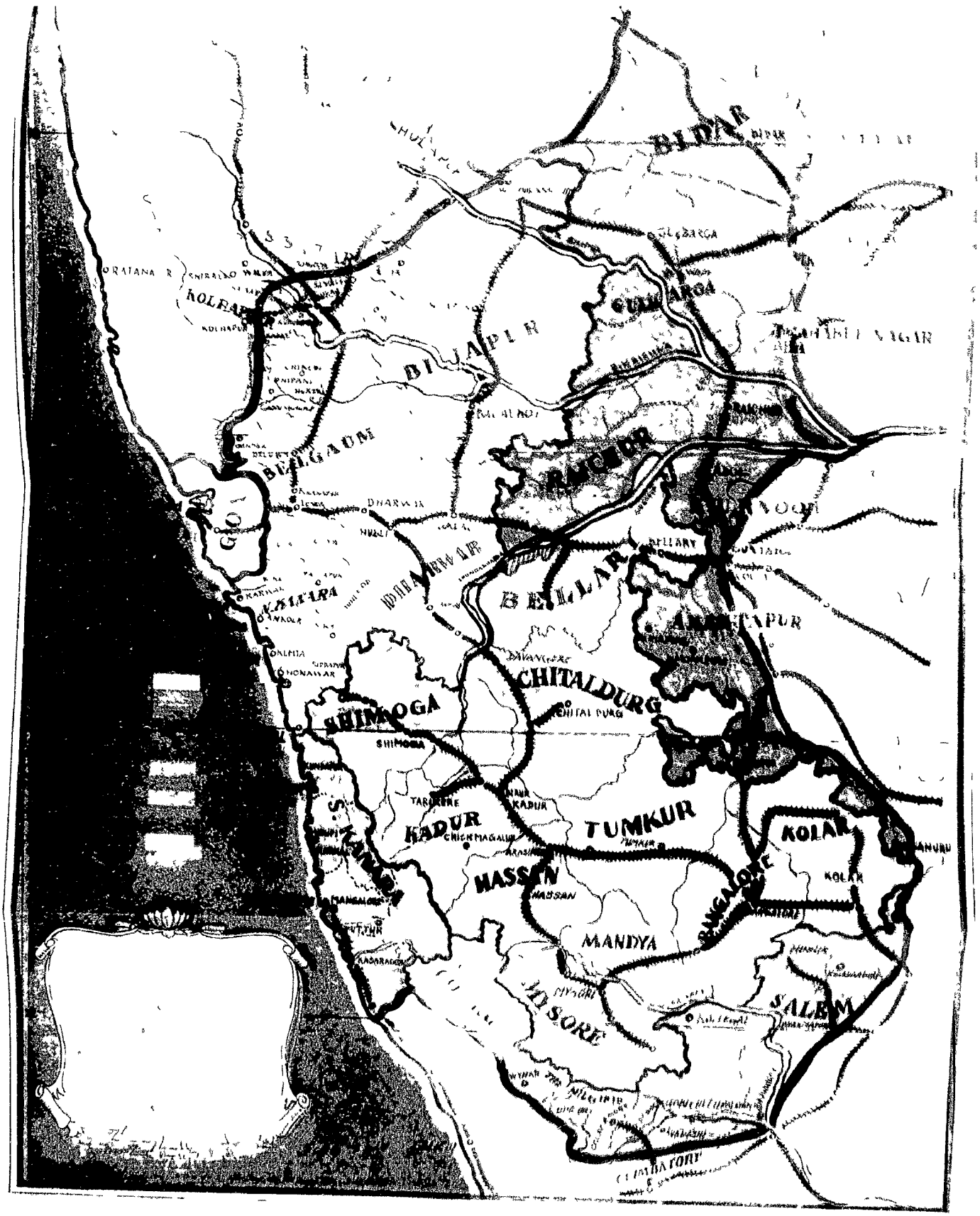
BIDAR
GULBARGA
RAICHUR
BELLARY
ANANTAPUR
CHITALDURG
SHIMOGA
TUMKUR
KOLAR
KADUR
HASSAN
MANDYA
MYSORE
SALEM
BANGALORE
BELGAUM
DHARWAR
KANARA
KOLHAPUR
SHIMOGA
CHITAL PURG
KOLAR
MYSORE
COIMBATORE

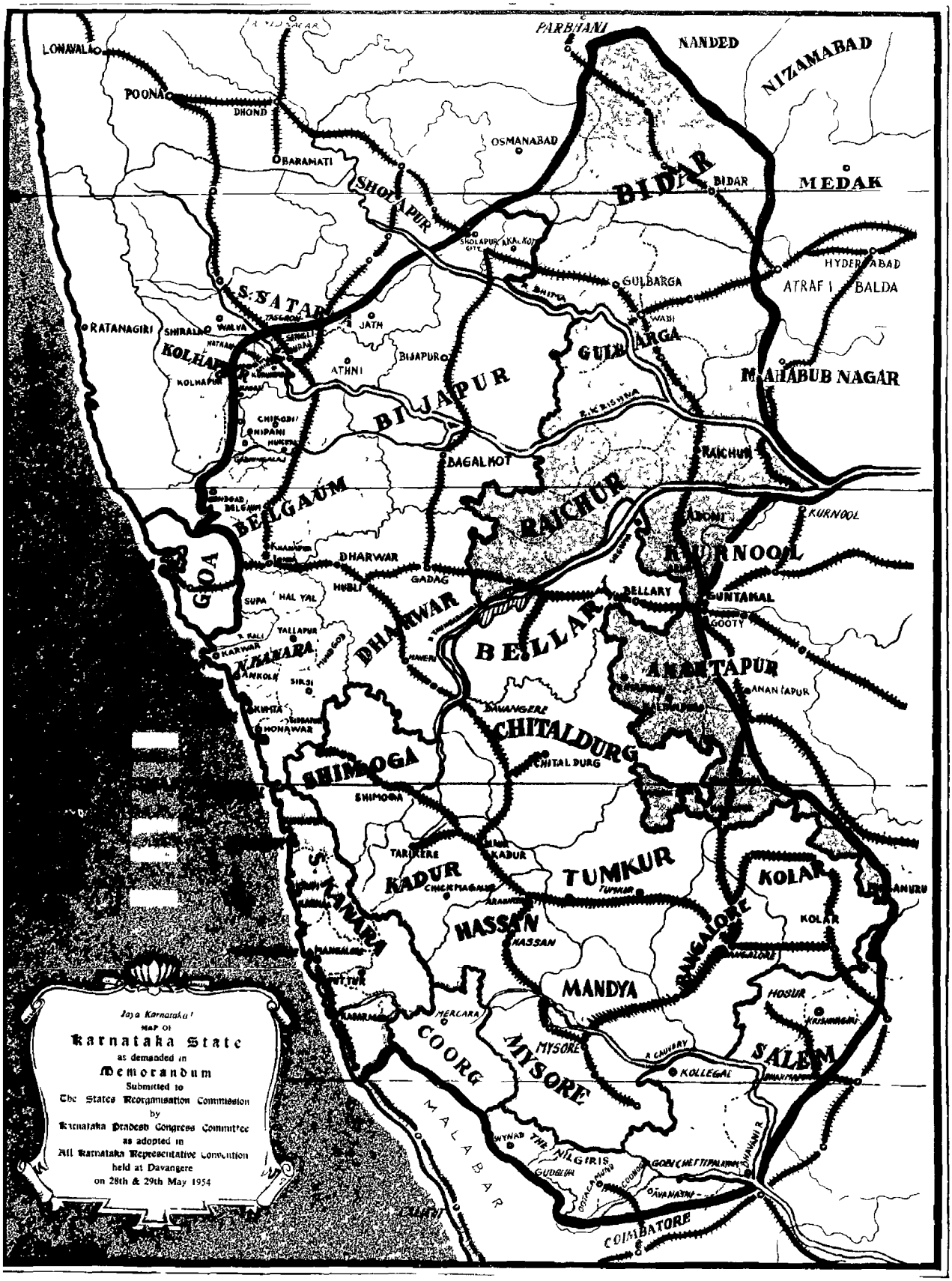
PARBHANI
NANDED
NIZAMABAD
LONAVALA
POONA
DHOND
BARAMATI
OSMANABAD
SHOLAPUR
BIDAR
MEDAK
HYDERABAD
ATRAF I BALDA
GULBARGA
S. SATARA
RATANAGIRI
SHIRALA
WALVA
JATH
KOLHAPUR
ATHNI
BIJAPUR
MAHABUB NAGAR
CHIKODI
NIPANI
BAGALKOT
RAICHUR
BELGAUM
GOA
DHARWAR
GADAG
HUBLI
KURNOOL
BELLARY
GUNTAKAL
GOOTY
KARWAR
YELLAPUR
SIRSI
HONAWAR
CHITALDURG
CHITAL DURG
SHIMOGA
TARIKERE
KADUR
TUMKUR
KOLAR
CHICKMAGALUR
HASSAN
MANGALORE
MANDYA
HOSUR
KRISHNAGIRI
MERCARA
MYSORE
COORG
SALEM
KOLLEGAL
MALABAR
NILGIRIS
GUDALUR
COIMBATORE
Jaya Karnataka!
MAP OF
Karnataka State
as demanded in
Memorandum
Submitted to
The States Reorganisation Commission
by
Karnataka Pradesh Congress Committee
as adopted in
All Karnataka Representative Convention
held at Davangere
on 28th & 29th May 1954

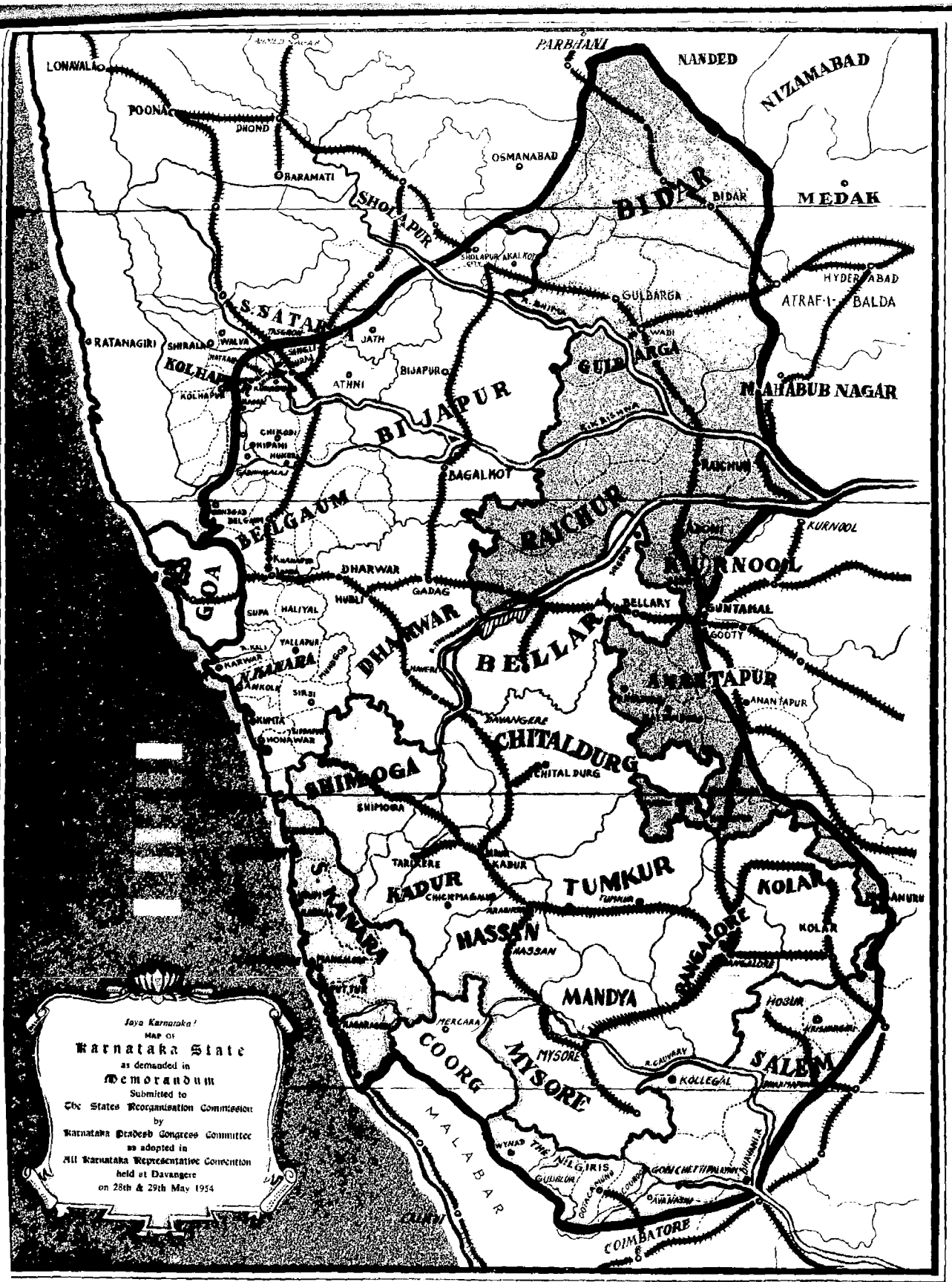

OFFSET BY CINE LITHO WORKS (P) LTD. A. BANGALORE-2.

APPENDICES

Appendix A

KARNATAKA UNIFICATION CONFERENCES

Conferences	Place and date	President	Chairman of Receiption Committee
1st	Belgaum., Dec , 1924	*Diwan Bahadur* Siddappa Kambli, B.A., LL.B., M.L.A.	Shri D. V. Belvi, B.A., LL.B.
2nd	Bellary, May, 1926	Shri Pandit Rayappa Chikkodi, B.A., M.L.A.	Shri K. Gururajarao, B.A., LL.B.
3rd	Dharwar, May, 1928	*Rao Saheb* P. G. Halkatti, B.A., LL.B.	*Diwan Bahadur* Shriniwasrao Rodda
4th	Belgaum, May, 1929	Shri A. Ranganath Mudaliar, M.L.A.	Shri D. V. Belvi, B.A., LL.B.
5th	Hukkeri, May, 1931	Dr. Pattabhi Sitaramayya	Pandit Venkatarao, B.A., LL.B.
Special	Karwar, Dec., 1931	Shri J. A. Saldana, M.L.C.	Shri D. Silva, LL.B.
6th	Dharwar, May, 1933	Shri D. V. Belvi, B.A., LL.B.	Shri Vishwanathrao Jog
Special	Belgaum, Nov. 1936	Dr. U. Ramrao, M.L.C.	Shri B. N. Datar, M.A., LL.B.
7th	Dharwar, May, 1938	Shri K. R. Karanth, B.A., LL.B. (Inaugurated by Muragharajendra Swamiji)	Shri A. J. Doddameti, M.L.A.
8th	Sholapur, April, 1940	Dr. R. Naganagouda (Inaugurated by Shri K. B. Jinaraj Hegde, B.SC., LL.B., M.L.A.)	Shri M. S. Sardar, Bar-at-law.
9th	Dharwar, Dec., 1944	Shri K. B. Jinaraj Hegde, B.SC., LL.B., M.L.A.	Shri S. S. Malimath, B.A., LL.B.
10th	Bombay Jan., 1946	Sjt. B. G. Kher, B.A., LL.B. (Inaugurated by Sardar Vallabhbhai Patel)	Shri R. A. Jagirdar, M.A., LL.B.
11th	Kasargod, Dec., 1947	Shri R. R. Diwakar, Member, C. A. (Inaugurated by Shri H. Siddayya, B.A., LL.B.	Shri K. R. Karanth, B.A., LL.B.

Appendix 1

RESOLUTIONS ADOPTED IN PROVINCIAL LEGISLATURES

Below are given the texts of resolutions passed in the Madras and Bombay Legislatures, indicating unequivocally the opinion of the representatives of the people of both the provinces regarding the redistribution of provinces —

(*a*) Text of the Resolution regarding the constitution of linguistic provinces, passed in the Madras Legislative Assembly on 30th March 1938 —

'This Assembly recommends to the Government that the view of this Chamber of the Legislature of Madras be communicated under Section 290 of the Government of India Act 1935 to His Majesty in Council that steps may be taken as early as possible for the constitution of separate provinces so as to place under separate autonomous provincial administration the areas wherein the language predominantly spoken is respectively Tamil, Telugu, Kannada and Malayalam"

Moved by Mr Konda Venkatappayya Pantulu

(*b*) Text of the Resolution regarding the creation of a separate Karnataka province passed in the Bombay Legislative Assembly on 5th April 1938 —

'This Assembly recommends to Government to communicate to His Majesty in Council the view of this House that as early as possible steps may be taken for the creation of a new province to be called the 'Province of Karnataka by amalgamating all the predominantly Kanarese-speaking areas under one autonomous administration

Moved by Mr V N Joshi

(*c*) Text of the Resolution regarding the constitution of provinces on linguistic basis passed in the Bombay Legislative Assembly on 1st April 1947 —

'This Assembly recommends to Government to convey to the Constituent Assembly through the Government of India that this Assembly is of the opinion that the redistribution of provinces on a linguistic basis is a necessary preliminary to the evolution of an integral constitution for India and that therefore this question be taken up for consideration at an early stage of its proceedings

Moved by Mr A J Doddameti

(*d*) Text of the resolution regarding the redistribution of Provinces on linguistic basis, passed in the Madras Legislative Assembly on 22nd April 1947 —

"That this Assembly recommends to Government to convey to the Constitutent Assembly that this Assembly is of opinion that a redistribution of provinces on the linguistic basis is a necessary requisite in the framing of a constitution for India and that therefore this question be taken up for consideration by the Constituent Assembly at the next session of its preliminary Plenary Session and steps be taken for enumerating the provinces of India on a linguistic basis and particularly Tamil Nad, Kerala, Karnatak and Andhra as forming separate Provinces under the new constitution and provision be made for early appointment of a boundary commission or commissions or other machinery suitable for the delimitation of the boundaries of the above mentioned provinces *Moved by Dr P Subbaroyan*

Appendix 2 and 4

KARNATAK PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE, HUBLI

Resolution passed at the Special General Meeting of the Karnatak Provincial Congress Committee held at Harihar (Mysore State) on 19-1-1949 regarding formation of Karnatak Province

This Special General Meeting of the Karnatak Provincial Congress Committee has considered the Dar Commission's Report with all earnestness and care and is of the definite opinion that the findings of the Dar Commission are not only retrograde and reactionary but also definitely ultra vires of it It is regrettable that the Commission has failed to take note of the strong popular feeling in this behalf as also of the fact that Congress has stood by this principle since 1920 and reiterated it through the pronouncements of its official bodies and election manifestoes This meeting of the K P C C is definitely of the opinion that the findings of the Dar Commission should not be accepted either by the Central Government or the Constituent Assembly or the Congress

The K P C C takes this opportunity to emphasise here that the formation of a Unified Karnatak Province forthwith is an imperative necessity It is to be noted that even the reactionary Report of the Dar Commission has opined that the position of Karnatak having been torn up into several administrative units and large areas thereof in Bombay and Madras provinces forming the tail-ends of the said provinces, has militated against any development of Karnatak in spite of its rich resources The K P C C further urges that the opinion held in certain high quarters that the Linguistic Provinces lead to provincialism is not correct It on the otherhand urges that the existence of the present multi-lingual provinces like Madras and Bombay have been responsible for the growing feeling of bitterness, dissatisfaction, frustration and mutual distrust in the country The K P C C is of the view that in forming the provinces, language should be the main consideration along with administrative convenience geographical contiguity and economic development It is through a deep consideration of these factors that the formation of Linguistic Provinces as noted above is urged as an immediate necessity The formation of such provinces alone as harmonious units of the Indian Union, will conduce to a more wholesome and healthy integration of national life and effort The K P C C therefore urges that in view of the strong feelings specially in South India for the formation of Linguistic Provinces, the Three man Committee appointed by the Indian National Congress in its Jaipur session will report in favour of the formation of such provinces

The K P C C welcomes the Act recently passed by the Constituent Assembly amending the Government of India Act of 1935 as sponsored by the Government of India The said Act coupled with Section 290 of the Government of India Act of 1935 enables the Central Government to form the dismembered Union Parts of Karnatak into a separate province immediately It appeals (1) to the Central Government to so form the Karnatak Province immediately and (2) to the Constituent Assembly to enumerate it as a separate State in the new Constitution

The K P C C has also reviewed the recent political developments in Mysore and is of the opinion that the establishment of Responsible Government in Mysore clears the way for the formation of a unified Karnatak State It welcomes the resolution passed by the Working Committee of the Mysore Congress and ratified by the A M C C in November last at Birur and notes with

pleasure the fact that the Mysore Congress stands for the formation of a unified Karnatak Province The K P C C also notes that in the Aims and Objectives resolution passed by the Constituent Assembly of Mysore (which is fully representative of the people of Mysore) there is a provision for the integration of all Kannada areas in a common administration The economic interests of the Union Karnatak and Mysore are identical and a unified Karnatak Province would mean all round progress of Kannadigas Having due regard to the interests of the whole of Karnatak and its all round development and progress, the K P C C expresses its concurrence with the view already expressed by various bodies of public opinion in Karnatak that the Maharaja of Mysore should be the Constitutional Head of the unified Karnatak State

The K P C C urges the two sub committees already appointed by the K P C C and the Mysore Congress to meet together and approach the parties concerned including the Central Government and the Maharaja for immediate implementation of this common objective

While appreciating the growing feeling among the people of Hyderabad to join the respective linguistic areas of the Indian Union and while welcoming the proposal for the integration of the Kannada areas of the said State with unified Karnatak to be formed in the Indian Union, the K P C C is of the view that the people of Hyderabad are the best judges of their own interests in regard to their future in the constitutional set up of India

In view of the above considerations the K P C C urges upon the Congress, the Central Government and the Constituent Assembly that immediate steps be taken for the formation of Karnatak State as an integral part of the Indian Union Any delay in the formation of such a province which is a long-cherished and legitimate aspiration of the Kannadigas will, in the considered opinion of the K P C C mean disappointment dissatisfaction and frustration leading to serious repercussions throughout Karnatak The K P C C therefore appeals to and urges upon the Congress the Central Government and the Constituent Assembly not to postpone or shelve this issue on any ground whatsoever

Appendix 3

In November 1946 on the 2nd and 3rd, the Annual Session of the Mysore Congress, held at Bangalore under the presidentship of Sri K C Reddy, passed the following resolution

"This Session of the Mysore Congress declares itself in favour of an early formation of a Karnataka Province comprising the present disrupted fragments under various administrations It is aware that the existence of an undemocratic form of administration in Mysore is a hindrance to the formation of such a province This session also takes note with concern of the hurried attempt of the rulers of the small States in the Deccan to form a Union without consulting the peoples of the said States Such a union, while it militates against the formation of a Karnataka Province, also tends to perpetuate autocracy in those small States

"This session is also of the opinion that in the interest of the formation of provinces on the linguistic basis these States should merge in the adjoining provinces This session appeals to the people of all parts of Karnataka to give their full support to the formation of a province for Kannadigas"

Appendix 5-A

The Mysore Congress has always stood for the formation of a Karnataka Province with Mysore Throughout its struggle for the establishment of responsible government, the Mysore Congress has placed this ideal before the people and has had the fullest support from all sections of the people After the advent of freedom, the agitation for a United Karnataka became insistent both inside and outside Mysore In response to the wishes of the people this Committee was formed to go into the question in all its details and report to the Working Committee Accordingly this committee held discussion with Sardar Vallabhbhai Patel, Dr Pattabhi Sitaramah, and other leaders of the Indian National Congress, and toured extensively in several parts of the Union Karnataka and ascertained the views of all sections of the people there

We examined the question under the following heads

1 *Financial* In the opinion of the committee, which is based on the advice of experts, a Karnataka Province would have a sound financial position It will be a self-sufficient province financially With Bangalore as the Capital and a ready Secretariat, a Karnataka Province could be formed immediately without any administrative difficulty Experts say that the Karnataka Province formed with Mysore will be one of the best provinces in the whole of India It is said that the revenue of the province so formed will reach 40 crores in the course of 10 years The present Secretariat with its staff will be sufficient for the Karnataka Province The present revenues of both portions of Karnataka will come to about 18 to 20 crores

2 *Cultural* —All Kannada-speaking people have inherited the same culture

Their traditions are the same For the cultural development of the entire population, it is essential that all Kannada areas be constituted into one Province under one administration

Industrial —Mysore is industrially advanced No other part of India has as many industries in such a small area as Mysore has Mysore has invested about 17 crores in industries including railways Our national debt also comes to about the same amount In the Union parts of Karnataka potentialities for industrial development are great One third of the mineral wealth of the whole of India is found in Karnataka In Mysore most of the industries are owned by Government And in other parts of Karnataka private efforts and enterprises towards industrialisation are seen here and there

If the possibilities are explored and the people of the entire Karnataka act unitedly, Karnataka can be converted into one of the best industrially developed portions of the country It will not be out of place for us to mention that when the Karnataka Province is formed industries in the union portion could be developed without in any way prejudicially affecting the progress of Mysore Mysore intellect and talent will be available for the development of the whole country Incidentally we may note that there will be a wider opening for all our young and educated men

4 We were a seafaring people once We had trade relations with Arabia Africa and other countries up to Italy Landlocked as Mysore is Mysore young men have not sufficient opportunities to develop in that direction With 200 miles of coastline and with the possibilities of having four major and minor ports the possibilities and chances for all Karnataka people for shipbuilding, trade and commerce would be immense Development in trade and commerce would bring in more money helping thereby the raising of the standard of living

5 *Food* —Mysore has all along been deficit in foodgrains Karnataka Province when formed would become self sufficient in food It will be a rich province Its land is very fertile Wheat, Jowari, Rice Ragi, Pulses Sugarcane Cotton, Oil-seeds Coconut and all other important crops are produced in Karnataka

6 The average man in the union portion of Karnataka is as rich or as poor as the average man in Mysore It is not right to say that he is poorer than the average man in Mysore Physically he is better He gets better and more nutritious food The milk and milk products used by him are more Economically he is as sound if not sounder The formation of Karnataka Province will not in any way adversely affect the economic condition of the Mysorean On the other hand it would be an advantage

7 Education and medical facilities are more in Mysore But this should not lead any one to the inference that the people in the Union parts are backward in education and health Mysore and outside Karnataka could be brought under one administration providing for the uniform progress of Mysore

8 *Maharaja* —The Mysore Congress stand has always been to have a United Karnataka with His Highness the Maharaja of Mysore as the Constitutional Head The Three-men Committee report, recently accepted by the Working Committee of the Indian National Congress makes it clear that the formation of Karnataka province is essential but the people will have to wait till the State disappears This virtually means that when Karnataka province is formed Mysore or that province must come into line with a Governor's province Even now steps are being taken by the Centre to bring Mysore into line with the other

provinces Therefore from now only we can have a Karnataka province without offending against the accepted policies of the Mysore Congress The Province will have His Highness the Maharaja as the Constitutional head, *i e*, Governor

Therefore we recommend to the Working Committee that the States Ministry be informed of the decisions of the Working Committee of the Mysore Congress *viz.*, to form a Karnataka province with His Highness the Maharaja as the Constitutional head We also suggest that the time when and the manner in which this is to be implemented be left to the administrative convenience of the Centre And it is hoped that the Centre will expedite the matter

(Sd.) T. Subramanya
(Sd) K G Wadeyar
(Sd) T Siddalingaiah

Appendix 5-B

REPORT OF THE SUB-COMMITTEE FOR KARNATAKA EKIKARANA

The important topic of the day in India is the formation of Provinces according to languages, otherwise called the formation of Linguistic Provinces

In accordance with the views of the Indian National Congress, the Mysore Congress has always expressed its views in favour of the Linguistic Provinces in general and Karnataka Province in particular In its Subash Nagar session, the Mysore Congress passed a resolution in favour of the formation of Karnataka Province After the advent of freedom, the agitation for the United Karnataka became insistent both inside and outside Mysore In accordance with the wishes of the people, the Mysore Congress Working Committee has appointed a Sub-Committee consisting of the following members and directed this Committee to submit its report to the Working Committee on the question of the formation of the Karnataka Province The members of this Committee are —

1 Sri T Siddalingaiah, President of the Mysore Congress

2 Sri T Subramanya, President, Mysore Constituent Assembly

3 Sri S Channaiya, Member, Mysore Congress Working Committee

4 Sri K G Wadeyar, Member, Mysore Congress Working Committee

5 Sri A G. Bandi Gowda, Member, Mysore Congress Working Committee (Secretary)

The matter was placed before the A M C C at Birur, and it was adopted by the A M.C C with a request that this Committee may co-opt a member from among the members of the A M C.C The Sub-Committee met on 24-11-1948 and co-opted Sri B P Halappa of Bhadravati Unfortunately Sri B P Halappa passed away. As the Committee had arranged to leave for Delhi to contact the

leaders there in connection with the formation of the Karnataka Province this Committee could not co opt any other member in place of Sri B P Halappa immediately

The Committee consisting of Sri T Subrahmanyi Sri S Channaiyya, Sri K G Wodeyer and Sri A G Bandi Gowda left Bangalore for Delhi on 2-12 1948 and arrived at Delhi on 3 12 1948 Sri T Siddalingaiyya who is a member of the Constituent Assembly was already there to attend the Constituent Assembly

The members of this Sub-Committee met the members of the Dar Committee on 5-12 1948 at the Constituent Assembly Hall The then Chief Minister Sri K Chengalraya Reddy and Sri S Nijalingappa, President of the K P C C , were also present

Mr T Subramanya spoke on behalf the Mysore Committee and explained the object of the Sub Committee The Dar Committee has given an impression that the formation of Karnataka and Kerala Provinces is of a different nature and that if people want these Provinces they may have them

Then the Mysore Committee met the President and Secretary of the Indian National Congress on the 7th of December 1948 Messrs K C Reddy and S Nijalingappa and K R Madhava Rao were present The question of merger and the Province status for Mysore were first discussed Both the President and Secretary stated that they were not in favour of an independent Province status for Mysore Regarding the formation of Karnataka Province both of them held the view that the formation of Provinces according to languages is inevitable and that there must be an immediate formation of Andhra Karnataka Maharashtra and Kerala Provinces

When the question of Mysore as an integral part of the Indian Dominion was pressed the President of the Indian National Congress said that "Greater Mysore would be possible and that instead of a Karnataka Province this Brihat Mysore can itself be called a Karnataka Province with the Mysore Maharaja as the Constitutional Head

The Sub Committee met the Governor-General at his residence when he invited them for tea and discussed casually with him about the formation of Karnataka Province The Governor-General said that in view of the urgent and immediate problems of the country, the question of the formation of Linguistic Provinces could be postponed for some time Yet, if people want, they may have them in course of time But he did not give a definite opinion on the question He further said that the proper persons to deal with this question are the Dominion Premier the Deputy Premier and the National Congress Working Committee

Some of the members of this Sub-Committee met the Deputy Premier Sri Sardar Vallabhbhai Patel, at his residence and discussed this problem with him He said that the formation of Karnataka Province is dependent upon the wishes of the Mysore people If the Mysore people want to join or if Mysore wants to take the other Dominion parts of Karnataka the immediate formation of Karnataka Province is possible Otherwise, it will take some time

The Committee met the Prime Minister Sri Pandit Jawaharlal Nehru at his residence but could not discuss this subject of the formation of Karnataka Province as the Premier was expected to be present at Mysore during the end of December 1948, hoping that the Committee could discuss this matter with him then at Mysore

The Committee returned to Mysore on or about the 13th of December 1948 There was a proposal to give its report to the Working Committee But the Working Committee gave a direction that this Committee might give its interim report after its visit to the Dominion parts of the Karnataka Province

Subsequently, the Committee met in the month of December 1948 and co-opted Sri G Narayana Gowda of Srinivasapur Taluk as a Member of this Committee and decided to tour in the Dominion parts of Karnataka Province The meeting-place and time were fixed It was agreed among the members of this Committee to meet at Hubli on 9-3-1949 and then proceed to tour in the Dominion part of Karnataka with the Secretary of the K P C C and the Members of the Negotiating Committee of the K P C C Accordingly, the Secretary of the K P.C C drew up a tour programme commencing from 9-3-1949 to 18-3-1949 The Committee was intimated to start on the 8th March 1949 and be present in Hubli on the 9th March 1949 Messrs T Subrahmanya and A G Bandi Gowda met at Hubli on 9-3-1949 Sri S Channaiya expressed his inability to be present on 9-3-1949 at Hubli owing to preoccupations, but he said that he would join the Committee Members at Raichur on the 11th March 1949 and he joined accordingly Sri K G Wodeyar could not be present as his wife was ill Sri G Narayana Gowda could not accompany the Members of the Committee as he did not receive the intimation in time Sri T Siddalingaiya, as he had to go to Delhi to attend the Assembly, could not undertake the tour in the Dominion part of Karnataka

The members of this Sub-Committee commenced their tour in the Dominion part of Karnataka from Hubli on 9-3-1949 and visited Gadag, Bellary, Sandur, Hospet, Adavani, Sholapur, Akkalkot, Raichur, Sahabad, Gulbarga, Bijapur, Bagalkot, Jamkhandi, Rabkavi, Gokak, Belgaum, Khanapura, Dandeli, Gokurna, Karwar Hubli and Dharwar The tour continued till 18 3-1949

In the places the Committee visited, the Committee met the representatives, leading Merchants Congress Workers, members of the Legislature, Members of Municipal Councils and other Congress leaders and discussed with them the formation of Akhila Karnataka Province The Committee requested them to express their views on the following among other points, *viz*, (1) the formation of Karnataka Province without Mysore State, (2) to have His Highness the Maharaja of Mysore as its constitutional Ruler for the entire Karnataka Province in case the Akhila Karnataka Province is formed, (3) the economic and financial implications of the proposed Karnataka Province, (4) the capital for the Karnataka Province

Regarding (1) above *viz*, formation of Karnataka Province with or without Mysore State the people there, have expressed their opinion that it was possible for them to have a Karnataka Province without Mysore This is the opinion expressed by the majority of people On the 2nd point *viz*, to have His Highness the Maharaja of Mysore as the Constitutional Ruler of the entire Karnataka Province, there is a small section of people who say that they do not want His Highness the Maharaja of Mysore as the Constitutional Ruler for the entire Province, to be proposed, but the majority of the people have given their opinion in favour of the Haripura resolution (19-2-49) of K P C C and said definitely that they have no objection in retaining His Highness the Maharaja as the Constitutional Ruler

Regarding point No (3), *viz*, the economic and financial implications, it is the opinion of the people there that they are also financially sound and that there is scope for economic progress and increase of finance in the Dominion part of

Karnataka if sufficient opportunities are given, and they also say that there is scope for the development of industries and commerce

A meeting of the Members of the Negotiating Committee of the K P C C and the members of the Sub-Committee was held on 17-3-1949 at Hubli Mr K G Wodeyar arrived at Hubli on 17 3-1949 and joined the members at that time of discussion in this meeting There was a good deal of discussion about the formation of a Karnataka Province in this Joint Committee The members of the Negotiating Committee suggested that a joint statement in favour of unification be issued to the public and signed by both parties But the Members of this Sub Committee did not agree to this proposal It was decided that separate statements be issued by the two Committees

Accordingly, the President of the K P C C has issued a statement on behalf of the Negotiating Committee of the K P C C The Secretary of this Sub-Committee issued a statement on behalf of the Sub-Committee of the Mysore Congress The statement issued by the Secretary of the Sub-Committee is herewith enclosed

The Committee, after finishing its tour in the Dominion part of Karnataka, examined the question under the following heads

1 Formation of Karnataka Province with or without Mysore

According to this Committee, the majority opinion in the Dominion part of Karnataka is in favour of the formation of Karnataka Province with Mysore and also the other Kannada-speaking territories These people are of the opinion that the Karnataka Province without Mysore is not possible and not advisable But the opinion prevailing in Mysore State is to have Mysore as an integral part of the Indian Dominion with a separate Province status The majority of people in Mysore say that it is possible to have Province status for Mysore, and that if Mysore joins with the other Dominion parts of Karnataka, it would lose its many facilities and advantages and that it works great hardship in many ways to it

2. To have His Highness the Maharaja of Mysore as the Constitutional Ruler of the entire Karnataka Province

According to this Sub-Committee, the majority opinion in the Dominion part of Karnataka is also in favour of retaining His Highness the Maharaja of Mysore as the constitutional Head of the entire Karnataka Province If the people do not want to retain His Highness the Maharaja, they say they have no objection to his removal There is a small section of the people who say that they do not want His Highness the Maharaja as the Constitutional Head They advocate the complete Republican form of Government, it is only the opinion of a small section The Mysore State Congress stand has always been in favour of a Karnataka Province with His Highness the Maharaja of Mysore as the Constitutional Head

3. Economic and Financial implications

Regarding this point, it is the opinion of the Committee that the Karnataka Province if formed would have a sound financial position It will be a self-sufficient province financially With Bangalore as its Capital and a ready Secretariat, Karnataka Province could be formed without any administrative difficulty

It is also said that the revenues of the Province without Mysore will not be sufficient to meet the demands of a full-fledged Province. The finances of the entire Kannada-speaking Province would be sound and sufficient to administer the Province.

4. Culture and Traditions

The culture and traditions of all Kannada-speaking people are the same throughout the Province. For the cultural development of the entire population, it is advisable to have one Province under one administration, but there is also a divided opinion of the people that culture and traditions could be developed with more than one administration in the Kannada-speaking area.

5. Industries

Regarding this point, it is a well known fact that Mysore is industrially advanced. No other part of India has as many industries in such a small area as Mysore has Mysore has invested crores of rupees for its industries In the Union parts of Karnataka though there are not many industrial centres, the potentialities for industrial development are great Much mineral wealth is found in Karnataka In Mysore, most of the important industries are owned by Government, but in other parts of Karnataka private efforts and enterprises towards industrialisation are seen here and there. If the possibilities are explored and the people of the entire Karnataka act unitedly Karnataka may be converted into one of the best industrially developed parts of the country Mysore intellect and talent will be available for the development of the whole country

We were a seafaring people once. We had trade relations with Arabia, Africa, Italy and Spain. As Mysore stands now, there is no scope for Mysore to develop seafaring activities. If a separate harbour is given to Mysore, then there is scope for Mysore to develop its activities in this direction. Dominion Karnataka has got this advantage. With about 200 miles of coastline and with the possibilities of having four major and minor parts, the chances for all Karnataka people for shipbuilding, trade and commerce would be immense The development of trade and commerce would bring money into Mysore, helping thereby the raising of the standard of living of the average man

6. Food

Mysore is self-sufficient in foodgrains at present except in rice. Even with regard to rice, if the proper facilties are given to the agricultural class there is scope to develop and make Mysore a self-sufficient country But as it stands now, it is deficit in foodgrains, particularly in rice. There is not this difficulty in the Dominion Karnataka. It has abundant food supplies except one or two districts like Bijapur Karnataka Province, if formed, would become self-sufficient in foodgrains. It will be a rich Province with regard to food. Its lands are very fertile There are very many chances to develop irrigation and thereby increase food production.

7. Education and Medical facilities

These facilities are more in Mysore. The previous Governments in the Dominion part of Karnataka have not given proper attention to spreading education and developing medical facilities. If Karnataka Province is formed with one administration, the Government will have to give more of its attention to the development of these facilities in the Dominion part of Karnataka

To bring uniformity in Mysore as well as in other parts of Karnataka in all these matters is very difficult at the beginning, but gradually it can be done, though it will affect a bit the progress of Mysore State.

Before the announcement of the Three Men Committee Report, there was some favourable opinion in Mysore State towards the formation of Akhila Karnataka with Mysore and Bangalore as its Capital and the Maharaja of Mysore as the constitutional Head, but after that time the public are advocating a separate Province for Mysore.

All these go to show that the question deserves our deep consideration and that some time is necessary to take a just decision

As the Mysore State Congress stand has always been in favour of United Karnataka with His Highness the Maharaja of Mysore as the Constitutional Head the Committee recommends to the Working Committee that the formation of Akhila Karnataka Province is essential with the Maharaja of Mysore as the constitutional Head and Bangalore as its capital but the time for implementation of the same is not opportune at this juncture, and hence the Committee further recommends that the question of implementation may be postponed until the political situation improves in this direction

(Sd) A G Bandi Gowda
17 6 1949 (Sd) S Channaiya
(Sd) G Narayana Gowda

Appendix 6

The Working Committee of the Mysore Congress after having considered the report of the Sub Committee constituted by the A M C C at Birur regarding the formation of the Karnataka Province including Mysore, hereby reiterates the stand taken by the Mysore Congress from time to time that the formation of such a State with His Highness the Maharaja of Mysore as the constitutional head thereof is desirable and is of opinion that such a State should be formed in accordance with the procedure laid down in the Indian Constitutional Act in this behalf

(This is the resolution adopted by the Mysore Congress Working Committee on 5-11-1949)

Appendix 7

Resolutions passed at the All Parties Conference of Mysore held at Arsikere, on 6–11–1949 under the Presidentship of

SRIMATI BALLARI SIDDAMMA
Congress Leader, Mysore

1 This Conference has noted the Resolution passed by the Mysore State Congress Working Committee on 5–11–1949 in regard to the formation of the Karnataka Province

This Conference feels that the Mysore Congress Working Committee, while recognising the inevitability of the formation of the Province, has worded the Resolution with deliberate vagueness with the object of postponing the formation of the Province

This Conference feels that the Resolution should not have included the retention of the Maharaja as Constitutional Head as an essential element This Conference believes while the Mysore State Congress started to function with achievement of responsible Government in Mysore under the aegis of the Maharaja as its goal, the conditions in India have so radically changed since then that there is no meaning in urging to-day the retention of the Maharaja, when Princes as such have virtually ceased to exist over the rest of India In view, however, of the recent changes in the Provinces, of the draft-Constitution for India, making the position of State Unions virtually identical with that of the Provinces, this Conference believes that the retention of the Maharaja as the Governor of the Province, if he so desires, appears to be the only way open, as otherwise in accordance with the Three-men Committee Report the virtual disappearance of the Ruler is inevitable If, however, his retention should prove an obstacle in the way of immediate formation of the Province, this Conference has no hesitation in stating that it should not be allowed to come in the way

This Conference calls upon the Mysore State Congress Working Committee, the Mysore Government and the K P C C , all of which have accepted the principle of the formation of the Province, to take immediate measures to realise the formation of the Province so that it can be included in the Schedule to the Constitution of India which is to come into operation on 26–1–1950

This Conference urges the President of the Indian Constituent Assembly to take necessary steps immediately to enumerate the Karnataka Province in the new Constitution as there is no constitutional obstacle to such a step

2 The president of the Conference is empowered to form a committee consisting of not less than five members to implement the decision of the Conference

Appendix 8

The following resolution was adopted at the Karnataka Youth Conference, 3rd Session held at Vijaynagar , Davangere on 28-7-1949, Sri K M Rudrappa, B A LL B Advocate Hassan Mysore State, presiding

MAIN RESOLUTION

This Conference urges the Indian Constituent Assembly to enumerate the the Province of Karnataka as a Unit of the Indian Union and emphatically declares that if the new constitution does not provide for the Province of Karnataka it would be totally rejected by Kannadigas since such a constitution would not express the democratic will of the people

With a view to facilitate the formation of United Karnataka Province which is essential for the cultural economic, political and social progress of the two crores of Kannadigas this Conference urges the Government of India to take immediate action to effect the merger of Mysore and Hyderabad with the Indian Dominion

Further resolves and urges the Central Government and Constituent Assembly to form United Karnataka simultaneously with the inauguration of the new constitution in the manner contemplated by the Three men Committee

In order to implement this resolution the President of the Conference is invested with full powers

---

Appendix 9

THE KARNATAKA PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE, HUBLI

(Resolution regarding formation of a Karnataka Province passed in the adjourned meeting of the K P C C convened on 8th November 1949 at Davangere)

The Committee takes note of the rapid progress the question of the formation of the linguistic provinces in general and of Karnataka in particular has made in the interval between the publication of the J V P report and now, and is glad that the hesitancy fears and doubts expressed in that report in regard to the feasibility and advisability of the early formation of such provinces have been dispelled that the question of the integration of the States has taken great strides and the powers of the Provinces and States have been rendered alike so that the new Constitution has, in the words of Sardar Patel "removed all the barriers between the people of the States and the people of the Provinces and achieved, for the first time, the objective of a strong democratic India, built on the true foundation of a co-operative enterprise on the part of the Provinces and States alike"

2 This Committee however submits that this much-desired objective can be realised, so far as the people of Karnataka are concerned, only through the integration into one administration of all Kannada areas including Mysore This

has become possible by the common desire expressed by the people of Karnataka by means of the resolution of the A M C C at Birur on 6-11-1948, confirmed and agreed to by the Harihar Resolution of the K P C C of 19-1-1949, the resolutions passed at numerous meetings of the people in different parts of Karnataka including the Gulbarga Conference on 6-3-1949, the Youth Conference at Davangere on 28-7-1949 and the all-parties Conference at Arsikere on 6-11 1949, and in particular by the resolution of the Working Committee of the Mysore Congress on 5-11 1949

3 This Committee has heard the results of the interviews granted by the Congress Working Committee to the deputations of the K P C C in June at Dehradun and in August at New Delhi, and noted the resolution of Working Committee on this question dated 5-10 1949

4 This Committee therefore submits to the Working Committee and the Central Government that the desire of the people of Karnataka to form one single administrative unit including Mysore is emphatic, clear and unambiguous, and that as in all respects the powers and functions of the States are on a par with the Provinces, the desire of the Mysore Congress to have the Maharaja as the Constitutional Head of the Combined State or Province may not be an obstacle to the actual formation and integration of the two areas into one single and homogeneous administration, and offers also an easy solution to an otherwise difficult problem and that therefore this Committee requests the Central Government and the Congress Working Committee to have such an united State (with provision to the Kannada areas of Hyderabad to join as and when the people of those areas decide to do so) enumerated in the new Constitution and that immediate practical steps be taken to form such an administration

5 That in regard to the settlement of the boundaries of United Karnataka and other adjacent areas of Maharashtra, Andhra, Tamilnad and Kerala, this meeting submits to the Working Committee that as final agreements regarding boundaries are not likely to be finished within the prescribed period, a practical solution for the purpose of the speedy enumeration of Provinces lies in entrusting the entire matter to one sole arbitrator, Dr Rajendra Prasad President, Indian Constituent Assembly, who should be empowered to hear and summarily dispose tentatively of the contending claims and that this Committee on its part, promises to abide by his decision

6 That this Committee would impress on the Working Committee, the Central Government and all others concerned that if the above be not complied with and the State of Karnataka is not formed by the end of this year (1949) the condition of the Karnataka areas under the new Constitution will be deplorable, that this will be made worse if Andhra is formed without the simultaneous formation of Karnataka as the Kannada Districts like Bellary, South Kanara and the Nilgiris will be torn asunder, that the new Conststution so formed will be, the K P C C is convinced, totally unacceptable to the people of Karnataka, who may be driven to launch a movement for achieving such an United State to put an end to their long suffering and neglect

7 That the Council of the P C C or any Committee of not less than 5 as authorised by the Council to take all such steps as they may deem fit in regard to this resolution

Appendix 10

KARNATAKA PROVINCIAL CONGRESS COMMITTEE, HUBLI

(Resolution passed by the Karnataka Provincial Congress Committee Council held at Hubli on 3rd December 1949)

This special meeting of the K P C C Council has considered the situation created in Karnataka by the Resolution of the Congress Working Committee passed on 16.11.1949 in the matter of the formation of linguistic provinces by which the Andhra Province alone was recommended and the creation of province for Karnataka was shelved

This Council has taken note of the serious situation that has arisen by the proposed creation of the Andhra Province alone, in the adjacent Kannada areas in the district of Bellary in particular and Kannada areas along the border in general in the province of Madras which will be left in a pitiable condition and in a hopeless minority in the residuary provice of Madras after the separation of Andhra desh

The Council has also taken note of the keen sense of dissatisfaction and disappointment created in all Kannada areas by the failure on the part of the Congress Working Committee to carry out its repeated pledges in respect of the formation of Karnataka Province simultaneously with the introduction of the new Constitution of India

This meeting is regretfully obliged to record with grave concern the fact that the people of Karnataka have been fast losing faith in the Congress and that by the non formation of Karnataka Province their day-to-day existence has been rendered unbearable and that they are being persistently denied their legitimate share in the progress and development of the country as a whole

This Council has also taken note of the incessant demands that are being made by the people of Karnataka calling upon their chosen representatives in the Central and Provincial Legislatures to resign their seats as they are not in a position to discharge their obligation nor effectively to serve the people It also notes that these representatives generally share this feeling

Under these circumstances this meeting of the Council of the K P C C is of the opinion that the time has now come for these representatives of Karnataka to tender their resignations forthwith after obtainming the permission of the Central Parliamentary Board of the Congress therefor

Appendix 11

(Resolution passed by the Karnataka Provincial Congress Committee Council held on 9th January 1950 at Gadag)

The Council of the Karnataka Provincial Congress Committee has carefully and respectfully considered the resolution of the Working Committee dated 21-12-1949 regarding the resolution of this Council dated 3-12-1949 The Council is pained and surprised that the intention of the resolution and the circumstances attendant on it have not been properly appreciated The Council respectfully invites the attention of the Working Committee to the fact that the Congress organisations and the people in Karnataka have always been loyal to the Congress and have succeeded in preventing any disruptive forces from gaining any hold in the province Congress organisations and Congressmen have consistently urged the Kannada people to abide by the Congress for the fulfilment of their cherished desire for a unified province The people of Karnataka resisted the temptations of deviating from the path and the policy of the Congress even at the time of the Simon Commission which conceded the demand of Orissa and Sind The Kannada people placed unshakable faith in the assurances of Congress leaders about the early achievement of the formation of the Karnataka as a separate province

The Council further invites the attention of the Working Committee to the fact that the expression of opinion regarding the resignation of Karnataka Members in the Legislatures was neither a precipitate nor a hasty decision In fact the Karnataka Provincial Congress Committee, as far back as 14th January, 1948 following on the statement by the Prime Minister of India to the effect that ' whilst the formation of Andhra was easy and would be implemented soon, that of Karnataka and other provinces was more complicated and involved further investigation ", stated, in the course of a resolution dated 14-1-1948

" This meeting has noted with great concern the growing feeling of restlessness at the delay by the Union Government in respecting the claim of the Karnataka as a separate province and is emphatically of the view that the representatives in the Legislatures will not be in a position to reflect public opinion nor function as such so long as their claim is not recognised and Karnataka is not formed along with Andhra It, therefore, urges the High Command to give due attention to this vital problem and make a declaration forthwith that Karnataka would be formed as a province of the Union along with the Andhra without making any distinction between the two provinces It further respectfully wished to bring to the notice of the High Command that in case this legitimate demand is not conceded as early as possible, the members from Karnataka in all the Legislatures, Central and Provincial, will have no alternative but to request the High Command to allow them to resign from these bodies as first step "

Consequent on this resolution the Karnataka Legislators waited on the Working Committee and submitted a memorandum in which they specifically stated " that the Karnataka province should be created simultaneously with Andhra as early as possible ", failing which they stated that they would have no alternative but to seek permission to resign from the Legislatures The Working Committee considered this and the then President, Dr Rajendra Prasad, said that ' there is and there could be no intention to discriminate against Karnataka and that the Constituent Assembly would do nothing which would create that impression " He finally concluded by saying that " this and the reply that Pandit Jawaharlal gave to the deputation should be sufficient to remove any misgiving in Karnataka ' Since then the Karnataka Provincial Congress Committee and Congress workers

have been all along patiently pursuing the cause of the formation of the Karnataka province The J V P Report however created a feeling of dissatisfaction and frustration in the Karnataka in so far as it opposed the formation of linguistic provinces and discouraged the immediate formation of the Karnataka Province and further discriminated in favour of Andhra contrary to the assurances given

The Congress organisation was faced with a situation of further frustration when the Working Committee resolved in November 1949 on the formation of the Andhra province leaving the Karnataka question unsolved It was in these circumstances that the Council felt compelled to voice the opinion of the Kannada people that the members of the Legislature could not fulfil their obligations as the representatives of the people The Council is therefore grieved to find its resolution of 3-12 1949 characterised as " unwise and unthinking " and passed " under stress of high sentiment ", whereas the fact is that the resolution was passed after great and mature deliberation and after waiting for a period of two years The resolution of the Council was an expression of opinion and was not intended to be mandatory in character

The Council feels that the real situation is not being appreciated It is principally from the point of view of making the best contribution to the national cause that Karnataka is pressing for immediate unification Congress work in the Karnataka has been efficiently organised on account of the constitution of Karnataka as a separate Congress province The Council feels that Karnataka cannot contribute its best without unification and any further delay in forming the Karnataka province would lead to deterioration in the national work. The Council is of opinion that it is imperative that steps should be taken for the creation of favourable conditions leading to the immediate constitution of Karnataka as a separate province In view however, of the importance of this subject, the Council feels it necessary to refer the entire matter to the Karnataka Provincial Congress Committee for consideration

Appendix 12

Para 28 of the Congress Election Manifesto

28 A demand for a re-distribution of provinces on a linguistic basis has been persistently made in the south and west of India The Congress expressed itself in favour of linguistic provinces many years ago A decision on this question ultimately depends upon the wishes of the people concerned While linguistic reasons have undoubtedly a certain cultural and other importance, there are other factors also such as economic, administrative and financial, which have to be taken into consideration. Where such a demand represents the agreed views of the people concerned, the necessary steps prescribed by the Constitution, including the appointment of a Boundary Commission, should be taken

Appendix 13

Welcome Address by Sri R. Anantharaman, B.A., LL.B., Chairman of the Reception Committee of Karnataka Pranta Rachana Sammelan and Mayor of the Corporation of the City of Bangalore on 11-7-1951 at Sir K. P. Puttanna Chetty Town Hall.

Sri Kala Venkata Rao, Sri T. Subrahmanya, Ladies and Gentlemen,

It is my good fortune to welcome you all to this most historic Conference It is with the utmost pleasure and happiness that I, the first citizen of Bangalore and Mayor, am extending to you all a very hearty welcome. I do not wish now to dilate on the wealth and charms of this future capital City of Karnataka Province. These are known to you all

The A.I.C.C is about to commence its Session in Bangalore. This Session has been meeting at Bangalore after the new sacred Constitution of Free India came into force. The Bangalore Session of the A.I.C.C. is bound to prove a great landmark in the history of the Congress. The public have been viewing with feelings of apprehension and concern whether the Congress which under the leadership of the Father of the Nation, Mahatma Gandhi, achieved Independence of the Country would continue to remain strong, invincible and popular or become weak, disintegrated and unpopular

We Kannadigas who belong to an important part of Free India, have assembled here on this most historic occasion to strengthen our Motherland and make her foundations secure, to co-operate in promoting the cause of peace and concord in the land so that all people may lead a life of security and happiness to form a self-sufficient Kannada Province.

According to the Constitution of Free India, there are nine "A" Group States, nine "B" Group States and ten "C" Group States of Chief Commissioners

No one can say that the aforesaid twenty-eight administrative units, based as they are on inequality in the administrative sphere, would be conducive to the strength, stability and administrative efficiency of the country as a whole. These differentiations based on Provinces, States and directly administered areas should immediately go. Such differentiations and complexes should immediately go

When the second reading of the Government of India Bill came up for consideration before the British Parliament in June, 1858, Mr. Bright delivered a great oration on the governance of India as it was functioning at the time He vehemently protested against the growth of an all-pervasive government at the centre. He suggested that the Indian Empire should be divided into five administratively cohesive groups based on geographical and linguistic considerations We cannot help wondering at the fact that as long as nearly a century ago the eminent British statesman, John Bright, should have advocated the *Administrative Division of India on a Linguistic Basis.*

The Indian Constitution has listed and recognised fourteen languages. Due provision has been made in the Constitution for the cultural development of the people who speak those languages It is therefore reasonable and just that the existing twenty-eight administrations of the three unequal "A", "B" and "C" groups should give way to twelve naturally constituted linguistic provinces or states

The authors of the Montagu Chelmsford Reforms the Simon Commission Report and the Nehru Committee Report have scathingly condemned the present method of division of the country into provinces They have advocated the formation of provinces on a linguistic basis The people of India have been ever since the day they commenced their struggle for freedom, proclaiming the need for the formation of provinces on a linguistic basis Congress in 1921 rejected the British brand of the division of the country and advocated the formation of linguistic provinces in Free India

In 1947 at the Indian Constituent Assembly India's Prime Minister our revered Pandit Jawaharlalji accepted on behalf of the Government of India the principle of the linguistic redivision of the country The President of the Constituent Assembly Dr Rajendra Prasad in order to give effect to the aforesaid principle appointed a Committee known as the Dar Committee to make appropriate recommendations to the Assembly in this behalf That Committee examined seven hundred witnesses considered one thousand written statements and submitted its report after six months of strenuous and hard labour The Committee strange to say recommended that there was no necessity to form any of the new provinces of Andhra Karnataka Kerala and Maharashtra Of the Dar Committee Report, I would like to quote what Sri Shanmukam Chetti said

The Linguistic Provinces Commission presided over by Mr Dhar has created more bitter controversies I think the Committee has done the greatest disservice to the country I will go to the extent of saying that unless the country is divided on the linguistic basis there will not be political peace and stability India is a synthesis of cultures which are essentially based on certain languages The natural outcome of a political renaissance will be a cultural renaissance The administration of the country cannot be carried on for all time in English Hindi can be the language for the administration of the Federal Government But the regional language must be the language of the administration in the provinces Unless steps were taken to reconstitute the provinces on linguistic basis there will be no peace in the land On the other hand the bitterness will increase

Friends the veteran Sri Shanmukam Chetty has opined that until and unless India is divided linguistically there can be no peace and concord in the country and that the existing conflicts will assume fearful proportions

Sri Mahesh Narayan of Bihar in 1896 was the first to sing the song of the formation of linguistic provinces in India In 1903 the people of Utkal echoed the sentiment and demanded the creation of a province of their own This principle spread thoughout the length and breadth of India after the Partition of Bengal in 1905 A strong agitation in this behalf commenced in 1913 in Andhra in 1915 in Maharashtra and in 1916 in Karnataka and is being vigorously carried on since

From quite a long time, the Congress Organizations in Karnataka the Ekikarana Conferences and meetings, the Kannada Sahitya Parishat and the Karnataka Chamber of Commerce and other organizations and institutions, have been presenting a vivid picture of the sad state of affairs obtaining in the Karnataka which had been fragmented into numerous administrative groups and states during the British regime, and have been stressing the need for Ekikaran and the establishment of one administration for the whole of Karnataka so that there might be an all-round development of the province No one has so far opposed the principle of Ekikaran Some have only been telling, "Let us not act hastily Let us wait for some time"

As Sri R R Diwakar, Minister for Information and Broadcasting to the Government of India, said at Kasargod "How long shall we wait? We

can wait till the leaves are spread we can even wait till the dishes are served but after the ghee is served it would no longer be possible to desist from the temptation of partaking of the meal All should bear this in mind, Kannadigas can no longer wait "

That even the Dar Committee were not opposed to the formation of Karnataka Province will become evident from a perusal of paragraph 45 of their report which states *inter alia*

" If Mysore had been willing to join the Union it could surely have formed a nucleus round which the Kannada-speaking districts of Madras and Bombay could be brought together and reared into an administratively convenient Province it would have also solved the problem of the small province of Coorg, which has been carrying on a difficult and isolated existence and which is ready to merge in Mysore State but is not prepared to merge in a Karnataka province composed exclusively of Union areas But the Mysore State does not appear to be ready to merge itself in Karnataka province and we cannot say whether public opinion or Government policy is prepared to merge Union territory in the Indian State "

There are to-day no two Bharats, whether of the Union brand or the India of the Indian States, as during the days of British rule We have to day a Bharat which is one and indivisible As you are all aware our Congress Government and people are all for the formation of linguistic provinces So far as H H the Maharaja of Mysore is concerned he has, ever since India became free from foreign domination been a model to the Rulers and people of other Indian States by the progressive outlook and spirit of self-sacrifice which he has been displaying The people of Karnataka outside Mysore State have been ready to welcome H H the Maharaja of Mysore as the *Constitutional Rajpramukh of Maha Karnataka*

The K P C C have time and again passed resolutions on this line The Mysore Constituent Assembly has by a well-considered resolution committed itself to the formation of Karnataka province The Mysore Congress and the Government have all been sympathetic I wonder where the question of Karnataka unification as problem can exist when the Government of India headed by our revered Pandit Jawaharlalji, H H the Maharaja of Mysore, the Government of Mysore and all Kannada speaking people are animated with the resolve to achieve the sacred objective set forth above

Surely there is no problem of Karnataka unification at all What remains now is only action to be taken at once

It is our good fortune that the Conference should have secured the services of the veteran Congress leader of Mysore, Sri T Subrahmanya, as its President, and that the great Andhra leader and General Secretary of the Indian National Congress, Sri Kala Venkata Rao should have so kindly and readily agreed to inaugurate it

The President of the Karnataka Provincial Congress Committee, Sri S Nijalingappa, M P, the President of the Mysore Provincial Congress Committee, Sri K Hanumanthaiya M P, the Honourable Ministers of Mysore, the leaders of other Provinces and of Karnataka, Editors and Journalists, litterateurs and businessmen who have assembled here have illumined the Conference I welcome you all with deep affection and respect

Friends, you have all assembled here on a great and historic occasion With one mind resolve to arrive at a decision which will fructify soon earn the

glory of having commenced a big chapter in India's national history That is my wish and hope May the merciful God bless our venture with full success is my prayer. Once more I extend to you a most heartfelt welcome May this sacred City of Bangalore earn everlasting fame as a result of the deliberations of this Conference is my profound wish

Jai Hind Jai Karnataka

Appendix 14

ADDRESS PRESENTED TO RASHTRAPATI BABU PURUSHOTTAMDAS TANDON President of the Indian National Congress

The Bangalore Unification Association and other Prominent Citizens

Respected Sir,

We crave your indulgence to submit the following few facts for your gracious consideration on this auspicious occasion when you have been pleased to visit this great City of Karnataka and the seat of the *Government of Mysore*

We feel sure it has come to your notice how as a result of British rule the Karnataka, Andhra Maharashtra Tamil and Kerala territories have been incorporated in artificially created Provinces, thereby thwarting the natural growth of these areas The people of Karnataka will be most happy if the new Provinces for which they have been yearning are created soon

Sir,

Our leaders have been striving their utmost for the formation of Karnataka Province, which has been blessed by no less a personage than the Great Father of the Nation our *Bapuji* The Indian National Congress has achieved freedom for the country after placing before the people the issue of linguistic provinces That being the position, the Indian National Congress is committed to the principle of the formation of Linguistic Provinces in India Now that our revered leaders are running the administration of the Country, it would not be difficult for them to form the aforesaid linguistic provinces if they wish to do so These new provinces have a great future before them Karnataka, with an area of about ninety-thousand square miles and a population of two crores of people, has been absorbed in five areas, viz Mysore, Bombay, Madras, Hyderabad and Coorg, thanks to British rule in India From the point of view of the moral, material and cultural progress of the people of these areas, it is essential that they should be constituted into a single unit of the Indian Union And a new Karnataka Province will be a source of great strength to the Motherland We are of opinion that Bangalore should become the Capital of the Province with His Highness the Maharaja of Mysore as its *Rajapramukh*, and that the Kannada-speaking areas of Madras Bombay, Hayderabad and Coorg should be added to Mysore to constitute the new Province By constituting a new Karnataka State, harbour facilities at Karwar Bhatkal, Malpe and Mangalore will improve, railway facilities between Chamaraja-

nagar and Satyamangala, Mangalore and Hassan, Mangalore and Karwar and Hubli, Talaguppa and Bhatkal, etc , will be created , river projects of Krishna, Bhima, etc , will fructify , agriculture, trade and industry will develop in such a manner as to make Karnataka entirely self-sufficient and prosperous, and there will be a renaissance of Kannada literature and art and culture

We also pray that with a view to giving adequate representation to two crores of Kannada-speaking people on the Working Committee of the Indian National Congress and the All-India Congress Election Committee, the President of the Karnataka Provincial Congress Committee and the Mysore Provincial Congress Committee be appointed members of both the aforementioned Committees

We most humbly and respectfully pray that on this auspicious occasion when you have been graciously pleased to visit our State as the President of the Indian National Congress, an assurance would be vouchsafed to us concerning the early formation of the new Karnataka State

---

Appendix 15

Resolution regarding formation of Karnataka State passed in the Special General Meeting of the Karnatak Pradesh Congress Committee held at Hubli on 19th and 20th April 1953

This Special General Meeting of the Karnatak Pradesh Congress Committee has reviewed carefully the policies adopted from time to time by the Central Government as well as by the All-India Congress Committee in respect of the creation of a Karnataka State The Karnatak Pradesh Congress Committee has stated clearly on numerous occasions in the past that the creation of a Karnataka State is essential not merely for its economic, social, cultural and political advancement, but also for the unity and security of the Indian nation, and for creating the necessary conditions for the successful implementation of the Karnataka part of the Five Year Plan This Special General Meeting reiterates once again that view This meeting is fully conscious of the problems facing our country, but does not feel that there are at present any insuperable difficulties in the way of the Government of India tackling the problem of the formation of a Karnataka State

The demand for Karnataka State is an old one A long time has elapsed since the All-India Congress Committee committed itself to the principle Kannadigas believed that the Karnataka State would come into being following soon after India's attainment of independence in view of the repeated assurances given earlier by the Congress and its leaders It is unfortunate that the aspirations of Karnataka have not been fulfilled till now In fact being subject to numerous hardships and sufferings as the result of its being divided among five different administrations, it was Karnataka which deserved a separate State first But that was not to be At least it was just that it should have come into being along with Andhra Besides, the creation of the Karnataka State was, and even now is, easier than that of Andhra or any other State But that could not happen due to

the indifference of Congress leaders Nay, the leaders of the nation are making the problem more difficult by their recent policy Karnataka felt much disturbed by the resolution adopted by the Congress at Nanalnagar (Hyderabad) The utterances of some Congress leaders regarding linguistic states have been inconsistent with the accepted principle of the Congress

It was in 1928, that the Nehru Committee accepted the demand for a Karnataka Province Gandhiji, the Father of the Nation, evinced keen interest in the formation of Karnataka Province Sardar Patel, inaugurating the Karnataka Unification Conference in Bombay, declared that Karnataka Province would emerge soon after India's independence Dr Rajendra Prasad had assured the Kannadigas that no discrimination would be made while creating linguistic States Dr Pattabhi and Shri Purushottamdas Tandon as Presidents of the All-India Congress Committee had declared that there were no difficulties whatever for the formation of a Karnataka State simultaneously with Andhra Again the Bombay and Madras Legislatures had passed resolutions advocating formation of a Karnataka Province The 1946 and 1951 Congress Election manifestoes had declared in unequivocal terms that the Congress was committed to the creation of linguistic states Though the Karnataka Pradesh Congress Committee could have insisted on the formation of linguistic states before the General Elections, it did not do so, as it had great faith in the plighted word of the Congress, and secured unprecedented success for it in the General Elections and thus earned the well-merited name that Karnataka was the impenetrable fortress of the Congress in South India

Karnataka is extremely pained at the policy adopted by the Congress leaders after the General Elections Though the decision to join some Kannada parts of Madras State to Mysore State is proper and welcome, this meeting has to say regretfully that subsequent utterance of Shri Nehru in this behalf have thrown Karnataka people into deep suspicion and confusion This meeting fears that the All India Congress Committee has not properly understood the attitude of patience and forbearance on the part of the Karnatak Pradesh Congress Committee in this matter The situation in Karnataka has been sufficiently bad In the opinion of this meeting any further delaying of the formation of Karnataka State would be the detriment of the nation as a whole

In this delicate situation the Karnataka Pradesh Congress Committee, being fully conscious of its heavy responsibilities, puts forth the following minimum demand both before the All-India Congress Committee and the Central Government and submits that it is the final demand

1 That the Karnataka State be formed before the end of 1954

2 That the Government of India make a clear and unambiguous announcement in this behalf by the end of October 1953

3 That the All India Congress Committee press the Government of India to concede the above two demands If the demands are not conceded and action not taken by the All-India Congress Committee and the Central Government within the time limit mentioned above, the members of the Karnataka Pradesh Congress Committee as the first step will relinquish their membership of the Karnataka Pradesh Congress Committee, and Karnataka members of the State Legislatures and Parliament will resign their membership This meeting is extremely pained to have to take such a strong decision However, the Karnataka Pradesh Congress Committee respectfully submits that it is still within the power of the Central Government and the All-India Congress Committee to prevent such an eventuality arising This meeting urges

Karnataka Members of Central and State Legislatures to make all attempts to achieve the goal of formation of Karnataka State through their respective Governments

---

Appendix 16-A

New Delhi
20th September 1953

My dear Nijalingappa,

Your letter of the 17th September If you wish to issue some kind of a statement, it should be on the following lines, in so far as I am concerned

"The Prime Minister said that the case of Karnataka being made into a separate province was probably easier than any other case It had been generally conceded Owing, however, to certain obvious difficulties, it had not been possible to take any step in that direction There was previously the question of Mysore's attitude That particular difficulty had been largely surmounted

But it was clear that the creation of a Karnataka State, as indeed of any other State now, could not be considered by itself as it had far-reaching consequences and affected other states Thus, the formation of a Karnataka State immediately resulted in the break-up of the present Bombay State and all manner of new questions had to be considered then Thus, no single question now could be considered in isolation It was for this reason that a high powered Commission was going to be appointed which could consider the picture of India as a whole and make suggestions These suggestions would be placed before the public, so that the public could also keep this entire picture in view

The Commission was likely to be appointed before the end of the year It would be for the Commission to decide how they would work and a large discretion would be given to them It was not proposed to have public sittings of the Commission The whole idea was that their work should be carried out in an atmosphere conducive to calm consideration The Commission might give an interim report dealing with their broad conclusions, without going into any details The next step would be to go into details and consider each question perhaps in some order of priority

The Prime Minister said that now that this major question of the appointment of a Commission had been decided, Government did not want to delay consideration of this matter but a proper consideration could only result if the atmosphere was free from acrimonious discussion and the problems were approached in a constructive spirit"

You will see the resolution passed by the Working Committee on this subject

Shri S Nijalingappa, M P.
13, Canning Lane,
New Delhi

Yours sincerely,
(Sd) JAWAHARLAL NEHRU

Appendix 16-B

PERSONAL

New Delhi,
28th October, 1953

My dear Nijalingappa,

I am sorry for the delay in answering your letter of the 16th October. For a few days I was out of Delhi and I have been simply overwhelmed with work and urgent problems and am quite unable to deal with the multitude of letters and telegrams. The Korean affair is taking up much of my time and energy. I have at present about a hundred more or less urgent letters to deal with.

I thought I had made the position quite clear to you when you and some of your colleagues came to see me in Parliament House. I have said nothing in Bombay, Kurnool, Madras or Coimbatore which in any way modifies what I told you. I have been laying stress everywhere on the inter-relation of these various problems not only in the south of India but even elsewhere. Therefore, the matter can only be considered as a whole and not in bits. It is for that purpose that we are going to appoint a high-powered commission.

The inter-relation of these problems does not mean that none of them can be settled till all are settled. It simply means that the whole picture should be seen and then steps may be taken in particular places where the problems are relatively simple. That step has to be seen in the context of the whole. Thus, speaking personally and I think most of my colleagues would agree with this, the question of Karnataka Province is by itself not only a simpler problem than many, but is something that in principle has been accepted for some considerable time. But, in giving effect to that particular question, immediately one comes up against the problem of splitting up Bombay State and the formation of other states even apart from Karnataka. Thus this problem has to be considered as a whole. The mere act of Karnataka going out of Bombay State, which is not particularly difficult, has a consequence on other states which has to be considered and provided for. The question of Bombay City is undoubtedly difficult, but the fact that a question is difficult does not mean that it should not be tackled or solved, or that it should come in the way of others.

The whole point is that all these questions should be considered together so as to produce a reasonable and more or less logical picture. Even when certain principles are agreed to the actual reorganization is highly complicated matter. If we start something without giving due thought to all aspects, then we get stuck up in these difficulties. In fact, instead of speed, we are involved in greater delay. Therefore, we have decided on the procedure we are following, of the high-powered commission.

As I have said above, Karnataka's claim for a separate state is not only well known, but is generally accepted. The question is in what manner to give effect to it. I do not think that Mysore offers much difficulty.

I cannot give you any terms of reference for the high-powered commission. I can only repeat what I told you that it will have the fullest discretion to go into every matter and to make recommendations. My own view is that they should consider broad principles and come to some general conclusions first, before going deeply into the details. If those broad conclusions are later accepted, then it is easy to go into details according to some priorities.

I must say that I do not understand the apprehension of some of our friends in Karnataka over this issue. Everything that can possibly be done about this is going to be done in the proper way To try to do it improperly would only create difficulties for them as well as us

Yours sincerely,
(Sd.) JAWAHARLAL NEHRU,

Shri S. Nijalingappa, M. P.,
President, Karnataka Pradesh Congress Committee,
Hubli.

Appendix 16-C

ALL INDIA CONGRESS COMMITTEE
7, Jantar Mantar Road, New Delhi-1

November 14, 1953

Dear friend,

I am addressing you on a matter which has caused me much concern As you know, Government has decided to appoint a high-powered commission for the re-organization of States We came to this conclusion, because it was not practicable to deal with this problem in an isolated way. The only way to look upon it was to take the whole picture of India and then consider this problem in all its aspects. It is not only for Government to proceed in this way, but for the people generally in India to have some realisation of every aspect of this problem as well as of the consequences that flew from it The decisions then taken would be far sounder than odd and separate decisions

This decision having been arrived at and publicly announced, it has surprised me that any person, and much more so Congressmen, should carry on agitation on this subject. This seems to me not only unbecoming, but harmful. The Congress Working Committee has in fact called upon Congressmen not to agitate in this matter, as the way to a full consideration is open now. Therefore, for Congressmen to agitate is to go against the clear advice of the Congress Working Committee and might almost be considered a breach of decorum and discipline

I realise that there are strong feelings in this matter. But strong feelings do not yield results unless they are properly directed and controlled by judgment and discretion. Indeed, because there are strong feelings, we have to proceed with a good deal of caution and tolerance. It is not a question of strong feeling on one side, but conflicting feelings Hence the necessity for careful consideration and forbearance and restraint

You are fully aware of the state of the world today. It is full of dangerous possibilities, and we can never relax and imagine that our safety and freedom are secure. Within our country there are very difficult economic problems, unemployment and the like. There are powerful disruptive tendencies, communal, provincial, caste and even some political. It has been the chief virtue of the Congress

to unify the country and to supply that cementing force which led to our great movement for freedom It is the principal business of the Congress today to continue to be that cementing and unifying force If the Congress, or Congressmen pull in different ways the unity of the organization is affected, and that will immediately react on the unity of the country

Therefore it is of essential importance for us to see things in proper perspective and not allow ourselves to be swept away by some passion or feeling, however right that feeling might be We must behave as a mature organization and a mature nation

I would beg of you therefore to pay particular attention to this aspect of the matter and check in every way these tendencies towards separatist activities In particular I want you to check agitations for linguistic provinces when it is clear that the question is going to be considered in the most appropriate way possible

Yours sincerely,
(Sd.) JAWAHARLAL NEHRU
President

Shri S Nijalingappa,
President Karnataka Pradesh Congress Committee
Hubli

Appendix 17

(Resolutions passed at the Congress Convention held at Hubli on 4/2/54)

RESOLUTION No. 2

This Convention while taking note of the resolution on the reorganisation of States passed at the Congress Session at Kalyani, welcomes the earlier appointment of the High-Power Commission in this behalf by the Government of India, to go into the question and to submit their recommendation to the Union Government This Convention particularly wants to emphasise that there are no impediments in the formation of the Karnatak State and that it is admitted on all hands that it is the easiest of solution by adding the adjoining Kannada area to Mysore State It is convinced that it is for this very reason that the Government of India have, in their order of appointment, expected and even called for an interim report in respect of States which are easy of formation In view of the long standing desire and demand of the people of Karnatak and in view of the suffering caused by the dismemberment of the Kannada areas into a number of states, this convention urges on the Government to call for such an interim report to enable it to implement the same without any loss of time It also urges on this Commission to expedite such an interim report in respect of Karnatak

This Convention further appeals to the people of Karnataka to stand firm and united and to make the best of efforts by contributing in men and money to enable the Pradesh Congress to put our case effectively before the Commiston and by rendering hearty co-operation in every respect

Appendix 18

RESOLUTION No 3

This Convention feels great pleasure in extending a hearty welcome to Shri K Hanumanthaiya, Chief Minister of Mysore who is in our midst today for the inauguration of the Convention, and our pleasure is all the more heightened by the fact that the Chief Minister of Mysore has made a substantial contribution to pave the way for the formation of Karnatak State This Convention therefore takes this opportunity to thank him, and the Mysore Cabinet, President, Executive Council and leaders of the Mysore Congress and the people of Mysore for their favourable attitude towards the achievement of the long cherished objective of all Kannadigas

---

Appendix 19

RESOLUTION No 4

This Convention notes that the Governments of Madras and Andhra have each appointed a Committee to go into the question of adjustment and demarcation of the boundaries of their State, and it feels that the interests of the future Karnatak State, a similar Committee should be appointed early by the Government of Mysore It therefore requests the Government of Mysore to do the needful in this urgent matter and calls upon the people of Karnatak in general, and the people of the border areas in particular, to be watchful and to safeguard the Kannada interests In this connection this Convention wants to express its opinion that having wrongly split up Bellary District and given over the 3 Taluks of Adoni, Alur and Rayadurg which have large and definite Kannada areas, the Government should immediately take steps to add them on to Mysore State This Convention also notes that there is an equally insistent demand from Kollegal, Talwadi Firka and Bargur forest range in Coimbatore district, Hosur, Dankankote and adjoining areas in Salem district, Madakasira and adjoining areas in Anantapur district, and the whole of Nilgiris district for being added on to Mysore State, and therefore urges that immediate steps be taken to merge these areas in Mysore State

---

Appendix 20

Sri K Hanumanthaiya's Kannada speeches as reported to and published in The Times of India

BOUNDARY BODY FOR KARNATAK

Mysore Decision

Hubli February 8 The Mysore Government would shortly appoint a boundary commission to demarcate the Karnatak Andhra boundaries in response to a request from the Karnatak Pradesh Congress Committee the Mysore Chief Minister Mr K Hanumanthaiya said here today

In an exclusive interview to *The Times of India* News Service, he said he expected the States Re Organisation Commission to submit an interim report on Karnatak The sooner such a report was submitted the better it was for the unity of the country he added

Wherever he had gone in Karnatak the desire for Samyukta Karnatak was dominant among the people Such a passionate and unanimous demand for a United Karnatak ought to be conceded in a democracy he said

Mr Hanumanthaiya arrived here today from Bijapur He said he was impressed by the strength of feeling behind the demand for the formation of Karnatak The time was now propitious for its realisation he added

RECONSTITUTION OF STATES

View of Mysore Minister

Bijapur February 8 Mr K Hanumanthaiya, Chief Minister Mysore yesterday emphasised the need for redistributing the States of India on a rational basis

He urged that consideration be given to administrative convenience so that equality among States' could be established

The Chief Minister was replying to addresses of welcome presented to him by the Bijapur Municipality the District Local Board the Bijapur Central Co-operative Bank the Anjuman Islam and the Harijan Sangh

Mr Hanumanthaiya stated that it was incongruous to find States like Uttar Pradesh and Bilaspur existing side by side He wanted that all Part C States should be abolished for they could not afford the luxury of a parliamentary system

The Chief Minister said that the division of India into three categories of States was similar to the division of the British Empire into dominions, dependencies and crown colonies

He suggested that India be sub divided into smaller but viable States on the basis of equality in size, population and status and on the basis of language

Karnatak Unification

Earlier, presiding over the anniversary celebrations of Basaweshwar College at Bagalkot he uttered a warning that the mere unification of Karnatak would not solve all problems of the region He admitted that Karnatak unification would contribute to the strength of India but reminded the people that a stable Govevnment and hard work were necessary to build up their State

MYSORE CHIEF MINISTER'S TOUR OF DHARWAR AND BIJAPUR DISTRICTS

Dharwar, February 22 The tour of the Chief Minister of Mysore, Mr K Hanumanthaiya, of Dharwar and Bijapur districts last week, served to reassure the people of north Karnataka of Mysore's wholehearted support to the cause of a United Karnatak State

It also served to strengthen the public feeling of optimism and confidence already created by the the assutance of the Prime Minister in his letter to Mr S Nijalingappa, President of the Pradesh Congress Committee, in October last, on the question of the early formation of the State

It is felt here that the provision for submitting interim reports by the States Re-organisation Committee was made with the case of Karnatak in view which satisfies the two important conditions—of having the unanimous support of the people and being easy of solution on grounds of administrative convenience

Mr Hanumanthaiya's emphatic statement that Mysore would heartily welcome areas contiguous to the State wishing to merge with it fully supported Mr Nehru's view that Mysore would offer little difficulty in the establishment of a Karnatak State

The welcome accorded to the Chief Minister of Mysore by the people and the press of these areas was something unprecedented for any visiting Minister and was spontaneous Mr Hanumanthaiya was visibly moved at some places by the demonstration of public sentiment over the question of Karnatak unification He could not help remarking that such a strong and unanimous demand of the people cannot but be granted in a democratic system He confessed that what he had seen on his tour convinced that the idea of unification was being pursued by the people with religious zeal

Simple Method

Mr Hanumanthaiya meant business and suggested his own method for achieving the objective—a method which he described as simple and effective He asked Kannadigas not to lay too much emphasis on the language issue but advised the people living in areas contiguous to Mysore State to put forth the simple demand that they be joined to Mysore

He made it clear, that though predominantly Kannada-speaking Mysore was a composite State and well-knit progressive administrative unit and that nobody would support its disintegration on a language basis Mr Hanumanthaiya thought that even representations made separately by various Karnatak areas under different administrations (like Bombay, Madras and Hyderabad) through their elected representatives in the Central and State legislatures for being joined to Mysore would serve the purpose

It was significant that the Mysore Chief Minister was accompanied on his tour by some of his colleagues in the Mysore State Legislature, including Mr J Mahomed Imam, leader of the Opposition, Mr T Siddalingaiya, ex-Minister Mr C R Basappa M P and Mr Jade Krisnnarao, Chief Whip of the Congress party Evidently it was intended to put the unification issue beyond party dispute or controversy in the State The purpose seemed to be more than fulfilled as the whole party returned deeply impressed by the irresistible demand for a Karnatak State

On the whole, the tour contributed much to strengthen the bonds between

Mysore and the rest of Karnatak Judged by the favourable reactions of the Mysore press Mr Hanumanthaiya s ands fully supported in his stand both in and outside Mysore The tour gave a new life to the political atmosphere of North Karnatak It was also a personal triumph for Mr G V Hallikeri the Secretary of the K P C C who was largely responsible for bringing about the tour and organising it

Boundary with Andhra

The Mysore Government s move for the appointment of a boundary body to settle the Andhra Karnatak border in response to the request from the President of the K P C C s considered a sign of Mysore s increasing support to the Karnatak cause Concern is felt over the attempt in Andhra to reopen the question of Bellary which has been decided after a judicial inquiry by Mr Justice L S Mishra According to Karnatak any boundary inquiry could only be regarding areas which were included in Andhra State without any inquiry Karnatak claims Adoni Alur and Rayadurg talukas of former Bellary district (now joined to Kurnool) and some areas in Anantpur district

Translations of the Kannada Speeches made by Sri K Hanumanthaiya in his tour in Bombay Karnataka as published in Kannada Papers

SAMYUKTA KARNATAKA, HUBLI

At Ranibennur, dated 5th February 1954

' In your address you have prominently referred to the need of a United Karnataka Province Now we find there is harmony on this question between the Government and the Opposition in Mysore State and the time has come for Karnataka unification

At Biyadagi

I am aware that this extraordinary reception that you are according to day is not meant for me but is intended to achieve the unification of Mysore and North Karnataka For anything to succeed time and action should unite It is true that you are waiting for unification for a long time Persons that have worked in various ways for the unification are sitting on my either side The efforts made here surpass the efforts made elsewhere All the people including myself are indebted to those who have struggled for a long time There is to-day unanimity of opinion on the question of unification

At Hubli

Independence has come Several problems are yet to be solved For mation of Linguistic Provinces is one of them After marriage time is fixed, there is no use in asking whether one would marry or not Time has come You must know the stand Mysore takes Let different parts of Mangalore Karnataka and Hyderabad Karnatak submit separate Memoranda stating that they want to join Mysore I shall play my part If this procedure is followed, I believe we can easily have United Karnataka soon

At Gadag dated 6th February 1954

" Everywhere the question of United Karnataka is raised The time has come Your desire for United Karnataka is sure to be fulfilled Gadag has dragged me into the service of Kannadigas What more shall I say than promise to dedicate my whole life to the service of Kannadigas "

In reply to the address presented by Co-operative Societies he said ' My sore has declared that it is prepared to embrace the adjoining parts into its fold Language alone should not be the criterion if so, it will create complications since in Mysore there are people speaking different languages leading a friendly life "

At Dharwar dated 6th February 1954

The problem of Unification is like a marriage problem While North Karnataka bridegroom stares at the Mysore bride, if she draws over her face veil and scracthes the earth with her toe, it does not mean that she has no consent for the marriage, it only indicates her full willingness to unite

At Hubli dated 8th February 1954

Desire of the people of this part for united Karnatak is very keen No one can resist it I wish the High Power Commission sends an *Interim Report* if necessary It is a good sign that all the parties have joined together to fulfil the desire of 55 Lakhs of people

VISWAKARNATAKA BANGALORE

Dated 8th May 1953

On 7th May 1953 replying to the address presented by the Mangalore Municipality Sri K Hanumanthaiya, Chief Minister of Mysore said —

' If the Central Government and the Kannadigas that live outside the State want the formation of Karnataka State, neither the people nor the Government of Mysore will ever come in the way of such formation

If the Central Government makes up its mind Karnataka Province can be formed within *24 hours*

The decision to postpone the formation of Karnataka State after the formation of Andhra State under the plea of observing how the Andhra State would fare is as strange as postponing to serve food to one person on the plea of first observing as to how the person already served would digest the food

The Central Government may be sharing the fear of large section of North Indians that if the Linguistic States are formed in the South there would be a set back to the progress of Hindi '

Dated 27th October 1953

CONFERENCE FOR KANNADA STATE

Chief Minister Sri K Hanumanthaiya, suggested that a Conference of all the Kannada Parliamentary members and Kannada members of the legislatures of concerned states should be held at some suitable place so that after discussion an agreed decision may be taken to enable us to place it before the High Power Commission to be appointed for the reorganisation of states

Dated 3rd February 1954

Speech made at Bellary by Sri K Hanumanthaiya, Chief Minister of Mysore on 2nd October 1953 —

' Kumara Vyasa the great and popular poet of Karnataka wrote ' Bharatha in Veeranarayanaswamy Temple at Gadag in Dharwar District When the people of that part themselves come forward to join Mysore, with what bear' can I say nay ? If the people of Bagevadi (Bijapur District), the birth place of Sri Basaveswara who is famous for his Kannada Vachana Sastra and who has made a revolution in Dharma want to join Mysore, is it possible for me to tell them not to do so ? While the people of Udipi (Mangalore Part) the seat of eight mutts were to come forward to join Mysore, with what face can I tell them not to do so ?

Dated 6th February 1954

Addressing the Congress Workers at 5 p m , on 5th February 1954 at Hubli Sri K Hanumanthaiya, Chief Minister of Mysore said —

" Time has come for the formation of United Karnataka State and the aspirations of two Crores of Kannada people will be fulfilled soon

The Government of India has appointed the High Power Commission for reorganisation of States The people of North Karnataka South Karnataka and Hyderabad Karnataka and the members of the Legislatures should submit their Memorandum to the Commission expressing their desire to join with Mysore if they do so, United Karnataka will be formed I will favour the formation of States on the basis of administrative convenience also and Mysore will have no objection for outsiders jo ning it I therefore appeal to the people not to indulge in making provocative and inflamatory speeches

Dated 8th February 1954

Press Conference at Hubli on 8th February 1954 Sr K Hanumanthaiya Chief Minister of Mysore said —

' Now I understand much better than from any other sources the desire and demand of the people of this part The unbounded zeal and earnestness of those people here for a United Karnataka State cannot be suppressed It is absolutely certain that their desire will be fulfilled what I said is applicable to all the parts adjoining Mysore and that Mysore welcomes not only Kannadigas but also people professing other languages

NAVAYUGA, HUBLI

At Ranibennur dated 5th February 1954

' All the parties in the Mysore Assembly are in favour of unification The fact that the Leader of the opposition Janab J M Imam is here is a positive proof of the same

At Guledagudda dated 7th February 1954

I am a " *Kannada Dasayya* I have determined to retain this status by serving you Your kindness and regard will support my service

At Bijapur dated 7th February 1954

I have had crowded programme for the last four days and this is my final speech here I cannot say anything more I dedicate my life at the feet of Kannada people I shall try my best and see that the future of Mysore and other Kannada areas will be the same "

At Hubli, dated 4th February 1954

At Karnatak Congress Convention, when Sri Nijalingappa presided Sr K Hanumanthaiya said

" For the merger of adjacent parts with Mysore, the way that I suggest is a little different from that of others But it is the shortest and surest way to complete success What I should say before the High Power Commission may be left to me You need not suspect me in any way As propitious time has come to bless our actions with success I will discharge my duty with God's Grace

If the language question alone were to be considered, there are people speaking Tamil, Telugu and other languages in Mysore and the State will have to be split up No body will agree to this and it is not possible also Hence, keeping the administrative convenience in view, just like Bellary, the Bombay Karnatak and Hyderabad Districts may merge in Mysore This way, the arrangements for the same are easiest The Mysore Constitution has provided a way for it and there is no doubt that it will now find favour with the majority of the members of the

Mysore Legislature Though I cannot boast that I carry all the Mysoreans with me, I am not such a worthless man to say that I am unable to do anything, It is better to be abused rather than praised Because, when abused there will be sympathy of others Whatever this may be, I promise that I will never recile from the assurances I have given you

Karnatak Legislators of Bombay, Madras and Hyderabad have to submit separate Memoranda to High Power Commission asking for the merger of their portions of the Country in Mysore The Kannada Parliamentary Members have to meet and express a combined opinion As to what I should say before the Commission, leave it to me I will successfully place the facts before them and argue with patience, ability and wisdom

The power of man excells even the power of Atom No power on earth can stand against the mighty spirit of the people working for unification of Karnataka

" Bride and Bridegroom at the Dias "

" The marriage is settled Invitations in the name of Bride and Bridegroom have been issued The marriage couple are approaching the dias for life unification At this stage can a question arise about the willingness of the couple for marriage? The marriage is sure to be celebrated Same is the problem of Karnataka Time has come and circumstances are favourable Now there will be no delay There is no need for agitation for provocative speeches It is now time to achieve our object with wisdom "

Hubli dated 6th February 1954

Sri K Hanumanthaiya, Chief Minister of Mysore at Gadag-Betageri on 5th February 1954 said —

There is no doubt that God will kindly fulfil your desire for the Unification of all the disintegrated parts of Karnataka within a few days

" On the lines of what I said at Nanalnagar the High Power Commission has been appointed Time is opportune for the formation of Linguistic Provinces At this juncture, I promise that I shall do my bit in this behalf though it may look insignificant "

KARMAVEERA, HUBLI

Speaking at Bijapur on 7th February 1954, Sri K Hanumanthaiya, Chief Minister of Mysore said —

" It is absolutely necessary to reorganise the States on the basis of language and administrative convenience The disparity in States must be removed Equality must prevail in all States Each of such States must have about two crores of people each We are sure to get the United Karnataka State including Mysore

Formation of United Karnataka State is the gift of God It is sure to come Demand for the Linguistic State do not mean separatism or exclusiveness It is only a division on administrative and other conveniences There must be equality in all States There is no meaning in the distinction between small and big States " B and C " States must go

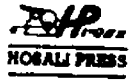
HOSALI PRESS

MOHALI PRESS